

Euroopan unionin virallinen lehti

L 112

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

50. vuosikerta
30. huhtikuuta 2007

Sisältö	II EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista	
	PÄÄTÖKSET	
	Komissio	
	2007/253/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 19 päivänä tammikuuta 2005, Ranskan täytäntöön panemista Rivesaltes-ohjelmasta ja CIVDN:lle suoritettavista veronluonteisista maksuista (tiedoksiannettu numerolla K(2005) 50)	1
	2007/254/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 7 päivänä kesäkuuta 2006, valtiontuesta C 25/05 (ex NN 21/05), jonka Slovakian tasavalta on myöntänyt Frucona Košice, a. s. -yritykselle (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 2082) ⁽¹⁾	14
	2007/255/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 20 päivänä joulukuuta 2006, valtiontuesta C 5/06 (ex N 230/05), jonka Saksa aikoo myöntää Rolandwerft-telakalle (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 5854) ⁽¹⁾	32
	2007/256/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 20 päivänä joulukuuta 2006, tukiohjelmasta, jonka Ranska on ottanut käyttöön yleisen verolainsäädännön 39 CA §:n nojalla – Valtiontuki C 46/04 (ex NN 65/04) (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 6629) ⁽¹⁾	41
	2007/257/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 20 päivänä joulukuuta 2006, valtiontuesta C 44/05 (ex NN 79/05, ex N 439/04), jonka Puola on osittain myöntänyt Huta Stalowa Wola SA -nimiselle yritykselle (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 6730) ⁽¹⁾	67
	2007/258/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 20 päivänä joulukuuta 2006, toimenpiteestä C 24/04 (ex NN 35/04), jonka Ruotsi on toteuttanut maanpäällisten digitaalitelevisiolähetysten aloittamiseksi (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 6923) ⁽¹⁾	77

Hinta: 18 EUR

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 19 päivänä tammikuuta 2005,

Ranskan täytäntöön panemista Rivesaltes-ohjelmasta ja CIVDN:lle suoritettavista veronluonteisista maksuista

(tiedoksiannettu numerolla K(2005) 50)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2007/253/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on mainitun artiklan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

- (1) Saamansa kantelun johdosta komissio esitti Ranskan viranomaisille 19 päivänä heinäkuuta 1999, 16 päivänä joulukuuta 1999, 24 päivänä elokuuta 2000 ja 9 päivänä joulukuuta 2000 päivätyillä kirjeillä pyynnön saada tietoja tämän päätöksen kohteena olevista toimenpiteistä. Ranska vastasi komissiolle 19 päivänä elokuuta 1999, 24 päivänä helmikuuta 2000 ja 25 päivänä tammikuuta 2001 päivätyillä kirjeillä. Komissio tapasi Ranskan viranomaiset 26 päivänä tammikuuta 2000 ja luontaisesti makeiden viinien tuottajien toimialakomitean CIVDN:n (*Comité interprofessionnel des vins doux naturels*) valtuuskunnan 31 päivänä maaliskuuta 2000.
- (2) Koska toimenpiteet oli toteutettu ilman komission ennalta antamaa lupaa, ne kirjattiin ilmoittamattomien tukien rekisteriin numerolla NN 139/2002.
- (3) Komissio ilmoitti Ranskalle 21 päivänä tammikuuta 2003 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tämän tuen osalta

EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.

- (4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio kehotti muita jäsenvaltioita ja asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseisistä tuista.
- (5) Ranskan viranomaiset toimittivat huomautuksensa 16 ja 18 päivänä kesäkuuta 2003 päivätyillä kirjeillä. Komissio vastaanotti kantelijalta huomautuksia, jotka lähetettiin Ranskan viranomaisille 6 päivänä elokuuta 2004. Ranskan viranomaiset puolestaan vastasivat niihin 10 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä.

II. KUVAAUS

1. RIVESALTES-OHJELMA

- (6) CIVDN päätti vuonna 1996 käynnistää joillakin viinialueilla tuotantosuunnan muuttamista koskevan ohjelman, jonka tavoitteena oli korvata osa Pyrénées- Orientalesin alueen luontaisesti makeiden viinien tuotannosta raivaamalla pois viiniköynnöksiä ja istuttamalla tilalle laadukkaita lajikkeita. Tarkoituksena oli lievittää alaa vaivannutta rakenteellista kriisiä, joka ilmeni markkinoiden säännöllisenä romahtamisena. Tuki piti käyttää viiniviljelmien laadun parantamiseen alueella. Tuen maksaminen lopetettiin 1 päivään elokuuta 2000 mennessä.

⁽¹⁾ EUVL C 82, 5.4.2003, s. 2.

⁽²⁾ Ks. alaviite nro 1.

(7) Rivesaltes-ohjelmana tunnetun tuotantos suunnan muutoksen onnistumiseksi alueen tuottajille annettiin mahdollisuus hakea kahdenlaista tukea:

- hehtaarikohtaista kesantopalkkiota, jota rahoitettiin toimialajärjestölle suoritettavilla maksuilla,
- valtion ja paikallisyhteisöjen varoista rahoitettua hehtaaritukea, jolla katettiin osa varsinaisesta tuotantos suunnan muutoksesta aiheutuneista kustannuksista.

1.1 KESANTOPALKKIO

(8) Suojatun alkuperänimityksen (SAN) saaneiden luontaisesti makeiden viinien tuottajien toimialakomitea (CIVDN) päätti 5 päivänä heinäkuuta 1996 tekemällään päätöksellä 96-1 peria jäseniltään maksun, jolla oli tarkoitus rahoittaa tuotantos suunnan muutosta koskeva Rivesaltesin ja Grand Roussillonin ohjelma.

(9) Maksu oli 50 frangia (FRF)⁽³⁾ hehtolitralla Pyrénées-Orientalesin alueella tuotettuja luontaisesti makeita viinejä, ja sillä katettiin palkkion maksaminen ('kesantopalkkio') sellaisille vuoteen 1995 asti Rivesaltes- tai Grand Roussillon-viinejä tuottaneille viininviljelyaloille, joilla satovuodesta 1996 alkaen satovuoteen 2000 asti tuotettaisiin pöytä- ja maaviinejä. Maksun perimisestä saatu tuotto sidottiin erityiseen rahastoon.

(10) Kesantopalkkio myönnettiin tuottajille, jotka sitoutuivat viideksi vuodeksi luopumaan suojatusta alkuperänimityksestä "Rivesaltes" tai "Grand Roussillon". Palkkiolla oli tarkoitus korvata tulonmenetykset, jotka aiheutuvat näiden kahden nimityksen käytöstä luopumisesta johtuvista hintavaikutuksista. Palkkio ei edellyttänyt tuotannon keskeyttämistä tai vähentämistä, vaan se oli korvaus viljelyalan käytöstä muun kuin alkuperänimitykseen oikeutetun viinin tuotantoon. Tarkoituksena oli siis kiireellisesti vähentää suojatulla alkuperänimityksellä varustettujen viinien myyntiin saattamisen mahdollisuuksia.

(11) Kesantopalkkio oli 5 000 frangia "kesannoidulta" hehtaarilta vuodessa. Kaikki tuettavat viljelyalat lakkasivat saamasta kesantopalkkiota tuotantos suunnan muuttamisen vuonna.

(12) Komissio ei ole saanut tietoja tämän toimenpiteen yhteydessä maksettujen tukien kokonaismäärästä. Tietoja ei ole toimitettu myöskään käyttöön otetusta toimialajärjestölle suoritettavasta maksusta saatujen tulojen määrästä eikä toimenpiteestä hyötynneiden hehtaarien määrästä.

1.2 TUKI TUOTANTOSUUNNAN MUUTTAMISEEN

(13) Ranskan viranomaiset totesivat, että vuonna 1996 hyväksytty Rivesaltes-ohjelma SAN-viiniviljelmien tuotantos suunnan muuttamiseksi toteutettiin 3 250 hehtaarin alalla, josta 1 250 hehtaaria oli Muscat de Rivesaltes -viinin tuotantoaloja, 1 000 hehtaaria Côtes du Roussillon- ja Côtes du Roussillon Villages -viinin tuotantoaloja (lajikkeet Syrah, Mourvèdre, Roussanne, Marsanne ja Vermentino) ja 1 000

hehtaaria tietyistä lajikkeista saatujen maaviinien tuotantoaloja (lajikkeet Chardonnay, Cabernet, Merlotjne.)

(14) Ohjelman tueksi Ranskan viranomaiset myönsivät 111 miljoonan frangin rahoitustuen, josta 85 miljoonaa frangia myönnettiin viinialan kansallisen viraston kautta ja 26 miljoonaa frangia paikallisyhteisöjen kautta (Languedoc-Roussillon ja Pyrénées-Orientalesin yleisneuvosto).

(15) Rahoitustuesta osoitettiin 25 000 frangia hehtaarilta suojattuun alkuperänimitykseen oikeutetun Muscat de Rivesaltes -lajikkeen istuttamiseen ja 40 000 frangia hehtaarilta suojattuun alkuperänimitykseen oikeutetun Côtes du Roussillon Villages -lajikkeen sekä eräiden maaviinien istuttamiseen tuotantos suunnan muuttamiseksi.

(16) Ranskan viranomaisten arvion mukaan alueen tuotantos suunnan muuttamisesta aiheutuvat tosiasialliset kustannukset olivat 110 000 frangia hehtaarilta. Viranomaiset vahvistivat, että tuotantos suunnan muutosohjelmat saatiin suurelta osin toteutettua (2 350 hehtaarilla alun perin suunnitelluista 3 250 hehtaarista).

(17) Tuotantos suunnan muuttamisesta aiheutuvat kokonaiskustannukset olivat Ranskan viranomaisten mukaan 258,5 miljoonaa frangia (39,4 miljoonaa euroa). Valtion viranomaiset osallistuivat kustannuksiin 75,250 miljoonalla frangilla (11,01 miljoonalla eurolla) alun perin arvioitujen 111 miljoonan frangin (16,9 miljoonan euron) sijasta. Ranskan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan viranomaiset maksoivat, kaikki rahoitustuet yhteenlaskettuina, 29,11 prosenttia tosiasiallisesti toteutetun tuotantos suunnan muutoksen kustannuksista.

(18) Ranskan viranomaiset muistuttivat, että ne toimittavat viinikaupan yhteisestä järjestämisestä 16 päivänä maaliskuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 822/87⁽⁴⁾ 9 artiklan mukaisesti vuosittain Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle viininviljelyalueiden luettelon, jossa erotellaan eri departementit ja tuotettujen viinirypäleiden lajit (viininvalmistukseen käytettävät rypäleet, kuten määritetyillä alueilla tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit), syötäväksi tarkoitettuja viinirypäleitä tuottavat viiniköynnökset) sekä raivattujen ja istutettujen viiniköynnösten luettelon, jossa erotellaan samalla tavoin eri departementit ja tuotettujen viinirypäleiden lajit. Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle jäljennökset markkinointivuodelta 1997/1998 lähetetyistä taulukoista.

2. TIETTYJEN SUOJATTUJEN ALKUPERÄNIMITYSTEN MYYNNINEDISTÄMIS- JA TOIMINTATUKIA VARTEN TOIMIALAJÄRJESTÖLLE SUORITETTAVAT MAKSUT

(19) CIVDN otti 29 päivänä joulukuuta 1997 tehdyllä päätöksellä 97-3 käyttöön 1 tammikuuta 1998 alkaen sille suoritettavan maksun, jolla oli tarkoitus rahoittaa myynninedistämistukia ja toimintatukia seuraavien suojattujen alkuperänimitysten hyväksi: Rivesaltes, Grand Roussillon, Muscat de Rivesaltes ja Banyuls.

⁽⁴⁾ EYVL L 84, 27.3.1987, s. 1, asetus kumottu asetuksella (EY) N:o 1493/1999 (EYVL L 179, 14.7.1999, s. 1).

⁽³⁾ 1 FRF = noin 0,15 euroa.

- (20) Maksun määrä hehtolitralta (ilman veroja) vahvistettiin seuraavasti: Banyuls ja Banyuls Grand Cru: 25 FRF/hl; Grand Roussillon: 30 FRF/hl; Muscat de Rivesaltes: 50 FRF/hl; Rivesaltes: 30 FRF/hl.
- (21) Nämä maksut sidottiin seuraavasti: Rivesaltes: 25 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin; Grand Roussillon: 45 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin; Banyuls: 20 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin.
- (22) CIVDN otti 10 päivänä heinäkuuta 1998 tehdyllä päätöksellä 98-1 käyttöön 1 syyskuuta 1998 alkaen sille suoritettavan maksun, jolla oli tarkoitus rahoittaa myyminen edistämistukia ja toimintatukia seuraavien suojattujen alkuperänimitysten hyväksi: Rivesaltes, Grand Roussillon ja Maury.
- (23) Maksun määrät hehtolitralta (ilman veroja) vahvistettiin seuraavasti: Grand Roussillon: 25 FRF/hl; Maury: 5 FRF/hl; Rivesaltes: 35 FRF/hl.
- (24) Nämä maksut sidottiin seuraavasti: Rivesaltes: 30 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin; Grand Roussillon: 20 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin; Maury: 5 FRF/hl toimintatukiin.
- (25) Edellä mainitut kaksi maksua kumottiin 17 päivänä joulukuuta 1999 tehdyllä päätöksellä 99-1, jolla CIVDN otti käyttöön sille suoritettavan maksun, jolla oli tarkoitus rahoittaa myyminen edistämistukia ja toimintatukia seuraavien suojattujen alkuperänimitysten hyväksi: Banyuls, Banyuls Grand Cru, Muscat de Rivesaltes, Rivesaltes, Grand Roussillon ja Maury.
- (26) Maksun määrä hehtolitralta (ilman veroja) vahvistettiin seuraavasti: Grand Roussillon: 25 FRF/hl; Rivesaltes: 35 FRF/hl; Banyuls ja Banyuls Grand Cru: 25 FRF/hl; Muscat de Rivesaltes: 55 FRF/hl; Maury: 0 FRF/hl.
- (27) Nämä maksut sidottiin seuraavasti: Rivesaltes: 30 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin; Grand Roussillon: 20 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin; Muscat de Rivesaltes: 50 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin; Banyuls ja Banyuls Grand Cru: 20 FRF/hl myyminen edistämistukiin ja 5 FRF/hl toimintatukiin.
- (28) Tämän maksun perimistä jatkettiin pienin muutoksin päätöksellä 00-1. Komission tiedossa ei tutkintamenettelyn aloittamisen hetkellä ollut, miten kauan viimeksi mainittu ohjelma kesti tai oliko sitä mahdollisesti uusittu.
- (29) Esillä olevien maksujen luonteen osalta komissio pani merkille, että Ranskan hallitus hyväksyi ne suoraan suojaetuilla nimityksillä varustettujen luontaisesti makeiden viinien tuottajien toimialakomitean perustamisesta 2 päivänä huhtikuuta 1943 annetussa laissa nro 200 säädetyn menettelyn mukaisesti. Tällaisten maksujen periminen edellyttää siis hallituksen antamaa ennakkolupaa. Laissa nro 200 säädetään muun muassa, että maksut ovat pakollisia kaikille kyseisten toimialajärjestöjen jäsenille heti, kun niiden perimiseen on saatu hallituksen tai tarvittaessa sen asiamiehen lupa. Tämä tarkoittaa, että tämäntyyppisille maksuille on saatava julkisen viranomaisen lupa, jotta niillä olisi oikeusvaikutuksia. Tämän vuoksi komissio katsoi tutkintamenettelyn vaiheessa, että kyse oli veronluonteisista maksuista, toisin sanoen julkisista varoista.
- (30) Ranskan tukiohjelmasta myönnetystä kesantopalkkiosta on todettava, ettei yhteiseen markkinajärjestelyyn (YJM) liittyvissä säännöksissä eikä varsinkaan väliaikaista ja lopullista tietyistä viininviljelyaloista luopumista koskevien palkkioiden sekä paikkausistutuksesta luopumista koskevien palkkioiden myöntämisestä 18 päivänä helmikuuta 1980 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 456/80 (5) mainittu tällaisia palkkioita. Asetuksessa säädettiin yksinomaan väliaikaista ja lopullista tuotannosta luopumista koskevasta palkkiosta, joka maksetaan tuottajalle silloin, kun tämä päättää osallistua viinintuotantokyvyn vähentämiseen erityisesti viiniköynnöksiä raivaamalla. Koska viinintuotantokyky ei vähentynyt ja koska palkkioilla ei rahoitettu ainuttakaan tuotannosta luopumiseen liittyvää hanketta, toimenpiteen ei tutkintamenettelyn avaamisen vaiheessa katsottu kuuluvan viinin entisen yhteisen markkinajärjestelyn soveltamisalaan, josta säädettiin asetuksessa (ETY) N:o 822/87.
- (31) Ranskan viranomaisten mukaan tuen tavoitteena oli helpottaa tuottajien taloudellista tilannetta, ja yrittäjinä nämä saattoivat vapaasti päättää, sitoutuvatko ne sellaiseen puhtaasti kaupalliseen toimintaan, jonka kustannukset näyttäisivät muodostuvan elinkeinon harjoittamisesta aiheutuneista menoista. Komission noudattaman käytännön ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön (6) mukaan toimintatuet ovat tukia, joiden tarkoituksena on vapauttaa yritys kuluista, joista sen olisi pitänyt itse vastata juoksevassa hallinnossaan tai tavanomaisessa toiminnassaan. Sama periaate toistetaan maatalousalan valtiontuesta annettujen yhteisön suuntaviivojen (7) 3.5 kohdassa (jäljempänä 'maatalouden suuntaviivat'), jonka mukaan jo kyseisten tukien luonteeseen kuuluu, että ne todennäköisesti vaikuttavat myös yhteisten markkinajärjestelyjen mekanismeihin.
- (32) Komissio totesi tältä osin, että tuki oli hehtaarikohtaista ja sitä myönnettiin vuosittain. Tästä päätellen se liittyi läheisesti tuotetun viinin määrään. Komissio muistutti, ettei se voi missään olosuhteissa hyväksyä tukea, joka olisi

3. KOMISSION PERUSTELUT TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISELLE

- (29) Esillä olevien maksujen luonteen osalta komissio pani merkille, että Ranskan hallitus hyväksyi ne suoraan

(5) EYVL L 57, 29.2.1980, s. 16, asetus kumottu asetuksella (EY) N:o 1493/1999.

(6) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-459/93, *Siemens SA v. komissio*, 8.6.1995 antama tuomio, Kok. s. II-01675.

(7) EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.

ristiriidassa yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevien sääntösten kanssa tai joka häiritsisi kyseisen yhteisen markkinajärjestelyn asianmukaista toimivuutta. Komissio katsoi tutkintamenettelyä aloittaessaan kesantopalkkion vaikuttavan toimintatuelta, joka on omiaan vaikuttamaan myös viinin yhteisen markkinajärjestelyn mekanismeihin. Tästä syystä se voi olla alalla sovellettavien markkinajärjestelyjen vastainen.

- (33) Tuotantosuunnan muuttamiseen liittyvien kustannusten osalta asetuksen (ETY) N:o 822/87 14 artiklassa säädetään, että kansallisen tuen antaminen viiniviljelmille on kiellettyä 1 päivästä syyskuuta 1998 alkaen, paitsi jos se vastaa sellaisia vaatimuksia, joilla voidaan erityisesti saavuttaa tuotantomäärän vähentämisen tavoite tai tuotannon laadun parantamisen tavoite ilman tuotannon määrän kasvua. Näin ollen sallittuja olisivat vain laatua parantavat viiniköynnöslajikkeet, joiden tuottavuus kyseisellä maaperällä ei ole liian suuri.
- (34) Asetuksen (ETY) N:o 822/87 14 artiklan mukaisesti käytettävistä perusteista viiniviljelmäalojen istuttamista koskevien kansallisten tukien osalta 11 päivänä syyskuuta 1989 annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 2741/89⁽⁸⁾ vahvistetaan perusteet, joiden mukaan perustamissopimuksen 87, 88 ja 89 artiklan mukaisesti hyväksyttävää viiniviljelmäalojen istuttamista koskevia kansallisia tukihankkeita on tarkasteltava. Asetuksen (ETY) N:o 2741/89 2 artiklan mukaan kansallisten tukihankkeiden on osoitettava selkeästi, että tuotannon määrän vähentämistä tai laadun parantamista tuotantoa lisäämättä koskevaa tavoitetta noudatetaan.
- (35) Komission asetuksen (ETY) N:o 2741/89 5 artiklassa säädetään, että istutettua viiniköynnöshehtaaria kohti myönnetyn tuen määrä ei saa ylittää 30 prosenttia todellisista raivaus- ja istutuskustannuksista. Ranskan viranomaiset toteavat, että koska tuotantosuunnan muutoksen kokonaiskustannukset olivat 258 500 000 frangia, joista viranomaiset rahoittivat 75 250 000 frangia, voidaan päätellä, että kaikki rahoitustuet yhteenlaskettuina valtion viranomaiset maksoivat 29,11 prosenttia tosiasiallisesti toteutetun tuotantosuunnan muutoksen kustannuksista. Asetuksen (ETY) N:o 2741/89 5 artiklan mukaan tuotantosuunnan muutostöiden laskentaperusteena on istutettua viiniköynnöshehtaaria kohti myönnetyn tuen todellinen määrä. Tämän säännöksen perusteella näytti kyseisessä tutkimuksen vaiheessa siltä, ettei muutostöiden kustannuksia laskettu kaikkien ohjelmassa toteutettujen tuotantosuunnan muutostöiden yhteenlaskettuina kustannuksina eikä tämän seurauksena myöskään muutostöiden keskimääräisinä kokonaiskustannuksina hehtaaria kohti. Kaiken lisäksi Ranskan viranomaiset laskivat tämän keskiarvon jokaisesta tuotantosuunnan muutostöiden erikseen.
- (36) Komissio totesi tutkintamenettelyn kyseisessä vaiheessa, että koska Ranskan viranomaisten korvaamat hehtaarikohdaiset kustannukset olivat 110 000 frangia hehtaarilta, myönnetyn tuen enimmäisarjaksi olisi pitänyt tässä

tapauksessa asettaa 33 000 frangia hehtaarilta ja 30 prosenttia kullekin yksittäiselle tuottajalle aiheutuneista tosiasiallisista kustannuksista. Tämän enimmäisarjan ylittävät korvaukset ja jopa yksittäisen tuottajan tosiasiallisista kustannuksista 30 prosenttia ylittäneet tukiosuudet voidaan näin ollen katsoa sääntöjenvastaiseksi tueksi.

- (37) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽⁹⁾ 10 artiklassa komissiolle myönnettyjen valtuuksien nojalla se pyysi Ranskan viranomaisia lähettämään sille kaikki tarvittavat tiedot toteuttamistaan kahdesta tuotantosuunnan muutosohjelmasta. Niiden oli toimitettava muun muassa seuraavat tiedot: viiniviljelyalojen istuttamista koskevaa kansallista tukea saaneiden viiniviljelijöiden lukumäärä; kyseinen viljelmäala maaperäluokkien mukaan eriteltynä; osuus kyseisestä viljelyalasta, jolla istuttamista on edeltänyt raivaus; osuus kyseisestä viljelyalasta, jonka on tunnustettu kelpaavan tma-laatuviinien tuotantoon; istutettujen viljelmäalojen käyttötarkoitus (viinivalmistukseen käytettävät rypäleet, syötäväksi tarkoitetut viinirypäleet, kuivattavat rypäleet, taimitarha tai perusrungon emoviiniköynnökset jne.); käytetyt lajikkeet; todistus Ranskan viranomaisten antamasta ennakkoluvasta mainittujen lajikkeiden käyttöön; tuotantokyvyn kehitys sekä kaikki olennaiset tiedot tuen määrästä.
- (38) Tiettyjä suojattuja alkuperänimityksiä varten käyttöön otetuista myynninedistämistuista Ranskan viranomaiset huomauttivat, että CIVDN:n toiminnan rahoittamiseen tarkoitettuja veronluonteisia maksuja koskevasta säädöksestä on tehty kaikki sääntöjen mukaiset ilmoitukset ja että komissio on jo tutkinut ja hyväksynyt sen. Komissio oli nimittäin viimeksi hyväksynyt vuoden 2002 loppuun asti perittävällä veronluonteisella maksulla rahoitetun valtiontuen N 184/97⁽¹⁰⁾ kytkeytyvän valtiontuen ("Aides et taxe parafiscales au profit du CIVDN"), jolla muun muassa korvattiin CIVDN:lle aiheutuneita myynninedistämisen ja toimintakustannuksia. Komission saamien tietojen mukaan CIVDN on perinyt kyseiset maksut erikseen komission jo sallimasta tiedotus- ja myynninedistämistoimiin tarkoitusta veronluonteisesta maksusta. Näin ollen komissio katsoi kyseisessä tutkimuksen vaiheessa, ettei aikaisempaa lupaa voitu pitää sellaisenaan hiljaisesti annettuna lupana, jolla olisi hyväksytty ennakolta kaikki aikaisemmalla luvalla myönnetyn tuen muutokset tai siihen liittyvät lisätoimenpiteet.
- (39) Komissio pyysi Ranskan viranomaisia toimittamaan tarvittavat tiedot näistä tukiohjelmista ja myös muista nykyisin voimassa olevista tukijärjestelyistä, jotka on jätetty mainitsematta ja ilmoittamatta komissiolle, jotta komissio voisi arvioida niiden soveltuvuuden yhteismarkkinoille mainontaan ja myynninedistämiseen myönnettyyn tukeen sovellettavien kielteisten ja myönteisten perusteiden sekä tuen enimmäismäärän perusteella. Tietojen pohjalta on voitava myös arvioida aikaisemmin hyväksytyistä ohjelmista ja tässä

⁽⁹⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1, asetus sellaisenaan kuin se on muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

⁽¹⁰⁾ Komission kirje nro SG(97) D/3741, 16.5.1997.

⁽⁸⁾ EYVL L 264, 12.9.1989, s. 5, asetus kumottu asetuksella (EY) N:o 1227/2000 (EYVL L 143, 16.6.2000, s. 1).

päätöksessä käsiteltävistä ilmoittamatta jätetyistä ohjelmista maksetun tuen kasautumisesta mahdollisesti aiheutuneet seuraukset.

- (40) Komissio totesi lisäksi, että kyseiset veronluonteiset maksut olivat rakenteeltaan hyvin samanlaisia kuin komission jo hyväksymät maksut. Kyseisten maksujen perintää koskevista sääöksistä kävi lisäksi ilmi, että maksut koskivat vain määrätyn alueen viinintuotantoa. Tutkimamennettelyn kyseisessä vaiheessa voitiin siis todeta, ettei mistään maahantuodusta tuotteesta peritty eikä ollut aikaisemmin peritty tämänkaltaisia veronluonteisia maksuja.

III. KOLMANSIEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

- (41) Seuraavat huomautukset esittänyt kantelija on pyytänyt luottamuksellista käsittelyä. Esitettyjä perusteluita tarkasteltuaan komissio katsoi, että kantelijan pyyntöä olisi aiheellista noudattaa.
- (42) Kantelijan mukaan kesantopalkkio ja tuki tuotantosuunnan muuttamiseen ovat vain kaksi eri osatekijää samassa tukijärjestelmässä, jonka tavoitteena on vähentää määrätyn tuotannon markkinoille saattamista. Viljelyalojen kesannoinnista ja tuotantosuunnan muuttamisesta myönnettävät tuet olisi laskettava yhteen, jotta voitaisiin arvioida, ovatko ne yhteisön oikeuden mukaisia.
- (43) Kantelija arvioi, että 5 päivänä heinäkuuta 1996 tehdyssä CIVDN:n päätöksessä 96-1 säädettyä Rivesaltes-ohjelman autonomista varainhoitoa ei ole noudatettu, koska kesantopalkkiota on rahoitettu varoilla, joita ei ole saatu yksinomaan vuonna 1996 käyttöön otetusta toimialajärjestölle suoritetuista maksuista. Kesantopalkkiota on kantelijan mukaan rahoitettu yli 11 miljoonalla frangilla CIVDN:n omista varoista. Lisäksi kantelija väittää, että osa myynninedistämistukiin tarkoitettuista maksuista saaduista varoista on käytetty ohjelman, erityisesti kesantopalkkion rahoittamiseen.
- (44) Kantelijan mukaan Pyrénées-Orientalesin yleisneuvosto olisi maksanut CIVDN:lle varainhoitovuoden 2000 alussa 2 miljoonaa frangia kesantopalkkion rahoittamiseen. Lisäksi mainittu yleisneuvosto olisi ilmoittanut lehensä "L'accent Catalan" maaliskuun 2003 numerossa maksaneensa kesantopalkkiota ja tuotantosuunnan muuttamista varten maksettujen tukien lisäksi viininviljelijöille Rivesaltes-ohjelman puitteissa suoraan ensin 761 euron ja sitten 1 293 euron suuruisen määrän hehtaaritukea. Tätä tukea ei ole ilmoitettu komissiolle.
- (45) Myynninedistämistukien osalta kantelija arvioi, että siihen liittyvien CIVDN:lle maksettujen veronluonteisten maksujen tuottoja on käytetty CIVDN:n omien tuotteiden eli tiettyjen yritysten menekinedistämiskampanjoiden rahoittamiseen eikä suojattujen alkuperänimitysten eri luokkien menekinedistämiskampanjoiden rahoittamiseen yleisesti. Roussillonin viinien tuottajien toimialakomitea (CIVR), joka tuli selvitystilaan asetetun CIVDN:n tilalle, soveltaa

kantelijan mukaan edelleenkin näitä menettelyjä. Nämä tuet ovat kantajan mielestä ristiriidassa yhteisön säännösten kanssa, koska niillä ei ole yleistä etua koskevaa tavoitetta.

- (46) Kantelija väittää, että CIVDN jatkoi vuosina 2001 ja 2002 veronluonteisten maksujen perimistä kauppiailta, ja myös sen seuraajaorganisaatio CIVR alkoi periä joitakin maksuja, mikä oli vastoin kansallista lainsäädäntöä.

IV. RANSKAN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

- (47) Ranskan viranomaiset esittivät 16 päivänä kesäkuuta 2003 päivätyllä kirjeellä huomautuksensa komission päätöksestä aloittaa perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely, joka koskee ilmoitettua tukea.
- (48) Heti aluksi Ranskan viranomaiset vahvistivat, että kyseisiä järjestelyjä ei ole jatkettu alun perin vahvistetun määräajan jälkeen eli kauemmin kuin viiden vuoden ajan markkinointivuodesta 1996/1997. Komissiolle oli joka tapauksessa ilmoitettu CIVDN:n purkamisesta 14 päivänä joulukuuta 2000 ja 6 päivänä joulukuuta 2001 päivätyillä kirjeillä. CIVDN:n korvannut CIVR ei ole pannut täytäntöön mitään samankaltaisia toimenpiteitä.

1. RIVESALTES-OHJELMA

1.1 KESANTOPALKKIO

- (49) Ranskan viranomaiset selittävät, että toimenpiteen tavoitteena ei ollut viinintuotantokyvyn vähentäminen, vaan tuensaajat olivat sitoutuneet hyväksymään kesannoitujen viljelyalojen tuotannon kaupan pitämisen pöytä- ja maaviineinä eikä suojattuina alkuperänimityksinä. Palkkiota ei myöskään voida pitää komission tavoin pelkkänä toimintatukena, joka olisi verottanut perusteettomasti kassavaroja.
- (50) Itse asiassa palkkion tavoitteena oli tarjota tuensaajille korvaus siitä, että he ovat sitoutuneet luopumaan pitämästä kesannoitujen viljelyalojen tuotantoa kaupan suojattuina alkuperänimityksinä. Se ei siis tuonut tuensaajille lisätuloja vaan yksinomaan korvauksen ansionmenetyksestä.
- (51) Toimenpiteen täytäntöönpanon yhteydessä SAN-tunnuksella "Rivesaltes" varustettua viiniä tuottavan yhden viiniköynnöshehtaarin tuotanto oli suurimman sallitun sadon perusteella 40 hl, josta luontaisesti makeiden viinien tuotannon osuus oli 25 hl (1 140 FRF/hl) ja pöytä- tai maaviinien tuotannon osuus 15 hl (350 FRF/hl). Tämän mukainen liikevaihto oli 32 250–33 000 FRF/ha. Kesannoinnin jälkeen yhden viiniköynnöshehtaarin tuotanto oli 50 hl pöytä- tai maaviiniä (departementin maataloudellinen keskiarvo), jolloin liikevaihto oli 12 500–17 500 FRF/ha.
- (52) Kesannoinnin jälkeen todettu keskimääräinen erotus (tuottajien ansionmenetykset) oli näin ollen noin 15 000 FRF/ha, josta on epäselvyyksien välttämiseksi vähennettävä luontaisesti makeiden viinien valmistuksessa käytettävän alkoholin kustannukset eli 2 000 FRF/25 hl, minkä jälkeen nettoerotukseksi saadaan 13 000 FRF/ha.

- (53) Vaikka otetaan huomioon, että erotus on vuodesta 1999 alkaen pienentynyt luontaisesti makeiden viinien tuottajahinnan laskun vuoksi (900 FRF/hl), se oli joka tapauksessa 6 500 FRF/ha [26 000 FRF (liikevaihto/SAN-viinien tuotantohehtaari) - 17 500 FRF (liikevaihto/pöytäviinien tai maaviinien tuotantohehtaari) - 2 000 FRF (luontaisesti makeiden viinien valmistukseen käytettävän alkoholin kustannukset)].
- (54) Näin ollen Ranskan viranomaiset katsovat, että kesantopalkkiota ei voida mitenkään pitää toimintatukena, joka tarjoaisi tuensaaajille perusteettomia lisätuloja tai verottaisi kassavaroja.
- (55) Lisäksi Ranskan viranomaiset korostavat, että kesantopalkkio ei ole vaikuttanut viinin yhteisen markkinajärjestelyn mekanismeihin tavalla, joka olisi luonut markkinoille häiriöitä. Pyrénées-Orientalesin departementissa ei näin ollen jouduttu markkinointivuosina 1996/1997–1999/2000 turvautumaan kertaakaan pakolliseen tislaukseen. Lisäksi voidaan todeta, että kyseisinä markkinointivuosina esitislattaviksi toimitetut määrät ovat osoitus pöytäviinien ja maaviinien markkinoiden tavanomaisesta toiminnasta.
- (56) Tämän lisäksi Ranskan viranomaiset korostavat tämän toimenpiteen yhteisvastaavuutta, sillä sitä ei rahoitettu valtion budjettivaroista vaan tuottajien itsensä toimialajärjestölle suorittamista maksuista.
- ## 1.2 TUKI TUOTANTOSUUNNAN MUUTTAMISEEN
- (57) Tämä toimenpide oli Ranskan viranomaisten mukaan poikkeuksellinen täydennys viinitarhujen uudistamiseen myönnettävälle kansalliselle tuelle, joka otettiin käyttöön asetuksen (ETY) N:o 2741/89 mukaisesti.
- (58) Ranskan viranomaiset muistuttavat, että viinilajikkeiden osuuden mukauttamista koskeva tuki on järjestely, josta ilmoitettiin ensimmäisen kerran vuonna 1993 (tuki nro N 769/93) ja josta laadittiin kansallisten tukien perättäisissä selvityksissä tietolomake (FR/XXX/05.00/017). Vuotuisen raportin osalta Ranskan viranomaiset selittävät, että asetuksen (ETY) N:o 2741/89 vaaditut tiedot voidaan toimittaa ”jäsenvaltioiden asetuksen (ETY) N:o 822/87 9 artiklan mukaisesti tekemän vuosittaisen ilmoituksen yhteydessä”. Asetuksen (ETY) N:o 822/87 9 artiklassa säädetään kuitenkin, että ”joka vuosi ennen 1 päivää syyskuuta jäsenvaltioiden ... on toimitettava komissiolle viinintuotantokyvyn kehitystä koskeva tiedonanto, johon kuuluu luettelo jäsenvaltion alueella olevista viininviljelyksistä” ja että ”komissio esittää neuvostolle joka vuosi ennen 1 päivää joulukuuta... kertomuksen viinintuotantokyvyn kehityksestä.”
- (59) Ranskan viranomaiset muistuttavat, että ne toimittavat vuosittain Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle asetuksen (ETY) N:o 822/87 9 artiklan mukaisesti viininviljelyalojen luettelon, jossa erotellaan eri departementit ja tuotettujen viinirypäleiden lajit (viininvalmistukseen käytettävät rypäleet, kuten määritetyillä alueilla tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit), syötäväksi tarkoitettuja viinirypäleitä tuottavat viiniköynnökset) sekä raivattujen ja istutettujen viiniköynnösten luettelon, jossa erotellaan samalla tavoin eri departementit ja tuotettujen viinirypäleiden lajit. Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle jäljennökset markkinointivuodelta 1997/1998 lähetetyistä taulukoista. Näin ollen Ranskan viranomaiset katsovat, ettei niitä voida moittia asetuksesta (ETY) N:o 822/87 johtuvien velvollisuuksien laiminlyönnistä.
- (60) Jotta tuotantosuunnan muuttamiseen myönnettävästä tuesta (Rivesaltes-ohjelmasta) saataisiin tarkka ja kattava käsitys, olisi Ranskan viranomaisten mielestä otettava huomioon, että Muscat de Rivesaltes-lajikkeen viljelyalat jätettiin ohjelmassa määrätyn viinitarhujen uudistamiseen myönnettävän täydennystuen ulkopuolelle. Niille myönnettiin vain uudistustukea kansallisen asteikon mukaisten prosenttien verran. Siihen 85 miljoonan frangin määrään, jonka Ranskan viranomaiset ovat maininneet aikaisemmissa ilmoituksissaan, sisältyy kuitenkin 31 miljoonan frangin suuruinen kansallinen tuki Muscat-aloja vastaavien viinitarhujen uudistamiseksi.
- (61) Tietyistä lajikkeista saatujen maaviinien ja Côtes du Roussillon villages -viinien tuotantoalojen tuotantosuunnan muuttamiseen Rivesaltes-ohjelman puitteissa tarkoitettu tuki jakautuu loppujen lopuksi seuraavasti:
- Rivesaltes-ohjelman maantieteellisellä soveltamisalueella sijaitsevilla tiloilla, joilla on tietyistä lajikkeista saatujen maaviinien ja Côtes du Roussillon villages -viinien tuotantoaloja, on 2 357 hehtaarille (875 tuottajalle) maksettu viinitarhujen uudistamiseksi tarkoitettua kansallista tukea 57,280 miljoonan frangin edestä.
 - Näillä 2 357 hehtaarilla toimiville 875 tuottajalle on myönnetty ”poikkeuksellinen” Rivesaltes-ohjelmaan liittyvä kansallisen tuen täydennys 1 238 hehtaarin osalta. Tämän täydennystuen kokonaismäärä on 8,006 miljoonaa frangia, ja se lisätään 28,613 miljoonan frangin suuruiseen, tuotantosuunnan muuttamista varten näille 1 238 hehtaarille maksettuaan kansalliseen tukeen.
 - Ohjelman mukaista täydennystukea on näiden 875 tuottajan osalta maksettu seuraavasti: 662 tuottajalle maksettiin 5 000 frangia/ha 990 hehtaarilta, eli yhteensä 4,950 miljoonaa frangia; 80 tuottajalle myönnettiin 10 000 frangia/ha 133 hehtaarilta, eli yhteensä 1,330 miljoonaa frangia; ja 133 tuottajalle myönnettiin 15 000 frangia/ha 115 hehtaarilta, eli yhteensä 1,726 miljoonaa frangia.
- (62) Ohjelmassa myönnettiin viinitarhujen uudistamiseen kaiken kaikkiaan 36,623 miljoonaa frangia 1 238 hehtaarille ja 875 tuottajalle.
- (63) Yli 33 000 frangia hehtaarilta maksettiin 221 tapauksessa – tällaista tukea myönnettiin yhteensä 166 hehtaarilta 0,883 miljoonan frangin edestä.

(64) Ranskan viranomaiset lähettivät komissiolle tuotantosuunnan muuttamisissa käytettyjen lajikkeiden luettelon sekä eri säädökset, joilla vahvistettiin tuen vuosittainen määrä.

2. SUOJATTUJEN ALKUPERÄNIMITYSTEN MYNNINEDISTÄMIS- JA TOIMINTATUET

(65) Ranskan viranomaiset tarkentavat ensinnäkin, että näitä toimia ei jatkettu 31 päivän joulukuuta 2000 jälkeen.

(66) Pakollisesta vapaaehtoisesta maksusta (CVO) saatujen tulojen avulla toteutettujen mynninedistämistoimien osalta voidaan todeta, että ne ovat luonteeltaan samanlaisia kuin ilmoitetusta ja komission hyväksymästä veronluonteisesta maksusta (tuet nro N 230/90⁽¹¹⁾ ja N 184/97) saatujen tulojen avulla rahoitetut toimet.

(67) CVO:n perimisestä saaduilla varoilla on näin ollen voitu vahvistaa veronluonteisen maksun tulojen avulla toteutettuja toimia. On itse asiassa käynyt ilmi, että kyseisten viinien menekinedistämistä on tarpeen tehostaa, jotta niiden markkinoita saataisiin kasvatettua nykyisessä, paikallisten viinien menettäessä heikentävässä markkinatilanteessa.

(68) Tältä osin Ranskan viranomaiset huomauttavat, että menekinedistämistukien rahoittaminen on sallittua 100 prosenttiin asti. Mainontaan myönnettyjen tukien suhteen Ranskan viranomaiset ilmoittavat, että kyse oli SAN-tuotteiden edistämiskampanjoista, jotka rahoitettiin veronluonteisilla maksuilla ja vapaaehtoisilla suorituksilla.

(69) Ranskan viranomaiset lähettivät vastauksena komission esittämään pyyntöön esimerkkejä mynninedistämismateriaalista.

3. KOMMENTIT KOLMANSIEN OSAPUOLIEN HUOMAUTUKSIIN

(70) Ranskan viranomaiset vastasivat kolmansien osapuolten esittämiin huomautuksiin 10 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä. Viranomaisten mukaan huomautuksissa viitattiin erityisesti siihen, että tukia olisi käytetty muuhun kuin niille alun perin asetettuun tavoitteeseen asianomaisten kolmansien osapuolten kanssa kilpailevan yrityksen yksinomaisen edun nimissä. Ranskan viranomaiset ilmaisivat tuomitsevansa tällaiset väitteet, jotka asettavat suoraan kyseenalaiseksi eri hallintoelinten moitteettoman toiminnan. Tästä syystä viranomaiset pyysivät komissiota jättämään nämä väitteet huomiotta.

V. ARVIOINTI

1. PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 1 KOHTA

(71) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että mainitussa sopimuksessa määrättyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka

vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(72) Tukien myöntämishetkellä voimassa olleen asetuksen (ETY) N:o 822/87 76 artiklassa säädetään, että perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artiklaa (sittemmin 87, 88 ja 89 artiklaa) sovelletaan viinialan tuotteiden tuotantoon ja kauppaan, jollei mainitun asetuksen säännöksistä muuta johdu.

1.1 VALTION VAROISTA RAHOITETUN VALIKOIVAN EDUN OLEMASSAOLO

(73) Tukina pidetään toimenpiteitä, jotka toteutettuna muodossa tai toisessa voivat suosia yrityksiä suoraan tai epäsuorasti tai jotka on katsottava taloudelliseksi eduksi, jota edunsaajayritys ei olisi saavuttanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.

(74) Kyseessä olevien maksujen luonteen osalta komissio panee merkille, että niiden vaikutusten aikaansaamiseksi ne edellyttivät viranomaisten antamaa säädöstä ja että näin saadut varat toimivat valtion tukeman politiikan täytäntöönpanon välineenä. Ei ole myöskään varmaa, että tukien saajilta olisi aina edellytetty tässä päätöksessä tarkasteltujen maksujen suorittamista. Näistä syistä ne eivät täytä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössään⁽¹²⁾ ehdottamia kriteereitä, joiden perusteella ne eivät kuulu perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Tämän vuoksi komissio katsoo, että kyse on veronluonteisista maksuista, toisin sanoen julkisista varoista.

(75) Tukina on, yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan, pidettävä myös toimenpiteitä, jotka erilaisissa muodoissaan keventävät yrityksen talousarvioon tavallisesti sisältyviä maksuja ja joilla tämän johdosta on – olematta kuitenkaan avustuksia sanan varsinaisessa merkityksessä – avustuksen luonnetta vastaava luonne ja sen vaikutuksia vastaavat vaikutukset⁽¹³⁾.

(76) Tuen olemassaolo ja varsinkin tuen tyyppi on vahvistettava Rivesaltes-ohjelman mahdollisten tuensaajien ja tiettyjen suojattujen alkuperänimitysten mynninedistämisen ja toimintatukia varten toimialajärjestölle suoritettavien maksujen sekä näiden rahoituksen tasolla. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa myönnetty tuki suosi eräitä yrityksiä siinä mielessä, että tukea myönnettiin ainoastaan tietyillä määrättyillä alueilla toimiville SAN-viinien tuottajille.

1.2 VAIKUTUS KAUPPAAN

(77) Jotta voitaisiin määritellä, kuuluuko tuki perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, on lopuksi selvitettävä, onko se omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

⁽¹²⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-345/02, *Pearle*, 15.7.2004 antama tuomio, ei vielä julkaistu kokoelmassa.

⁽¹³⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-355/00, *Freskot*, 22.5.2003 antama tuomio, Kok. s. I-5263.

⁽¹¹⁾ Komission kirje nro SG(D)(90) 25148, 22.8.1990.

- (78) Tuomioistuin on todennut, että kun valtion taloudellinen tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ⁽¹⁴⁾.
- (79) Viinin yhteisen markkinajärjestelyn olemassaolo näyttää todistavan selvästi, että jäsenvaltioiden välillä käydään kauppaa kyseisen alan tuotteilla.
- (80) Seuraavassa taulukossa kuvataan Ranskan ja muiden jäsenvaltioiden välistä viinialan tuotteiden kauppaa mainittujen Ranskassa sovellettujen tuotantosuunnan muutosohjelmien kahtena viimeksi kuluneena täytäntöönpanovuonna.

1999/2000	Viini	
	Yhteisön 30.4.2004 muodostaneet jäsenvaltiot	Ranska
Käytettävissä oleva tuotanto	168 076 000 hl	54 271 000 hl
Vienti yhteisön 30.4.2004 muodostaneisiin jäsenvaltioihin	—	15 500 000 hl
Tuonti yhteisön 30.4.2004 muodostaneista jäsenvaltioista	—	5 700 000 hl

- (81) Myönnettyt tuet ovat siis omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristämään tai uhkaamaan vääristää kilpailua, sikäli kuin ne suosivat tiettyjä viinialan kansallisia tuotannonaloja muiden jäsenvaltioiden tuotannon kustannuksella. Viiniala on yhteisön tasolla erittäin avoin kilpailulle ja sen vuoksi hyvin herkkä kaikille jonkin tietyn jäsenvaltion tuotantoa suosiville toimenpiteille.

1.3 PÄÄTELMÄT TUEN PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUSTA LUONTEESTA

- (82) Komissio katsoo edellä esitettyjen selvitysten perusteella, että tietyillä määritellyillä alueilla toimivia SAN-viinien tuotantoyrityksiä suosivat toimenpiteet tarjoavat näille yrityksille julkisista varoista rahoitetun edun, joista muut toimijat eivät voi hyötyä ja joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla tiettyjä yrityksiä ja tiettyjä tuotannonaloja ja saattaa näin ollen vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen

kauppaan. Tästä syystä toimenpide on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

2. TUKIEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE

- (83) Perustamissopimuksen 87 artiklassa määrätään kuitenkin poikkeuksista yleisperiaatteeseen, jonka mukaan valtiontuet ovat perustamissopimuksen vastaisia, vaikka eräitä näistä poikkeuksista ei tässä tapauksessa voi selvästikään soveltaa, varsinkaan niitä, joista määrätään mainitun artiklan 2 kohdassa. Myöskään Ranskan viranomaiset eivät ole vedonneet niihin.
- (84) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan poikkeuksia on tulkittava tiukasti tarkasteltaessa alueelliseen tai alakohdattaiseen käyttöön tarkoitettuja tukiohjelmiä tai yksittäisiä tapauksia, joihin sovelletaan yleisiä tukijärjestelmiä. Kyseisiä tukia voidaan myöntää vain, jos komissio voi varmistua siitä, että tuki on välttämätöntä jonkin kyseessä olevan tavoitteen saavuttamiseksi. Poikkeusten myöntäminen tuille ilman tällaista vastinetta haittaisi jäsenvaltioiden välistä kauppaa ja aiheuttaisi kilpailun vääristymiä, joita ei voida perustella yhteisön edulla, ja poikkeukset soisivat vastavasti aiheettomia etuja tiettyjen jäsenvaltioiden toimijoille.
- (85) Komissio katsoo, että kyseessä olevia tukia ei ole tarkoitettu taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti. Tuen tarkoituksena ei ole liioin perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa mainittu Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistäminen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistaminen. Tukea ei myöskään ole tarkoitettu edistämään kulttuuria tai kulttuuriperintöä 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- (86) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan yhteismarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Mainitussa kohdassa tarkoitettua poikkeuksen myöntämiseksi tukien on edistettävä asianomaisen alan kehitystä.

2.1 TUKIEN SÄÄNTÖJENVASTAISUUS

- (87) Komissio toteaa, että Ranskan viranomaiset eivät ole antaneet sille perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti tietoja tarkasteltavina olevien tukien käyttöön ottamisesta. Asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan

⁽¹⁴⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 730/79, *Philip Morris*, 17.9.1980 antama tuomio, Kok. s. 2671, 11 kohta.

f alakohdassa sääntöjenvastainen tuki määritellään uudeksi tueksi, joka on otettu käyttöön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Valtiontukia koskeva ilmoitusvelvollisuus vahvistetaan asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽¹⁵⁾ 1 artiklan c alakohdassa.

- (88) Koska Ranskan toteuttamat toimenpiteet sisältävät valtiontukea, kyse on uusista tuista, joita ei ole annettu komission tietoon, minkä vuoksi ne ovat perustamissopimuksen mukaisesti sääntöjenvastaisia.

2.2 ILMOITTAMATTA JÄTETTYIHIN TOIMENPITEISIIN SOVELLETTAVIEN SUUNTAVIIVOJEN MÄÄRITTELY

- (89) Maatalouden suuntaviivojen 23.3 kohdan ja valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen⁽¹⁶⁾ mukaan asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan f kohdassa tarkoitettu sääntöjenvastainen tuki on arvioitava tuen myöntämishetkellä voimassa olevien sääntöjen ja suuntaviivojen mukaisesti.
- (90) Maatalouden suuntaviivoja on sovellettu 1 päivästä tammikuuta 2000 alkaen. Näin ollen kyseisen päivämäärän jälkeen myönnettyä tukea olisi tarkasteltava mainittujen suuntaviivojen mukaisesti. Ennen kyseistä päivämäärää myönnettyä tukea olisi sen sijaan tarvittaessa tarkasteltava ennen 1 päivää tammikuuta 2000 sovellettujen säännösten ja käytännön mukaisesti.
- (91) Maatalouden suuntaviivojen 3.2 kohdassa määrätään, että vaikka perustamissopimuksen 87, 88 ja 89 artiklaa sovelletaan sellaisenaan yhteisten markkinajärjestelyjen piiriin kuuluviin aloihin, niiden soveltaminen riippuu kuitenkin asianomaisissa asetuksissa vahvistetuista säännöksistä. Toisin sanoen jäsenvaltion turvautumista perustamissopimuksen 87, 88 ja 89 artiklan määräyksiin ei voida asettaa etusijalle asianomaisesta yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen säännöksiin nähden⁽¹⁷⁾. Komission on myös tutkittava, häiritseekö tuki kyseisten markkinoiden asianmukaista toimintaa, minkä vuoksi se olisi yhteismarkkinoille soveltumaton.
- (92) Rivesaltes-ohjelmasta myönnettiin tukia 1 päivän tammikuuta 1997 ja 31 päivän heinäkuuta 2000 välisenä aikana, toisin sanoen ennen kuin viinin yhteisestä markkinajärjestelystä 17 päivänä toukokuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1493/1999 tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2000. Koska nämä toimenpiteet kuuluvat viinin yhteisen markkinajärjestelyn soveltamisalaan, niitä on arvioitava kyseisenä ajankohtana voimassa olleiden säännösten eli asetuksen (ETY) N:o 822/87 perusteella.
- (93) Tiettyjä suojattuja alkuperänimityksiä varten käyttöön otetuista myynninedistämistuista, joita ei Ranskan viranomaisten mukaan jatkettu 31 päivän joulukuuta 2000 jälkeen, voidaan todeta, että myönnettyjen tukien soveltuvuus yhteismarkkinoille on tarkistettava EY:n perustamissopimuksen liitteessä I lueteltujen ja tiettyjen liitteeseen I kuulumattomien tuotteiden mainontaan myönnettävistä

valtiontuesta annettujen suuntaviivojen⁽¹⁸⁾ mukaisesti. Näiden suuntaviivojen 70 kohdassa määrätään, että asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan f kohdassa tarkoitettujen sääntöjenvastaiset tuet arvioidaan tuen myöntämishetkellä voimassa olevien sääntöjen ja suuntaviivojen mukaisesti.

- (94) Veronluonteisella maksulla rahoitettujen valtiontukien osalta voidaan todeta, että komission on tutkittava kyseisillä tuilla rahoitetut toimet ja itse tukien rahoittamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

2.3 ANALYSOINTI SOVELLETTAVIEN SÄÄNNÖSTEN PERUSTEELLA

2.3.1 Tuet

2.3.1.1 Kesantopalkkio

- (95) Kesantopalkkio rahoitettiin viranomaisten pakolliseksi tekeillä toimialajärjestölle suoritettavalla maksulla viiniviljelmien tuotantosuunnan muuttamiseksi. Palkkion tarkoituksena oli korvata tuottajille tulonmenetykset, jotka johtuivat näiden tekemästä sitoumuksesta luopua suojatusta alkuperänimityksestä ”Rivesaltes” ja suunnata tuotantonsa pöytä- ja maaviinien valmistukseen.
- (96) Ranskan tukiohjelmasta myönnettyjen kaltaisista kesantopalkkioista ei kuitenkaan säädetty yhteisessä markkinajärjestelyssä eikä varsinkaan asetuksessa (ETY) N:o 456/80. Asetuksessa säädettiin yksinomaan väliaikaista ja lopullista tuotannosta luopumista koskevasta palkkiosta, joka maksetaan tuottajalle silloin, kun tämä päättää osallistua viinintuotantokyvyn vähentämiseen erityisesti viiniköynnöksiä raivaamalla.
- (97) Komissio toteaa, että Ranskassa käyttöön otetun toimenpiteen tavoitteena ei ollut viinin tuotannon vähentäminen vaan ainoastaan suojatusta alkuperänimityksestä ”Rivesaltes” luopuminen. Tästä voidaan päätellä, että koska viinintuotantokkyky ei vähentynyt ja koska palkkiolla ei rahoitettu ainuttakaan tuotannosta luopumiseen liittyvää hanketta, toimenpide ei kuulu entisen yhteisen markkinajärjestelyn soveltamisalaan.
- (98) Vaikkei asetusta (ETY) N:o 456/80 voida soveltaa, koska tuotannosta ei luovuttu, toimenpidettä on tarkasteltava muiden valtiontukia koskevien horisontaalisten säännösten perusteella. Asetuksen (ETY) N:o 456/80 17 artiklassa tarkennettiin, että mainitun asetuksen säännökset eivät ole esteenä kansallisissa laeissa säädettyjen, samankaltaisiin tavoitteisiin kuin mainitun asetuksen tavoitteet tähtävien tukien myöntämiselle, jollei perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artiklan (sitemmin 87, 88 ja 89 artiklan) tarkastelusta muuta johdu.
- (99) Tarkasteltavana olevassa toimenpiteessä ei edellytetty tuotannosta luopumista. Sitä ei siis voida rinnastaa toimenpiteisiin, joiden tavoitteet vastaavat asetuksen (ETY) N:o 346/80 tavoitteita eli viinintuotantokyvyn vähentämistä.

⁽¹⁵⁾ ”Uudella tuella” tarkoitetaan kaikkia tukia, eli tukiohjelmiä ja yksittäisiä tukia, jotka eivät ole voimassa olevaa tukea, mukaan lukien voimassa olevan tuen muutokset.

⁽¹⁶⁾ EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

⁽¹⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 177/78, *Pigs and Bacon Commission v. McCarren*, 26.6.1979 antama tuomio, Kok. s. 2161.

⁽¹⁸⁾ EYVL C 252, 12.9.2001, s. 5.

- (100) Ranskan viranomaiset ovat itse selittäneet, että toimenpiteen tavoitteena ei ollut viinintuotantokyvyn vähentäminen, vaan tuensaajat olivat sitoutuneet hyväksymään kesannoitujen viljelyalojen tuotannon kaupan pitämisen pöytä- ja maaviineinä eikä suojattuina alkuperänimityksinä.
- (101) Ranskan viranomaiset tarkentavat, että palkkion tavoitteena oli tarjota tuensaajille korvaus siitä, että he ovat sitoutuneet luopumaan pitämästä kesannoitujen viljelyalojen tuotantoa kaupan suojattuina alkuperänimityksinä. Se ei viranomaisten mukaan siis tuonut tuensaajille lisätuloja vaan yksinomaan korvauksen ansionmenetyksestä. Palkkiota ei myöskään voida pitää pelkkänä toimintatukena, joka olisi verottanut perusteettomasti kassavaroja.
- (102) Komissio katsoo kuitenkin vastoin Ranskan viranomaisten väitettä, että kansallisen tuen tavoitteena oli helpottaa tuottajien taloudellista tilannetta, ja yrittäjinä nämä saattoivat vapaasti päättää, sitoutuvatko ne sellaiseen puhtaasti kaupalliseen toimintaan, jonka kustannukset muodostuivat elinkeinon harjoittamisesta aiheutuneista menoista. Taloudellisten toimijoiden vapaasti valitsemasta ansionmenetyksestä maksettava valtion korvaus on itse asiassa valtiontuki, jolla lievennetään tällaisesta toiminnasta aiheutuvia taloudellisia seurauksia.
- (103) Komission ennen 1 päivänä tammikuuta 2000 annettuja maatalouden suuntaviivoja noudattaman käytännön ja yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön⁽¹⁹⁾ mukaan toimintatuet ovat tukia, joiden tarkoituksena on vapauttaa yritys kuluista, joista sen olisi pitänyt itse vastata juoksevassa hallinnossaan tai tavanomaisessa toiminnassaan. Yhteisöjen tuomioistuin muistuttaa, että sen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimintatukia ei voida missään tapauksessa pitää perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvina, jos vaarana on, että ne muuttavat kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (104) Sama periaate toistetaan maatalouden suuntaviivojen 3.5 kohdassa, jonka mukaan yksinomaan tuottajien taloudellisen aseman parantamiseen tarkoitettua yksipuolista valtiontuet, jotka eivät millään tavoin edistä alan kehitystä, sekä erityisesti pelkästään hinnan, määrän, tuotantoyksikön tai tuotantovälineyksikön perusteella myönnettävät tuet katsotaan toimintatuiksi, jotka eivät sovellu yhteismarkkinoille. Mainitussa 3.5 kohdassa todetaan lisäksi kyseisten tukien luonteeseen kuuluvan, että ne todennäköisesti vaikuttavat myös yhteisten markkinajärjestelyjen mekanismeihin.
- (105) Komissio huomauttaa, että tuki oli hehtaarikohtaista ja sitä myönnettiin vuosittain tuotannon jatkamisen perusteella, joten se liittyi läheisesti tuotetun viinin määrään.
- (106) Sen vuoksi komissio katsoo, että kesantopalkkio on toimintatukea, joka on omiaan vaikuttamaan myös viinin yhteisten markkinajärjestelyjen mekanismeihin. Tästä syystä se on sovellettavien markkina- ja kilpailusääntöjen vastainen.

2.3.1.2 Tuki varsinaiseen tuotantosuunnan muutokseen

- (107) Asetuksen (ETY) N:o 822/87 14 artiklassa säädettiin, että kansallisen tuen antaminen viiniviljelmille on kiellettyä 1 päivästä syyskuuta 1998 alkaen, paitsi jos se vastaa sellaisia vaatimuksia, joilla voidaan erityisesti saavuttaa tuotantomäärän vähentämisen tavoite tai tuotannon laadun parantamisen tavoite ilman tuotannon määrän kasvua.
- (108) Asetuksessa (ETY) N:o 2741/89 vahvistetaan perusteet, joiden mukaan perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artiklan (sittemmin 87, 88 ja 89 artiklan) mukaisesti hyväksyttävistä viiniviljelmäalojen istuttamista koskevia kansallisia tukihankkeita on tarkasteltava.
- (109) Asetuksen 2 artiklan mukaan kansallisten tukihankkeiden on osoitettava selkeästi, että asetuksen (ETY) N:o 822/87 14 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettua, tuotannon määrän vähentämistä tai laadun parantamista tuotantoa lisäämättä koskevaa tavoitetta noudatetaan.
- (110) Mainitun asetuksen 3 artiklassa säädetään, että istuttamiseen on käytettävä lajiketta, joka kyseisessä maaperässä ei ole tuottavuudeltaan korkeana pidetty, on tunnustettu laatua parantavaksi ja on kansallisten viranomaisten erityisesti kyseessä olevaan tukihankkeeseen hyväksymä.
- (111) Ranskan viranomaiset muistuttivat, että ne toimittavat vuosittain Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle asetuksen (ETY) N:o 822/87 9 artiklan mukaisesti viiniviljelyalojen luettelon, jossa erotellaan eri departementit ja tuotettujen viinirypäleiden lajit (viinivalmistukseen käytettävät rypäleet, kuten määritetyillä alueilla tuotetut laatuviinit (tma-laatuviinit), syötäväksi tarkoitettuja viinirypäleitä tuottavat viiniköynnökset) sekä raivattujen ja istutettujen viiniköynnösten luettelon, jossa erotellaan samalla tavoin eri departementit ja tuotettujen viinirypäleiden lajit. Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle jäljennökset markkinointivuodelta 1997/1998 lähetetyistä taulukoista.
- (112) Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle tuotantosuunnan muuttamisissa käytettyjä lajikkeita koskevia tietoja, joiden perusteella komissio voi todeta, että johdanto-osan 107–110 kappaleissa mainitut edellytykset ovat täyttyneet. Komissio on näiden tietojen pohjalta voinut jo aiemminkin todeta, että kyseiset lajikkeet vastaavat tukien myöntämisen hetkellä sovellettavassa yhteisön lainsäädännössä edellytetyjä ominaisuuksia.

⁽¹⁹⁾ Edellä mainittu tuomioistuimen Siemens-asiassa antama tuomio.

(113) Komission asetuksen (ETY) N:o 2741/89 5 artiklassa säädetään, että istutettua viiniköynnöshehtaaria kohti myönnetyn tuen määrä ei saa ylittää 30 prosenttia todellisista raivaus- ja istutuskustannuksista. Tuen myöntämisessä huomioon otettavat kustannukset voitaisiin määrittellä kullakin alueella kiinteämääräisinä, erityisesti geomorfologisten ominaisuuksien perusteella.

(114) Ranskan viranomaisten toimittamien ensimmäisten tietojen mukaan viranomaiset maksoivat, kaikki rahoitustuet yhteenlaskettuina, 29,11 prosenttia tosiasiallisesti toteutetun tuotantosuunnan muutoksen kustannuksista. Näin ollen Ranskan viranomaiset päättelivät, että tuen kokonaismäärä ei ylittänyt yhteisön lainsäädännössä vahvistettua 30 prosentin enimmäismäärää.

(115) Asetuksen (ETY) N:o 2741/89 5 artiklan mukaan tuotantosuunnan muutuskustannusten laskentaperusteena on istutettua viiniköynnöshehtaaria kohti myönnetyn tuen todellinen määrä. Tämän säännöksen perusteella muutuskustannuksia ei lasketa kaikkien ohjelmassa toteutettujen tuotantosuunnan muutostoimenpiteiden yhteenlaskettuina kustannuksina eikä tämän seurauksena myöskään muutostoimenpiteiden keskimääräisinä kokonaiskustannuksina hehtaaria kohti.

(116) Komissio toteaa, että koska Ranskan viranomaisten korvaamat hehtaarikohtaiset kustannukset olivat 110 000 frangia hehtaarilta, myönnetyn tuen enimmäisrajaksi olisi pitänyt tässä tapauksessa asettaa 33 000 frangia hehtaarilta ja 30 prosenttia kullekin yksittäiselle tuottajalle aiheutuneista tosiasiallisista kustannuksista.

(117) Ranskan viranomaisten toimittamista uusista tiedoista käy ilmi, että ohjelmassa myönnettiin viinitarhojen tuotantosuunnan muuttamiseen kaiken kaikkiaan 36,623 miljoonaa frangia 1 238 hehtaarille ja 875 tuottajalle. Yli 33 000 frangia hehtaarilta maksettiin 221 tapauksessa – tällaista tukea myönnettiin yhteensä 166 hehtaarilta 883 000 miljoonan frangin edestä.

(118) Komissio toteaa, että tuki, joka ylittää 30 prosenttia tosiasiallisista kustannuksista ja/tai 33 000 frangin suuruisen hehtaarikohtaisen enimmäismäärän yksittäistapauksissa, on sovellettavien sääntöjen vastaista valtiontukea.

2.3.1.3. Tietyille suojatuille alkuperänimityksille myönnetyt myyminenestämistuet ja toimintatuet

(119) Komissio on viimeksi hyväksynyt vuoden 2002 loppuun asti perittävällä veroluonteisella maksulla rahoitetun valtiontueen nro N 184/97 kytkeytyvän valtiontuen, jolla muun muassa korvattiin CIVDN:lle aiheutuneita myyminenestämistä- ja toimintakustannuksia. Alun perin komissio hyväksyi kyseisen järjestelyn vuonna 1990 valtiontuen nro N 230/90 yhteydessä. Komissio oli tuolloin todennut, että

yleiseen edistämiseen tarkoitetut tuet, joiden tavoitteena oli parantaa ja lujittaa luontaisesti makeiden viinien tuoteimagoa kuluttajien keskuudessa sekä edistää niiden myyntiä, oli myönnettävä maataloustuotteiden ja tiettyjen muiden ETY:n perustamissopimuksen liitteeseen II kuulumattomien tuotteiden, kalastustuotteet pois luettuina, mainonnan kansallisesta tukijärjestelmästä annetun puiteasiakirjan⁽²⁰⁾ määräysten mukaisesti. Lisäksi komissio katsoi, että CIVDN:n hallinnollisista menoista aiheutuvia kuluja ei voitu pitää varsinaisina tukina.

(120) Komissio on sitä mieltä, ettei valtiontuen nro N 184/97 yhteydessä annettua lupaa voida pitää sellaisenaan hiljaisesti annettuna lupana, jolla olisi hyväksytty ennakolta kaikki aikaisemmalla luvalla myönnetyn tuen muutokset tai, kuten tässä tapauksessa, siihen liittyvät lisätoimenpiteet.

(121) Ranskan viranomaiset ovat kuitenkin vahvistaneet, että CVO:sta saatujen tulojen avulla toteutetut myyminenestämistoimet olivat luonteeltaan samanlaisia kuin ilmoitetusta ja komission hyväksymästä veronluonteisesta maksusta saaduilla tuloilla rahoitetut toimet. Ranskan viranomaisten mukaan kyse oli siis pelkästään toimenpiteen kokonaisbudjetin lisäämisestä.

(122) Koska kyseisten tukien myöntämiseen on sovellettu samoja edellytyksiä, komissio voi valtiontukea nro N 184/97 koskeneeseen päätökseensä viitaten tehdä sen johtopäätöksen, että uusilla maksuilla rahoitetut suojatuille alkuperänimityksille myönnetyt myyminenestämistuet ja toimintatuet ovat sovellettavien kilpailusääntöjen mukaisia.

(123) Komissio panee merkille kolmansien osapuolten huomautukset, joiden mukaan rahoitetut toimet olivat maataloustuotteiden mainontaan myönnettäviin tukiin sovellettavien kilpailusääntöjen vastaisia, koska niitä maksettiin vain tietyille yrityksille. Tämän väitteen tueksi toimitetuista tositteista käy kuitenkin pikemminkin ilmi, että mainitut myyminenestämistoimenpiteet ovat rinnastettavissa teknisen avun toimiin, joita voidaan hyvin toteuttaa viininviljelijöiden hyväksi.

2.3.2 Tukien rahoittaminen

(124) Komissio katsoo yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽²¹⁾ mukaisesti yleensä, että tuen rahoittamisella pakollisilla maksuilla voi olla varsinaisen tuen tarkoituksen ylittävä suojavaikutus. Kyseessä olevat maksut ovat pakollisia maksuja. Saman oikeuskäytännön mukaan komissio katsoo, ettei tukea voida rahoittaa veronluonteisin maksuin, joita peritään myös muiden jäsenvaltioiden tuontituotteilta.

(125) Komissio on jo todennut, erityisesti valtiontuen nro N 184/97 yhteydessä, että Ranskan viranomaisten käyttöön ottamaa järjestelmää ei sovellettu tuontituotteisiin.

⁽²⁰⁾ EYVL C 302, 12.11.1987, s. 6.

⁽²¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-47/69, Ranska v. komissio, 25.6.1970 antama tuomio, Kok. s. 487.

- (126) Tarkasteltavina olevien veronluonteisten maksujen käyttöönottamisesta laadituista asiakirjoista ilmenee, että maksut koskevat ainoastaan Pyrénées-Orientalesin alueen luontaisesti makeiden SAN-viinien tuotantoa. Kesantopalkkio rahoitettiin puolestaan maksulla, jota perittiin yksinomaan kyseisen toimenpiteen soveltamisalaan kuuluvien viinien alueellisesta tuotannosta eikä siis tuontituotteista.
- (127) Näin ollen voidaan todeta, että tämänkaltaisia veronluonteisia maksuja ei peritä eikä ole aikaisemmin peritty mistään tuontituotteesta.

VI. PÄÄTELMÄ

- (128) Valtiontuki, jonka Ranska on pannut täytäntöön kesantopalkkiona, jota myönnetään ranskalaisille viinintuottajille, jotka sitoutuvat satovuosiksi 1996–2000 luopumaan suojatusta alkuperänimityksestä Rivesaltes tai Grand Roussillon, ei sovellu yhteismarkkinoille.
- (129) Valtiontuki, jonka Ranska on pannut täytäntöön SAN-viiniviljelmien tuotantosuunnan muuttamiseen tähtäävän, satovuosina 1996–2000 sovellettavan Rivesaltes-ohjelman muodossa, ja joka yksittäistapauksissa ylittää 30 prosenttia tosiasiallisista kustannuksista ja/tai 5 030,82 euron (33 000 frangin) suuruisen hehtaarikohtaisen enimmäismäärän, ei sovellu yhteismarkkinoille.
- (130) Valtiontuki, jonka Ranska on 1 päivän tammikuuta 1998 ja 31 päivän joulukuuta 2000 välisenä aikana pannut täytäntöön myynninedistämis- ja toimintatukina suojattujen alkuperänimitysten Rivesaltes, Grand Roussillon, Muscat de Rivesaltes ja Banyuls hyväksi, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuva.
- (131) Kyseisiä toimenpiteitä ei ole ilmoitettu komissiolle perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti, joten ne ovat asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan f kohdassa tarkoitettuja sääntöjenvastaisia tukia.
- (132) Komissio pahoittelee, että Ranska on pannut kyseessä olevat tuet täytäntöön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti.
- (133) Sellaisten tukien osalta, jotka toteutetaan odottamatta komission lopullista päätöstä, on muistutettava, että koska perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa määritellyt menettelysäännöt ovat luonteeltaan määrääviä, ja yhteisöjen tuomioistuin on todennut näiden sääntöjen välittömän oikeusvaikutuksen asiassa 77/72, *Carmine Capolongo v. Azienda Agricola Maya*, 19 päivänä kesäkuuta 1973 antamassaan tuomiossa⁽²²⁾, asiassa 120/73, *Gebrueder Lorenz GmbH v. Saksa*, 11 päivänä joulukuuta 1973 antamassaan tuomiossa⁽²³⁾ ja asiassa 78/76, *Steinicke et*
- Weinlig v. Saksa*, 22 päivänä maaliskuuta 1977 antamassaan tuomiossa⁽²⁴⁾, kyseessä olevan tuen (asia C-354/90, *Elintarvikkeiden ulkomaankaupan kansallinen liitto ja muut v. Ranska*, 21 päivänä marraskuuta 1991 annettu tuomio⁽²⁵⁾ sääntöjenvastaisuutta ei voida korjata jälkikäteen.
- (134) Yhteisöjen tuomioistuin on muistuttanut, että kun tukitoimenpide, jonka rahoitustapa on sen oleellinen osa, on pantu täytäntöön ilmoitusvelvollisuutta noudattamatta, kansallisten tuomioistuinten on periaatteessa määrättävä nimenomaan kyseisen tuen rahoittamiseksi perittyjen verojen tai maksujen takaisinmaksusta. Lisäksi se on muistuttanut, että kansallisten tuomioistuinten tehtävänä on turvata oikeussubjektien oikeudet, kun kansalliset viranomaiset rikkovat perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitettua tukien täytäntöönpanon kieltä, jolla on välitön oikeusvaikutus. Todettuaan tällaisen rikkomisen, johon oikeussubjektit voivat vedota, kansallisten tuomioistuinten on toteutettava kansallisen lainsäädäntönsä mukaiset tarpeelliset toimet, jotka koskevat niin kyseisten tukitoimenpiteiden täytäntöönpanosäädösten lainvoimaisuutta kuin myönnetyn rahoitustuen takaisin perintää⁽²⁶⁾.
- (135) Jos sääntöjenvastaiset tuet eivät sovellu yhteismarkkinoille, asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdassa säädetään komission päätöksestä, jonka mukaan kyseessä olevan jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tuensaajalle myönnetyn tuen takaisinperimiseksi. Takaisinperintä on välttämätöntä, jotta aiemmin vallinnut tilanne voidaan palauttaa ennalleen poistamalla kaikki taloudelliset edut, joista sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen edunsaajat olivat aiheettomasti hyötynneet tuen myöntämispäivästä alkaen.
- (136) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 2 kohdassa säädetään, että takaisinperittävään tukeen sisältyvät korot, jotka lasketaan komission vahvistaman soveltuvan korkotason perusteella. Korot lasketaan siitä päivästä alkaen, jona sääntöjenvastainen tuki saatettiin tuensaajan käyttöön.
- (137) Tuet on perittävä takaisin Ranskan lainsäädännön menettelyitä noudattaen. Takaisinperittäviin määriin sisältyvät korot, jotka lasketaan tuen maksupäivästä tuen tosiasialliseen takaisinperintäpäivään. Korot lasketaan viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenettelmää käyttämällä saadun komission viitemäärän mukaan⁽²⁷⁾.
- (138) Komission käytettävissä ei ole tietoja kesantopalkkion puitteissa myönnettyjen tukien kokonaismäärästä, koska sillä ei ole tietoja myöskään tulojen määristä eikä tuen kohteena olleesta hehtaarimäärästä. Komissio panee merkille kolmansien osapuolten huomautukset, joiden mukaan kesantopalkkiota olisi rahoitettu Ranskan viranomaisten ilmoittamatta jättämällä täydentävällä valtiontuella, mutta

⁽²⁴⁾ Kokoelma s. 595.

⁽²⁵⁾ Kokoelma s. I-5505.

⁽²⁶⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa C-261/01 ja C-262/01, Van Calster et al., 21.10.2003 antama tuomio, ei vielä julkaistu kokoelmassa.

⁽²⁷⁾ Komission tiedonanto viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenettelystä (EYVL C 273, 9.9.1997, s. 3).

⁽²²⁾ Kokoelma s. 611.

⁽²³⁾ Kokoelma s. 1471.

tarkentaa, että nämä huomautukset eivät muuta komission päätelmiä. Komission käytettävissä olevien tietojen mukaan tuotantosuunnan muuttamiseen myönnettävän tuen rahoittamiseen tarkoitetun valtiontuen määrä oli 11,01 miljoonaa euroa.

(139) Tämä päätös ei rajoita niitä seurauksia, jotka komissio määrää tarvittaessa yhteisen maatalouspolitiikan rahoittamiseksi Euroopan maatalouden ohjauksen ja tukiosaston (EMOTR) mukaisesti,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Valtiontuki, jonka Ranska on pannut täytäntöön kesantopalkkiona, jota myönnetään ranskalaisille viinintuottajille, jotka sitoutuvat satovuosiksi 1996–2000 luopumaan suojatusta alkuperänimityksestä (SAN) Rivesaltes tai Grand Roussillon, ei sovellu yhteismarkkinoille.

2. Valtiontuki, jonka Ranska on pannut täytäntöön SAN-viiniviljelmien tuotantosuunnan muuttamiseen tähtäävän, satovuosina 1996–2000 sovellettavan Rivesaltes-ohjelman muodossa, ja joka yksittäistapauksissa ylittää 30 prosenttia tosiasiallisista kustannuksista ja/tai 5 030,82 euron (33 000 frangin) suuruisen hehtaarikohtaisen enimmäismäärän, ei sovellu yhteismarkkinoille.

3. Valtiontuki, jonka Ranska on 1 päivän tammikuuta 1998 ja 31 päivän joulukuuta 2000 välisenä aikana pannut täytäntöön myyinnedistämisen- ja toimintatukina suojattujen alkuperänimitysten Rivesaltes, Grand Roussillon, Muscat de Rivesaltes ja Banyuls hyväksi, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuva.

2 artikla

1. Ranskan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet 1 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen yhteismarkkinoille soveltumattomien tukien perimiseksi takaisin tuensaajilta.

Tuki on maksettava takaisin viipymättä kansallisen oikeuden mukaisten menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön täytäntöönpano. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korot lasketaan viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenetelmää käyttämällä saadun komission viitemäärän mukaan.

2. Edellä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen yhteismarkkinoille soveltumattomien tukien takaisin perimiseksi Ranskan on annettava komissiolle tiedoksi kyseisen toimenpiteen yhteydessä myönnetty tukien kokonaismäärä ja niiden rahoitus, mukaan luettuna tätä varten käyttöön otetusta toimialajärjestölle suoritettavasta maksusta saatujen tulojen kokonaismäärä ja kesantopalkkion soveltamisalaan kuuluneiden hehtaarien määrä.

3 artikla

Ranskan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta niistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut päätöksen noudattamiseksi.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 19 päivänä tammikuuta 2005.

Komission puolesta

Mariann FISCHER BOEL

Komission jäsen

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 7 päivänä kesäkuuta 2006,****valtiontuesta C 25/05 (ex NN 21/05), jonka Slovakian tasavalta on myöntänyt Frucona Košice, a. s. -yritykselle**

(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 2082)

(Ainoastaan slovakinkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2007/254/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa mainittujen määräysten mukaisesti ⁽¹⁾ ja on ottanut huomioon niiden huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

(1) Komissio vastaanotti 15. lokakuuta 2004 päivätyn ja 25. lokakuuta 2004 vastaanotetuksi kirjatun kantelun, jonka mukaan slovakialaiselle Frucona Košice, a. s. -yritykselle on myönnetty sääntöjenvastaisesti valtiontukea. Kantelija toimitti lisätietoja 3. helmikuuta 2005. Kantelijan kanssa pidettiin kokous 24. toukokuuta 2005.

(2) Komissio pyysi kantelijan toimittamien tietojen perusteella 6. joulukuuta 2004 päivätystä kirjeellä Slovakialta tietoja toimenpiteestä, jota kantelu koskee. Slovakia vastasi 4. tammikuuta 2005 päivätystä ja 17. tammikuuta 2005 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä, jossa se antoi komissiolle tietoja Frucona Košice, a. s. -yritykselle myönnetystä väitetystä sääntöjenvastaisesta tuesta ja pyysi sitä hyväksymään kyseisen tuen taloudellisissa vaikeuksissa olevalle yritykselle myönnettävänä pelastustukena. Slovakia toimitti lisätietoja 24. tammikuuta 2005 päivätystä ja 28. tammikuuta 2005 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä. Komissio pyysi lisätietoja 9. helmikuuta 2005 päivätystä kirjeellä, johon se sai vastauksen 4. maaliskuuta 2005 päivätystä ja 10. maaliskuuta vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä. Slovakian viranomaisten kanssa pidettiin kokous 12. toukokuuta 2005.

(3) Komissio ilmoitti Slovakialle 5. heinäkuuta 2005 päivätystä kirjeellä päättäneensä aloittaa kyseisen tuen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn.

(4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa tuesta.

(5) Slovakian viranomaiset esittivät huomautuksensa 10. lokakuuta 2005 päivätystä ja 17. lokakuuta 2005 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä. Komissio sai lisäksi huomautuksia yhdeltä asianosaiselta (tuensaajalta) 24. lokakuuta 2005 päivätystä ja 25. lokakuuta 2005 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä. Komissio toimitti ne edelleen Slovakialle, jolla oli mahdollisuus vastata niihin; Slovakian huomautukset saatiin 16. joulukuuta 2005 päivätystä ja 20. joulukuuta vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä. Tuensaajan kanssa pidettiin 28. maaliskuuta 2006 kokous, jossa sillä oli mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asiasta. Slovakia toimitti lisätietoja 5. toukokuuta 2006 päivätystä ja 8. toukokuuta 2006 vastaanotetuksi kirjatulla kirjeellä.

II. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA**1. Asianomainen yritys**

(6) Tuen saaja on Frucona Košice, a. s. -yritys (jäljempänä 'tuensaaja'), joka tuen tarkastelun kannalta ratkaisevan ajanjakson aikana valmisti alkoholia, alkoholijuomia, alkoholittomia juomia, hedelmä- ja vihannessäilykkeitä sekä etikkaa. Tuensaaja ei nykyään enää valmista alkoholia eikä alkoholijuomia. Se toimii kuitenkin alkoholin ja alkoholijuomien tukkukaupassa. Yritys sijaitsee EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisella aluetukikelpoisella alueella.

⁽¹⁾ EUVL C 233, 22.9.2005, s. 47.⁽²⁾ Ks. alaviite 1.

- (7) Tuensaajan palveluksessa oli tuen tarkastelun kannalta ratkaisevan ajanjakson aikana noin 200 ihmistä. Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä koskevissa huomautuksissaan tuensaaja esitti komissiolle tietoja liikevaihdostaan (valmisteverot ja alv mukaan luettuina). Tiedot esitetään seuraavassa taulukossa.

Taulukko 1

Tuotannon eri lohkojen liikevaihto valmisteverot ja alv mukaan luettuina (Slovakian korunoina)

	2002	2003	2004
Etikka	[...] ^(*)	[...]	[...]
Hedelmä- ja vihannessäilykkeet	[...]	[...]	[...]
Kaali	[...]	[...]	[...]
Hiilihapolliset alkoholittomat juomat	[...]	[...]	[...]
Hiilihapottomat alkoholittomat juomat	[...]	[...]	[...]
Mehut (100 %)	[...]	[...]	[...]
Alkoholijuomat	[...]	[...]	[...]
Omenaviini	[...]	[...]	[...]
Siirappi	[...]	[...]	[...]
Muut tuotteet/palvelut	[...]	[...]	[...]
Yhteensä	895 019 980	978 343 230	880 314 960⁽³⁾

- (8) Kyseiset tiedot poikkeavat merkittävästi tiedoista, jotka komissio sai Slovakian viranomaisilta ja jotka mainittiin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä⁽⁴⁾. Vastatessaan tuensaajan huomautuksiin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen Slovakian viranomaiset eivät kiistäneet edellä mainittujen lukujen oikeellisuutta. Slovakian viranomaisten mukaan tuensaaja täyttää keskisuuren yrityksen kriteerit.

2. Sovellettava kansallinen lainsäädäntö

- (9) Kiistanalainen toimenpide on Košicen kaupungin neljännen kaupunginosan (Košice IV) veroviraston (jäljempänä 'verovirasto') luopuminen verosaatavistaan osana velkojien kanssa tehtyä velkasaneerausta. Menettelystä säädetään konkurssi- ja velkasaneerausta koskevassa Slovakian laissa 328/91 (jäljempänä 'konkurssilaki').
- (10) Velkojien kanssa tehty velkasaneeraus (jäljempänä 'velkasaneeraus' tai 'velkasaneerausmenettely') on tuomioistuimen

valvonnassa suoritettava menettely, jonka tavoitteena on – konkurssimenettelyn tavoin – ylivelkaantuneiden yritysten taloudellisen tilanteen järjestely⁽⁵⁾. Konkurssimenettelyssä yhtiö lopettaa toimintansa, ja sen omaisuus joko myydään uudelle omistajalle tai yhtiö puretaan. Velkasaneerausmenettelyssä ylivelkaantunut yhtiö sen sijaan jatkaa toimintaansa ilman omistajanmuutosta.

- (11) Velkasaneerausmenettelyn käynnistää ylivelkaantunut yhtiö. Sen tarkoituksena on päästä velkojien kanssa sopimukseen (jäljempänä 'velkojasopimus') siten, että ylivelkaantunut yritys suorittaa osan veloistaan ja loput jätetään perimättä. Menettelyä valvovan tuomioistuimen on hyväksyttävä sopimus.
- (12) Velkojat, joiden saamiset on turvattu esimerkiksi pantti-oikeudella, ovat nk. erillisen velkojan asemassa. Velkasaneerausta koskevan ehdotuksen hyväksymiseksi kaikkien erillisten velkojien on äänestettävä sen puolesta, kun taas muiden velkojien tapauksessa riittää määräenemmistö. Erilliset velkojat äänestävät kukin erikseen, ja heillä on ehdotusta koskeva veto-oikeus.

(*) Luottamuksellinen tieto.

(3) Liikevaihto euroina: 23,6 miljoonaa (2002), 25,7 miljoonaa (2003) ja 23 miljoonaa (2004). Tässä päätöksessä tiedonantotarkoituksessa käytetty vaihtokurssi on 1 EUR = 38 SKK.

(4) Kokonaisliikevaihto oli Slovakian viranomaisten toimittamien tietojen mukaan 334 miljoonaa Slovakian korunaa (8,8 miljoonaa euroa) vuonna 2002, 360 miljoonaa Slovakian korunaa (9,5 miljoonaa euroa) vuonna 2003 ja 720 miljoonaa Slovakian korunaa (19 miljoonaa euroa) vuonna 2004.

(5) Yritys katsotaan ylivelkaantuneeksi, kun sillä on useita velkoja eikä se kykene huolehtimaan veloistaan 30 päivän kuluessa niiden erääntymisestä.

- (13) Näillä erillisillä velkojilla on etuoikeutettu asema myös konkurssimenettelyssä. Panttiomaisuuden myynnistä saatava voitto on määrä käyttää yksinomaan erillisten velkojen saatavien maksuun. Jos panttiomaisuuden myynti ei riitä kattamaan erillisten velkojen kaikkia saatavia, loput osat näiden saatavista yhdistetään toisessa ryhmässä muiden velkojen saataviin. Toisessa ryhmässä velkojen saatavat maksetaan suhteellisesti.
- (14) Konkurssilain mukaan yrityksen, joka hakee velkojen kanssa suoritettavaa velkasaneerausta, on esitettävä tuomioistuimelle luettelo toimenpiteistä, jotka koskevat yrityksen rakenneuudistusta ja sen toiminnan jatkuvaa rahoitusta velkasaneerauksen jälkeen.
- (15) Vero- ja maksuhallinnosta ja alueellisten veroviranomaisten järjestelmän muuttamisesta annetun Slovakian lain 511/92 (jäljempänä "verohallintolaki") mukaan yrityksellä on mahdollisuus hakea veroviranomaisilta lykkäystä verojen maksuun. Määrästä, joiden maksuun myönnetään lykkäystä, on annettava vakuus ja maksettava korko.
- (16) Verohallintolaissa säädetään myös veroulosotosta, jonka tarkoituksena on verosaatavien maksaminen valtiolle kiinteän omaisuuden, irtaimen omaisuuden tai koko yrityksen myynnillä.

3. Kiistanalainen toimenpide

- (17) Tuensaaja käytti marraskuusta 2002 marraskuuhun 2003 verohallintolaissa annettua mahdollisuutta lykätä valmisteveron maksua⁽⁶⁾. Lykätyn veron määrä oli yhteensä 477 015 759 Slovakian korunaa (12,6 miljoonaa euroa). Ennen kuin verovirasto hyväksyi maksujen lykkäämisen, se turvasi lain mukaisesti kaikki saatavansa tuensaajan omaisuutta vastaan. Slovakian viranomaiset ilmoittavat, että kyseisten vakuuksien arvo oli tuensaajan kirjanpidon perusteella 397 476 726 Slovakian korunaa (10,5 miljoonaa euroa). Tuensaaja ilmoittaa kuitenkin, että

- (21) Velkoja ja verovirasto sopivat tuensaajan kanssa seuraavanlaisesta velkasaneerauksesta: tuensaajan maksaa 35 % velastaan kuukauden kuluessa velkojasopimuksen voimaantulosta ja velkojat jättävät perimättä loput 65 % velasta. Kaikkia velkoja kohdeltiin tasapuolisesti. Yksittäisiä velkoja koskevat määrät mainitaan seuraavassa taulukossa.

Taulukko 2

Tuensaajan velkojen tilanne ennen velkasaneerausmenettelyä ja sen jälkeen [Slovakian korunoina]

	Velkoja	Velka ennen velkasaneerausta	Velka velkasaneerauksen jälkeen (*)	Perimättäjättö
Julkinen	Verovirasto	640 793 831	224 277 841	416 515 990

⁽⁶⁾ Valmistevero maksetaan kuukausittain.

asiantuntijoiden vuoden 2003 lopussa tekemän arvion mukaan kyseisten vakuuksien arvo oli 193 940 000 Slovakian korunaa (5 miljoonaa euroa). Tämä on tuensaajan mukaan vakuudeksi annetun omaisuuden (irtaimen omaisuuden, kiinteistöjen ja saatavien) arvo nk. asiantuntijahintoina ilmaistuna.

- (18) Verohallintolakiin tehtyjen muutosten myötä verolykkäysmahdollisuutta rajoitettiin 1. tammikuuta 2004 alkaen niin, että sitä voitiin hakea enää vain kerran vuodessa. Tuensaaja käytti verolykkäysmahdollisuutta joulukuun 2003 valmisteveroon, joka erääntyi tammikuussa 2004. Se ei kuitenkaan pystynyt maksamaan eikä siis enää lykkäämään tammikuun 2004 valmisteveroa, jonka eräpäivä oli 25. helmikuuta 2004. Näin ollen tuensaajasta tuli ylivelkaantunut yritys konkurssilaisissa tarkoitettulla tavalla. Samalla se menetti alkoholin valmistus- ja prosessointiluvan.
- (19) Tuensaaja kääntyi 8. maaliskuuta 2004 toimivaltaisen aluetuomioistuimen puoleen hakeakseen velkasaneerausta. Aluetuomioistuin hyväksyi velkasaneerausmenettelyn 29. huhtikuuta 2004 tekemällään päätöksellä todettuaan, että kaikki laissa kyseiselle menettelylle säädetyt ehdot täyttyvät. Heinäkuun 9 päivänä 2004 pidetyssä istunnossa velkojat äänestivät tuensaajan ehdottaman velkasaneerauksen puolesta. Velkasaneeraus vahvistettiin 14. heinäkuuta 2004 menettelyn valvonnasta vastaavan aluetuomioistuimen päätöksellä.
- (20) Verovirasto haki elokuussa 2004 muutosta tähän tuomioistuimen vahvistamispäätökseen. Korkein oikeus päätti 25. lokakuuta 2004, että muutoksenhaulta puuttuvat käsiteltäväksi ottamisen perusteet, ja julisti päätöksen, jolla aluetuomioistuin oli hyväksynyt velkasaneerauksen, lainvoimaiseksi ja täytäntöönpanokelpoiseksi 23. heinäkuusta 2004 alkaen. Myöhemmin yleinen syyttäjä käynnisti ylimääräisen muutoksenhaun aluetuomioistuimen päätöstä vastaan. Asian käsittely on edelleen kesken korkeimmassa oikeudessa.

	Velkoja	Velka ennen velkasaneerausta	Velka velkasaneerauksen jälkeen (*)	Perimättäjättö
Yksityinen	Tetra Pak, a. s.	[...]	[...]	[...]
	MTM-obaly, s. r. o.	[...]	[...]	[...]
	Merkant, družstvo	[...]	[...]	[...]
	Vetropack, s. r. o.	[...]	[...]	[...]
Yhteensä		644 591 439 (7)	225 607 029	418 984 410

(*) Määrä, jonka tuensaajan on maksettava velkojalle.

(7) Euroina: kokonaisvelka ennen velkasaneerausta 16,96 miljoonaa ja velkasaneerauksen jälkeen 5,93 miljoonaa.

- (22) Veroviraston saatavat, jotka sisällytettiin velkasaneerausmenettelyyn, olivat 640 793 831 Slovakian korunaa (16,86 miljoonaa euroa) ja muodostuivat maksamattomista valmisteveroista toukokuun 2003 ja maaliskuun 2004 väliseltä ajalta, alv:stä tammi-huhtikuun 2004 väliseltä ajalta sekä näihin lisätyistä sakoista ja koroista. Veroviraston perimättä jättämät saatavat olivat 416 515 990 Slovakian korunaa (11 miljoonaa euroa). Velkasaneeraus toi verovirastolle 224 277 841 Slovakian korunaa (5,86 miljoonaa euroa).
- (23) Verovirasto oli velkasaneerausmenettelyssä erillisen velkojan asemassa ja äänesti näin ollen itsenäisesti velkasaneerauksen puolesta. Veroviraston etuoikeutettu asema johtuu siitä, että osa velkasaneerauksen kohteena olleista veroviraston saatavista oli vakuudellisia saatavia, jotka liittyivät tuensaajan veronmaksun lykkäämiseen vuosina 2002 ja 2003 (ks. kohta 17) Kaikki muutkin velkojat äänestivät ehdotetun velkasaneerauksen puolesta. Niiden saamiset olivat tavallisia vakuudettomia kauppasaatavia.
- (24) Tuensaaja esitti velkasaneerausta koskevassa ehdotuksessaan konkurssilain mukaisesti rakenneuudistustoimenpiteitä, jotka koskivat tuotantoa, jakelua ja työvoimaa (ja joihin sisältyi myös tarpeettoman työvoiman irtisanominen).
- (25) Yrityksen organisaatioon ja työvoimaan liittyen tuensaaja kaavaili seuraavia toimenpiteitä: yhden yleisen tuotantoryhmän muodostaminen kaikkia tuotantotoimintoja varten, yrityksen kuljetuskaluston uudelleenorganisointi poistamalla ajoneuvot, joiden jäännösarvo on alhaisin, sekä kaupallisten toimintojen uudelleenorganisointi. Näiden toimenpiteiden lisäksi oli määrä irtisanoa 50 työntekijää maaliskuu-toukokuun 2004 välisenä aikana. Lisäksi 50 muun työntekijän oli määrä työskennellä saman ajanjakson aikana 60 prosentin palkalla.
- (26) Tuotantoon ja teknisiin toimintoihin liittyen tuensaaja ilmoitti, että koska yritys oli menettänyt luvan valmistaa alkoholia, se antaisi kyseisen tuotantolaitteiston vuokralle huhtikuusta 2004. Tuensaaja suunnitteli joidenkin kannattamattomien alkoholittomien juomien valmistuksen vähentämistä tai lopettamista ja mainitsi, että minkä tahansa uuden tuotteen lisäämistä tähän kategoriaan edeltäisi sen tuotannon kannattavuusanalyysi.
- (27) Lisäksi tuensaaja mainitsi seuraavat toimenpiteet: kustannusrakenteen uudistaminen, johon on määrä päästä alkoholin valmistuksen lopettamisesta johtuvien alhaisempien tuotantokustannusten ja oman kuljetuskaluston osittaisen poistamisen myötä, sekä vanhan kaluston myynti romuksi.
- (28) Tuensaaja suunnitteli myös yhtiön hallintorakennuksen, myymälän ja virkistysrakennuksen myyntiä ja toi esille mahdollisuuden myydä tai antaa vuokralle etikan tuotantoon käytetty laitteisto. Slovakian viranomaiset vahvistivat muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä koskevissa huomautuksissaan, ettei hallintorakennuksen, myymälän ja virkistysrakennuksen myyntiä ollut toteutettu.
- (29) Tuensaaja suunnitteli valmiiden tuotteiden varastojen intensiivistä myyntiä (8).
- (30) Velkasaneerausta koskevan ehdotuksen mukaan tuensaajan oli määrä rahoittaa velkasaneeraus omista varoistaan (varastojen myynti) [alle 150] miljoonaan Slovakian korunaan sekä ulkopuolisella rahoituksella liikepankin antaman lainan muodossa 100 miljoonaan Slovakian korunaan. Niiden tietojen mukaan, jotka tuensaaja esitti vastauksena muodollisen tutkintamenettelyn käynnistämiseen, jäljellä oleva velka oli määrä kattaa viime kädessä uuden osakeannin tuotolla (21 miljoonaa Slovakian korunaa; 0,56 miljoonaa euroa), varastojen myyntituotolla ([alle 150] miljoonaa Slovakian korunaa; [alle 3,9] miljoonaa euroa) sekä Old Herold, s.r.o. -yhtiön myöntämän toimitusluoton ansiosta ([70–130] miljoonaa Slovakian korunaa; [1,8–3,4] miljoonaa euroa). Old Herold, s. r. o. -yhtiön laskujen erääntymisaika oli 40 päivää, mikä oli tuensaajan mukaan pitkä kesto ottaen huomioon tuensaajan kriittinen tilanne. Tämän pidennetyn erääntymisajan ansiosta tuensaaja saattoi koota tarvittavat käteisvarat.

(8) Kantelijan antamien tietojen mukaan ja ottaen huomioon, että yritys oli menettänyt alkoholin ja alkoholijuomien valmistusluvan, kyseinen myynti koski pääasiassa alkoholituotteita.

(31) Slovakian viranomaiset ilmoittivat komissiolle muodollisen tutkintamenettelyn käynnistämisen jälkeen, että tuensaajan jäljellä oleva velka verovirastolle (224 277 841 Slovakian korunaa) maksettiin 17. joulukuuta 2004. Slovakian viranomaiset vahvistivat, että velkasaneerausmenettelyssä sovitun perimättäjätön toteutus keskeytettiin, kunnes Euroopan komission menettely on saatettu päätökseen.

III. PÄÄTÖS ALOITTA A EY:n PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAINEN MENETTELY

(32) Komissio ilmoitti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tekemässään päätöksessä suhtautuvansa epäillen siihen väitteeseen, ettei kiistanalaiseen verosaatavista luopumiseen liittyisi valtion tukea. Komissio teki sen johtopäätöksen, ettei veroviraston toiminta velkasaneerausmenettelyn yhteydessä ollut markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen mukaista. Komissio erityisesti huomautti, että verovirasto oli muihin velkoihin verrattuna oikeudellisesti erilaisessa tilanteessa, koska sillä oli vakuudellisia saatavia ja mahdollisuus käynnistää veroulosto. Komissio suhtautui epäillen siihen, että velkasaneerausmenettely johtaisi parhaimpaan mahdolliseen lopputulokseen valtiolle verrattuna konkurssimenettelyyn tai veroulosto.

(33) Komissio esitti myös epäilyksiä kiistanalaisen toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Ensiksikin komissio asetti kyseenalaiseksi sen, että tukea voitaisiin pitää yhteismarkkinoille soveltuvana pelastustukena, kuten Slovakian viranomaiset olivat väittäneet. Pelastustukea voi olla vain luottotakuiden tai luottojen muodossa annettu likviditeettituki. Kiistanalainen toimenpide on kuitenkin velan perimättä jättäminen, mikä vastaa avustusta, jota ei tarvitse maksaa takaisin. Lisäksi toimenpide toteutettiin ilman sitä oletusta, että kuuden kuukauden kuluessa pelastustoimenpiteen hyväksymisestä tuensaaja esittää rakenneuudistus- tai selvitystilasuunnitelman taikka maksaa takaisin koko tuen.

(34) Komissio tarkasteli myös kiistanalaisen toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille rakenneuudistustukena ja esitti epäilyksiä seuraavien kahden pääehdon täyttymisestä: sellaisen rakenneuudistussuunnitelman olemassaolo, jolla varmistetaan kohtuullisessa ajassa paluu pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen, sekä tuen rajoittaminen vähimpään välttämättömään.

IV. ASIANOSAISTEN HUOMAUTUKSET

(35) Osassa II mainittujen tilannetietojen ohella tuensaaja esitti seuraavat huomautukset.

(36) Tuensaaja toteaa, että syynä sen taloudellisiin vaikeuksiin vuoden 2004 alussa oli verohallintolain muutos, joka rajoitti mahdollisuuden hakea verolykkäystä yhteen kertaan vuodessa. Kyseessä oli merkittävä muutos tuensaajalle, koska se antamiensa tietojen mukaan oli aikaisempina vuosina ollut riippuvainen tästä mahdollisuudesta.

(37) Pääasian osalta tuensaaja totesi ensinnäkin kantanaan, ettei kiistanalaisen toimenpiteen tarkastelu kuulu komission toimivaltaan, koska toimenpide oli tullut voimaan ennen liittymispäivää eikä ollut sovellettavissa liittymisen jälkeen. Tuensaaja totesi toimenpiteen tulleen voimaan ennen liittymistä, koska velkasaneerausmenettely käynnistettiin 8. maaliskuuta 2004 ja – kuten tuensaaja toteaa – vahvistettiin tuomioistuimessa 29. huhtikuuta 2004 eli ennen Slovakian tasavallan liittymistä Euroopan unioniin. Lisäksi tuensaajan huomautusten mukaan veroviranomaiset ilmaisivat ennen velkasaneerausmenettelyn aloittamista käydyissä neuvotteluissa hyväksyntänsä ehdotetulle velkasaneeraukselle. Joulukuussa 2003 pidettiin kokous Slovakian tasavallan keskusveroviranomaisen kanssa, ja verovirasto lähetti 3. helmikuuta 2004 tuensaajalle kirjeen, jossa se tuensaajan antamien tietojen mukaan vahvisti velkasaneerauksen mahdollisuuden.

(38) Tuensaaja totesi myös, että siinäkin tapauksessa, että komissio katsoo sillä olevan toimivaltaa asiassa, kiistanalainen toimenpide ei ole valtiontukea, koska markkinataloudessa toimivan velkojan periaate täyttyy.

(39) Ensinnäkin tuensaaja toteaa, että velkasaneerausmenettelyn vertaaminen veroulosto on harhaanjohtavaa, koska velkasaneerausmenettelyn aloittaminen sulkee pois tai keskeyttää veroulostoon. Verovirasto ei siksi voinut valita veroulosto. Tuensaaja toteaa edelleen, että mikäli se ei olisi vapaaehtoisesti tehnyt aloitetta velkasaneerausmenettelystä, sillä olisi joidenkin viikkojen tai kuukausien päästä ollut lakisääteinen velvoite aloittaa konkurssi- tai velkasaneerausmenettely maksukyvyttömyyslainsäädännön mukaisesti.

(40) Toiseksi tuensaaja toteaa, että valtion päätös estää konkurssi ja etsiä sen sijaan ratkaisua velkasaneerausmenettelyn kautta oli osoitus markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen täyttymisestä. Tuensaaja esittää todisteeksi kahden tilintarkastajan ja yhden konkurssipesänhoitajan vahvistuksen siitä, että verovirasto saa saataviaan takaisin enemmän ja nopeammin velkasaneerausmenettelyn kautta kuin konkurssimenettelyssä. Tuensaaja esittää myös muuta materiaalia ja tilastoja osoittaakseen, että konkurssimenettely kestää Slovakiassa keskimäärin 3–7 vuotta ja antaa tulokseksi vain hyvin rajoitetun tuoton omaisuuden myynnistä⁽⁹⁾.

(41) Tuensaaja perustaa analyysinsä pääasiassa EKORDA-tilintarkastusyhtiön 7. heinäkuuta 2004 päivättyyn raporttiin, joka verovirastolla oli tuensaajan mukaan käytössään ennen velkojien äänestystä 9. heinäkuuta 2004. Tästä ei kuitenkaan esitetty näyttöä.

(42) EKORDA-yhtiön raportin mukaan omaisuuden myynnistä saatava tuotto olisi konkurssitapauksessa enintään 204 miljoonaa Slovakian korunaa (5,3 miljoonaa euroa) ja eri maksuilla (45 miljoonaa Slovakin korunaa) vähennettynä vain 159 miljoonaa Slovakian korunaa (4,2 miljoonaa euroa). Tuensaaja itse korjasi vähennettävien maksujen summan 36 miljoonaan Slovakian korunaan, jolloin

⁽⁹⁾ Tuensaaja mainitsee esimerkkinä yrityksen, jolla on vastaava omaisuus ja joka toimii samalla sektorilla, sekä joitakin yleisiä tilastoja konkurssimenettelyn käytöstä Slovakiassa.

tulokseksi saatava määrä on 168 miljoonaa Slovakian korunaa (4,4 miljoonaa euroa). Myös jos verovirasto olisikin ainoana nk. erillisenä velkojana ja suurimpana velkojana saanut suurimman osan tästä tuotosta, se olisi edelleen ollut vähemmän kuin mitä verovirasto sai velkasaneerauksen jälkeen.

- (43) EKORDA-yhtiö käytti perustana seuraavien omaisuuserien kirjanpitoarvoja: käyttöomaisuus, varastot, likvidit varat sekä lyhytaikaiset saatavat siten tarkistettuina, että on otettu huomioon niiden takaisinperinnän mahdollisuudet sekä alhainen luottokelpoisuusmääritys. EKORDA korjasi tuensaajan omaisuuden nimellisarvon nk. likvidaatiokertoimella kussakin omaisuuserässä omaisuuden konkurssimyyntin tapauksessa (käyttöomaisuus 45 %, varastot ja lyhytaikaiset saatavat 20 % ja likvidit varat 100 %).
- (44) EKORDA mainitsee tuensaajan tulevan toiminnan verotuoton ⁽¹⁰⁾ sekä myös alueen työllisyyden kasvun ja Slovakian elintarviketeollisuuden kehityksen tärkeinä tekijöinä päätöksessä turvata yrityksen säilyminen.
- (45) Tuensaaja mainitsee vielä kaksi muuta raporttia. Tilintarkastaja Marta Kochová tuli siihen lopputulokseen, että enimmäistuotto omaisuuden (jota ei kuitenkaan ollut arvioitu) myynnistä olisi 100 miljoonaa Slovakian korunaa (2,6 miljoonaa euroa) ja maksuilla (22 miljoonaa Slovakian korunaa) vähennettynä 78 miljoonaa Slovakian korunaa (2 miljoonaa euroa). Tuensaaja ei esittänyt muita tietoja tähän raporttiin liittyen. Konkurssipesänhoitaja Holovačová toteaa tuensaajan mukaan katsovansa velkasaneerauksen velkojan kannalta yleisesti edullisemmaksi kuin konkurssin. Yksi tähän liittyvistä näkökohdista on se, että velkojalla on intressi velallisen liiketaloudellisen toiminnan jatkumiseen (tuleva kaupallinen tuotto ja verotulo).
- (46) Kolmanneksi tuensaaja toteaa, että on otettava huomioon pitkän aikavälin näkökohdat, kuten tuleva verotulo. Oikeuskäytäntöä, jossa ei oteta huomioon sosiaalis-poliittisia näkökohtia markkinataloudessa toimivan velkojan periaatetta sovellettaessa ⁽¹¹⁾, ei tuensaajan mukaan voida soveltaa tapaukseen, jossa viranomaisen sisällyttää tarkasteluunsa tulevan verotuoton laskennan. Tuensaajan mukaan viranomaisen tilanne on tällöin verrannollinen markkinataloudessa toimivan velkojan tilanteeseen tapauksessa, jossa velkoja on asiakkaan toimittaja, jolla on intressi asiakkaan pysymiseen markkinoilla. Tuensaaja viittaa tämän jälkeen markkinataloudessa toimivan investoijan periaatetta koskevaan oikeuskäytäntöön.
- (47) Tuensaaja esitti päätelmänään, että markkinataloudessa toimivan velkojan periaate täyttyi ja että kiistanalainen toimenpide ei muodosta valtion tukea.
- (48) Vaikka komissio tulisi toiseen johtopäätökseen, tuensaaja esittää mielipiteenään, että kiistanalainen toimenpide

soveltuu yhteismarkkinoille rakenneuudistustukena. Tuensaaja toteaa, että verovirasto tarkisti ennen velkasaneerauksen hyväksymistä tuensaajan liiketoimintasuunnitelman kannattavuuden siltä kannalta, voidaanko sillä palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Muodollisen rakenneuudistussuunnitelman puuttuminen on tuensaajan mukaan epäolennainen seikka tilanteessa, jossa komissio arvioi tapausta jälkikäteen, sillä komissio voi nyt todeta, onko tuensaaja tosiasiallisesti tullut elinkelpoiseksi. Tuensaaja toisaalta vastaavasti päättelee, että ennakoarvioinnin tapauksessa yksityiskohtainen rakenneuudistussuunnitelma on välttämätön. Tuensaaja kuvaa sitten lyhyesti hyväksytyt rakenneuudistustoimenpiteet, jotka ovat oman pääoman korotus, työntekijöiden irtisanominen ja varastojen myynti. Tuensaaja katsoo, että alkoholin ja alkoholijuomien tuotannon lopettaminen ja tuotanto-omaisuuden vuokraaminen Old Herold, s.r.o. -yhtiölle on itse asiassa rakenneuudistustoimenpide. Vaikka lopettaminen johtui alun perin luvan menetyksestä, tuensaaja ei hakenut uutta lupaa velkasaneerauksen jälkeen.

- (49) Tuensaajan mukaan täyttyi samoin vaatimus siitä, että tuensaajan osuuden rakenneuudistuksessa on oltava merkittävä.
- (50) Lopuksi tuensaaja toteaa, että se, että tuensaaja toimii tukialueella ja on yksi alueen suurimmista työnantajista, tulisi myös ottaa huomioon sovellettaessa rakenneuudistuksen suuntaviivoja.

V. SLOVAKIAN TASAVALLAN HUOMAUTUKSET

- (51) Slovakian viranomaiset vastasivat muodollisen tutkintamennettelyn aloittamiseen esittämällä tilannetietoja, jotka mainitaan edellä osassa II.
- (52) Slovakian viranomaiset totesivat, että verovirasto ei velkasaneerausmenettelystä äänestettäessä ottanut huomioon valtioneuvoston liittyvää näkökohtaa. Verovirasto ei pitänyt velkasaneerausta valtioneuvoston muotona, eikä tuensaajaa siksi vaadittu esittämään rakenneuudistussuunnitelmaa, joka on eri suunnitelma kuin tuomioistuimelle maksukyvyttömyyslainsäädännön mukaisesti esitettävä liiketoimintasuunnitelma.
- (53) Slovakian viranomaiset vastasivat tuensaajan esittämiin huomautuksiin seuraavin kommentein.
- (54) Slovakian viranomaiset eivät soveltaisi tähän tapaukseen tuensaajan huomautuksia konkurssimenettelyn keskimääräisestä kestosta ja keskimääräisestä omaisuuden myyntituotosta konkurssimenettelyssä. Ne katsovat, että kun otetaan huomioon velkojien vähäinen määrä ja sellaisen omaisuuden olemassaolo, johon liittyvä positiivinen likvidaatioarvo ylittäisi valtiolle velkasaneerauksen jälkeen maksetun summan, konkurssimenettely tapahtuisi keski-

⁽¹⁰⁾ EKORDAn raportissaan käyttämistä vuoden 2004 tiedosta käy ilmi, että 98 % muodostuu alv:sta ja valmisteverosta.

⁽¹¹⁾ Tuensaaja viittaa asiaan C 278–280/92, Espanja v. komissio, Kok. 1994, s. I-4103.

määräistä lyhyemmässä ajassa ja veroviraston tulo olisi korkeampi kuin velkasaneerauksen tapauksessa. Slovakian veroviranomaiset tekivät yrityksessä tarkastuksen 21. kesäkuuta 2004 ja totesivat, että 17. kesäkuuta 2004 tuensaajan likvidit varat olivat 161,3 miljoonaa Slovakian korunaa, saatavat 62,8 miljoonaa Slovakian korunaa, alkoholin ja alkoholijuomien varastojen arvo 84 miljoonaa Slovakian korunaa ja pitkäaikaiset varat (kirjanpitoarvona) 200 miljoonaa Slovakian korunaa

- (55) Slovakian viranomaiset katsovat, että veroulosotto oli käypä vaihtoehto verovirastolle. Ne toteavat, että verovirastolla oli mahdollisuus käynnistää kyseinen menettely ennen velkasaneerauksen aloittamista, kuten myös siinä tapauksessa, ettei tuomioistuimien olisi vahvistanut velkasaneerausta (koska verovirasto erillisenä velkojana ei olisi äänestänyt sen puolesta).
- (56) Slovakian viranomaiset eivät ole tuensaajan kanssa samaa mieltä siitä, että sen taloudelliset vaikeudet johtuivat verohallintolain muutoksesta. Slovakian viranomaisten mukaan tuensaajan taloudelliset vaikeudet aiheutuivat sen taloudellisesta strategiasta käyttäen välillisiä veroja liiketoimintansa pyörittämiseen. Tuensaajan olisi sen sijaan pitänyt yksinkertaisesti siirtää verot asiakkailta perittäviin hintoihin ja maksaa ne valtiolle.
- (57) Slovakian viranomaiset eivät ole yhtä mieltä siitä, että Slovakian keskusveroviranomaisen kanssa joulukuussa 2003 pidetty kokous olisi osoitus veroviraston ennakkohyväksynnästä velkasaneeraukselle. Ne esittivät Slovakian keskusveroviranomaisen 6. heinäkuuta 2004 päivämäärän ja alaisuudessaan toimivalle verovirastolle osoittaman kirjeen, jossa Slovakian keskusveroviranomainen antaa verovirastolle ohjeet olla hyväksymättä tuensaajan ehdottamaa velkasaneerausta, koska se ei olisi valtion edun mukainen. Kirjeessä viitattiin luonteeltaan yleisempään kirjeeseen, jonka talousministeriö oli lähettänyt 15. tammikuuta 2004 alaisuuteensa kuuluvalla Slovakian keskusveroviranomaiselle ja jossa se oli antanut ohjeet olla hyväksymättä sellaisia ehdotuksia velkojien kanssa tehtäviksi velkasaneerauksiksi, jotka merkitsisivät verovirastojen verosaatavista luopumista. Lisäksi Slovakian viranomaiset tulkitivat 3. helmikuuta 2004 päivättyä kirjettä, johon tuensaaja oli viitanut (ks. kohta 37), siten, että siinä selkeästi ja nimenomaisesti kieltäydään hyväksymästä 35 prosentin tasoista velkasaneerausta.
- (58) Slovakian viranomaiset toteavat, että tuensaaja ei maksanut valmisteveroa määrääjässä tammikuun 2001 ja maaliskuun 2004 välisenä aikana ja lykkäsi säännöllisesti verovelvoitteen täyttämistä.
- (59) Slovakian viranomaisten mukaan merkittävät erot kahteen tilintarkastuskertomukseen (ks. kohdat 41 ja 45) sisältyvässä arvioissa herättävät epäilyksiä kummankin kertomuksen luotettavuudesta. Viranomaiset suhtautuvat epäillen erityisesti likvidaatiokertomukseen, jonka EKORDA-yhtiö liitti

lyhytaikaisesti varoihin. Kertoimen tulisi olla suurempi kuin 20 %.

- (60) Lisäksi Slovakian viranomaiset katsovat, ettei tuensaaja ole laatinut toteuttamiskelpoista rakenneuudistus suunnitelmaa ja ettei velkasaneerausmenettelyn yhteydessä ehdotettuja toimenpiteitä voida pitää rakenneuudistustoimenpiteinä.

VI. ARVIOINTI

1. Komission toimivalta

- (61) Koska osa tämän tapauksen kannalta merkityksellisistä tapahtumista sijoittuu kauteen ennen Slovakian tasavallan liittymistä Euroopan unioniin 1. toukokuuta 2004, komission on ensin tarkistettava, onko sillä toimivaltaa kiistanalaisen toimenpiteen suhteen.
- (62) Komissio ei voi tarkastella toimenpiteitä, jotka tulivat voimaan ennen liittymistä ja joita ei sovelleta liittymisen jälkeen, sen enempää liittymissopimuksen liitteessä IV olevassa 3 kohdassa tarkoitettua tilapäismekanismin perusteella kuin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisia menettelyjä noudattaen. Liittymissopimus enempää kuin EY:n perustamissopimukseen ei velvoita eikä valtuuta komissiota tarkastelemaan tällaisia toimenpiteitä.
- (63) Toisaalta liittymisen jälkeen voimaan tulleet toimenpiteet kuuluvat kiistatta EY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan ja komission toimivaltaan. Määritettäessä ajankohtaa, jolloin tietty toimenpide tuli voimaan, käytetään ratkaisevana perusteena sitä oikeudellisesti sitovaa toimenpidettä, jonka myötä toimivaltainen valtion viranomainen myöntää tuen ⁽¹²⁾.
- (64) Tuensaaja totesi tässä tapauksessa, että kiistanalainen toimenpide tuli voimaan ennen liittymistä ja ettei se ollut sovellettavissa liittymisen jälkeen (ks. kohta 37).
- (65) Komissio ei voi hyväksyä tuensaajan esittämiä argumentteja. Ehdotus velkasaneerauksen aloittamisesta ei ole tuen myöntävän viranomaisen toimenpide, vaan tuensaajan toimenpide. Tuomioistuimen päätös velkasaneerauksen hyväksymisestä ei liioin ole tuen myöntävän viranomaisen toimenpide. Kyseisellä päätöksellä vain sallittiin, että tuensaaja ja sen velkojat jatkavat neuvotteluja velkasaneerauksesta, mutta on selvää, ettei se merkinnyt itse tuen myöntämistä. Ei ole olemassa näyttöä siitä, että Slovakian keskusveroviranomainen olisi ilmaissut hyväksyntänsä kiistanalaiselle toimenpiteelle joulukuussa 2003 pidetyssä kokouksessa. Slovakian viranomaiset ovat päinvastoin kiistäneet antaneensa mitään tällaista ennakkohyväksyntää. Helmikuun 3 päivänä 2004 päivättyssä kirjeessä nimenomaisesti kielletään hyväksymästä ehdotusta 35 prosentin velkasaneerauksesta.
- (66) Toimivaltaisen viranomaisen päätös luopua osasta saatavia tehtiin 9. heinäkuuta 2004, kun verovirasto hyväksyi tuensaajan ehdottaman velkasaneerauksen.

⁽¹²⁾ Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 14.1.2004 antama tuomio asiassa T-109/01, *Fleuren Compost t v. komissio*, kohta 74.

- (67) Näin ollen ei ole merkitystä kysymyksellä siitä, sovellettiinko toimenpidettä liittymisen jälkeen.
- (68) Komissio päättelee näin ollen, että sillä on toimivalta arvioida kiistanalainen toimenpide EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla.
- 2. Onko tuki EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea**
- (69) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä tuki valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (70) Viranomaiselle, kuten verovirastolle, suoritettavasta velasta luopuminen on valtion varojen käyttöä. Toimenpide, joka suosii yhtä yksittäistä yritystä, on valikoiva.
- (71) Niihin tapahtumiin saakka, joiden johdosta maksukyvyttömyysmenettely pantiin alulle, tuensaaja toimi alkoholin ja alkoholijuomien, alkoholittomien juomien sekä hedelmä- ja vihannessäilykkeiden markkinoilla. Vuonna 2003 tuensaaja oli Slovakian kolmanneksi suurin alkoholin ja alkoholijuomien valmistaja. Alkoholin ja alkoholijuomien valmistusluvan menettämisestä (maaliskuusta 2004) lähtien tuensaaja on toiminut toisen yrityksen valmistaman alkoholin ja alkoholijuomien tukkukaupassa. Tämä toinen yritys on Old Herold, s. r. o., joka käyttää alkoholin ja alkoholijuomien valmistuksessa tuensaajalta vuokrattua tuotantolaitteistoa. Kaikki alat, joilla tuensaaja toimi ennen velkasaneerausmenettelyä ja joilla se toimii tällä hetkellä, kuuluvat jäsenvaltioiden välisen kaupan piiriin.
- (72) Muodollisen tutkintamenettelyn käynnistämisestä tekemässään päätöksessä komissio nosti esille epäilyjä siihen liittyen, vääristääkö kyseinen toimenpide tai uhkaako se vääristää kilpailua antamalla tuensaajalle edun, jota se ei voisi saada tavallisissa markkinaolosuhteissa. Toisin sanoen komissio esitti epäilyksiä siitä, että valtio olisi käyttäytynyt tuensaajaa kohtaan markkinataloudessa toimivan velkojan tavoin.
- (73) Voitiin todeta, että velkasaneeraus sisälsi samat velanjärjestelyehdot niin yksityisille velkojille kuin verovirastollekin. Velkojille oli määrä maksaa 35 prosenttia velasta määräjassa, minkä ehdon tuensaaja tosiasiallisesti täytti. Loput 65 prosenttia jätettiin perimättä.
- (74) Veroviraston oikeudellinen ja taloudellinen asema ennen velkasaneerausta oli kuitenkin edullisempi verrattuna yksityisiin velkojiin. Siksi on tarpeen tutkia, käyttikö verovirasto kaikki käytettävissään olleet keinot saadakseen mahdollisimman suuren osan saatavistaan maksetuiksi, kuten markkinataloudessa toimiva velkoja olisi menetellyt.
- (75) Määrittääkseen, täytyikö markkinataloudessa toimivan velkojan periaate, komission on selvítettävä, saiko verovirasto konkurssimenettelyn ja veroulosoton mahdolliseen tulokseen verrattuna enemmän saataviaan takaisin sitä kautta, että se hyväksyi tuensaajan ehdottaman velkasaneerauksen ehdot.
- (76) Slovakian viranomaisten kanta on lyhyesti ilmaistuna se, että toimenpide on valtiontukea. Ne myöntävät, että velkasaneerauksen ajankohtana valtiontukikysymys jätettiin yksinkertaisesti huomiotta. Tuensaaja sen sijaan katsoo, että toimenpide ei ole tukea ja esittää kantansa tueksi edellä mainitut asiakirjat, erityisesti kahden tilintarkastajan lausunnot.
- (77) Komissio on selvittänyt tuensaajan ja Slovakian viranomaisten toimittamien tietojen pohjalta seuraavassa taulukossa esitetyt seikat tuensaajan taloudellisesta tilanteesta kyseisenä vuonna, siinä määrin kuin markkinataloudessa toimivan velkojen periaatteen tarkastelun kannalta on tarpeen. Komissio ei voi tuensaajan tilitietojen pohjalta tarkistaa tuensaajan antamia tietoja tilanteesta 31. maaliskuuta 2004 eikä Slovakian viranomaisten antamia tietoja tilanteesta 17. kesäkuuta 2004. Komissiolla ei kuitenkaan ole syytä epäillä kumpiakaan näistä tiedoista.

Taulukko 3

Tuensaajan taloudellinen tilanne 2003–2004 [miljoonina Slovakian koruoina]

	31.12.2003 ⁽¹³⁾	31.3.2004 ⁽¹⁴⁾	28.4.2004 ⁽¹⁵⁾	17.6.2004 ⁽¹⁶⁾	31.12.2004 ⁽¹⁷⁾
Pitkäaikaiset varat ⁽¹⁸⁾	208	205	204	200	200
Varastot	119	209	176	84	52

	31.12.2003 ⁽¹³⁾	31.3.2004 ⁽¹⁴⁾	28.4.2004 ⁽¹⁵⁾	17.6.2004 ⁽¹⁶⁾	31.12.2004 ⁽¹⁷⁾
Likvidit varat	3	50	94	161	27
Lyhytaikaiset kauppasaatavat	128	98 ⁽¹⁹⁾	80	63 ⁽²⁰⁾	97

⁽¹³⁾ Lähde: Tuensaajan toimittama tase ajalta 1. tammikuuta–31. joulukuuta 2003. Kaikki arvot ovat kirjanpitoarvoja.

⁽¹⁴⁾ Lähde: EKORDA-yhtiön 7. heinäkuuta 2004 päivätty raportti, jossa otetaan huomioon kirjanpitoarvot lukuun ottamatta saatavia, jotka on korjattu niiden likvidaatioarvoon.

⁽¹⁵⁾ Lähde: Tuensaajan toimittama tase ajalta 1. tammikuuta–28. huhtikuuta 2004. Kaikki arvot ovat kirjanpitoarvoja.

⁽¹⁶⁾ Slovakian viranomaisten toimittamat ja veroviraston tuensaajan tiloissa 21. kesäkuuta 2004 tekemään tarkastukseen perustuvat tiedot (ks. kohta 54).

⁽¹⁷⁾ Lähde: Tuensaajan toimittama vuosikertomus vuodelta 2004. Kaikki arvot ovat kirjanpitoarvoja.

⁽¹⁸⁾ Maa, rakennukset, koneet ja laitteet, aineeton omaisuus ja rahoitusvarat.

⁽¹⁹⁾ EKORDA-yhtiön mukaan lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvo 166 miljoonaa Slovakian korunaa on korjattava ottamalla huomioon likvidaatioarvo 98 miljoonaa Slovakian korunaa (ks. kohta 86).

⁽²⁰⁾ Ei ole selvää, onko tämä arvo lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvo vai likvidaatioarvo. Varmuuden vuoksi komissio oletti, että kyseessä on kirjanpitoarvo.

(78) Komissio tarkastelee ensin tuensaajan esittämiä todisteita, joilla se tukee kantaansa siitä, että konkurssimenettelyssä verovirasto olisi saanut saataviaan takaisin vähemmän kuin velkasaneerausmenettelyssä. Koska Slovakian viranomaiset sen enempää kuin tuensaajakaan eivät esittäneet verouloottoon liittyvää laskelmaa, komissio tarkastelee seuraavaksi, kuinka paljon verovirasto olisi saanut ulosotossa. Lopuksi komissio tarkastelee Slovakian viranomaisten ja tuensaajan esittämiä aihetodisteita.

2.1 Velkojen kanssa tehtävän velkasaneerauksen ja konkurssimenettelyn välinen vertailu

(79) Komissio katsoo, että EKORDA-yhtiön raportti ei ole luotettava perusta ehdotetun velkasaneerauksen ja mahdollisen konkurssimenettelyn väliselle vertailulle. Slovakian viranomaiset jakavat tämän epäilyn komission kanssa.

(80) Komissio toteaa ensinnäkin, että EKORDA-yhtiö käytti 7. heinäkuuta 2004 (vain kaksi päivää ennen velkojen kokousta) päivättyssä raportissaan laskelmaansa varten tuensaajan omaisuuden tilaa 31. maaliskuuta 2004. Taulukosta 3 käy selvästi ilmi, että eri omaisuuserien taso oli muuttunut merkittävästi 31. maaliskuuta 2004 jälkeen. Ennen muuta merkittävä osa varastoista oli myyty, mikä lisäsi likvidien varojen määrää. Tällä muutoksella on suuri merkitys EKORDAN soveltaessa likvidaatiokertoimia, jotka vaihtelevat 20 prosentista (varastot ja lyhytaikaiset saatavat) 100 prosenttiin (likvidit varat). Soveltaen EKORDA-yhtiön käyttämää menetelmää ja olettaen, että EKORDA-yhtiön määrittämät likvidaatiokertoimet ovat oikeita, seuraavasta taulukosta käy ilmi, missä määrin EKORDA-yhtiön laskelmien tulokset olisivat erilaisia, jos perustana käytettäisiin tietoja päiviltä 28. huhtikuuta 2004 ja 17. kesäkuuta 2004 – ts. edelleen ennen velkojen kokousta 9. heinäkuuta 2004. Niin ikään luvuista käy ilmi, että EKORDA-yhtiön ehdottamat likvidaatiokertoimet eivät ole realistisia.

Taulukko 4

Vertaaminen tuensaajan omaisuuden myynnistä konkurssimenettelyssä saatavaan todennäköiseen tuottoon [miljoonina Slovakian korunoina]

	Likvidaatiokerroin [%]	Tilanne:					
		31. 3. 2004		28. 4. 2004		17. 6. 2004	
		Kirjanpitoarvo	Tuotto	Kirjanpitoarvo	Tuotto	Kirjanpitoarvo	Tuotto
Pitkäaikaiset varat	45	205	92	204	92	200	90
Varastot	20	209	42	176	35	84	17
Lyhytaikaiset saatavat	20	98 ⁽²¹⁾	20	86 ⁽²²⁾	17	37 ⁽²³⁾	7

	Tilanne:						
	31. 3. 2004			28. 4. 2004		17. 6. 2004	
	Likvidaatio- kerroin [%]	Kirjanpito- arvo	Tuotto	Kirjanpito- arvo	Tuotto	Kirjanpito- arvo	Tuotto
Likvidit varat	100	50	50	94	94	161	161
Yhteensä			204		238		275

⁽²¹⁾ Kirjanpitoarvo (116 miljoonaa Slovakian korunaa), jonka EKORDA-yhtiö on korjannut saatavien likvidaatioarvoon.

⁽²²⁾ Kyseessä on likvidaatioarvon likiarvo, jonka komissio sai tulokseksi korjaamalla lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvon (147 miljoonaa Slovakian korunaa) samassa suhteessa, jota EKORDA-yhtiö käytti omassa analyysissään (ks. alaviite 19).

⁽²³⁾ Kyseessä on likvidaatioarvon likiarvo, jonka komissio sai tulokseksi korjaamalla lyhytaikaisten saatavien kirjanpitoarvon (63 miljoonaa Slovakian korunaa; ks. myös alaviite 20) samassa suhteessa, jota EKORDA-yhtiö käytti omassa analyysissään (ks. alaviite 19). Komissio huomauttaa kuitenkin, että Slovakian viranomaisten antamien tietojen mukaan kyseiset 63 miljoonan Slovakian korunan saatavat olivat perittävissä olevia saatavia. On siksi kyseenalaista, tarvitseeko niiden kirjanpitoarvoa ollenkaan korjata. Siinä tapauksessa, että 63 miljoonan Slovakian korunan arvo olisi kyseisten saatavien likvidaatioarvo, koko tuotto konkurssimenettelyssä 17. kesäkuuta 2004 olisi ollut 331 miljoonaa Slovakian korunaa (8,7 miljoonaa euroa).

(81) Huomattakoon, että tuensaajan tuomioistuimelle esittämässä liiketoimintasuunnitelmassa kaavailtiin varastojen myyntiä [vähemmän kuin 150] miljoonan Slovakian korunan edestä maaliskuu–toukokuussa 2004. EKORDA-yhtiön täytyi siksi olla tietoinen, että tuensaajan omaisuudessa tapahtuu 31. maaliskuuta 2004 jälkeen olennaisia muutoksia. Se ei kuitenkaan ottanut huomioon tätä.

(82) Jos EKORDA-yhtiö olisi ottanut huomioon tuensaajan omaisuuden kirjanpitoarvon päivältä 28. huhtikuuta 2004, se olisi tullut siihen tulokseen, että konkurssissa saatava tuotto olisi ollut suurempi (238 miljoonaa Slovakian korunaa; 6,3 miljoonaa euroa) kuin tuensaajan velkasaneerauksessa ehdottama summa (225 miljoonaa Slovakian korunaa; 5,93 miljoonaa euroa ⁽²⁴⁾). Päätelmä olisi vieläkin vahvempi, jos analyysi olisi tehty kesäkuussa 2004 (275 miljoonaa Slovakian korunaa; 7,2 miljoonaa euroa) eli edelleen riittävän ajoissa, että verovirasto olisi voinut käyttää veto-oikeuttaan ja kieltäytyä hyväksymästä ehdotusta, mikä olisi merkinnyt velkasaneerausmenettelyn päättymistä. Muistutettakoon vielä, että nämä tulokset on saatu käyttämällä EKORDA-yhtiön käyttämiä arvioita ja menetelmää.

(83) Komissio ei kuitenkaan voi hyväksyä EKORDA-yhtiön käyttämää menetelmää sinänsä eikä voi pitää sen analyysissä käytettyjä oletuksia luotettavina. Tätä päätelmää vahvistavat myös Slovakian viranomaisten esittämät epäilyt, jotka mainitaan kohdissa 55 ja 60.

(84) EKORDA-yhtiö ei ensinnäkään selitä raportissaan, millä tavoin se määrittä käyttämänsä kolme likvidaatiokerrointa. Slovakian viranomaiset katsoivat, että varastoihin sovellettavan likvidaatiokertoimen tulisi olla suurempi kuin 20 prosenttia.

(85) Komissio totesi, että tuensaajalla oli vuonna 2004 mahdollisuus saada [alle 150] miljoonan Slovakian korunan tuotto varastojensa myynnistä (ks. kohta 30). Se on enemmän kuin se [40–50] % varastojen kirjanpitoarvosta, jota EKORDA-yhtiö käytti arvionsa perustana. Tämä tukee vahvasti kantaa, jonka mukaan 20 prosentin

likvidaatiokerroin oli liian matala. Taseen kehitys varastojen osalta vuonna 2004 tukee tätä päätelmää. Lisäksi tuensaaja itse arvioi liiketoimintasuunnitelmassaan varastojen myyntituoton maaliskuu–toukokuussa 2004 [vähemmän kuin 110] miljoonaksi Slovakian korunaksi (ks. kohta 30). EKORDA-yhtiö ei ottanut huomioon tätä arviota. Lopuksi tuensaajan toiminnan luonteen perusteella voidaan olettaa, että varastot koostuivat valmiista tuotteista, jotka olisi voitu helposti myydä suoraan välittäjille tai kuluttajille, eikä jatkojalostusta vaativista puolijalosteista.

(86) EKORDA-yhtiö käytti lisäksi kaksinkertaista korjausta lyhytaikaisten kauppasaatavien yhteydessä. Ensinnäkin se korjasi sen kirjanpitoarvon 40 prosentilla (kirjanpitoarvo oli 166 miljoonaa Slovakian korunaa ja EKORDA-yhtiön laskelmissaan käyttämä arvo 98 miljoonaa Slovakian korunaa) ja käytti sitten lisäksi matalaa 20 prosentin likvidaatiokerrointa. Tällainen menetelmä on kyseenalainen. Saatavien kirjanpitoarvon korjaaminen niiden todelliseen arvoon tiettyä ajankohtana voidaan hyväksyä. EKORDA-yhtiö ei kuitenkaan selitä millään tavalla, miksi tuotto konkurssissa/likvidaatiossa olisi vain yksi viidesosa (20 miljoonaa Slovakian korunaa) määrästä, jonka tuensaaja itse oletti voivansa saada velkojiltaan (98 miljoonaa Slovakian korunaa).

(87) Myös pitkäaikaisiin varoihin sovellettava likvidaatiokerroin 45 prosenttia vaikuttaa liian matalalta. Tuensaajan mukaan sen verovirastolle pantatun omaisuuden arvo oli 194 miljoonaa Slovakian korunaa ⁽²⁵⁾. Tämä arvo on tuensaajan mukaan ilmaistu riippumattomien asiantuntijoiden vuosien 2003 ja 2004 vaiheessa arvioimina hintoina. Komission näkemyksen mukaan tällaisen nk. asiantuntijahinnan tulisi yleisesti ottaen ilmentää omaisuuden yleishintaa, joka ilmaisee, mihin hintaan omaisuus voidaan myydä tiettyä ajankohtana. EKORDA-yhtiö ei selitä mitenkään, miksi pitkäaikaisien varojen myynnistä konkurssissa saatava tuotto olisi vain 45 prosenttia niiden kirjanpitoarvosta 205 miljoonaa Slovakian korunaa ⁽²⁶⁾, vaikka tuensaaja itse arvioi tämän omaisuuden arvon paljon korkeammalle.

⁽²⁵⁾ Slovakian viranomaiset kiistävät tämän luvun, kuten jäljempänä selitetään.

⁽²⁶⁾ Sisältää sekä pantatun että panttaamattoman käyttöomaisuuden.

⁽²⁴⁾ Sisältää sekä veroviraston että yksityisten velkojien osuuden.

- (88) Komissio esittää seuraavat kaksi huomautusta siitä tuensaajan toteamuksesta, että ostajaa olisi vaikea löytää, koska suurin osa pantatuista koneista ja laitteista on tarkoitettu yksinomaan alkoholin ja alkoholijuomien, alkoholittomien juomien tai säilyketuotteiden valmistukseen. Ensiksikin on syytä huomata, että pantatun kiinteän omaisuuden "asian-tuntijahinta" oli 105 miljoonaa Slovakian korunaa, joka on yksinään suurempi kuin EKORDA-yhtiön ennakoima kokonaistuotto (92 miljoonaa Slovakian korunaa). Toiseksi yrityksen tosiasiallinen kehitys osoittaa, että osalle sen tuotanto-omaisuudesta löytyi nopeasti käyttäjä – Old Herold, s. r. o – sen jälkeen, kun tuensaaja oli menettänyt alkoholin ja alkoholijuomien valmistusluvan. Näyttää siis siltä, että kilpailijalla oli välitön intressi tähän tuotanto-omaisuuteen.
- (89) EKORDA-yhtiön raportin luotettavuuteen vaikuttaa myös se, miten konkurssimenettelyyn liittyvät eri maksut – jotka oli määrä vähentää omaisuuden myynnin kokonaistuotosta – on laskettu. Kun EKORDA-yhtiö vähensi maksuina 45 miljoonaa Slovakian korunaa, tuensaajan esittämässä asiakirjoissa ilmoitettu luku oli 36 miljoonaa Slovakian korunaa ja tilintarkastaja Kochovan arvio enintään 22 miljoonaa korunaa. Tämä herättää epäilyjä EKORDA-yhtiön oletusten tarkkuudesta mitä tulee maksujen suuruuteen ja sitä kautta myös konkurssimenettelyssä saatavan tuoton suuruuteen. Huomattakoon, että ottaen huomioon tuensaajan tilanne 17. kesäkuuta 2004 konkurssissa olisi saatu suurempi tuotto kuin ehdotetussa velkasaneerauksessa siinäkin tapauksessa, että maksut olisivat olleet 36 miljoonaa Slovakian korunaa.
- (90) Lisäksi komissio toteaa, että Slovakian viranomaiset eivät tue sitä tuensaajan väitettä, että verovirastolla olisi ollut EKORDA-yhtiön raportti käytössään ennen velkojien kokousta 9. heinäkuuta 2004.
- (91) Mitä tulee tilintarkastaja Kochovan raporttiin, komissio ei voi arvioida sitä, koska sillä ei ole sitä käytettävissään. Komissiolle esitetyistä tiedoista ei käy selväksi, milloin ja mihin tarkoitukseen kyseinen raportti laadittiin ja mihin oletuksiin ja tietoihin se perustuu. Komissio toteaa kuitenkin, että tilintarkastaja Kochovan tekemät päätelmät poikkeavat merkittävästi EKORDA-yhtiön päätelmistä. Konkurssipesänhoitajan Holovačován raportissa todetaan vain yleisesti, että velkasaneerausmenettely on velkojille edullisempi kuin konkurssi. Komissio ei voi hyväksyä kumpaakaan näistä raporteista todisteeksi tai vastatodisteeksi sille tuensaajan väitteelle, että markkinataloudessa toimivan velkojan periaate täyttyi.
- (92) Komissio päättelee näin ollen käytettävissään olevien tietojen pohjalta, että omaisuuden myynti konkurssimenettelyssä olisi todennäköisimmin johtanut suurempaan tuottoon tuensaajan velkojille. Ottaen huomioon, että veroviraston saatavat suoritettaisiin ensimmäisessä ryhmässä (nk. erillisten velkojien ryhmässä) ja verovirasto lisäksi saisi suurimman osan toisessa ryhmässä jaettavasta tuotosta (johtuen sen saatavien suuruudesta verrattuna muihin velkojiin), komissio katsoo, että lähes koko konkurssissa saatava tuotto olisi koitunut veroviraston hyväksi.
- 2.2 *Velkojien kanssa tehtävän velkasaneerauksen ja veroulosoton välinen vertailu*
- (93) Verovirastolla oli yksityisistä velkojista poiketen oikeus käynnistää omasta aloitteestaan veroulosotto kiinteän omaisuuden, koneiden ja laitteiden tai koko yrityksen myynnillä. Komissio katsoo, että tuensaajan argumentti siitä, että velkasaneerausmenettely suojaa yritystä veroulosotolta, ei vaikuta asiaan. Kuten Slovakian viranomaiset totesivat, veroulosotto oli käypä vaihtoehto verovirastolle joko ennen velkasaneerausmenettelyn aloittamista tai ehdotettua velkasaneerausta koskevan veroviraston epäyksen jälkeen. Siksi kyseistä mahdollisuutta on tarkasteltava selvitetäessä, täyttyikö markkinataloudessa toimivan velkojan periaate. Tuensaaja ei ole verrannut ehdotettua velkasaneerausta veroulosoton mahdolliseen tulokseen.
- (94) Komissio perusti analyysinsä sekä tuensaajan että Slovakian viranomaisten antamiin tietoihin. Tässä yhteydessä on syytä mainita, että Slovakian viranomaiset vahvistivat, että verovirastolle annettujen vakuuksien arvo oli 397 miljoonaa Slovakian korunaa, kuten muodollisen tutkintamenettelyn käynnistämiseksi tehdyssä päätöksessä mainitaan. Komissiolle on kerrottu, että kyseinen arvo perustuu tuensaajan kirjanpitoon. Tuensaaja puolestaan toteaa, että "asian-tuntijahintoina" ilmaistu pantatun omaisuuden arvo on 194 miljoonaa Slovakian korunaa (ks. kohta 17). Komissio voi kuitenkin tehdä seuraavat päätelmät tarvitsematta tarkistaa, kumpi tieto pitää paikkansa.
- (95) Ensinnäkin vakuudet olivat verohallintolaissa edellytetty vastike tuensaajan verovelan lykkäykselle. Jos tuensaajan omaisuuden tosiasiallinen arvo oli vain puolet vakuuksien arvosta, kuten tuensaajan esittämä asiantuntija-arvio osoittaisi, merkitsee se sitä, että valtion verolykkäyksille vaatimat vakuudet eivät olleet riittäviä. Näissä olosuhteissa veroviraston hyväksymät verolykkäykset marraskuun 2002 ja marraskuun 2003 välisenä aikana, suuruudeltaan yhteensä 477 miljoonaa Slovakian korunaa, eivät siten todennäköisimmin täyttäneet markkinataloudessa toimivan velkojan periaatetta. Koska verolykkäykset tulivat voimaan ennen liittymispäivää eivätkä olleet sovellettavissa liittymispäivän jälkeen, komissio ei ole toimivaltainen arvioimaan kyseisten toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Tarkasteltavana olevan tapauksen kannalta ei liioin ole tarpeen, että komissio tarkistaisi, olivatko nämä toimenpiteet valtion tukea. Riippumatta siitä, olivatko aikaisemmat lykkäykset valtiontukea, markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen ei voida enää viitata, jos näin lykätty velka myöhemmin jätetään (osittain) perimättä.

- (96) Toiseksi: vaikka veroulosotosta saatavan tuoton laskennassa käytettäisiin tuensaajan ilmoittamaa alemmaa arvoa, markkinataloudessa toimiva velkoja olisi asettanut etusijalle veroulosoton eikä velkasaneerausta, jos sillä olisi ollut tämä mahdollisuus.
- (97) Veroulosotossa verovirasto voi myydä suoraan velallisen omaisuuden (saatatavat ja muut lyhytaikaiset varat, irtaimen omaisuudet ja kiinteistöt). Ajankohtana, jolloin verovirasto äänesti velkasaneerauksen puolesta, tuensaajalla oli varastoja 84 miljoonan Slovakian korunan edestä, perittävässä olevia saatavia 63 miljoonaa Slovakian korunaa ja likvidejä varoja 161 miljoonaa Slovakian korunaa (ks. kohta 54). Huomattakoon, että pelkkien lyhytaikaisten varojen arvo (308 miljoonaa Slovakian korunaa; 8,1 miljoonaa euroa) ylittäisi velkasaneerauksen tuoton (225 miljoonaa Slovakian korunaa; 5,93 miljoonaa euroa). Siinäkin tapauksessa, että saatavat jätettäisiin kokonaan ottamatta huomioon ⁽²⁷⁾, pelkkä muiden lyhytaikaisten varojen arvo (245 miljoonaa Slovakian korunaa; 6,4 miljoonaa euroa) olisi edelleen suurempi kuin velkajärjestelyssä saatava tuotto. Lisäksi tuensaajalla on muita, pitkäaikaisia varoja, joiden arvo oli vähintään 194 miljoonaa Slovakian korunaa.
- (98) Veroulosottoon ei lisäksi liittyisi hallinnollisia maksuja kuten konkurssimenettelyssä. Veroulosoton panee alulle ja toteuttaa verovirasto itse, minkä vuoksi voidaan olettaa, että se toteutetaan nopeasti.
- (99) Komissio päättelee näin ollen, että tuensaajan omaisuuden veroulosotto olisi johtanut suurempaan tuottoon kuin velkasaneeraus.

2.3 Muu näyttö

- (100) Komissio ottaa huomioon erityisesti Slovakian viranomaisen esittämän kirjeen, jonka Slovakian keskusveroviranomaisen johtaja lähetti alaisuudessaan olevalle kyseisen veroviraston johtajalle (ks. kohta 57). Kirje on selvä näyttö siitä, että Slovakian keskusveroviranomainen (joka oli aiemmin ollut suoraan yhteydessä tuensaajaan) vastusti ehdotettua velkasaneerausta ja antoi paikalliselle verovirastolle selvät ohjeet olla äänestämättä velkasaneerauksen puolesta. Kirjeessä mainittu syy oli se, että ehdotettu velkasaneeraus *ei olisi valtion kannalta edullinen*.
- (101) Slovakian viranomaiset samoin osoittivat, että verovirastoilla oli talousministeriön vuoden 2004 alussa antamat selkeät ohjeet olla hyväksymättä velkasaneerauksia, joissa ehdotetaan verovirastojen saatavien perimättä jättämistä ⁽²⁸⁾. Ohjeet annettiin samassa yhteydessä, kun verohallintolakiä muutettiin 1. tammikuuta 2004 tavoitteena tiukentaa veronkantojärjestelmää.
- (102) Komissio toteaa edelleen, että verovirasto itse haki muutosta kyseiseen velkasaneeraukseen jo 2. elokuuta 2004 eli vajaa kuukausi sen jälkeen, kun se oli hyväksytty.
- (103) Tuensaaja ilmoitti, että verovirasto oli ilmaissut hyväksyntänsä velkasaneeraukselle jo ennen kuin tuensaaja käynnisti menettelyn. Komissio katsoo, että tuensaajan esittämä näyttö viittaa täysin päinvastaiseen. Veroviraston johtaja kirjoittaa 3. helmikuuta 2004 päivätyssä kirjeessään tuensaajalle, että vaikka hän ei periaatteessa vastusta velkasaneerauksen käyttöä, hän ei hyväksy tuensaajan ehdotusta velkasaneerauksesta, jossa velasta maksetaan 35 prosenttia.
- (104) Tämän näytön perusteella komissio voi tehdä vain yhden johtopäätöksen: Slovakian viranomaiset vastustivat tuensaajan ehdottamaa velkasaneerausta jo ennen velkasaneerausmenettelyn aloittamista 8. maaliskuuta 2004, ennen velkojen äänestystä 9. heinäkuuta 2004 ja myös sen jälkeen, kun tuomioistuin oli hyväksynyt velkasaneerauksen.
- (105) Tuensaaja katsoi, että olisi otettava huomioon pitkän aikavälin näkökohdat, kuten verotulojen jatkuvuus valtiolle (ks. kohta 46).
- (106) Ensiksikin on painotettava, että markkinataloudessa toimivan velkojan periaate poikkeaa markkinataloudessa toimivan investoijan periaatteesta. Markkinataloudessa toimiva investoija on tilanteessa, jossa se voi itse päättää, luoko se suhteen tietyn yrityksen kanssa, minkä lisäksi sitä ohjaavat pitkän aikavälin strategiset näkymät investoinnista saatavalle kohtuulliselle tuotolle ⁽²⁹⁾; sen sijaan "markkinataloudessa toimiva velkoja", joka on jo kauppatai julkisoikeudellisessa suhteessa maksukyvyttömän yrityksen kanssa, pyrkii saamaan sille jo kuuluvat velkasaatatavat takaisinmaksetuiksi ⁽³⁰⁾ mahdollisimman edullisin ehdoin mitä tulee takaisinmaksun laajuuteen ja aikatauluun. Hypoteettisen markkinataloudessa toimivan velkojan ja markkinataloudessa toimivan investoijan motiivit ovat näin ollen erilaiset. Oikeuskäytäntö on määritellyt vastaavasti erilliset periaatteet näissä kahdessa tilanteessa.
- (107) Toiseksi mitä tulee analogiaan sellaisen velkojan kanssa, joka on velallisen hankkija, on tärkeä huomata, että tällaisen velkojan saatavat ja valtion saatavat ovat luonteeltaan olennaisesti erilaisia. Koska hankkijalla on yksinomaan sopimuserustainen suhde maksukyvyttömään yritykseen, on totta, että se voisi kärsiä kauppakumppanin menettämisen vuoksi. Jos maksukyvytön yritys puretaan tai myydään, hankkija joutuu etsimään uuden asiakkaan tai tekemään sopimuksen uuden omistajan kanssa. Riski on

⁽²⁷⁾ Ei ole täysin selvää, onko 63 miljoonan Slovakian korunan summa lyhytaikaisten saatavien (17. kesäkuuta 2004) kirjanpitoarvo vaiko likvidaatioarvo (ks. alaviitteet 20 ja 23). Liioin ei ole selvää, onko tilanne itse asiassa se, että näiden saatavien kirjanpitoarvo on sama kuin likvidaatioarvo.

⁽²⁸⁾ Kirjeestä voidaan päätellä, että ministeriö salli velkasaneeraukset, jotka muodostuvat alv- ja valmisteveromaksujen lykkäämisestä enintään kahdella kuukaudella ja muiden veromaksujen lykkäämisestä kuudella kuukaudella.

⁽²⁹⁾ Asia T-152/99, *Hamsa*, s. 126.

⁽³⁰⁾ Ks. esimerkiksi asia C-342/96, *Espanja v. komissio ("Tubacex")*, s. 46.

suurempi, jos hankkija on merkittävästi riippuvainen maksukyvyttömästä yrityksestä. Tällaisen velkojan suhteen pätee, että sitä ohjaavat tulevat näkymät. Sen sijaan valtion suhteet maksukyvyttömään yritykseen ovat julkisoikeudellisia, jolloin ne eivät riipu osapuolten tahdosta. Mikä tahansa uusi omistaja, jotka ottaa haltuunsa puretun yrityksen omaisuuden, on automaattisesti verovelvollinen. Lisäksi valtio ei ole koskaan riippuvainen yhdestä ainoasta veronmaksajasta. Tärkein argumentti on kuitenkin, että valtiota eivät veronkannossa ohjaa kannattavuusnäkymät eikä se tällöin toimi kaupallisesti eikä kaupallisin motiivien. Mainittu analogia ei näin ollen ole perusteltu.

- (108) Komissio katsoo, ettei valtion tilannetta tässä tapauksessa voida verrata hypoteettisen markkinataloudessa toimivan investoijan tai hypoteettisen markkinataloudessa toimivan, riippuvuussuhteessa olevan velkojan tilanteeseen. Tulevien verojen menetystä ei näin ollen voida ottaa huomioon sovellettaessa markkinataloudessa toimivan velkojan periaatetta.
- (109) Tuensaajan esittämästä veroselonteosta käy ilmi, että suuri enemmistö tuensaajan vuodesta 1995 maksamista veroista on ollut välillisiä veroja (valmistevero ja alv). Koska nämä verot maksaa loppukuluttaja, tuensaajan purkamisella ei olisi vaikutusta niiden kantamiseen, koska kuluttaja jatkaisi veronalaisten tuotteiden (tässä tapauksessa erityisesti alkoholijuomien ja alkoholin) ostamista muilta tuottajilta. Tuensaajan argumentti huomattavasta tulevien verojen menetyksestä ei näin ollen ole uskottava.

2.4. Päätelmät

- (110) Komissio arvioi edellä mainitun näytön pohjalta, ettei markkinataloudessa toimivan velkojan periaate täytynyt tässä tapauksessa ja että valtio on myöntänyt tuensaajalle edun, jota se ei olisi voinut saada markkinaolosuhteissa.
- (111) Komissio katsoo näin ollen, että kiistanalainen toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.
- (112) Tuensaajalle myönnetty valtion tuki vastaa veroviraston velkasaneerauksessa perimättä jättämää määrää 416 515 990 Slovakian korunaa.

3. Tuen soveltuvuus: EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan mukainen poikkeus

- (113) Toimenpiteen ensisijaisena tarkoituksena on auttaa vaikeuksissa olevaa yritystä. Tällaisissa tapauksissa voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta, jonka mukaan voidaan hyväksyä valtion tuki tietyn taloudellisen toiminnan

kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla ja jos asianmukaiset ehdot täyttyvät.

- (114) Komissio arvioi tuensaajan tuotevalikoiman huomioon ottaen, voidaan tässä tapauksessa soveltaa maatalouden alaan sovellettavia erityissääntöjä. Slovakian viranomaisten toimittamiin, tuensaajan liikevaihtoa koskeviin tietoihin nojautuen komissio päätteli muodollisen tutkintamenettelyn käynnistämistä tekemässään päätöksessä, että suurin osa tuensaajan tuotteista ei kuulu EU:n perustamissopimuksen liitteessä I määriteltyihin tuotteisiin, minkä vuoksi niihin sovelletaan yleisiä valtiontukisääntöjä.
- (115) Muodollisen tutkintamenettelyn käynnistämistä tehtyä päätöstä koskevissa huomautuksissaan tuensaaja kiisti Slovakian viranomaisten toimittamat liikevaihtoa koskevat tiedot (ks. taulukko 1), mutta ei vastustanut komission päätöstä perustaa arviointinsa yleisiin valtiontukisääntöihin. Tarkistamatta heti sitä, ovatko tuensaajan toimittamat tiedot paikkansapitäviä⁽³¹⁾, komissio tarkisti ensin, pitäisikö sen tekemä edellä mainittu päätelmä uusien tietojen valossa. Komissio päätteli, että tuensaajan liikevaihto muodostuu tuotteista, jotka eivät kuulu EY:n perustamissopimuksen liitteessä I määriteltyihin tuotteisiin. Siksi niihin sovelletaan yleisiä – ei alakohtaisia – valtiontukisääntöjä.
- (116) Vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistus- ja pelastustukeen sovelletaan yhteisön suuntaviivoja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi⁽³²⁾ (jäljempänä ”uudet suuntaviivat”); uudet suuntaviivat korvasivat edellisen vuonna 1999 hyväksytyntä version⁽³³⁾ (jäljempänä ”vuoden 1999 suuntaviivat”).
- (117) Uusien suuntaviivojen siirtymäsääntöjen mukaan uusia suuntaviivoja sovelletaan minkä tahansa ilman komission lupaa myönnetyn pelastamis- tai rakenneuudistustuen (sääntöjen vastaisen tuen) arviointiin, jos tuki on myönnetty kokonaan tai osittain 1. lokakuuta 2004 jälkeen elisen jälkeen, kun uudet suuntaviivat julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (104 kohdan). Jos sääntöjenvastainen tuki myönnettiin ennen 1. lokakuuta 2004, arviointi tapahtuu tuen myöntämishetkellä voimassa olleiden suuntaviivojen perusteella (104 kohdan).
- (118) Komissio toteaa, että veroviraston hyväksyntä velkasaneeraukselle annettiin 9. heinäkuuta 2004 ja se tuli voimaan 23. heinäkuuta 2004. Toisin sanoen tuki myönnettiin sääntöjenvastaisesti ennen 1. lokakuuta 2004. Näin ollen sovelletaan vuoden 1999 suuntaviivoja, jotka olivat voimassa tukea myönnettäessä.

⁽³¹⁾ Kyseiset tiedot eivät vaikuta yhtäpitävilä tuensaajan esittämien vuositilinpäätösten kanssa.

⁽³²⁾ EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽³³⁾ EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

(119) Komissio katsoi, että tuensaaja on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 70/2001⁽³⁴⁾ tarkoitettu keskisuuri yritys.

3.1 Yrityksen tukikelpoisuus

(120) Vuoden 1999 suuntaviivojen 5 kohdan c alakohdan mukaan yritys katsotaan vaikeuksissa olevaksi yritykseksi, jos se täyttää kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut edellytykset yrityksen asettamiselle yleistäytöntöönpanomenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi.

(121) Tuensaaja oli osapuoli velkasaneerauksessa, jota voidaan konkurssilakiin sisältyvän määritelmän mukaisesti soveltaa maksukyvyttömiin yrityksiin. Se on näin ollen oikeutettu pelastustukeen ja rakenneuudistustukeen.

3.2 Pelastustuki

(122) Slovakian viranomaiset kuvasivat kiistanalaista toimenpidettä alun perin pelastustueksi. Komission esitti vuoden 1999 suuntaviivojen perusteella epäilyjä tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille pelastustukena syistä, jotka mainitaan III jaksossa.

(123) Slovakian viranomaiset sen enempää kuin tuensaajakaan eivät esittäneet huomautuksia näistä epäilyistä. Komissiolle ei esitetty tältä osin uutta asia-aineistoa.

(124) Koska mainittuja epäilyjä ei kumottu, komissio päätteli, ettei tuki sovellu yhteismarkkinoille pelastustukena vuoden 1999 suuntaviivoissa tarkoitettulla tavalla.

3.2 Rakenneuudistustuki

(125) Komissio esitti epäilyjä tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille vuoden 1999 suuntaviivoissa tarkoitettuna rakenneuudistustukena syistä, jotka mainitaan III jaksossa.

(126) Komissio toteaa, että Slovakian viranomaiset, joilla on todistustaakka osoittaa, että valtiontuki soveltuu yhteismarkkinoille, eivät ole esittäneet uutta asia-aineistoa tällaisen päätelmän tueksi. Komissio on ottanut tuensaajan huomautukset asianmukaisesti huomioon.

3.3.1 Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen

(127) Vuoden 1999 suuntaviivojen mukaan rakenneuudistustukeen on yhdistettävä ja sen myöntämisen ehtona on oltava toteuttamiskelpoinen ja johdonmukainen rakenneuudistussuunnitelma, jonka toteutuksen myötä voidaan palauttaa yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Jäsenvaltio sitoutuu kyseiseen suunnitelmaan, jolle on saatava komission hyväksyntä. Yrityksen kyvyttömyys toteuttaa suunnitelmaa katsotaan tuen väärinkäytöksi.

(128) Tuensaajan on voitava rakenneuudistussuunnitelman avulla palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus kohtuullisessa ajassa ja tulevien toimintaedellytysten kannalta realistisin oletuksin. Suunnitelmassa on kuvattava olosuhteet, jotka johtivat vaikeuksien syntymiseen yrityksen puolella, ja esitettävä toimenpiteet näiden vaikeuksien ratkaisemiseksi. Rakenneuudistustoimenpiteet eivät voi rajoittaa taloudelliseen tukeen, jolla katetaan velkoja ja menneitä tappiota ilman että puututtaisiin syihin, joista nämä vaikeudet johtuvat.

(129) Tukialueilla toimivien yritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten osalta vuoden 1999 suuntaviivoissa määrätään, että tuen hyväksymisen ehdot voivat olla väljemmät mitä tulee vastasuoritteiden asettamiseen ja seurantakertomusten sisältöön. Tämä ei kuitenkaan vapauta tällaisia yrityksiä velvoitteesta laatia rakenneuudistussuunnitelma eikä jäsenvaltioita sitoumuksesta myöntää rakenneuudistustuki ainoastaan sillä ehdolla, että yritys toteuttaa rakenneuudistussuunnitelman.

(130) Muodollisen tutkintamenettelyn käynnistämisen jälkeen Slovakian viranomaiset vahvistivat, että liiketoimintasuunnitelman – joka tuensaajan oli laadittava ehtona velkasaneerauksen aloittamiselle – tutki ainoastaan toimivaltainen tuomioistuin, ei tuen myöntävä viranomainen, ja että tuomioistuin sen enempää kuin verovirastokaan ei seurannut suunnitelman täytäntöönpanoa.

(131) Tuensaaja väitti kyseisen toteamuksen kanssa ristiriitaisesti ja esittämättä todisteita väitteensä tueksi, että verovirasto tutki pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen tähtäävän liiketoimintasuunnitelman kelpoisuuden vielä ennen velkasaneerauksen hyväksymistä.

(132) Tuensaaja katsoi myös, että rakenneuudistussuunnitelman puuttuminen ei komission suorittaman tuen jälkikäteisarvioinnin kannalta ole olennaista, koska komissio pystyy siinä vaiheessa jo arvioimaan, onko tuensaaja tullut tosiasiallisesti elinkelpoiseksi. Tuensaajan mukaan virallista rakenneuudistussuunnitelmaa voidaan vaatia vain etukäteisarvioinnin tapauksessa ja vuoden 1999 suuntaviivoja voidaan soveltaa vain etukäteisarvioinnissa.

(133) Tämä argumentti ei ole pitävä. Vuoden 1999 suuntaviivoja sovelletaan sekä etukäteen ilmoitetun että sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen soveltuvuuden arviointiin. Arvioinnin kannalta pätee aina se ehto, että rakenneuudistustuki on yhdistettävä toteuttamiskelpoiseen rakenneuudistussuunnitelmaan. Komissio tekee arvioinnin niiden tietojen perusteella, jotka olivat käytettävissä tuen myöntämishetkellä.

⁽³⁴⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33. Komission asetusta N:o 70/2001 on muutettu 25. helmikuuta 2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 364/2004 komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta sen soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan tukea tutkimus- ja kehitystyöhön (EUVL L 63, 28.2.2004, s. 22).

- (134) Voidaan päätellä, ettei ollut olemassa rakenneuudistus-suunnitelmaa, jonka verovirasto olisi voinut arvioida tuen myöntävänä viranomaisena ja jonka täytäntöönpanon ja asianmukaisen seurannan se olisi voinut asettaa ehdoksi saataviensa perimättäjätölle. Tästä seuraa, että ensimmäinen virallinen ehto, jota sovelletaan täysimääräisesti myös jälkikäteisarvioinnissa, ei täyttynyt.
- (135) Mitä tulee liiketoimintasuunnitelman sisältöön, Slovakian viranomaiset eivät esittäneet tietoja, jotka olisivat poistaneet komission epäilyt siitä, onko suunnitelma vuoden 1999 suuntaviivoissa edellytetty aito rakenneuudistus-suunnitelma.
- (136) Komissiolla ei ole muuta mahdollisuutta kuin pitää kiinni päätelmästä, jonka se oli esittänyt muodollisen tutkintamenettelyn käynnistämiseksi tekemässään päätöksessä. Esitetty liiketoimintasuunnitelma on pelkästään tuensaajan akuuttia ongelmaa (velan kasvua valtiolle) koskeva suunnitelma. Suunnitelmassa ei mitenkään analysoida tuensaajan kokemuksiin vaikeuksiin johtaneita olosuhteita eikä yrityksen taloudellista tilannetta kyseisenä aikana tai sen taloudellisia näköaloja. Tämän analyysin puuttuessa tuensaaja ei myöskään ehdota konkreettisia toimenpiteitä vaikeuksiin johtaneiden yksittäisten syiden ratkaisemiseksi. Ainoa yksityiskohtaisesti kuvattu toimenpide on ehdotettu velkasaneerauksen muodossa toteutettava taloudellinen rakenneuudistus.
- (137) Suunnitelmassa ei mainita lainkaan tuensaajan oman pääoman korotusta, jonka tuensaaja esitti yhtenä rakenneuudistustoimenpiteenä. Mikään asiakirjaan sisältyvä tieto ei viittaa siihen, että Hydree Slovakia -yhtiön toteuttama pääomankorotus olisi katsottava toimenpiteeksi, jonka on määrä taata, ettei tuensaaja pitkällä aikavälillä toistaisi strategiaansa rahoittaa tuotantoaan alv- ja valmisteverovelvoilla, mikä viime kädessä johti sen vaikeuksiin. Slovakian viranomaiset vahvistivat, että pääomankorotus ei mitenkään vähennä riskiä taloudellisten ongelmien toistumisesta. Nämä epäilyt vahvistuvat, kun otetaan huomioon, että pääomankorotuksen arvo oli 21 miljoonaa Slovakian korunaa ja rakenneuudistuksen alainen velka 644 miljoonaa Slovakian korunaa.
- (138) Pääomakorotus ei sinänsä ole osoitus siitä, että markkinat luottaisivat tuensaajan elinkelpoisuuden palautumiseen pitkällä aikavälillä. Komissio huomauttaa, että tuensaajan ei aktiivisista ponnisteluista huolimatta onnistunut saada luottoa yksityiseltä pankilta.
- (139) Komissio toteaa myös, että laitteiston vuokraaminen tuensaajan kilpailijalle Old Herold s.r.o. -yritykselle selvästikin johtui siitä, että tuensaaja menetti luvan alkoholin ja alkoholijuomien valmistukseen, eikä siitä, että mainittu tuotanto olisi ollut tappiollista ja niin muodoin rakenneuudistusta edellyttävää. Tuensaaja olisi itse voinut hakea uutta lupaa velkasaneerauksen jälkeen, mutta se ei toiminut näin. Komissio toteaa kuitenkin, että tuensaaja jatkaa Old Herold -yhtiön tuensaajan laitteistolla valmistamien tuotteiden myyntiä omalla tuotemerkillään ja aikoo jopa laajentaa tätä myyntiä, kuten todetaan vuosikertomuksessa ajalta 29. huhtikuuta 2004–30. joulukuuta 2004. Tuotantolaitteiston myyntiä ei näin ollen voida pitää rakenneuudistustoimenpiteenä, koska kaikkien käytettävissä olevien tietojen mukaan rakenneuudistuksen ei tarvinnut koskea kyseistä osaa tuotannosta.
- (140) Mitä tulee muihin liiketoimintasuunnitelmassa ehdotettuihin toimenpiteisiin, komission epäilyt eivät ole poistuneet. Kyseiset toimenpiteet ovat järjeistämistoimenpiteiden sijasta pelkästään tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvia toimenpiteitä (vanhan laitteiston ja ajoneuvojen myynti). Ehdotetut kaksi rakenteellista toimenpidettä (kannattamattoman alkoholittomien juomien valmistuksen lopettaminen ja joidenkin kiinteistöjen myynti) oli kuvattu hyvin epämääräisesti, mainitsematta varsinaisia tuotteita tai aikataulua. Slovakian viranomaiset vahvistivat, että myyntiin tarkoitettuja kiinteistöjä (hallintorakennus, myymälä ja virkistysrakennus) ei ollut myyty 10. lokakuuta 2005 mennessä – toisin sanoen kyseistä suunniteltua rakenneuudistustoimenpidettä ei ollut toteutettu ilmoitetulla tavalla.
- (141) Ottaen huomioon, että virallinen rakenneuudistus-suunnitelma ja tosiasiallinen analyysi vaikeuksista, näiden vaikeuksien ratkaisemiseksi tarvittavista toimenpiteistä sekä markkinaolosuhteista ja -näkyistä puuttuivat, komissio teki sen päätelmän, että tuensaajan esittämä liiketoimintasuunnitelma ei ole vuoden 1999 suuntaviivoissa edellytetty aito rakenneuudistus-suunnitelma⁽³⁵⁾. Tuensaajan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumiseen liittyvät komission epäilyt eivät näin ollen ole poistuneet.

3.3.2 Onko tuki rajattu välttämättömään

- (142) Komission päätelmä siitä, että aidon rakenneuudistus-suunnitelman puuttuessa sen epäilyt pitkän aikavälin elinkelpoisuudesta pysyvät, olisi jo yksinään riittävä peruste päätellä, että tuki ei sovellu yhteismarkkinoille. Tästä huolimatta komissio arvioi myös toisen vuoden 1999 suuntaviivoihin sisältyvän keskeisen kriteerin, nimittäin sen, että tuki on rajattava välttämättömään määrään.
- (143) Vuoden 1999 suuntaviivojen 40 kohdan mukaan tukimäärä ja -intensiteetti on rajattava määrään, joka on ehdottomasti välttämätön rakenneuudistuksen toteuttamiseksi ottaen huomioon yrityksen käytettävissä olevat varat. Tuensaajan on osallistuttava rakenneuudistus-suunnitelmaan merkittäväällä määrällä omia varojaan.
- (144) Rakenneuudistuksen kustannukset olivat 644 591 440 Slovakian korunaa (16,96 miljoonaa euroa), joka on rakenneuudistukseen (ts. velkasaneeraukseen) kuuluvien velkojen kokonaismäärä. Tuensaaja maksoi 35 % tästä määrästä eli 225 607 028 Slovakian korunaa (5,93 miljoonaa euroa).

⁽³⁵⁾ Ks. myös 22. maaliskuuta 2001 annettu yhteisöjen tuomioistuimen päätös asiassa C 17/1999, *Ranskan tasavalta v. komissio*.

- (145) Slovakian viranomaiset eivät antaneet lisäselityksiä liittyen komission tässä yhteydessä ilmaisemiin epäilyksiin. Tuensaaja selitti, miten se rahoitti velkasaneerauksen jälkeen jäljellä olleen velan maksun (ks. kohta 30). Tuensaajan mukaan se osallistui rakennuudistukseen [alle 300] miljoonalla Slovakian korunalla ([alle 7,9] miljoonaa euroa).
- (146) Ensinnäkin komissio toteaa, että tuensaajan käytettävissä olleet varat ylittivät velkajärjestelyn jälkeen jäljellä olleen velkamäärän. Tämä viittaa siihen, ettei tukea ollut rajattu vähimpään tarvittavaan.
- (147) Mikä tärkeämpää, komissio päätteli, että Old Herold -yhtiön myöntämä luotto ei täytä vuoden 1999 suuntaviivoissa tuensaajan omalle rahoitukselle asetettuja ehtoja. Maksettavat ovat pysyvä rahoituslähde yrityksen toiminnalle. Ne ovat lyhytaikaisia luottoja, jotka on maksettava takaisin. Yrityksellä on käytettävissään ylimääräisiä varoja rakennuudistukseen vain siinä tapauksessa, että hankkijat sitoutuvat yleistä käytäntöä pitempään maksuaikaan. Tällainen lykkäys on signaali siitä, että markkinat uskovat elinkelpoisuuden olevan tosiasiaa palautettavissa.
- (148) Tuensaaja ei millään tavoin näyttänyt toteen, että Old Herold -yhtiön sallima maksujen lykkäys olisi merkittävästi mennyt tuensaajan ja sen hankkijoiden välistä yleistä liiketoimintakäytäntöä pidemmälle. Neljäkymmenen päivän maksuaikaa voidaan pitää yleisenä käytäntönä, eritoten kun otetaan huomioon, että se myönnettiin tuensaajalle velkasaneerauksen jälkeen. Tuensaaja ei näin ollen enää ollut taloudellisissa vaikeuksissa. Velkasaneerauksen pääta-voite oli nimenomaan auttaa tuensaaja pois taloudellisista vaikeuksista.
- (149) Komissio päätteli tämän vuoksi, että kyseistä pidempää maksuaikaa ei voida pitää ulkoisista lähteistä tulevaksi tuensaajan osallistumiseksi rakennuudistukseen.
- (150) Ilman tätä lykkäystä tuensaajan oma rahoitus oli vuoden 1999 suuntaviivoissa tarkoitettulla tavalla [alle 170] miljoonaa Slovakian korunaa ([alle 4,5] miljoonaa euroa), mikä on [alle 27] prosentin rakennuudistuksen kustannuksista.
- (151) Vuoden 1999 suuntaviivoissa ei asetettu raja-arvoa sille, milloin tuensaajan oma osallistuminen katsotaan merkittäväksi.
- (152) Kun otetaan huomioon komission käytäntö vuoden 1999 suuntaviivojen soveltamisessa sekä raja-arvojen käyttöönottoon uusissa suuntaviivoissa johtanut⁽³⁶⁾ komission politiikan kehitys liittyen kyseiseen kriteeriin, komissio pitää tuensaajan [alle 27] prosentin osallistumista pitteellisen pienenä. Tällainen osallistuminen voitaisiin hyväksyä vuoden 1999 suuntaviivojen mukaisesti vain siinä tapauksessa, että kaikki muut tuen hyväksyntään liittyvät ehdot täyttyisivät. Komissio ottaisi tällöin muiden tapaukseen liittyvien tekijöiden ohella huomioon esimerkiksi sen,

⁽³⁶⁾ Uusien suuntaviivojen mukaan raja-arvo keskisuurille yrityksille on vähintään 40 %.

toimiiko tuensaaja tukialueella ja missä määrin rahoituslähteet ovat (tuensaajaa itseään ja sen osakkaita lukuun ottamatta) merkki markkinoiden luottamuksesta yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen.

- (153) Edellä esitetystä syistä komissio ei voi tässä tapauksessa olla samaa mieltä siitä, että tuensaajan osallistuminen olisi ollut merkittävää. Komissio katsoo, että sen epäilyt siitä, oliko tuensaajan oma osallistuminen merkittävää tai rajoittuiko tuki vähimpään tarvittavaan, eivät ole poistuneet.

3.4 Tuen soveltuvuus – päätelmä

- (154) Komissio katsoo, että tuki ei sovellu yhteismarkkinoille sen enempää pelastus- kuin rakennuudistustukena. Lisäksi tapaukseen ei voida soveltaa yhtäkään EY:n perustamissopimuksessa mainituista poikkeuksista.

VII. PÄÄTELMÄ

- (155) Komissio katsoo, että Slovakian tasavalta on jättänyt verovelan laittomasti perimättä Frucona Košice, a.s. -yrityksen hyväksi ja rikkonut EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa. Kyseinen tuki ei sovellu yhteismarkkinoille minkään EY:n perustamissopimuksessa määrätyn poikkeuksen perusteella.
- (156) Vaikka verovirasto on keskeyttänyt perimättäjätön täytäntöönpanon kunnes komission menettely on saatettu päätökseen, komissio katsoo, että tuensaajan etu syntyi hetkellä, jolloin verovirasto päätti luopua osasta saataviaan ja sitä kautta myöntää tuen tuensaajalle. Kyseinen ajankohta oli velkojasopimuksen voimaantulo 23. heinäkuuta 2004. Tuensaajan etu kilpailijoihin nähden johtui siitä, ettei verovirasto tästä hetkestä lähtien perinyt verosaataviaan.
- (157) Tukea edeltäneiden olosuhteiden palauttamiseksi tuki on perittävä takaisin.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Slovakian tasavallan Frucona Košice, a. s. -yritykselle myöntämä 416 515 990 Slovakian korunaa suuruinen valtiontuki ei sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

1. Slovakian tasavallan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettun laittomasti myönnetyn tuen takaisinperimiseksi.

2. Tuki on perittävä takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan tämän päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano.

3. Takaisinperittäväan tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin Frucona Košice, a.s. -yrityksen käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti.

4. Korko lasketaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004⁽³⁷⁾ V kappaleen säännösten mukaisesti. Korkoprosenttia sovelletaan koko 3 kohdassa tarkoitettun kauden perusteella.

3 artikla

Slovakian tasavallan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluttua tämän päätöksen tiedoksiantamisesta päätöksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet. Slovakian on

toimitettava tiedot käyttämällä tämän päätöksen liitteessä I olevaa lomaketta.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovakian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 7 päivänä kesäkuuta 2006.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

⁽³⁷⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

LIITE I

**Kyselylomake Slovakian tasavallan Frucona Košice, a. s. -yritykselle myöntämästä valtiontuesta C 25/05
(ex NN 21/05) tehdyn komission päätöksen toimeenpanosta**

1. Laskelma takaisinperittävistä määristä

1.1 Merkitkää seuraavaan taulukkoon tiedot tuensaajan käyttöön sääntöjenvastaisesti asetetun tuen määrästä:

Päivämäärä ^(°)	Tuen määrä ^(*)	Valuutta

^(°) Päivä, jona tuki/tukierä asetettiin tuensaajan käyttöön.

^(*) Tuensaajan käyttöön asetetun tuen määrä (bruttoavustusekvivalenttina).

Huomautuksia:

1.2 Selventäkää, millä tavalla takaisinperittävän tuen korko on laskettu.

2. Toimenpiteet, joihin on jo ryhdytty tuen takaisinperimiseksi

2.1 Mihin toimenpiteisiin viranomaiset aikovat ryhtyä tai ovat jo ryhtyneet periäkseen tuen takaisin välittömästi ja tehokkaasti? Mainitkaa tarvittaessa suunniteltujen / jo toteutettujen toimenpiteiden oikeusperusta.

2.2 Mikä on takaisinperinnän aikataulu? Ilmoittakaa määräpäivä, johon mennessä tuki on maksettava kokonaisuudessaan takaisin.

3. Jo takaisinperitty tuki

3.1 Merkitkää seuraavaan taulukkoon tiedot tuensaajalta jo perityn tuen määrästä:

Päivämäärä ^(°)	Takaisinperityn tuen määrä	Valuutta

^(°) Päivä, jona tuki on maksettu takaisin.

3.2 Liittäkää tähän lomakkeeseen tositteet taulukon kohdassa 3.1 määritellyn tuen takaisinmaksusta.

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 20 päivänä joulukuuta 2006,****valtioneuvosta C 5/06 (ex N 230/05), jonka Saksa aikoo myöntää Rolandwerft-telakalle***(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 5854)***(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2007/255/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa edellä mainittujen artiklojen mukaisesti ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

- (1) Saksa ilmoitti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan ja laivanrakennusteollisuuden valtioneuvosta koskevien puitteiden⁽¹⁾, jäljempänä 'puitteet', mukaisesti komissiolle 19 päivänä lokakuuta 2005 päivättyllä kirjeellä (kirjattu saapuneeksi komissioon samana päivänä) aikomuksestaan myöntää aluetukea yritykselle Detlef Hegemann Rolandwerft GmbH & Co. KG, jäljempänä 'Rolandwerft'. Komissio pyysi 16 päivänä marraskuuta 2005 päivättyllä kirjeellä lisätietoja, jotka Saksa toimitti 23 päivänä joulukuuta 2005 päivättyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi komissioon samana päivänä. Saksa ilmoitti 18 päivänä tammikuuta 2006 päivättyllä kirjeellä (kirjattiin saapuneeksi komissioon samana päivänä) muutoksista ilmoitettuun tukeen.
- (2) Komissio ilmoitti Saksalle 22 päivänä helmikuuta 2006 päivättyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee tätä tukea. Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Komissio kehotti Saksaa ja muita asianomaisia esittämään huomautuksensa. Laivanrakennusalan etujärjestö Verband für Schiffbau und Meerestechnik lähetti huomautuksensa 28 päivänä kesäkuuta 2006 päivättyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi komissioon samana päivänä. Tuensaaja esitti huomautuksensa 30 päivänä kesäkuuta 2006 päivättyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi komissioon 7 päivänä heinäkuuta 2006.
- (3) Huomautuksista ilmoitettiin Saksalle 17 päivänä heinäkuuta 2006 päivättyllä kirjeellä. Saksa vastasi 11 päivänä

elokuuta 2006 päivättyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi komissioon samana päivänä.

- (4) Saksa toimitti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan vastauksensa 6 päivänä huhtikuuta 2006 päivättyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi komissioon samana päivänä. Tämän jälkeen Saksa toimitti liitteitä 11 päivänä huhtikuuta 2006 päivättyllä kirjeellä (kirjattu saapuneeksi komissioon 12 päivänä huhtikuuta 2006). Komissio pyysi 17 päivänä elokuuta 2006 päivättyllä kirjeellä lisätietoja, jotka Saksa toimitti 14 päivänä syyskuuta 2006 päivättyllä kirjeellä (kirjattu saapuneeksi komissioon 15 päivänä syyskuuta 2006). Saksa toimitti komissiolle uusia tietoja vielä 20 päivänä marraskuuta 2006 päivättyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi komissioon samana päivänä. Saksan ja telakan edustajat tapasivat 22 päivänä marraskuuta 2006. Tapaamisen jälkeen Saksa toimitti komissiolle uusia tietoja 24 päivänä marraskuuta 2006 päivättyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi komissioon samana päivänä.

II. TUEN KUVAUS**1. Tuensaajayritys**

- (5) Tuensaajayritys on Rolandwerft-telakka. Se sijaitsee Saksassa Niedersachsenin osavaltiossa Bernessä, Wesermarschin Landkreis-alueella, joka on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukainen tukialue. Telakka sijaitsee Pohjanmereen laskevan Weser-joen rannalla. Se kuuluu Hegemann-konserniin ja on suuryritys, jota ei voida katsoa mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen⁽²⁾ mukaiseksi pieneksi tai keskisuureksi yritykseksi.
- (6) Rolandwerft valmistaa merikelpoisia aluksia. Sen ydinliiketoimintaa on rakentaa konttien kuljetuksessa käytettäviä syöttölaivoja, jotka muodostavat konttilaivojen pienimmän luokan. Lisäksi telakalla valmistetaan erikoislaivoja kuten Ro-ro/Lo-lo -aluksia ja autonkuljetusaluksia. Vuonna 1999 Rolandwerft reagoi markkinoilla tapahtuneeseen kysynnän muutokseen ja alkoi rakentaa suurempia, pituudeltaan enintään [...] (*) metrin, painoltaan enintään [...] tonnin ja lastauskapasiteetiltaan enintään 850 TEU:n suuruisia aluksia. Näiden suurempien alusten rakentamisen

⁽²⁾ EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36.

(*) Liikesalaisuus.

⁽¹⁾ EUVL C 317, 30.12.2003, s. 11.

mahdollistamiseksi telakalla oli toteutettava investointiohjelma sen mukauttamiseksi tähän tarkoitukseen; tähän sisältyi mm. laivahissin laajennus. Lisäksi suunniteltiin varustelulaiturin pidentämistä, mutta hanketta oli siirrettävä taloudellisista syistä. Rolandwerftin liiketoiminta-aloihin kuuluu myös laivankorjaus. Korjaustöitä tehdään sekä maalla että vedessä.

- (7) Aluksia rakennetaan ensin lohkoina hallissa 3 ja suurlohkoina ulkona sijaitsevalla rakennuspaikalla. Esivalmistetut aluksen osat siirretään ulkorakennuspaikan kautta laivanrakennushalliin 1, jossa ne kootaan alukseksi. Alukset siirretään laivahissille ja lasketaan veteen. Varustelua jatketaan varustelulaiturilla, joka on tarkoitettu enintään 140 metriä pitkille aluksille. Varustelukomponentteja nostetaan 50 tonnin laiturinosturilla ja 8 tonnin rakennusnosturilla, jotka molemmat liikkuvat laiturin nosturiradalla.
- (8) Rolandwerft on 1990-luvun alusta lähtien varustellut kahta laivaa samanaikaisesti (paitsi hiljaisen kysynnän aikoina). Alkuperäiseen laituriiin voitiin kiinnittää molemmat kulloinkin rakenteilla olleet laivat (jotka olivat tuolloin lyhyempiä). Rolandwerftin aloitettua suurempien alusten rakentamisen vuonna 1999 laiturii jäi liian lyhyeksi. Taloudellisista syistä telakka ei kuitenkaan ryhtynyt pidentämään laituria heti, vaan otti väliaikaisena ratkaisuna käyttöön tavan kiinnittää toinen laiva laituriiin kiinnitetyn laivan rinnalle (jäljempänä 'rinnakkainen laituripaikka'). Kutakin rinnakkaisella laituripaikalla varusteltua laivaa kohden Rolandwerftin oli vuokrattava noin [...] kertaa [...] ajaksi ylimääräinen autonosturi ja [...] kertaa [...] ajaksi pienempi uiva nosturi.
- (9) Laivan varustelu ja korjaus rinnakkaisella laituripaikalla osoittautui kuitenkin hankalaksi, kalliiksi ja epätaloudelliseksi. Lisäksi siihen liittyi tavallista korkeampi onnettomuusriski.

2. Investointihankkeet

- (10) Tuen tarkoituksena on tukea investointeja telakan viiteen eri osaan: halleihin 1 ja 3, laituriiin 1, hitsausautomaatteihin sekä lisälaiturin rakentamiseen. Useimmat investoinneista on jo toteutettu. Tukea haettiin ennen investointien aloittamista.
- (11) Saksan antamien tietojen mukaan investointien myötä Rolandwerftille syntyy 35 uutta työpaikkaa. Osa töistä oli aikaisemmin teetetty alihankintana [...] sijaitsevassa teräsyhtymässä, joka tuotti Rolandwerftille laivan keulaosan lohkoja. Investointien ansiosta Rolandwerft voi sisällyttää keulaosan lohkojen valmistamisen jälleen oman tuotantoprosessinsa osaksi.

Halli 1

- (12) Halliin 1 tehtävien investointien avulla hallia on tarkoitus pidentää 55 metrillä. Komissiolle esitettyjen tietojen mukaan suuri osa laivan rakennustyöstä on tällä hetkellä tehtävä ulkoilmassa. Investointihankkeen toteuttamisen jälkeen lähes kaikki työt voidaan tehdä telakkahallissa.

Halli 3

- (13) Halliin 3 on sijoitettu lohkojen valmistuksessa käytettävät laitteet. Hallin ovi oli alun perin vain 17,4 metriä leveä, kun Rolandwerftin tavallisesti rakentamien laivojen leveys on 22,2 metriä. Näin ollen lohkoja ei voitu rakentaa kokoonpanemisen edellyttämässä suunnassa, vaan ne oli rakennettava hallissa sivuttain, jotta ne pystyttiin myöhemmin kuljettamaan oven läpi. Lohkoja oli tämän jälkeen käännettävä autonosturin avulla 90 astetta, jotta ne voitiin liittää viereisiin lohkoihin. Tämä toimintatapa oli aikaavievä ja kallis. Telakkahallin oven kapeuden vuoksi myös lohkojen syvyys oli rajoitettu niin, että Rolandwerftin oli valmistettava alukset useampina lohkoina kuin muuten olisi ollut tarpeen. Tilanteen korjaamiseksi hallin ovea oli levennettävä. Hankkeen tämä osa toteutettiin vuonna 2004.
- (14) Vuonna 2004 toteutettiin myös investointihankkeen osa, jossa hallia pidennettiin luoteeseen päin. Tässä osassa hallia lohkot hitsataan yhteen suurlohkoiksi. Hallin pidennyksen ansiosta hitsaustyöt voidaan nyt tehdä sisällä hallissa, ja näin ollaan riippumattomia säätilasta. Nosturirataa pidennettiin ulottuvaksi lohkonvalmistushallin uuteen osaan.
- (15) Yksittäiset lohkot rakennetaan telapölkkyjen päällä, joilla lohkoja myös siirretään. Koska Rolandwerft on vuonna 1999 toteutettujen investointien jälkeen rakentanut entistä suurempia laivoja, vanha telapölkkyjärjestelmä ei Saksan mukaan enää vastannut vaatimuksia. Lisäksi lohkot on ennen yhteenhitsaamista kohdistettava tarkasti. Ennen investointeja tähän käytettiin autonosturia, mikä vei paljon aikaa ja oli kallista. Sen vuoksi telakka investoi vuonna 2004 uudenaikaisiin hydraulisiin telapölkkyihin, minkä jälkeen lohkojen kohdistaminen helpottui huomattavasti.

- (16) Elokuussa 2005 käynnistettiin myös investointihanke, jossa pidennetään hallia 3 kaakkoisuuntaan; senkin tarkoituksena on siirtää kaikki työt sisätiloihin.

Nosturiradan pidennys laiturilla 1

- (17) Investointihankkeeseen kuuluu myös alkuperäisen laiturin nosturiradan pidentäminen 96 metrillä. Laituri on 200 metriä pitkä. Ennen pidennystä vain noin puolet laivasta voitiin varustaa laiturilla sijaitsevalla nosturilla. Toisen puolikkaan varusteluun Rolandwerftin oli käytettävä [...] autonosturia. Nosturirataa pidennettiin siten, että laiva voidaan varustella koko pituudeltaan laiturilla sijaitsevalla nosturilla. Myös tämä investointi toteutettiin vuonna 2004.

Hitsausautomaattien hankinta

- (18) Vuonna 2004 telakka investoi myös uudenaikaisiin hitsausautomaatteihin, joiden avulla tarvittavat hitsaustyöt saadaan tehtyä automaattisesti ja entistä nopeammin.

Lisälaiturin rakentaminen ja uuden nosturin hankinta

- (19) Vuosiksi 2005 ja 2006 laadittu investointiohjelma sisältää uuden varustelulaiturin rakentamisen; tähän tarkoitukseen alkuperäistä laituria on tarkoitus pidentää noin 180 metrillä. Varustelulaiturin rakentaminen edellyttää mm. seuraavia toimenpiteitä: joenpohjan ruoppaus, alueen maantäyttö rannan puolella ja liittäminen katu- ja tieverkostoon. Lisäksi nosturirataa on pidennettävä vielä 150 metrillä, hankittava ja asennettava uusi 35 tonnin nosturi ja järjestettävä teknisten aineiden toimitusjärjestelmät. Näihin liittyvät työt aloitettiin elokuussa 2005.

- (20) Päätös ryhtyä rakentamaan suurempia aluksia vuodesta 1999 alkaen antoi aiheen näihin investointihankkeisiin. Tuolloin telakka investoi jo laivahissin varustelun parantamiseen tarkoituksenaan mukauttaa laitoksiaan. Tuensaajien mukaan laituriin suunniteltuja investointeja siirrettiin pääasiassa kahdesta syystä. Ensinnäkin käytettävissä olleet varat tarvittiin kiireisemmin Hegemann-konserniin myös kuuluvalla Peene-telakalle, jossa toteutettiin kyseiseen aikaan laajaa rakenneuudistusta. Muutaman vuoden ajan kestäneen markkinoiden taantumana vuoksi käytettävissä ei ollut varoja Rolandwerftin investointitoimenpiteiden loppuun saattamiseen. Toiseksi nämä investoinnit oli helpointa siirtää myöhemmäksi, koska vierekkäin kiinnitettyjen laivojen varustelu ja korjaus oli teknisesti täysin mahdollista (vaikkakin epätaloudellista).

- (21) Tämän investointihankkeen etuna on lisäksi se, että uuden laiturin ansiosta telakka voi jatkossa osallistua merivoimien alusten rakentamista ja korjaamista koskeviin tarjouskilpailuihin. Kahdessa rinnakkain kiinnitetyssä laivassa samanaikaisesti tehtäviin töihin liittyvien riskien vuoksi Rolandwerft ei ollut tähän saakka saanut lupaa hoitaa Saksan merivoimien laivanrakennus- tai korjaustöitä. Kyseisten riskien vuoksi Saksan merivoimat kieltäytyi antamasta urakoita Rolandwerftille, vaikka se periaatteessa kuului telakoihin, jota voivat kilpailla tällaisista urakoista.

- (22) Hankkeen kustannukset ovat yhteensä noin 13 miljoonaa euroa. Summa jakautuu seuraavasti – Taulukko:

(euroa)

1	Hallin 1 pidennys	(...)
	Halli 3	
2	Pidennys luoteissuuntaan, nosturiradan pidennys, hallin oven levennys	(...)

3	Hallin 3 telapölkkyjärjestelmän uudenai-kaistaminen	(...)
4	Hallin 3 pidentäminen kaakkoissuuntaan	(...)
5	Laiturin nosturiradan pidentäminen	(...)
6	Hitsausautomaattien hankinta	(...)
	Lisälaiturin rakentaminen ja uuden nosturin hankinta	
7	Uuden laiturlaitteiston rakentaminen	(...)
8	Uuden nosturin hankinta	(...)
	Yhteensä	13 000 000

3. Suunniteltu tuki

- (23) Saksa aikoo myöntää Rolandwerftille valtiontukea yhteensä 1,56 miljoonaa euroa. Tukikelpoiset kustannukset vastaavat hankkeen 13 miljoonan euron kokonaiskustannuksia, joten tuki-intensiteetiksi tulee 12 prosenttia. Tuki myönnetään hyväksytyin aluetukiohjelman mukaisesti ⁽³⁾. Tukea haettiin ennen investointihankkeen aloittamista.
- (24) Tuen myöntää Niedersachsenin osavaltio NBank Hannoverin kautta.

III. SYYT MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISEEN

- (25) Muodollinen tutkintamenettely aloitettiin, koska komissio ei ollut varma tuen yhteensopivuudesta alaa koskevien puiteiden kanssa. Komissiolle oli epäselvää, voitiinko investointeja uuteen varustelulaituriin pitää investointeina nykyisiin laitoksiin.
- (26) Lisäksi komissio epäili, että Rolandwerftin investoinnit saattaisivat johtaa telakan tuotantokapasiteetin kasvuun, mikä ei sopisi yhteen alaa koskevien puiteiden ja yhteismarkkinoiden kanssa.

IV. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (27) Komissio sai huomautuksia tuensaajalta Rolandwerftiltä sekä Verband für Schiffbau und Meerestechnik –järjestöltä.

1. Tuensaaja Rolandwerftin huomautukset

- (28) Tuensaajan mukaan telakan laivanrakennuskapasiteetti ei investointihankkeen ansiosta kasva. Tuensaaja viittaa siihen, että tuottavuuden kasvusta seuraa aina kyseessä olevien nykyisten laitosten kapasiteetin kasvu. Tämä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita sitä, että telakan kapasiteetti kokonaisuudessaan kasvaa. Rolandwerftin kohdalla investoinnit

⁽³⁾ Alueellisen talousrakenteen parantamiseksi suunnattu osavaltioiden ja liittovaltion yhteinen tehtävä – 34. puiteohjelma (asia N:o N641/2002, komission päätös 2 päivänä huhtikuuta 2003).

johtavat kyllä tuottavuuden kasvuun, mutta se ei merkitse telakan kokonaiskapasiteetin kasvua. Sen sijaan tuottavuuden kasvu sulautuu yrityksen sisäisen tuotantotoiminnan lisääntymiseen, kun aiemmin alihankintana tehty työ otetaan telakan hoidettavaksi. Sen vuoksi tuotantovolyyymi tasattuna bruttovetoisuutena (*compensated gross tonnes, CGT*) ei kasva.

- (29) Tuensaaja esittää yhteenvedon viime vuosina rakennetuista laivoista sekä telakan tilauskirjoista. Vuonna 2004 Rolandwerft rakensi [...] laivaa, mikä vastaa noin [...] CGT:tä. Vuonna 2006 oli suunnitteilla rakentaa [...] laivaa, joiden kapasiteetti oli [...] CGT:tä. Vuosina 2007 ja 2008 tavoitellaan [...] CGT:n tuotantovolyyymia.
- (30) Tuensaajan selvityksen mukaan telakka on aikaisemmin ostanut toisinaan laivojen lohkoja tai kokonaisia runkoja muilta yrityksiltä. Rolandwerftin tuotantovolyyymia ei kuitenkaan voida kasvattaa edes ostamalla laivan runkoja ja lohkoja alihankkijoilta, sillä laivan varustelu vie aina tietyn ajan eivätkä nykyiset laitteet mahdollista nykyistä useampien laivojen tehokasta varustelua. Esimerkiksi nykyisissä laivanrakennushalleissa voidaan rakentaa vain yhtä laivaa kerrallaan. Laivojen kokoamiseen laivanrakennushallissa 1 kuluu noin [...] viikkoa laivaa kohden.
- (31) Tuensaaja esitti tietoja myös telakan tuotannon kulusta. Niiden mukaan telakalla on jo nyt täyskuormitus eikä investointihankkeen toteuttamisen jälkeenkään voida valmistaa nykyistä enempää laivoja. Telakkalaitteiden kokonaiskapasiteetti on rajoitettu noin [...]–[...] CGT:hen, mihin olisi voitu päästä jo ennen investointihankkeen toteuttamistakin teettämällä osa työstä alihankintana.
- (32) Tuensaaja toteaa, että investointihankkeiden ansiosta telakka voisi osallistua merivoimien alusten rakennus-, korjaus- ja konversiotöitä koskeviin tarjouskilpailuihin. Tähän saakka telakalla ei ole ollut tätä mahdollisuutta, sillä työt olisi pitänyt toteuttaa rinnakkaisella laituripaikalla. Näin ollen tuotantovolyyymi CGT:nä laskisi nykyiseltä tasolta, sillä merivoimien laivoja ei lasketa kauppaluksiksi. Lopuksi tuensaaja toteaa, että vaikka komissio ei olisikaan yhtä mieltä Saksan kanssa siitä, että puitteissa ei kielletä investointitukea hankkeille, joihin liittyy tuotannonlisäystä, asia ei olisi kuitenkaan merkityksellinen arvioitaessa Rolandwerftille myönnetyn tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, sillä tähän tukeen ei liity kapasiteetin lisäämistä.
- (33) Tuensaaja esittää näkemyksensä myös, että investoinnit liittyvät pelkästään nykyisiin laitoksiin. Varsinkaan investointi laiturin pidentämiseen, jonka tarkoituksena on pystyä varustamaan molemmat laivat suoraan laiturilta, ei ole uuden laitoksen rakentamista. Telakalla on jo nyt käytössä kaksi rinnakkain sijaitsevaa laituripaikkaa laivojen varustelua varten. Tuensaaja painottaa sitä, että

rinnakkainen laituripaikka merkitsee tavanomaista suurempaa turvallisuusriskiä, ja sen vuoksi merivoimat kieltäytyvät myöntämästä urakoita Rolandwerftille. Suunnittelun investoinnin tarkoituksena on uudistaa nykyinen laiturin sen tuottavuuden parantamiseksi. Tuensaaja esittää tietoja siitä, kuinka monta viikkoa vuodessa rinnakkaista laituripaikkaa on käytetty ja miten sitä on tarkoitettu käyttämään tulevaisuudessa.

- (34) Lisäksi tuensaaja esittää, että laiturin pidentämisen yhteydessä toteutettavalla nosturiradan pidentämisellä ja nosturin asennuksella pyritään siihen, että voidaan lopettaa rinnakkaisella laituripaikalla tehtävän laivanvarustelun yhteydessä tällä hetkellä käytössä olevien autonostureiden ja uivien nostureiden käyttö, joka on tehotonta ja kallista. Investointihankkeen myötä mahdollistuva toisen laivan varustelu suoraan laiturilta parantaisi kustannustehokkuutta ja tuottavuutta.

2. **Verband für Schiffbau und Meerestechnik - järjestön huomautukset**

- (35) Saksan laivanrakennusalan etujärjestö Verband für Schiffbau und Meerestechnik, jäljempänä 'järjestö', on sitä mieltä, ettei komission epäilyksiä mahdollisesta kapasiteetin lisäyksestä voida johtaa laivanrakennusalan puitteista. Myöskään tämänhetkinen markkinatilanne ei anna aihetta epävarmuuteen, eikä suunniteltu tuki varsinkaan johda kilpailun vääristymiseen.
- (36) Järjestö katsoo, että laivanrakennusalan valtiontukiin sovellettavan yhteisön politiikan suunta on muuttunut vuosien kuluessa. Puitteisiin ei sisälly lausekkeita, joissa kielletäisiin investointitukien myöntäminen kapasiteetin lisäämiseen. Järjestö lähtee siitä, että tällaisia lausekkeita ei pidetä enää tarkoituksenmukaisina. Lisäksi se huomauttaa, että puitteisiin aikaisemmin sisällytyneistä alakohtaisista säännöksistä on nyttemmin luovuttu mahdollisimman pitkälle. Kapasiteettikysymys mainitaan ainoastaan sulkemistuen yhteydessä. Muut tukimuodot kuten rakenneuudistustuki kuuluvat valtiontuen yleisten määräysten piiriin.
- (37) Lisäksi järjestö esittää, että määräysten ahdas tulkinta on myös Lissabonin strategian toteuttamiseen kuuluvan LeaderSHIP 2015 -aloitteen vastainen. Euroopan talouden kilpailukykyä ja tuottavuutta olisi lisättävä investoimalla tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin. Tämä edellyttää investointeja uudenaikaisiin tuotantolaitteistoihin. Ellei investointitukeen voi liittyä kapasiteetin lisäämistä, ei noudateta LeaderSHIP 2015 -aloitteen tavoitetta, varsinkaan tavoitetta ylläpitää ja vahvistaa asemaa tietyillä markkinalohkoilla. Eräs näistä markkinalohkoista on pienten ja keskisuurten konttialusten markkinat, joilla Euroopalla on edelleen erinomainen asema suhteessa Koreaan ja Kiinaan.

- (38) Järjestö on sitä mieltä, etteivät suunnitellut investoinnit vääristä kilpailua. Tällä hetkellä ylikapasiteettia ei ole, sillä laivanrakennusmarkkinoilla vallitsee maailmanlaajuinen noususuhdanne. Kysyntä on jatkuvasti suotuisaa, mutta vuosina 2008–2009 sen odotetaan supistuvan lievästi. Jatkuvasti kasvavan maailmankaupan ansiosta myös meriliikenne kasvaa. Tämä koskee erityisesti teollisuustuotteiden kuljetuksia konttialuksilla. Kysynnän kasvu kohdistuu muun muassa suuriin, 5 000–8 000 TEU:n aluksiin, jotka eivät pääse pieniin satamiin. Tämä johtaa siihen, että myös konttien jakeluun käytettävien pienempien syöttölaivojen kysyntä kasvaa. Rolandwerft pystyy valmistamaan enintään 900 TEU:n suuruisia laivoja.
- (39) Järjestön lausunnon mukaan syöttöalukset ovat tärkeä markkinasegmentti saksalaisten telakoiden liiketoimintalalla. Niiden pääkilpailijana ovat kuitenkin kiinalaiset telakat, jotka ovat selkeitä markkinajohtajia 42,5 prosentin osuudellaan kaikista toimeksiannoista. Saksa on toisella sijalla; sen osuus toimeksiannoista on 26,8 prosenttia.
- (40) Enintään 900 TEU:n laivojen markkinasegmentillä on järjestön mukaan vain harvoja eurooppalaisia kilpailijoita, jotka toimivat ennen kaikkea Saksassa ja Alankomaissa. Järjestö näkee tällä segmentillä huomattavaa kasvupotentiaalia. Koska kiinalaiset telakat tarjoavat laivojaan halvalla, saksalaiset ja muut eurooppalaiset telakat voivat säilyttää markkina-asemansa vain tarjoamalla korkeaa laatua ja parantamalla tuottavuuttaan jatkuvasti.
- (41) Järjestö korostaa lisäksi sitä, että Kiina ja Vietnam kasvattavat laivanrakennuskapasiteettiaan ja sen myötä myös markkinaosuuksiaan edelleen. Tämä osoittaa sen, että kilpailu laivanrakennusalalla ei ole niinkään eurooppalaajuista, vaan maailmanlaajuista.
- V. SAKSAN HUOMAUTUKSET**
- (42) Huomautuksissaan muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta Saksa viittaa siihen, että laivanrakennusalan puitteiden 26 kohdassa ei ole mitään kapasiteettiin liittyviä määräyksiä. Kyseisessä 26 kohdassa ei ole varsinkaan määräyksiä siitä, että investointituet hankkeisiin, jotka tuottavuuden kasvun yhteydessä johtavat kapasiteetin kasvuun, olisivat sääntöjenvastaisia. Lisäksi Saksa korostaa, että laivanrakennusteollisuuden tuottavuuden kasvu on yhteisöpolitiikan päätavoitteita tällä talouden alalla. LeaderSHIP 2015 –aloitteen päämääränä on parantaa eurooppalaisten telakoiden kilpailukykyä sekä vähentää haittoja, joita eurooppalaiselle laivanrakennusteollisuudelle on koitunut laivanrakennusalan tukemisesta Aasiassa. Tähän päämäärään voidaan Saksan näkemyksen mukaan päästä vain parantamalla tuottavuutta.
- (43) Saksa katsoo lisäksi, ettei puitteiden 3 kohdasta voida tehdä johtopäätöstä, jonka mukaan investointihankkeen vaikutukset kapasiteettiin olisi otettava huomioon arvioitaessa sen soveltuvuutta yhteisemarkkinoille. Laivanrakennusalan määrääviä tekijöitä eivät sen mukaan enää myöskään ole 3 kohdassa mainitut piirteet, vaan nykytilanteelle tyypillistä on ennen muuta hyvä tilauskanta, korkeat hinnat ja kapasiteetin vajaus.
- (44) Saksa painottaa tämän lisäksi, että eurooppalaisen laivanrakennusteollisuuden markkinaosuus on viime vuosikymmeninä supistunut, kun taas Japani, Korea ja Kiina ovat nostaneet osuuksiaan valtiontukien avulla. Nämä tuet mainitaan puitteiden 3 kohdan c alakohdassa yhtenä huomioon otettavana tekijänä. Euroopan telakoiden on sen vuoksi ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimiin tuottavuutensa parantamiseksi.
- (45) Saksan käsityksen mukaan tuottavuuden kasvu johtaa automaattisesti laitoksen tuotoksen kasvuun. Puitteissa tarkoitettu tuottavuuden kasvu ei voi sen vuoksi tarkoittaa, että sama määrä tuotetaan pienemmällä panoksella, toisin sanoen vähemmällä työllä. Saksa viittaa tämän jälkeen aluetukien tarkoitukseen; alueellisen kehityksen ja työpaikkojen luomisen edistämiseen. Tuottavuuden kasvun seurauksena ei tässä mielessä voisi olla työpaikkojen vähentyminen.
- (46) Markkinatilanteesta Saksa toteaa, että rahtiliikenne on kasvussa ja konttilaivojen segmentissä voidaan havaita suuntaus kohti suurempia laivoja. Jo nyt on olemassa laivoja, joiden lastauskapasiteetti on 5 000 TEU, ja uusissa ennusteissa puhutaan jo laivoista, joiden lastauskapasiteetti olisi 8 000 TEU. Koska tällaiset laivat voivat ajaa vain harvoin satamiin, tarvitaan pienempiä laivoja lastin jakeluun eteenpäin. Sen vuoksi Rolandwerftin rakentamien 850 TEU:n syöttölaivojen vilkas kysyntä ei tule laantumaan.
- (47) Saksa selostaa lisäksi investointihankkeita tarkemmin ja esittää kuvia toimenpiteiden ja telakan tilanteen havainnollistamiseksi.
- (48) Hallin 1 pidennys mahdollistaisi sen, että telakalla voidaan rakentaa koko laiva laivanrakennushallissa, mikä ei tällä hetkellä ole mahdollista. Nykyisten tuotantoalueiden kattamisen myötä työstä tulisi tuottavampaa ja tehokkaampaa.
- (49) Saksa toteaa myös, että laituriin 1 kiinnitetty laiva täyttää tällä hetkellä vain kaksi kolmasosaa laiturin pituudesta. Käyttämättä olevan laituriosan eteläpää on tarkoitus pidentää. Tämä ei johda puitteissa tarkoitettua ”uuden laitoksen” rakentamiseen. Kun laituri on pidennetty, se varustetaan nosturilla, joka korvaa tällä hetkellä käytössä olevan autonosturin.
- (50) Saksa viittaa siihen, että rinnakkaista laituriapaikkaa on käytetty vuosina 2003–2005 [...] kertaa vuodessa (mukaan lukien toimitukset). Saksa vahvistaa vielä kerran, että rinnakkainen laituriapaikka siirretään uudelle laiturille. Uutta laituria käytetään vuoden aikana suunnilleen yhtä pitkään kuin rinnakkaista laituriapaikkaa on käytetty viime vuosina. Saksa selostaa edelleen, että laivan varustaminen rinnakkaisella laituriapaikalla merkitsee tavanomaista suurempaa riskiä, koska tarvittava uiva nosturi on sijoitettava keskelle Weser-jokea. Laiturin 1 rinnakkaisella laituriapaikalla ei sen vuoksi enää tulevaisuudessa ole tarkoitus varustaa laivoja.

- (51) Saksan käsityksen mukaan varustelulaiturin pidentäminen, jonka tarkoituksena on mahdollistaa kahden laivan varustaminen laiturilta käsin, ei ole rinnastettavissa uuden laitoksen rakentamiseen. Kyseessä on ainoastaan nykyisen laiturin vähäinen pidentäminen. Ilman investointihanketta-kin laiturilla olisi jo yhtä syöttölaivaa pidempi, joten telakka voisi joka tapauksessa varustaa yhtä aikaa kahta lyhyempää laivaa.
- (52) Saksa katsoo, että Rolandwerftillä on sen vuoksi jo nyt kaksi varustelupaikkaa, vaikka toinen niistä sijaitseekin niin sanotusti "toisessa rivissä". Koska toinen laiva ei ole laituriinosturin ulottuvilla, on käytettävä autonostureita tai uivia nostureita. Laiturin pidentämisen jälkeen työ muuttuu huomattavasti tehokkaammaksi, koska laivaa voidaan varustella suoraan laiturilta käsin. Saksa korostaa lisäksi sitä, että Saksan merivoimat kieltäytyvät myöntämästä toimeksiantoja Rolandwerftille sen vuoksi, että tämä varustaa laivoja rinnakkaisilla paikoilla.
- (53) Saksan perustelujen mukaan toisen laituriapaikan sijoittaminen pidennetylle, jo olemassa olevalle laiturille ei ole uuden laitoksen rakentamista, vaan toimenpide molempien laituriapaikkojen tuottavuuden lisäämiseksi, kun ne eivät sen jälkeen enää ole rinnakkain, vaan peräkkäin. Uusi nosturi, joka asennetaan uudelle laiturille, korvaa tällä hetkellä käytössä olevat autonosturit ja uivat nosturit. Työstä tulee uuden nosturin käytön myötä tuottavampaa.
- (54) Saksa painottaa, että toimenpide on tarpeen siksi, että laivan varustaminen toisen vieressä vie enemmän aikaa ja on tehotonta. Sitä paitsi hanke antaisi Rolandwerftille mahdollisuuden osallistua Saksan merivoimien tarjouskilpailuihin laivankorjaus- ja -konversiotöistä.
- (55) Saksan mukaan Rolandwerft rakensi alun perin pienempiä syöttöaluksia, joita voitiin kiinnittää kaksi suoraan laiturisiin. Markkinakysyntä keskittyi kuitenkin myöhemmin yhä laajemmassa määrin leveämpiin ja pitempiin syöttöaluksiin niin, ettei laiturilla enää ollut tilaa kahdelle tällaiselle laivalle peräkkäin sijoitettuna. Sen vuoksi telakka aloitti käytännön kiinnittää laivanvarustelu- ja -korjaustöiden yhteydessä toinen laiva laiturisiin kiinnitetyn laivan rinnalle. Tämän vuoksi laiturin pidennys on pelkkä varustelulaitteiden mukauttaminen pitempiä aluksia varten.
- (56) Saksa toteaa, että Rolandwerft on aikaisemmin työskennellyt ajoittain yhdessä Peene-telakan kanssa ja varustellut sen esirakentamia laivanrunkoja. Viime aikoina Rolandwerft on kuitenkin valmistanut vain laivoja, jotka on rakennettu kokonaan sen omalla telakalla. Saksa selvittää, ettei korjaustoimintaa voi laajentaa niin kauan, kun pidetään yllä tämänhetkistä uusien laivojen rakennusvolyymia. Osa korjaustöistä tehdään kuivalla maalla. Siksi tarvitaan ulkona sijaitseva rakennuspaikka, jota kuitenkin käytetään jo uusien laivojen rakentamiseen.
- (57) Saksa esittää lisäksi, että uutta nosturia ei käytetä pelkästään uudella laiturilla, vaan se edistää myös lastin nostamisen

optimointia alkuperäisellä laiturilla, sillä se parantaa alkuperäisen laituriinosturiosan enimmäisnostovoimaa.

- (58) Saksa viittaa siihen, että järjestö tukee sen näkemystä. Saksa katsoo, että järjestön kannanotolla on painoarvoa, sillä se edustaa saksalaisen meriliikennetoiminnan, saksalaisten telakoiden sekä näiden toimittajien poliittisia ja taloudellisia etuja. Lisäksi järjestöllä on eri eturyhmittymien edustajana käytettävissään uusimmat markkinatiedot. Jos järjestö päättää, että Rolandwerftille suunniteltu tuki ei ole haitaksi Saksan laivanrakennusteollisuudelle, komission olisi otettava tämä huomioon. Lisäksi Saksa korostaa sitä, että komissiolle ei ole esitetty mitään kielteisiä, tukea vastustavia huomautuksia.
- (59) Tuensaajan itsensä esittämien huomautusten osalta Saksa painottaa, että Rolandwerftin mukaan investointihanke ei johda kapasiteetin lisäykseen. Saksa vahvistaa, että se ei pidä tätä kysymystä merkityksellisenä arvioitaessa tuen soveltu- vuutta yhteismarkkinoille.

VI. TUEN ARVIOINTI

1. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontuen olemassaolo

- (60) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan toteutuu, jos tuensaajayritys harjoittaa taloudellista toimintaa, johon sisältyy jäsenvaltioiden välistä kauppa.
- (61) Tuen myöntää Niedersachsenin osavaltio ja näin ollen sen on katsottava kuuluvan valtion toimintaan. Se merkitsee Rolandwerftille etua, jota se ei olisi saanut markkinoilta. Rolandwerft rakentaa merikelppoisia aluksia. Koska niillä käydään kauppa, toimenpide uhkaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näin ollen tuki on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, ja sitä on arvioitava sen mukaisesti.

2. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaiset poikkeukset

- (62) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään poikkeuksista 1 kohdan mukaiseen yleiseen tukikieltoon.
- (63) Komissio on antanut laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevat puitteet laivanrakennusalan tukien arvioimista varten. Puitteisiin sisältyy laivanrakennusteollisuudelle myönnettävää tukea koskevia erityismääräyksiä siltä osin kun laivanrakennusalan erityispiirteet edellyttävät erityis-

kohtelua. Näissä puitteissa käsitteellä laivanrakennus tarkoitetaan omalla käyttövoimalla kulkevien kauppa-alusten rakentamista yhteisössä. Laivankorjauksella tarkoitetaan omalla käyttövoimalla kulkevien kauppa-alusten korjausta tai kunnostamista yhteisön alueella. Rolandwerftin liiketoiminta kuuluu näiden määritelmien piiriin, joten kyseistä tukea on arvioitava puitteiden mukaisesti. Rolandwerft ei rakenna yhteisön kalastusaluksia. Kalastus- ja vesiviljelyalan valtiontukien tarkastelemista koskevien suuntaviivojen (4) mukaan telakoille ei voida myöntää tukia yhteisön kalastusaluksien rakentamiseen.

- (64) Laivanrakennusteollisuuden puitteiden 26 kohdassa todetaan, että ”laivanrakennukseen, laivankorjaukseen tai laivankonversioon myönnettävän aluetuen voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:.... tuki on suunnattava nykyisten telakoiden uudistamiseen tai nykyaikaistamiseen tehtäviin investointeihin, eikä se liity asianomaisen telakan tai asianomaisten telakoiden rahoitusrakenteiden uudistamiseen, ja sen tavoitteena on nykyisten laitosten tuottavuuden kehittäminen”.
- (65) Tuki-intensiteetti ei saa ylittää 12,5 prosenttia tai perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista sovellettavaa aluetuen enimmäismäärää riippuen siitä, kumpi näistä on alhaisempi. Nyt kyseessä olevassa tapauksessa on sovellettava 12,5 prosentin enimmäismäärää. Lisäksi tuki on rajoitettava alueellisiin valtiontukiin sovellettavien suuntaviivojen (5) määritelmän mukaisiin tukikelpoisuuksiin.

Investoinnit hallin 1 ja hallin 3 pidentämiseen, nosturiradan pidentämiseen laiturilla 1 sekä hitsausautomaatteihin

- (66) Näiden investointitoimenpiteiden tarkoituksena on rationalisoida Rolandwerftin tuotantoprosessia parantamalla laitteistoja ja kattamalla työalue, joka aikaisemmin sijaitsi ulkona. Näitä toimenpiteitä voidaan näin pitää investointeina nykyisen telakan nykyaikaistamiseen tai uudistamiseen.
- (67) Osa hankkeesta liittyy hallin 1 pidentämiseen sekä hallin 3 pidentämiseen luoteeseen ja kaakkoon. Komission näemyksen mukaan nämä laivanrakennushallien pidentämiset liittyvät nykyisiin laitoksiin. Hanke ei tosiasiallisesti johda uuden laivanrakennushallin rakentamiseen. Pidentämisen tarkoituksena on ainoastaan siirtää tähän asti ulkona tehdyt laivanrakennustyöt sisätiloihin halliin.
- (68) Muut investoinnit halliin 3, joilla aiotaan pidentää nosturirataa ja leventää hallin ovea sekä uudenaikaistaa telapölkkyjärjestelmä, on nekin katsottava investoinneiksi nykyisiin laitoksiin. Lisäksi komissio katsoo, että nosturiradan pidentäminen laiturilla 1 ja investoinnit

uudenaikaisiin hitsausautomaatteihin ovat myös investointeja nykyisiin laitoksiin. Komissio oli tätä mieltä jo päätöksessään muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta.

- (69) Komissio lähtee siitä, että investointien tarkoituksena on parantaa nykyisten laitosten tuottavuutta. Hallien pidentäminen johtaa tuottavuuden parantumiseen, kun työt voidaan nyt tehdä säätilasta riippumatta. Hallin 3 oven leventäminen johtaa huomattavaan kustannusten laskuun, koska lohkoja ei tarvitse enää kääntää ja voidaan rakentaa syvempiä lohkoja. Sama koskee myös hallin 3 ja laiturin 1 nosturiradan pidentämistä, jonka ansiosta päästään eroon [...] autonosturin käyttämisestä, hydraulisen telapölkkyjärjestelmän hankintaa, jonka jälkeen yksittäisiä lohkoja ei enää tarvitse oikaista autonostureilla, sekä hitsausautomaattien hankintaa, jonka ansiosta aikaa kuluu vähemmän ja kustannukset supistuvat verrattuna käsin suoritettavaan hitsaukseen.
- (70) Vaikka investointihankkeilla on selvä vaikutus tuottavuuteen, kapasiteettiin kohdistuvat vaikutukset jäävät vähäisiksi, koska hankkeiden yhteydessä ei synny uusia laitoksia ja koska kaikki kapasiteetin parannukset johtuvat nykyisten laitosten tuottavuuden kasvusta. Tuensaaja viittasi myös siihen, ettei tuottavuuden kasvu merkitse telakan kapasiteetin kasvua kompensoituna bruttovetoisuutena. Laitosten tuottavuuden kasvu sulautuu oman tuotannon lisääntymiseen, kun aikaisemmin alihankintana teetetyt työt tehdään itse. Komissio on sen vuoksi sitä mieltä, ettei kyseessä ole suhteeton kapasiteetin lisäys.

- (71) Komissio tekee sen johtopäätöksen, että johdanto-osan 22 kappaleessa esitettyjä toimenpiteitä 1–6 voidaan pitää investointeina nykyisen telakan nykyaikaistamiseen tai uudistamiseen nykyisten laitosten tuottavuuden kehittämiseksi. Näin ollen siihen liittyvät 8 360 000 euron kustannukset on katsottava tukikelpoisiksi kustannuksiksi.

Lisälaiturin rakentaminen ja uuden nosturin hankinta

Nykyaikaistaminen

- (72) Edellä johdanto-osan 21 kappaleessa esitetyt toimenpiteet 7 ja 8 koskevat lisälaiturin rakentamista ja uuden nosturin hankintaa. Komissio katsoo, että nämä investoinnit on luokiteltava uudistamis- tai nykyaikaistamistoimenpiteiksi kahdesta syystä. Ensinnäkin jo ennen investointihanketta Rolandwerft varusteli ja korjasi kahta laivaa samanaikaisesti kiinnittämällä toisen laivan suoraan laiturin kiinnitetyn laivan rinnalle. Tämä toimintatapa oli tehoton ja kallis. Investointien myötä Rolandwerft-telakalla voidaan kiinnittää kaksi laivaa suoraan laiturin ja molempien laivojen varustelulle saadaan näin paremmat edellytykset. Toiseksi näiden investointien kohdalla on kyse viimeisistä investoin-

(4) EUVL C 229, 14.9.2004, s. 5.

(5) EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.

neista osana vuonna 1999 aloitettua investointisarjaa, jonka tarkoituksena oli järjestää telakka aikaisempaa suurempien laivojen rakentamiseen sopivaksi. Telakka oli mukauttanut tuotantoaan, koska kysyntä oli siirtynyt huomattavasti pienemmistä syöttöaluksista Rolandwerftin nykyään valmistamiin syöttöaluksiin. Komissio katsoo, että tuotannon mukauttaminen markkinoiden kysyntää vastaavaksi voidaan katsoa nykyaikaistamiseksi.

Nykyisten laitosten tuotannon kehittämisen tavoite

- (73) Investointien tavoitteena on myös nostaa nykyisten laitosten tuottavuutta. Laivan varustelu alkuperäisellä laiturilla muuttuu taloudellisemmaksi, kun laivoja ei ole enää sijoitettu vierekkäin eikä laiturin kiinnitettyä laivaa tarvitsee enää ylittää. Vaikka lähtökohdaksi voidaan ottaa se, että uuden laiturin kohdalla kyseessä ei ole pelkästään jo ennestään olemassa olleen laitoksen siirtäminen, komissio on sitä mieltä, että uuden varustelulaiturin rakentamisen tuloksena alkuperäisen laiturin tuottavuus kasvaa.
- (74) Myös toinen nosturi, joka asennetaan pidennetylle laiturille, johtaa alkuperäisen laiturin tuottavuuden kasvuun. Nostureiden yhteenlaskettu nostovoima on 85 tonnia, kun aikaisemmassa tilanteessa enimmäisnostovoima oli 50 tonnia. Näin ollen laiturinostureilla voidaan jatkossa nostaa kuormia, joita varten aikaisemmin tarvittiin uiva nosturi. Investointien jälkeen uivaa nosturia tarvitaan enää laivan moottorin paikalleen asettamiseen. Kaikki muut nostot voidaan hoitaa pidennetyllä laiturilla sijaitsevilla kahdella nosturilla. Toiseksi alkuperäistä nosturia käytetään usein välittömästi laiturin takana sijaitsevalla pienemmällä ulkorakennuspaikalla suoritettavissa töissä. Investointien jälkeen toista nosturia voidaan käyttää silloin, kun ensimmäistä nosturia tarvitaan tällä ulkorakennuspaikalla suoritettaviin töihin. Varustelutöitä ei näin tarvitse tällaisissa tilanteissa keskeyttää.
- (75) Komissio päätelee sen vuoksi, että investointien tavoitteena on nykyisten telakkalaitosten tuottavuuden lisääminen.

Vaikutukset kapasiteettiin

- (76) Komissio on sitä mieltä, että investoinnit eivät johda kapasiteetin suhteettomaan kasvuun.
- (77) Johdantona komissio toteaa, että Rolandwerftin telakalla on varusteltu kahta laivaa samanaikaisesti yli 15 vuoden ajan. Laivojen varustelu rinnakkaisilla paikoilla oli ajateltu väliaikaisratkaisuksi laiturin tehtävien investointien toteutumiseen saakka. Saksan esittämien tietojen mukaan tämän väliaikaisratkaisun näinkin pitkä käyttö johtuu erityisestä markkinatilanteesta ja telakan erityisistä olosuhteista. Telakan omistaja Hegemann-konserni oli päättänyt investoida käytettävissä olleet varat ensisijaisesti Peene-telakkaan. Peene-telakan rakenneuudistushankkeen päätyttyä vuonna 2005 ja markkinoiden elvyttyä Hegemann-konsernilla on nyt mahdollisuus saattaa Rolandwerftin

nykyaikaistamishanke

päätökseen. Koska telakka on viimeisten 15 vuoden aikana varustanut säännöllisesti kahta laivaa yhtä aikaa (vähäisen kysynnän jaksojen aikaisia keskeytyksiä lukuun ottamatta), komissio ei näe mitään syytä olettaa, että Rolandwerftillä olisi ennen investointeja ollut kapasiteettia vain yhden laivan varusteluun.

- (78) Teknisestä näkökulmasta katsottuna aikaisemmissa työväiheissa eli laivanrakennushalleissa ja ulkorakennuspaikalla vallitsevat pullonkaulat estävät Rolandwerftiä lisäämästä uusien laivojen tuotostaan tai laivojen korjaustoimintaa. Hallit ja ulkorakennuspaikka ovat jo nyt täysin kuormitettut, mikä estää mahdollisen tuotannon lisäämisen. Korjaustoiminnan osalta Saksa selvitti, että noin 50 prosenttia kustakin korjaustoimeksiannosta on toteutettava kuivalla maalla, eli ulkorakennuspaikalla, mutta sen kapasiteetti on jo täysin käytössä uusien laivojen rakennustoiminnassa. Sen vuoksi lisäkorjaustöitä on mahdollista tehdä vain uusien laivojen rakentamisen sijasta, ei sen lisäksi. Samat perustelut koskevat myös laivakonversiota. Koska investoinnit eivät koske pullonkaulakohtia, laivanrakennuksen, -korjauksen ja -konversion kapasiteetti ei voi kasvaa. Lisäksi on korostettava sitä, että näiden tälle telakalle tyypillisten pullonkaulojen poistaminen vaatisi merkittävää panostusta, sillä tällöin koko tuotantoprosessi olisi kaksinkertaistettava.
- (79) Komissio tutki lisäksi sitä, johtaisiko uusi laiturin telakan kapasiteetin kasvuun muualla rakennettujen laivan runkojen varustelun alalla. Myös tältä osin pullonkaula on laivanrakennushallien kohdalla. Kun Rolandwerftin rakentamat uudet laivat esivarustellaan telakan laivanrakennushalleissa, muualla valmistetut laivan rungot ovat useimmiten tyhjiä ja niissä on tehtävä laajoja varustelutöitä. Näiden runkojen varustelussa tarvittaisiin laiturilla teknisiä laitteita, joita yleensä tarvitaan myös halleissa uusien laivojen rakentamiseen. Laivanrakennushallien ja niihin kuuluvien laitteiden ollessa täyskuormitettuja laitteita ei voida käyttää samaan aikaan laivan runkojen varustamiseen. Näin ollen Rolandwerftin ei ole mahdollista laajentaa toimintaansa muualla rakennettujen runkojen varustamisen alalla ja pitää samaan aikaan uusien laivojen rakentamista ja korjaustoimintaa tämänhetkellä korkealla tasolla.
- (80) Saksa on tämän lisäksi ilmoittanut, että laivan runkojen varustamista ei tällä hetkellä tehdä eikä tällaista toimintaa ole suunnitteilla. Voimakkaan kysynnän vuosina tällainen toiminta on hyvin epätodennäköistä, sillä mahdollisilla runkojen toimittajilla on tilauksia vuosiksi eteenpäin eikä Rolandwerft sen vuoksi voi hankkia esivalmistettuja runkoja markkinoilta tarpeeksi korkealaatuisina. Rolandwerftin viime vuosien tosiasiallinen liiketoiminta vahvistaa tämän tiedon, sillä telakalla ei ole varusteltu ylimääräisiä muualla esivalmistettuja laivan runkoja, vaikka se teoriassa olisikin ollut mahdollista rinnakkaisella laituripaikalla. Lisäksi Saksa on esittänyt, että markkinoiden mahdollisesti taantuessa, jolloin toimittajilla olisi jälleen kapasiteettia ja

markkinoilla sen myötä saatavilla laivan runkoja, voitaisiin olettaa, että myös Rolandwerftin tilauskanta supistuisi. Tällaisessa tilanteessa Rolandwerft käyttäisi omaa kapasiteettiaan taloudellisuussyistä ennemminkin omien runkojen rakentamiseen kuin esivalmistettujen runkojen varustelemiseen. Vaikka telakka varustelisikin esivalmistettuja runkoja, tätä toimintaa ei harjoitettaisi uusien laivojen rakentamisen lisäksi vaan sen sijasta.

(81) Komissio toteaa, että vaikka investoinnit johtaisivat oletettuun vähäiseen kapasiteetin kasvuun muualla valmistettujen laivan runkojen varustamisen alalla, tämä kapasiteettilisäys olisi esitetyistä teknisistä syistä johtuen joka tapauksessa minimaalista. Koska saavutettu tuotannonlisäys, joka aiheutuu pääasiassa nosturien vuokraustarpeen päättymisestä koituvista kustannussäästöistä, olisi merkittävä, vähäistä kapasiteettilisäystä laivan runkojen satunnaisen varustelun vuoksi ei voida pitää suhteettomana.

(82) Komissio toteaa lisäksi, että vahvistaakseen lausuntoaan siitä, että se ei pyri kasvattamaan kapasiteettiaan, Rolandwerft on tarjoutunut sitoutumaan siihen, että se ei laajenna uuden laiturin käyttöä viiteen vuoteen. Tämän Saksan esittämän vapaaehtoisen sitoumuksen mukaan telakka rajoittaa uusien laivojen rakentamiseen, esivalmistettujen runkojen varusteluun sekä laivankorjaukseen ja laivakonversioon liittyvät toimintansa uudella laiturilla [...] vuodessa viiden vuoden ajan uuteen laituriin tehtyjen investointien päättymisen jälkeen. Uuden laiturin käyttö vain [...] ajan vastaa telakan toimintasuunnitelmia seuraaviksi vuosiksi sellaisina kuin ne on esitetty komissiolle. Tämän lisäksi Rolandwerft on sitoutunut siihen, ettei se saman ajanjakson kuluessa rakenna kahta laivaa rinnakkain. Komissio toteaa, ettei näitä sitoumuksia voida pitää todisteena siitä, etteivät investoinnit johda kapasiteetin lisäykseen. Se katsoo sitoumusten olevan kuitenkin lisätodiste siitä, että tuensaajan esittämät tekniset, käytännölliset ja taloudelliset syyt ovat perusteltuja ja että investointien tavoitteena ei ole kapasiteetin lisääminen vaan tuottavuuden parantaminen.

(83) Sen vuoksi komissio katsoo, että investoinneissa uuteen laituriin ja uuden nosturin hankintaan on kyse nykyisen telakan uudistamisesta tai nykyaikaistamisesta, jonka tavoitteena on nykyisten laitosten tuottavuuden lisääminen. Investointi ei johda suhteettomaan kapasiteetin lisäykseen. Komissio katsoo sen vuoksi, että uuden laiturin rakentaminen ja uuden nosturin hankinta ovat puitteisiin sisältyvien alueellisen investointituen edellytysten mukaisia. Sen vuoksi 4 640 000 euron investoinnit ovat tukikelpoisia.

VII. PÄÄTELMÄT

(84) Komissio päätelee, että Rolandwerftille suunniteltu alue-tuki, jonka suuruus on 12 prosenttia 13 000 000 eurosta eli 1 560 000 euroa, on puitteisiin sisältyvien aluetuen edellytysten mukainen. Suunniteltu tuki täyttää sen vuoksi kaikki yhteismarkkinoille soveltumisen edellytykset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jonka Saksa aikoo myöntää Rolandwerft-telakalle ja joka on suuruudeltaan 12 prosenttia 13 000 000 eurosta eli 1 560 000 euroa, soveltuu yhteismarkkinoille EY:n perustamis-sopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä joulukuuta 2006.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 20 päivänä joulukuuta 2006,****tukiohjelmasta, jonka Ranska on ottanut käyttöön yleisen verolainsäädännön 39 CA §:n nojalla –
Valtiontuki C 46/04 (ex NN 65/04)**

(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 6629)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2007/256/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa⁽¹⁾ ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

(1) Komissio esitti Ranskan viranomaisille 19 päivänä helmikuuta 2004 päivätyllä kirjeellä (D/51178) tietopyynnön Ranskan valtiovarainministeriön hyväksymiin yrityksiin sovellettavasta verotuksellisesta rahoitusleasing-järjestelmästä, jonka käyttöön otosta säädetään erästä taloudellisista ja rahoituksellisista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain nro 98–546⁽²⁾ 77 § :ssä. Ranskan viranomaiset pyysivät 18 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä tietopyyntöön vastaamiselle asetetun määräajan pidentämistä. Komissio vastaanotti 3 päivänä toukokuuta 2004 päivätyllä kirjeellä (A/33117) Ranskan viranomaisten toimittamat tiedot. Komissio pyysi 6 päivänä heinäkuuta 2004 päivätyllä kirjeellä (D/54933) Ranskan viranomaisilta lisätietoja, jotka saapuivat komissioon 2 päivänä elokuuta 2004 (A/36007).

(2) Komissio ilmoitti Ranskan viranomaisille 14 päivänä joulukuuta 2004 päivätyllä kirjeellä (D/205909) päätöksestään aloittaa perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen muodollinen tutkintamenettely. Komission päätös on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*⁽³⁾. Komissio kehotti päätöksessään Ranskaa ja asianomaisia esittämään huomautuksena määräaikaan mennessä.

⁽¹⁾ EUVL C 89, 13.4.2005, s. 15.⁽²⁾ Ranskan tasavallan virallinen lehti nro 152, 3.7.1998, s. 10127.⁽³⁾ EUVL C 89, 13.4.2005, s. 15.

(3) Ranskan viranomaiset pyysivät 6 päivänä tammikuuta 2005 (A/30266) ja 4 päivänä helmikuuta 2005 päivätyillä kirjeillä määräajan pidentämistä, johon komissio ilmoitti suostuvansa 11 päivänä tammikuuta 2005 (D/50220) ja 16 päivänä helmikuuta 2005 päivätyillä kirjeillä (D/51190).

(4) Komissio vastaanotti 15 päivänä maaliskuuta 2005 (A/32251) Ranskan viranomaisten huomautukset. Se vastaanotti määräaikaan mennessä myös 16 asianomaiselta huomautuksia, jotka se toimitti 9 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (D/54454) edelleen Ranskan viranomaisille.

(5) Ranskan viranomaiset pyysivät komissiolta 7 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (A/35587) asianomaisten huomautuksia koskevan lausunnon esittämiseksi asetetun määräajan pidentämistä. Komissio suostui pyyntöön, ja Ranskan viranomaiset toimittivat sille lopulta lausuntonsa 20 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (A/35981).

(6) Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle 2 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyllä sähköpostilla (A/31655) lisähuomautuksia tarkasteltavana olevasta tukiohjelmasta.

II. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS JÄRJESTelmästä

(7) Yleisen verolainsäädännön (Code général des impôts), jäljempänä 'CGI', 39 C § :n ensimmäisessä momentissa säädetään, että vuokralle annetuista tai muussa muodossa käyttöön asetetuista hyödykkeistä tehtävät poistot jaetaan tavanomaiselle käyttöajalle.

(8) Lain nro 98–546 77 § :llä lisätään CGI:hin kaksi säännöstä, joiden tarkoituksena on veronkierron torjunta henkilöyhtiöiden ja taloudellisten yhteenliittymien⁽⁴⁾ toteuttamissa irtaimen omaisuuden rahoitustoimissa.

⁽⁴⁾ Ks. code du commerce -lain L 251–1–L 251–3 § ja CGI:n 239 c § . Kyseisien pykälien mukaan taloudellinen yhteenliittymä on kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön muodostama yhteenliittymä, jolla on oikeushenkilöllisyys. Sen tavoitteena on helpottaa tai laajentaa jäsentensä harjoittamaa taloudellista toimintaa ja parantaa siitä saatavia tuloksia. Sen toiminnan on oltava sidoksissa jäsentensä taloudelliseen toimintaan ja oltava sitä avustavaa. Taloudellinen yhteenliittymä ei periaatteessa ole yhtiöverovelvollinen. Kukin yhteenliittymän jäsen on kuitenkin henkilökohtaisesti tulo- tai yhtiöverovelvollinen voitto-osuuksiaan vastaavalta osalta. Sitä vastoin taloudellisen yhteenliittymän jäsenet ovat rajattomassa yhteisvastuussa yhteenliittymän veloista ja maksavat ne tarvittaessa omista varoistaan.

- (9) CGI:n 39 C § :n toisessa momentissa säädetään sen vuoksi, että taloudellisen yhteenliittymän vuokralle asettamasta hyödykkeestä tehtävät verovähennyskelpoiset poistot eivät saa ylittää taloudellisen yhteenliittymän perimän vuokran määrää, josta on vähennetty muut kyseiseen hyödykkeeseen liittyvät kustannukset.
- (10) Koska degressiiviset poistot ja rahoituskulut keskittyvät lähtökohtaisesti hyödykkeen ensimmäisille käyttövuosille, taloudellisen yhteenliittymän tulokset ovat ensimmäisten vuosien aikana selvästi tappiollisia ja muuttuvat voitollisiksi vasta toisella jaksolla, kun perittyjen vuokrien määrä ylittää kokonaisuutena määrän (poistot ja rahoituskulut mukaan luettuina). Taloudellinen yhteenliittymä kuuluu henkilöyhtiöihin sovellettavien säännösten piiriin. Sen ensimmäisten toimintavuosien aikana kirjaamat tappiot vähennetään siis verotettavasta tuotosta, jonka sen jäsenet saavat juoksevasta toiminnastaan. CGI:n 39 C § :n toisessa momentissa säädettyä poistojen enimmäismäärällä pyritään estämään tämäntyyppisen rahoituksen väärinkäyttö verotuksen optimointiin.
- (11) CGI:hin on kuitenkin sisällytetty poikkeus tästä rajoituksesta säätämällä tiettyihin yrityksiin sovellettavasta suotuisasta poistojärjestelmästä. CGI:n 39 CA § :ssä säädetään, että CGI:n 39 C § :n toisessa momentissa säädettyä enimmäismäärää ei sovelleta degressiivisen poistojärjestelmän piiriin kuuluvaan irtaimeen omaisuuteen⁽⁵⁾ liittyviin rahoitustoimiin, joita taloudelliset yhteenliittymät toteuttavat vähintään kahdeksan vuoden pituisella jaksolla, edellyttäen, että valtiovarainministeriö on hyväksynyt toimen esnakkoon.
- (12) Hyväksynnälle on asetettu useita ehtoja, joiden keskeinen sisältö on seuraava:
- hyödykkeen hankintahinta vastaa markkinahintaa,
 - investointiin liittyy merkittävä taloudellinen ja sosiaalinen etu, erityisesti työllisyyden alalla,
 - hyödykkeen käyttäjä osoittaa hyödykkeen olevan välttämätön edellytys liiketoimintansa harjoittamiselle eivätkä rahoitusjärjestelyt ole yksinomaan verotuksellisia,
 - vähintään kaksi kolmasosaa hyväksynnän tuloksena saatavasta veroetuudesta siirretään edelleen hyödykkeen käyttäjälle.
- (13) Taloudelliset yhteenliittymät, jotka ovat useimmiten rahoituslaitosten perustamia, hankkivat rahoitettavan hyödykkeen yleensä markkinahintaan ja leasingvuokraavat sen käyttäjälle. Käyttäjän maksamat vuokrat ja hinta, joka maksetaan osto-option käyttämisestä sopimuksen päättyessä, kattavat taloudellisen yhteenliittymän oman rahoitustarpeen, myös korot ja pääoman.
- (14) Poistojen enimmäismäärän soveltamatta jättämisen⁽⁶⁾ lisäksi valtiovarainministeriöltä saatava hyväksyntä mahdollistaa kyseiseen hyödykkeeseen tavanomaisesti sovellettavan degressiivisen poistokertoimen korottamisen yhdellä kymmenyksellä. Lisäksi kun taloudellinen yhteenliittymä myy hyödykkeen edelleen käyttäjälle sen jälkeen, kun hyödykkeen tavanomaisesta käyttöajasta on kulunut 2/3, myyntivoitto vapautetaan verosta.
- (15) Ranskan viranomaiset ovat todenneet merkittävään taloudelliseen ja sosiaaliseen etuun liittyvästä ehdosta⁽⁷⁾, ettei kyseisen edun arvioinnista ole annettu ohjeita. Arvioinnissa otetaan sen vuoksi huomioon erityisesti investoinnin heijastevaikutukset työmarkkina-alueeseen, kilpailuedellytyksiin ja toiminnan kehittymiseen kyseisellä talousalueella sekä erityisesti sen myönteinen vaikutus tuotantolaitoksen taikka hallinto- tai päätöksentekokeskuksen laajentamiseen tai perustamiseen. Lisäksi otetaan huomioon investoinnin myönteinen vaikutus turvallisuuden tai ympäristönsuojelun parantamiseen.
- (16) CGI:n 39 CA § :ssä säädetään ehdosta, jonka mukaan vähintään kaksi kolmasosaa taloudellisen yhteenliittymän hyväksynnän seurauksena saamasta veroetuudesta on siirrettävä edelleen hyödykkeen käyttäjälle⁽⁸⁾. Tämä siirto toteutetaan alentamalla vuokran määrää tai ilmoittamalla osto-option määrä aiottua pienemmäksi. Sen etuuden täsmällinen määrä, joka taloudellisen yhteenliittymän on siirrettävä edelleen käyttäjälle, on määritettävä hyväksynnän antamisen yhteydessä.
- (17) Ranskan viranomaiset ovat toimittaneet komission pyynnöstä toimialakohtaisen erittelyn hyväksyntää hakeneista ja tarkasteltavana olevan järjestelmän todellisista edunsaajista:

Toimialat	Jätetyt hyväksymishakemukset	Myönteiset hyväksymispäätökset
Meriliikenneinvestoinnit	142	110
Lentoliikenneinvestoinnit	32	18
Rautatieinvestoinnit	5	2
Teollisuusinvestoinnit	7	3
Avaruusteollisuusinvestoinnit	3	0

- (18) Ranskan viranomaisten mukaan niistä 56 hakemuksesta, joista ei tehty myönteistä päätöstä, 21 peruutettiin, 13 jätettiin käsittelemättä ja 22 hakemuksesta tehtiin kielteinen päätös. Ranskan viranomaiset ilmoittivat lisäksi, että niistä

⁽⁶⁾ CGI:n 39 CA § :ssä säädetään, että niiden yhteenliittymien tilikausien tappiot, joiden tuloksiin hyödykkeen poistojakson 12 ensimmäisen kuukauden aikana kirjanpitoon merkityt poistot vaikuttavat, ovat vähennyskelpoisia vain 25 prosenttiin saakka yhteenliittymän kunkin jäsenen muusta toiminnastaan saamista voitoista, joista kannetaan yleisten oikeussääntöjen mukaista yhtiöveroa.

⁽⁷⁾ Ks. johdanto-osan 12 kappale.

⁽⁸⁾ Ks. johdanto-osan 12 kappale.

⁽⁵⁾ Poikkeuksen piiriin kuuluvat hyödykkeet on hankittava uusina, lukuun ottamatta laivoja, jotka voidaan hankkia käytettyinä.

22 hakemuksesta, joista tehtiin kielteinen päätös, 15 koski meriliikennealaan liittyvän hyödykkeen rahoittamista ja loput seitsemän lentoliikennealaan liittyvän hyödykkeen rahoittamista.

- (19) Viranomaiset ovat myös ilmoittaneet, että CGI:n 39 CA § :n mukaiset hyväksymismenettelyt keskeytettiin 14 päivänä joulukuuta 2004, jolloin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehty päätös annettiin niille tiedoksi.

III. SYYT MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISEEN

- (20) Komissio totesi 14 päivänä joulukuuta 2004 tekemässään päätöksessä, että verotuksellisiin taloudellisiin yhteenliittymiin kuuluvat sijoittajat ja taloudellisten yhteenliittymien rahoittamien hyödykkeiden käyttäjät näyttävät hyötyneen CGI:n 39 CA § :n nojalla myönnetystä edusta. Komissio totesi kyseisen toimenpiteen valikoivuudesta, että valtiovarainministerillä näytti olevan harkintavaltaa hyväksynnän myöntämiseen sovellettavien ehtojen arvioinnissa. Tämä mahdollisti kyseisen järjestelmän edunsaajien valitsemisen subjektiivisten perusteiden mukaan. Lisäksi vaikutti siltä, että CGI:n 39 CA § :n mukaisessa verojärjestelmässä oli kyse tukitoimenpiteestä, joka hyödytti pääasiassa liikennealaa. Komissio katsoi sen vuoksi, että kyseistä toimenpidettä ei nähtävästi voida perustella Ranskan soveltaman verojärjestelmän luonteella eikä taloudellisella rakenteella. Komission mukaan liikennealan saamiin etuihin liittyi myös valtion varojen käyttöä, kilpailun vääristymistä ja yhteisössä käytävään kauppaan kohdistuvia vaikutuksia.
- (21) Tarkasteltavana olleen tukiohjelman soveltuvuudesta yhteismarkkinoille komissio totesi alustavasti, että perustamis-sopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisia poikkeuksia ei silloisessa tilanteessa voitu soveltaa niihin. Kyseinen verojärjestelmä ei näyttänyt täyttävän valtiontukia koskevilla yhteisön suuntaviivoissa ja puitteissa asetettuja edellytyksiä. Sen vuoksi vaikutti siltä, että järjestelmä ei sovellu yhteismarkkinoille.
- (22) Komissio päätti tästä syystä aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn selvittääkseen, onko kyseinen verojärjestelmä katsottava valtiontueksi ja soveltuuko se yhteismarkkinoille.

IV. RANSKAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (23) Ranskan viranomaiset ilmoittavat huomautuksissaan katso- vana, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä ei ole valtiontukea. Niiden mukaan kyse on vain yleisten oikeus- sääntöjen mukaisesta teknisestä menettelytavasta, jonka avulla kyseinen rahoitustapa voidaan sisällyttää viran- omaisten valvonnan piiriin, eikä suinkaan yleisistä oikeus- säännöistä tehtävästä poikkeuksesta. CGI:n 39 C § :n toisen momentin mukaisen, vähennyskelpoisia poistoja koskevan rajoituksen tarkoituksena on estää kyseisen rahoitusjärjes- telmän käyttö verotuksen optimointiin, kun lähtökohtana on veronkierto-olettama. Myös CGI:n 39 CA § :n mukaisen

järjestelmän tarkoituksena on veronkierron torjunta. Koska kyseisen pykälän soveltamisalaan kuuluviin raskaisiin tuotantohyödykkeisiin sijoitetulle pääomalle saadaan kuitenkin tuottoa suhteellisen pitkän ajan kuluttua, voidaan lähteä olettamuksesta, että rahoitusleasingin käytön vaikut- timena on verotuksen optimoinnin lisäksi myös se, että se on taloudellisesti välttämätöntä.

- (24) Ranskan viranomaiset katsovat tästä syystä, että hyväksyn- nän saamiselle asetetut ehdot mahdollistavat varsinkin osto- option sisältävään vuokraukseen perustuvien tuotantohyö- dykkeiden rahoitustoimien sisällyttämisen ennakkovalvon- nan piiriin ja kaikkien sellaisten rahoitustoimien jättämisen verojärjestelmästä saatavan hyödyn ulkopuolelle, joiden vaikuttimet liittyvät verotuksen optimointiin.
- (25) Erityisen tärkeä tässä suhteessa on varsinkin työllisyyteen liittyvää merkittävää taloudellista ja sosiaalista etua koskeva ehto, jonka täytyminen edellyttää työntekijöiden palkkaa- mista koskevien sitoumusten liittämistä hyväksymishake- mukseen. Ranskan viranomaiset toteavat lisäksi, että luodut työpaikat on säilytettävä hyödykkeen vähimmäiskäyttöajan, toisin sanoen vuokrasopimuksen tai käyttöön asettamista koskevan sopimuksen voimassaoloajan, joka on vähintään kahdeksan vuotta. Viranomaisten mukaan luotujen työ- paikkojen on johdettava hyväksyntää hakevan yrityksen työntekijöiden nettomäärän kasvuun ja työpaikkojen on liityttävä suoraan investointiin.
- (26) Ranskan viranomaiset toteavat lisäksi, että jotkin hyväksy- mishakemukset on hylätty sillä perusteella, että rahoitus- hankkeeseen, jota hakemus koskee, ei liity merkittävää taloudellista ja sosiaalista etua. Kyse on tyypillisesti kahdenlaisesta tilanteesta. Ensimmäisessä tilanteessa on kyse siitä, että työntekijöiden palkkaaminen tai rekrytointi ei ole määrällisesti eikä laadullisesti riittävää, jotta se tukisi päätöksenteko- ja hallintokeskuksen sijoittamista alueelle tai mahdollistaisi sen sijoittamisen alueelle. Toisessa tilanteessa on kyse olettamuksesta, jonka mukaan hakijan taloudellinen tilanne mahdollistaa muiden sellaisten rahoit- tuskeinojen käytön, joihin ei liity kannustinvaikutusta.
- (27) Ehto, jonka mukaan pääosa veroetuudesta, jonka talou- dellisen yhteenliittymän jäsenet saavat CGI:n 39 CA § :n nojalla, on siirrettävä käyttäjälle, mahdollistaa myös verotuksen optimoinnin estämisen, kun pelkästään lisäva- rojen keräämiseen tähtäävät rahoitustoimet jätetään järjes- telmän soveltamisalan ulkopuolelle.

- (28) Ranskan viranomaiset korostavat lisäksi, että tällä tavoin käyttöön otettuun valvontajärjestelyyn ei liity harkintaval- lan käyttöä. Ne viittaavat tältä osin Ranskan perustuslaki- neuvoston oikeuskäytäntöön⁽⁹⁾, jonka mukaan CGI:n 39 CA § :ssä tarkoitettuna kaltainen hyväksyntä ei ole harkinnanvarainen, vaan pelkästään antaa valtionvarain- ministerille mahdollisuuden varmistaa, että kyseinen rahoit- tusoperaatio täyttää lakisääteiset ehdot.

⁽⁹⁾ Perustuslakineuvoston päätös nro 87–237 DC, tehty 30. joulukuuta 1987.

- (29) Viranomaisten mukaan poistojen määrän vähentämiseen sidoksissa olevassa veroetuudessa ei joka tapauksessa ole kyse verotulojen menetyksestä vaan veron perusteen jakamisesta ajallisesti eri tavalla. Taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvien sijoittajien saaman edun täsmällisen määrän määrittäminen vastaa viranomaisten mukaan korvausta, jonka määrä perustuu markkinaehtoihin ja tavanomaisiin liikeneuvotteluihin.
- (30) Ranskan viranomaiset esittävät useita huomautuksia komission väitteestä, jonka mukaan kyseinen verojärjestelmä on luonteeltaan valikoiva.
- (31) Viranomaisten mukaan kyse on ensiksikin yleisluontoisesta toimenpiteestä, joka koskee sekä teollisuutta että liikennealaa. Ranskan viranomaiset mainitsevat esimerkkeinä sellun jalostuslaitteet, öljysäiliöt, painokoneet ja jäähdytyslaitteet, jotka ovat teollisuushyödykkeitä ja joista tehtävät poistot voidaan tehdä degressiivisesti vähintään kahdeksan vuoden aikana. Ranskan viranomaiset huomauttavat lisäksi, että eräät ajoneuvot, kuten kuorma- ja linja-autot, on jätetty järjestelyn ulkopuolelle, koska niiden poisto-aika on alle kahdeksan vuotta. Kyseistä poisto-aikaa sovelletaan viranomaisten mukaan kaikkiin hyödykkeisiin, joihin sijoitetulle pääomalle saadaan tuottoa suhteellisen pitkän ajan kuluessa.
- (32) Tarkasteltavana olevasta järjestelmästä saatavan hyödyn keskittyminen liikennevälineisiin johtuu todellisuudessa Ranskan viranomaisten tahdosta riippumattomista kehityssuuntauksista eli yhtäältä teollisuusyritysten taloudellisen tilanteen kehittymisestä ja toisaalta siitä, kuinka houkuttelevia sijoituskohteita liikennevälineet ovat sijoittajille. Liikennevälineisiin sisältyy sijoittajien kannalta erittäin houkuttelevia omaisuusseriä, sillä sijoittajat pyrkivät rajoittamaan riskejä valitsemalla helposti kaupattavia hyödykkeitä siltä varalta, että liikennöitsijä joutuu vaikeuksiin.
- (33) Ranskan viranomaiset katsovat, että tarkasteltavana oleva järjestelmä ei suosi ranskalaisia yrityksiä, sillä kansallisuutta ei käytetä perusteena taloudellisen yhteenliittymän jäseneksi pääsylle. Tämä tarkoittaa, että ulkomainen sijoittaja, erityisesti rahoituslaitos, voi hyötyä kyseisestä järjestelmästä ja ansaita sen avulla lisävaroja riippumatta siitä, missä sen verotuksellinen kotipaikka sijaitsee.
- (34) Vaikka sitä paitsi oletettaisiinkin, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä muodostaa poikkeuksen yleisistä oikeussäännöistä, on huomattava, että järjestelmän soveltamisalaa ja -aikaa ei ole rajoitettu ja se perustuu puolueettomiin ja horisontaalisiin veronkierron torjuntaa koskeviin perusteisiin. Kuten saksalaisille lentoyhtiöille poistoina myönnettävästä verotuksesta 13 päivänä maaliskuuta 1996 tehdyssä komission päätöksessä 96/369/EY⁽¹⁰⁾ tarkasteltua verojärjestelmää, myös tässä järjestelmää ei ole syytä katsoa valtiontueksi.
- (35) Hyödykkeen myyntivoiton verovapautuksesta Ranskan viranomaiset toteavat, että velvollisuus siirtää vähintään kaksi kolmasosaa edusta hyödykkeen loppukäyttäjälle koskee myös etua, jonka taloudellisen yhteenliittymän jäsenet saavat kyseisen verovapautuksen tuloksena. Viranomaisten mukaan tätä ehdollista verovapautusta voidaan perustella Ranskan verojärjestelmän luonteella ja taloudellisella rakenteella. Ne katsovat vapautuksen välttämättömäksi, jotta voidaan varmistaa, että yleisten oikeussääntöjen edellytysten mukaisesti tehtävästä poistovähennyksestä saatava veroetuus säilytetään myös hyödykkeen aikaistetun myynnin tapauksessa. Ranskan viranomaiset painottavat lisäksi, että kyseinen verovapautus sisällytetään yleisiin oikeussääntöihin 1 päivästä tammikuuta 2007. Kyseisestä ajankohdasta alkaen myyntivoitot sellaisista osakkeista osakkuusyhtiöissä, jotka myyjällä on ollut hallussaan yli kahden vuoden ajan, vapautetaan verosta lukuun ottamatta sitä tulojen ja maksujen osuutta, jonka suuruus verotettavan tulon määräyksessä huomioon otettavien myyntivoittoa nettomäärästä on 5 prosenttia. Kun otetaan huomioon ajankohta, jona taloudellisten yhteenliittymien ja käyttäjien väliset sopimukset hyödykkeiden asettamisesta käyttöön on tehty, kyseiset hyödykkeet voitaisiin myydä aikaistetusti vasta 1 päivän tammikuuta 2007 jälkeen, sillä aikaistettu myynti voidaan toteuttaa vasta sen jälkeen, kun kyseisten sopimusten voimassaoloajasta on kulunut vähintään kaksi kolmasosaa. Taloudellisten yhteenliittymien jäsenet hyötyvät sen vuoksi tästä verovapautuksesta yleisten oikeussääntöjen mukaisesti.
- (36) Ranskan viranomaiset korostavat lisäksi, että myyntivoittoa ei vapauteta automaattisesti verosta. Verovapautuksen saaminen edellyttää muun muassa, että hyödykkeen tosiasiallinen käyttäjä osoittaa hyödykkeestä aiheutuvien kustannusten vuoksi olevansa kykenemätön hankkimaan hyödykettä välittömästi vaarantamatta taloudellista tasapainoaan. Kansalliskokouksen raha-asiainvaliokunnan esittelijän 25 päivänä maaliskuuta 1998 antaman mietinnön mukaan tämän ehdon tarkoituksena oli kuitenkin ottaa käyttöön vaihtoehtoisia järjestelyjä erityisesti alusten osakaiden omistusosuuksien optiotodistuksia koskeneelle verovapautukselle, jäljempänä 'osuusjärjestelmä', joka kumottiin vuoden 1998 talousarviolaille.
- (37) Ranskan viranomaiset toteavat tarkasteltavana olevan verojärjestelmän soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, että vaikka oletettaisiinkin, että järjestelmä on valtiontukea, se olisi katsottava perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan mukaiseksi, sillä se helpottaa tietyntyyppisten toimintojen kehitystä muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä ei suosi kansallisia taloudellisia toimijoita muiden jäsenvaltioiden toimijoiden kustannuksella eikä ole suotuisampi kuin muissa jäsenvaltioissa sovellettavat järjestelmät.
- (38) Viranomaiset viittaavat tältä osin erityistilanteeseen meriliikenteen alalla, jolla toimivat liikennöitsijät ovat järjestelmän pääasiallisia edunsaajia. Viranomaisten mukaan nyt tarkasteltava järjestelmä vastaa vaikutuksiltaan nk. osuusjärjestelmää (Ranskassa rekisteröityjen alusten rahoitukseen liittyvä järjestelmä), josta on ilmoitettu aiemmin komissiolle ja

⁽¹⁰⁾ EYVL L 146, 20.6.1996, s. 42.

jonka komissio on hyväksynyt perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan nojalla. ⁽¹¹⁾ Osuusjärjestelmä kumottiin vuonna 1998 siitä aiheutuneiden kohtuuttomien julkisten menojen vuoksi. Viranomaiset toteavat myös, että lainsäätäjän päätös verotuksellisen rahoitusleasingin mukauttamisesta tehtiin tilanteessa, jolle oli ominaista Ranskassa rekisteröityjen kauppaa-alusten määrän kasvun pysähtyminen ja pyrkimys veromenojen supistamiseen. CGI:n 39 CA § :n voimaantulo ei ollut johtanut Ranskan meriliikennealan kääntymiseen kasvuun, vaan oli mahdollistanut Ranskan lipun alla purjehtivan aluskannan vahvistamisen ja uudistamisen. Muiden jäsenvaltioiden aluskannat kasvoivat kuitenkin samanaikaisesti sekä alusten lukumäärän että vetoisuuden perusteella tarkasteltuina. Kyseisen järjestelmän voimaantulo ei sen vuoksi ole aiheuttanut haittaa meriliikennealan kehittämiselle muissa jäsenvaltioissa.

(39) CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä noudattaa lisäksi kaikilta osin meriliikenteen valtion tuelle annettuja yhteisön suuntaviivoja, jäljempänä 'yhteisön suuntaviivat vuodelta 1997', ja komission tiedonantoa C(2004) 43 – Yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtiontuelle, jäljempänä 'yhteisön suuntaviivat vuodelta 2004' ⁽¹²⁾. Järjestelmällä edistetään erityisesti yhteisön aluskantojen kilpailukykyä meriliikenteen maailmanmarkkinoilla, eurooppalaisten merenkulkijoiden työllisyyden turvaamista, merenkulkualan osaamisen säilyttämistä yhteisössä ja alaan liittyvien taitojen kehittämistä (mainittujen yhteisön suuntaviivojen 2.2 kohta). Lisäksi järjestelmällä tuetaan tehokkaasti turvallisuuden parantamista ja ympäristönsuojelua, koska sillä mahdollistetaan aluskannan uudistaminen. Ranskan viranomaiset muistuttavat erityisesti merenkulkijoiden työllisyyden ja maissa sijaitsevien laadukkaiden työpaikkojen turvaamisen osalta, että yksi hyväksynnän saannille asetetuista ehdoista on, että hakijalla on unionin alueella sijaitseva strateginen päätöksentekokeskus meriliikenteen ja alusten hallinnointia varten. Meriliikenteen suoraan hallinnointiin liittyvät työpaikat samoin kuin liitännäistoimintoihin, kuten vakuutus-, välitys- ja rahoitustoimintoihin, liittyvät työpaikat hyötyvät siten välillisesti käsiteltävänä olevasta verojärjestelmästä.

(40) Viranomaiset huomauttavat kuitenkin, että yhteisön suuntaviivoissa vuodelta 1997 ⁽¹³⁾ ja vuodelta 2004 ⁽¹⁴⁾ ei luoda selkeää yhteyttä meriliikenteen säilyttämisen ja kehittämisen kannalta välttämättömien tukien ja luotujen työpaikkojen määrän välille. Yhteisön suuntaviivoissa vuodelta 2004 todetaan lisäksi, että "tässä vaiheessa ei ole todisteita tukiohjelmista, jotka vääristäisivät yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla kilpailua jäsenvaltioiden välisessä kaupassa" ja "tällaisten toimenpiteiden on todettu turvaavan [...] korkean tason työpaikkoja" (3.1 kohta).

⁽¹¹⁾ Valtiontuesta N:o N 85/96 – Ranska – meriliikenteeseen liittyvät verotoimenpiteet – 3. toukokuuta 1996 tehty komission päätös, SG (96) D/4527.

⁽¹²⁾ Yhteisön suuntaviivat vuodelta 1997: EYVL C 205, 5.7.1997, s. 5; yhteisön suuntaviivat vuodelta 2004: EUVL C 13, 17.1.2004, s. 3.

⁽¹³⁾ Mainittu alaviitteessä 12.

⁽¹⁴⁾ Mainittu alaviitteessä 12.

(41) Tarkastellessaan perustellun luottamuksen periaatteen soveltamista tähän tapaukseen Ranskan viranomaiset viittaavat Ranskan myöntämästä valtiontuesta Bretagne Angletterre Irlande -yhtiölle ("BAI" tai "Brittany Ferries") 8 päivänä toukokuuta 2001 tehtyyn komission päätökseen 2002/15/EY ⁽¹⁵⁾, jossa käsitellään kyseistä järjestelmää.

(42) Ranskan viranomaiset viittaavat lisäksi komissiolle lähettämäänsä, 17 päivänä maaliskuuta 1998 päivätyyn kirjeeseen (A/32232), jossa ne ilmoittavat 39 CA § :n ja 39 C § :n lisäämisestä CGI:hin. Viranomaiset katsovat, että riippumatta kyseisestä kirjeestä ja komission tutkimista monista asioista ⁽¹⁶⁾, joissa on mainittu CGI:n 39 §, järjestelmän voimaantulon jälkeisten kuuden vuoden aikana ei ole aloitettu yhtään sitä koskevaa menettelyä.

(43) Viranomaiset katsovat tässä tilanteessa, että se, että komissio ei ole ottanut järjestelmään mitään kantaa, on luonut niille perustellun luottamuksen siihen, että CGI:n 39 CA § soveltuu yhteismarkkinoille. Tämä sulkee pois mahdollisuuden, että kyseisiä yrityksiä vaadittaisiin maksamaan tuki takaisin.

V. KOLMANSIEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

(44) Kuusitoista osapuolta toimitti perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti huomautuksensa komissiolle asetettuun määräaikaan mennessä. Tämän päätöksen liitteenä on luettelo kyseisistä asianomaisista.

(45) Valtaosa asianomaisista vastustaa komission näkemystä kyseisen ohjelman katsomisesta tueksi.

(46) Erityisesti Caisse Nationale des Caisses d'Épargne et de Prévoyance (CNCE), Calyon Corporate and Investment Bank, jäljempänä 'Calyon', ja BNP Paribas, jäljempänä 'BNP', katsovat, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestely ei ole valtiontukea, vaan tarkoituksena on ollut perustaa järjestelmä, jolla valvotaan tiettyjen omaisuseristä tehtäviin poistoihin sovellettavien yleisten oikeussääntöjen soveltamista. Niiden mukaan CGI:n 39 C § :n toisen momentin ja 39 CA § :n tarkoituksena on torjua kohtuuttomia verotulojen menetyksiä, kuten lain nro 98–546 antamista edeltäneet parlamentaariset asiakirjat osoittavat (25 päivänä maaliskuuta 1998 annettu kansalliskokouksen raha-asiainvaliokunnan mietintö).

(47) Société Générale (SG), BNP ja Brittany Ferries puolestaan toteavat, että CGI:n 39 CA § :ssä ei säädetä yleisistä oikeussäännöistä poikkeavasta verotuksesta, vaan se merkitsee poistojen palauttamista yleisten oikeussääntöjen piiriin.

⁽¹⁵⁾ EYVL L 12, 15.1.2002, s. 33.

⁽¹⁶⁾ Komission 8. toukokuuta 2000 päiväty kirjje D/7119 Ranskan viranomaisille mahdollisista tukitoimenpiteistä, jotka on toteutettu Sea France -varustamon hyväksi, ja Ranskan viranomaisten 10. heinäkuuta 2000 päiväty vastaus komissiolle. Komission 15. tammikuuta 2003 päiväty kirjje D (2003) 288 Ranskan viranomaisille mahdollisista tukitoimenpiteistä, jotka on toteutettu BAI-varustamon hyväksi, ja Ranskan viranomaisten 2. huhtikuuta 2003 päiväty vastaus komissiolle.

Kyse on sen vuoksi yleisluontoisesta järjestelmästä. SG:n mukaan CGI:n 39 CA § :n mukaisesta veronmaksun lykkäämisestä saatavaa taloudellista etua on verrattava poistoihin sovellettaviin yleisiin oikeussääntöihin eikä CGI:n 39 C § :n toisen momentin mukaiseen rajoittavaan poikkeusjärjestelmään. Järjestelmästä voivat lisäksi hyötyä kaikki Ranskan alueella toimivat talouden toimijat, eikä CGI:n 39 CA § :ssä viitata mihinkään erityiseen hyödykkeeseen tai toimialaan. Kyseisen pykälän soveltamisen tuloksena saatavien etujen myöntämistä ei sen vuoksi ole rajattu Ranskan kauppalaivastoon eikä ranskalaisiin pankkeihin.

- (48) Taloudellisen yhteenliittymän jäsenyyttä ei myöskään käytetä perusteena hyväksynnän saamiselle eikä tarkasteltavana oleva järjestelmä sisällä rajoituksia, jotka kohdistuisivat taloudellisen yhteenliittymän jäseniin, joilta yhteenliittymän varat ovat peräisin. Kyseiset asianomaiset toteavat sen vuoksi, ettei CGI:n 39 C ja 39 CA § :n säännösten voida kohtuudella katsoa tuovan taloudellisen yhteenliittymän jäsenille valikoivaa veroetuutta.
- (49) CGI:n 39 CA § :n mukaista hyväksyntää ei myöskään myönnetä harkinnanvaraisesti. Gaz de Francen ja BNP:n mukaan ministeriöltä saatavan hyväksynnän myöntämiselle on päinvastoin asetettu puolueettomia ja syrjimättömiä ehtoja. BNP muistuttaa tältä osin, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽¹⁷⁾ mukaan komission tehtäviin kuuluu osoittaa, että talouden toimijoita on kohdeltu harkinnanvaraisesti yksittäisten toimenpiteiden puitteissa. Harkintavallan antaminen viranomaisille voi johtaa toimenpiteen katsomiseen valikoivaksi vain siinä tapauksessa, että kyse on yksittäisestä toimenpiteestä eikä yleisesti sovellettavasta järjestelmästä, johon toimenpide perustuu. On syytä muistaa, että veroviranomaiset eivät voi asettaa ehtoja, joista ei säädetä lainsäädännössä. Tässä tapauksessa lainsäädännössä säädetään nimenomaisesti perusteista, joita sovelletaan arvioitaessa, onko kyse ”merkittävästä taloudellisesta ja sosiaalisesta edusta”. BNP, CNCE ja Calyon viittaavat tältä osin Ranskan viranomaisten mainitsemaan perustuslakineuvoston päätökseen⁽¹⁸⁾. Kielteiseen hyväksymispäätökseen voidaan joka tapauksessa hakea harkintavallan ylittämisen perusteella muutosta hallintotuomioistuimesta, joka tekee asiasta päätöksen kielteisen hyväksymispäätöksen perustelujen tarkasteltuaan.
- (50) Muun muassa Calyon ja BNP katsovat tarkasteltavana olevan järjestelmän valikoivuuden johtuvan markkinakäytännöstä ja liikennevälineiden erityispiirteistä (tietyn kierrätystakuut ja takuut pitkäaikaisesta rahaksi muutettavuudesta) eikä CGI:n 39 CA § :n sisällöstä. Liikennevälineisiin liittyy erityispiirteitä, jotka mahdollistavat pitkäaikaisten rahoitusjärjestelyjen käytön. Vaikka CGI:n

39 CA § :ssä ei edes vaadittaisi ennakkohyväksynnän saamista valtionvarainministeriltä, järjestelyn edunsaajat olisivat samat kuin tällä hetkellä.

- (51) BNP:n mukaan CGI:n 39 CA § :n mukaisen järjestelyn soveltamisedellytyksiä voidaan lisäksi perustella Ranskan verojärjestelmän luonteella ja taloudellisella rakenteella, sillä tietyillä toimialoilla tarvitaan huomattavia investointeja.
- (52) CNCE painottaa myös, että CGI:n 39 CA § :n soveltamisen tuloksena saatavia taloudellisia etuja vastaavia etuja voidaan saavuttaa myös soveltamalla yleisiä oikeussääntöjä. CGI:n 39 CA § :n erityispiirteet eivät käytännössä eroa merkittävästi poistoja koskevista yleisistä oikeussäännöistä, kun tarkastelun kohteena ovat määrälliset verotusvaikutukset. CNCE:n mukaan näitä erityispiirteitä ovat etu, joka saadaan degressiivisen poistokertoimen korottamisesta yhdellä kymmenyksellä, ja mahdollisuus hyötyä myyntivoiton verovapautuksesta. BNP myöntää kuitenkin, että valtio käyttää 39 CA § :n soveltamisesta aiheutuvien talousarviokustannusten laskennassa vertailukohtana CGI:n 39 C § :n toista momenttia.
- (53) Etu, joka saadaan poistokertoimen korottamisesta yhdellä kymmenyksellä, kompensoituu puolestaan sillä, että kirjatut tappiot ovat CGI:n 39 CA § :n mukaisesti vähennyskelpoisia vain 25 prosenttiin saakka yhteenliittymän kunkin jäsenen muusta toiminnastaan saamasta tuotosta, josta kannetaan yleisten oikeussääntöjen mukaista yhtiöveroa. Kyseisen veroetuuden tarkoituksena on lisäksi hyväksynnän saannille asetettujen erityisvaatimusten tai -rajoitusten korvaaminen. BNP:n mukaan etu, jonka taloudellinen yhteenliittymä saa poistokertoimen korottamisesta yhdellä kymmenyksellä, on ehdollinen ja suhteellisen vähäinen. Se ei missään tapauksessa johda kilpailuedun saamiseen. Air France toteaa tältä osin, että kyseisen järjestelmän mukaisesti toteutetulla rahoitustoimella voidaan saada suoraan lainaamiseen perustuvaan rahoitukseen verrattuna 6–10 prosentin säästö suhteessa ilma-aluksen hintaan. Air France korostaa myös, että vuokraajan saama säästö on täysin verrattavissa taloudelliseen hyötyyn, joka voidaan saada muilla verojärjestelyillä.
- (54) CNCE toteaa, että mahdollisuus hakea myyntivoiton vapauttamista verosta perustuu Ranskan verojärjestelmän taloudelliseen rakenteeseen eikä sen vuoksi ole luokiteltavissa valtiontueksi. Verovapautuksen taloudellinen järjkeys tekee siitä järjestelmän tehokkuuden kannalta välttämättömän tai tarkoituksenmukaisen. Myyntivoiton vapauttamista verosta voidaankin perustella tarpeella säilyttää kassavirran kasvu, joka saadaan CGI:n 39 CA § :n mukaisen järjestelmän ensimmäisen osan soveltamisen tuloksena. Calyonin mukaan erityisesti alusten tapauksessa verovapautus mahdollistaa varustamon asettamiseen tilanteeseen, jossa se olisi, jos se olisi ostanut aluksen suoraan ja jos sillä olisi ollut riittävästi rahoituskapasiteettia poistojen vähentämiseksi verotuksessa. BNP:n mukaan myyntivoiton verovapautuksen tarkoituksena on turvata veronmaksun

⁽¹⁷⁾ Asia C-241/94, Ranska v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 26.9.1996 (Kok. 1996, s. I-4551), asia C-200/97, Ecotrade v. Altiforni e Ferriere di Servola, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 1.12.1998 (Kok. 1998, s. I-7907) ja asiat T-92/00 ja T-103/00, Diputación Foral de Álava v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 6.3.2002 (Kok. 2000, s. II-1385).

⁽¹⁸⁾ Mainittu alaviitteessä 9.

lykkäämiseen liittyvä etu siltä varalta, että hyödykkeen käyttäjä käyttää osto-optiota ennen eräpäivää. SG puolestaan toteaa, että myyntivoiton verovapautus on tarkoitettu vastineeksi tarkasteltavana olevaan verojärjestelmään liittyvistä erityisvaatimuksista, kuten vuokranantajan omistamien osuuksien myyntikiellosta, jota sovelletaan lukuun ottamatta tapauksia, joissa käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt alussa myynnin sallimista. Kyseinen verovapautus kompensoituu käyttäjälle aiheutuvilla suuremmilla käyttökustannuksilla.

(55) Brittany Ferriesin mukaan CGI:n 39 CA § :ssä säädetty myyntivoiton verovapautus ei ole suotuisampi kuin vuoden 2007 alusta sovellettaviin yleisiin oikeussäätöihin perustuva vapautus (joka ei koske kulujen ja maksujen 5 prosenttien osuutta).

(56) Air France toteaa, että tämän verojärjestelyn tuloksena saatavat säästöt ovat verrattavissa muiden eri puolilla maailmaa käytössä olevien, verokannustimia sisältävien rahoitustapojen avulla saatuihin säästöihin. Lisäksi CGI:n 39 CA § :n mukaisesti rahoitettuihin toimiin liittyy vastikkeita, joihin järjestelmästä saatavat edut on suhteutettava. Air France huomauttaa lisäksi, että taloudellinen yhteenliittymä voi joissakin tapauksessa siirtää sopimuksen nojalla veroriskit ja niihin liittyvät kulut vuokraajalle, mikä alentaa tuntuvasti käyttäjän mahdollisesti saamia säästöjä.

(57) Monet asianomaiset, muun muassa Compagnie Méridionale de navigation, katsovat, että tarkasteltavana oleva järjestelmä asettaa varustamoille monia vaatimuksia, jotka valtio on asettanut vastineeksi hyväksynnän saannille. Kyseisestä verojärjestelmästä saatavat edut kompensoivat sen vuoksi lisäkustannuksia, joita aiheutuu alusten hallinnoinnista Ranskan lipun alla ja jotka johtuvat pääasiassa kustannuksiltaan Euroopan korkeimpiin kuuluvan ranskalaisen miehistön käytöstä. Fouquet Sacop korostaa tältä osin, että kyseinen verojärjestelmä on saanut sen vauhdittamaan Ranskan lipun alla harjoittamansa toiminnan kehittämistä, sillä järjestelmä kompensoi kyseiseen toimintaan liittyvät vaatimukset ja lisäkustannukset. CMA CGM, Broström Tankers, Pédro Marine ja Louis Dreyfus Armateurs puolestaan toteavat, että ilman järjestelmästä samaansa etua ne eivät olisi kyenneet suoriutumaan investoinneistaan toimiessaan Ranskan lipun alla, eivätkä siksi olisi kyenneet antamaan panostaan yhteisön aluskannan kehittämiseen. Bourbon Maritime toteaa, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä mahdollistaa laadukkaiden työpaikkojen säilyttämisen meriliikenteen suoran hallinnoinnin ja siihen liittyvien toimintojen alalla sekä turvallisuuden ja ympäristönsuojelun parantamisen.

(58) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan edellytyksestä, joka liittyy jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuviin vaikutuksiin, monet asianomaiset toteavat, että taloudellisten yhteenliittymien jäsenet ja kyseisten hyödykkeiden käyttäjät voivat olla ulkomaisia liikenteenharjoittajia tai niiden ranskalaisia tytäryhtiöitä. Kyseinen järjestelmä ei

myöskään ole muissa jäsenvaltioissa käytössä olevia järjestelmiä suotuisampi. SG toteaa lisäksi, että vähemmistöistä asiakkaista, joita hyväksynnät koskevat, on ranskalaisia.

(59) CNCE toteaa järjestelmän soveltavuudesta yhteismarkkinoille, että meriliikenteen harjoittajille myönnettyt hyväksynnät ovat vuosina 1997 ja 2004 annettujen yhteisön suuntaviivojen⁽¹⁹⁾ hengen mukaisia. CNCE:n mukaan nyt tarkasteltava toimenpide soveltuu sen vuoksi yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, kun sitä tulkitaan mainittuihin yhteisön suuntaviivoihin sisältyvien periaatteiden mukaan.

(60) Brittany Ferries korostaa CGI:n 39 CA § :n mukaisen järjestelmän soveltuvan yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, sillä sen tarkoituksena on ainoastaan korjata raskaisiin tuotantohyödykkeisiin tehtävien investointien rahoitukseen liittyviä markkinahäiriöitä. Useimmat asianomaiset korostavat lisäksi, että muut jäsenvaltiot ovat reagoineet Ranskan järjestelmään antamalla samankaltaisia säännöksiä.

(61) Tarkasteltaessa perustellun luottamuksen periaatteen soveltamista tähän tapaukseen useimmat asianomaiset – jotka kuuluvat järjestelmän edunsaajiin – toteavat olleensa koko ajan vakuuttuneita siitä, että toimenpiteessä ei ollut kyse perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta valtiontuesta. Kyseisten asianomaisten mukaan perustellun luottamuksen periaatteen soveltaminen tähän tapaukseen estää sen vuoksi mahdollisen takaisinperinnän.

(62) SG toteaa tältä osin, että nyt tarkasteltavaa järjestelmää edeltäneessä järjestelmässä poistoista aiheutuneet henkilöyhtiöiden tappiot voitiin vähentää kokonaisuudessaan kyseisten yhtiöiden osakkeenomistajien verotettavista tuloista. Komissio ei kuitenkaan ole missään olosuhteissa luokitellut kyseistä yleisten oikeussäätöjen mukaista järjestelmää valtiontueksi.

(63) On myös merkillepantavaa, että komissio ei puuttunut järjestelmään millään tavoin kuuteen vuoteen. Calyonin mukaan komissio näyttää olleen tietoinen useista CGI:n 39 CA § :n mukaisesti toteutetusta omaisuserien rahoitustoimista, eikä se ole ottanut missään vaiheessa esille kysymystä siitä, olivatko ne perustamissopimuksen 87 artiklan mukaisia.⁽²⁰⁾ CNCE toteaa tältä osin, että komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn kohtuuttoman pitkän ajan kuluttua siitä, kun se oli saanut tuen tietoonsa, ja myös Calyon katsoo kyseisen ajan kohtuuttoman pitkäksi. Komissio on sitä paitsi jo aiemmin vahvistanut poikkeuksellisesti tuensaajan perustellun luottamuksen olemassa-

⁽¹⁹⁾ Mainittu alaviitteessä 12.

⁽²⁰⁾ Ranskan viranomaiset ovat maininneet CGI:n 39 CA § :n 10. heinäkuuta 2000 ja 2. huhtikuuta 2003 päivätyissä kirjeissään (mainittu alaviitteessä 16), joilla ne vastasivat 18. toukokuuta 2000 (D/7719) ja 15. tammikuuta 2003 (D (2003) 288) päivätyihin komission kirjeisiin. Komissio näyttää saaneen nyt tutkittavan järjestelmän tarkasteltavakseen myös asioissa C 03/03 (ex NN 42/02) – Tuki Air Lib -yrityksen pelastamista ja rakenneuudistusta varten (EUVL C 88, 11.4.2003, s. 2), ja C 58/03 (ex NN 70/03) – Tuki Alstomille (EUVL C 269, 8.11.2003, s. 2).

lon, mikä esti tuen vaatimisen maksettavaksi takaisin, sillä komissio teki tuolloin asiasta lopullisen päätöksen vasta kolmen vuoden kuluttua siitä, kun se oli saanut toimenpiteen tietoonsa. ⁽²¹⁾

- (64) Eräät asianomaiset korostavat myös, että komissio on hyväksynyt aiemmin osuusjärjestelmän – joka on verotuksellisesti nyt tarkasteltavaa järjestelmää suotuisampi – ja että niiden perusteltu luottamus tämän järjestelmän sääntöjen mukaisuuteen perustui juuri siihen. CNCE:n mukaan tuensaajien perustellun luottamuksen syntyminen ei edellytä, että komissio on ottanut aiemmin kantaa samanlaiseen järjestelmään. Jo pelkästään se, että komissio on hyväksynyt aiemmin vastaavanlaisen järjestelmän, voi antaa tuensaajille perustellun luottamuksen. Sen mukaan komissio on hyväksynyt vastaavanlaisen järjestelmän 8 päivänä toukokuuta 2001 tehdyllä päätöksellään ⁽²²⁾. CNCE ja SG viittaavat myös useisiin samankaltaisiin järjestelmiin ⁽²³⁾, jotka komissio on hyväksynyt aiemmin, ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomioon ⁽²⁴⁾ asiassa RSV vastaan komissio.
- (65) Juuri Brittany Ferries katsoo 8 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn komission päätöksen ⁽²⁵⁾ antaneen sille perustellun luottamuksen siihen, että kyseinen järjestelmä ei sisällä valtiontukia.
- (66) CNCE korostaa myös, että Ranska sääti lain nro 98–546 noin kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun laista oli ilmoitettu komissiolle perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Koska komissio ei vastannut ilmoitukseen kahden kuukauden kuluessa sen tekemisestä, ilmoitettu toimenpide katsotaan asiassa Lorenz sovelletussa oikeuskäytännössä ⁽²⁶⁾ tarkoitetuksi voimassa olevaksi tukiohjelmaksi.
- (67) Komissio sai muodollisessa tutkintamenettelyssä huomautuksia myös kahdelta asianomaiselta, jotka pyysivät henkilöisyytensä pitämistä salassa.
- (68) Ensimmäinen näistä asianomaisista toteaa komissiolle määrääjassa toimittamisissa huomautuksissa kyseisen järjestelmän sääntöjenvastaiseksi. Se pyytää komissiota laajentamaan tämän hallintomenettelyn soveltamisalan osuusjärjestelmään. Kyseinen asianomainen yhtyy

komission muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esittämiin näkemyksiin, joiden mukaan kyse on valikoivasta järjestelmästä, joka suosii ranskalaisia varustamoita ja joka vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan erityisesti Englannin kanaalin molemmin puolin ulottuvilla markkinoilla. Asianomainen toteaa tältä osin, että nyt tarkasteltava järjestelmä, jolla korvattiin aikoinaan osuusjärjestelmä, otettiin käyttöön Ranskan meriliikennealan edistämiseksi, kuten 25 päivänä maaliskuuta 1998 annetussa raha-asiainvaliokunnan mietinnössä todetaan.

- (69) Kyseinen ranskalaisia liikenteenharjoittajia suosiva verojärjestelmä myötävaikuttaa myös liikakapasiteetin kasvuun Englannin kanaalin molemmin puolin ulottuvilla markkinoilla, koska alalla toimivat liikenteenharjoittajat pystyvät sen avulla hankkimaan uusia aluksia, vaikka niillä ei olisi siihen varaa. Osoituksena kyseisen verojärjestelmän soveltamisesta aiheutuvista kilpailunvääristymistä ovat lisäksi Seafrance- ja Brittany Ferries -yhtiöiden järjestelmän turvin tekemät alushankinnat. Näiden kahden yhtiön kapasiteetti on kasvanut merkittävästi uusien alusten hankinnan seurauksena.
- (70) Toinen niistä asianomaisista, jotka ovat pyytäneet henkilöisyytensä salassapitoa, viittaa huomautuksissaan suotuisaan kilpailuasemaan, johon ranskalaiset liikenteenharjoittajat ja varsinkin Brittany Ferries ovat päässeet rahoittamalla aluksiaan tarkasteltavana olevan verojärjestelmän puitteissa. Kyseinen asianomainen viittaa tältä osin Brittany Ferries -yhtiön pysymiseen Englannin kanaalin ylittävillä reiteillä ja Ranskan ja Irlannin välisellä reitillä huolimatta niillä vallitsevista vaikeista kilpailuolosuhteista, jotka ovat muun muassa aiheuttaneet P&O:n poistumisen kyseisiltä markkinoilta.

VI. RANSKAN VIRANOMAISTEN KANTA ASIANOMAISTEN ESITTÄMIIN HUOMAUTUKSIIN

- (71) Ranskan viranomaisten mukaan useimpien asianomaisten esittämät huomautukset vahvistavat viranomaisten näkemyksen nyt tarkasteltavasta järjestelmästä erityisesti seuraavien seikkojen osalta:

— CGI:n 39 CA § on yleisluontoinen toimenpide, jota käytetään erityisesti muttei yksinomaan kauppa-alusten rahoittamiseen.

— Kyseinen järjestelmä vastaa vaikutuksiltaan joko Ranskan kansallisen lainsäädännön mukaisia toimenpiteitä tai muissa jäsenvaltioissa käytössä olevia järjestelyjä.

— Lupa ei ole harkinnanvarainen ja sen myöntäminen riippuu puolueettomien perusteiden täyttämisestä.

— Nyt tarkasteltava verojärjestelmä tuottaa merkittävää etua yhteisön taloudelle erityisesti yritysten sijaintipaikan valinnan ja työpaikkojen pysyvyyden kannalta.

⁽²¹⁾ Ks. Italian hallituksen optisten tuotteiden valmistajalle myöntämästä tuesta 25 päivänä heinäkuuta 1990 tehty komission päätös 92/329/ETY (Industrie ottiche riunite – IOR) (EYVL L 183, 3.7.1992, s. 30).

⁽²²⁾ Mainittu johdanto-osan 41 kappaleessa ja alaviitteessä 15.

⁽²³⁾ Ks. Espanjan yhtiöverolaeista 31 päivänä lokakuuta 2000 tehty komission päätös 2001/168/EHTY (EYVL L 60, 1.3.2001, s. 57, johdanto-osan 25 kappale ja sitä seuraavat kappaleet). Ks. myös tukiohjelmasta, jonka Ranska on toteuttanut pääkonttoreiden ja logistiikkakeskusten hyväksi, 13 päivänä toukokuuta 2003 tehty komission päätös 2004/76/EY (EUVL L 23, 28.1.2004, s. 1); toimenpiteestä, jonka Alankomaat on toteuttanut kansainvälisen rahoitustoiminnan tukemiseksi, 17 päivänä helmikuuta 2003 tehty komission päätös 2003/515/EY (EUVL L 180, 18.7.2003, s. 52, erityisesti johdanto-osan 39 kappale ja sitä seuraavat kappaleet); tukiohjelmasta, jonka Irlanti on toteuttanut ulkomailta saatujen tulojen osalta, 17 päivänä helmikuuta 2003 tehty komission päätös 2003/601/EY (EUVL L 204, 13.8.2003, s. 51, erityisesti johdanto-osan 59 kappale ja sitä seuraavat kappaleet).

⁽²⁴⁾ Asia 223/85, RSV v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24.11.1987 (Kok. 1987, s. 4617).

⁽²⁵⁾ Mainittu alaviitteessä 15.

⁽²⁶⁾ Asia 120/73, Lorenz GmbH v. Bundesrepublik Deutschland ym., yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 11.12.1973 (Kok. 1973, s. 1471).

— Valtaosa asianomaisista mainitsee lisäksi perustellun luottamuksen, joka niillä oli siihen, että järjestelmä oli yhteisön säännösten mukainen.

- (72) Niiden kahden asianomaisen huomautuksista, joiden henkilöllisyys pidetään salassa, Ranskan viranomaiset toteavat, että ne perustuvat virheellisiin tai epätarkkoihin tietoihin.
- (73) Yhden väitteen mukaan Brittany Ferries -yhtiölle taloudellisten yhteenliittymien verojärjestelmästä myönnetty etu olisi epäsuoraan aiheuttanut P&O:n vetäytymisen Englannin kanaalin länsi- ja keskiosien markkinoilta. Viranomaiset toteavat tästä, että kyseinen etu kattoi vain kaksi Brittany Ferries -yhtiön alusta ja yhtiön Mont St Michel -aluksen rahoittaminen järjestelmästä oli hyväksytty 8 päivänä toukokuuta 2001 tehdyllä komission päätöksellä ⁽²⁷⁾.
- (74) Yhdistyneen kuningaskunnan kilpailuviranomaiset toteuttivat perusteellisen tutkinnan Brittany Ferries -yhtiön vetäytyttyä kyseisiltä markkinoilta. Tutkimuksen mukaan vetäytyminen ei johtunut mahdollisesta kilpailun vääristymisestä. Joidenkin liikenteenharjoittajien liikevaihdon supistuminen johtui Ranskan viranomaisten mukaan halpalentoyhtiöiden suunnalta tulevan kilpailun jatkuvasta lisääntymisestä eikä siitä, että muut varustamot ottivat käyttöön uusia aluksia.
- (75) Toinen näistä asianomaisista esitti toiveen, jonka mukaan komission aloittama tutkinta olisi ulotettava osuusjärjestelmiin. Ranskan viranomaiset muistuttavat kuitenkin, että osuusjärjestelmä on todettu perustamissopimuksen määräysten mukaiseksi 3 päivänä toukokuuta 1996 tehdyllä komission päätöksellä.
- (76) Viranomaisten mukaan taloudellisiin yhteenliittymiin sovelletusta verojärjestelmästä hyötynneet yhtiöt eivät ole olleet osallisina kapasiteetin lisäyksessä Englannin kanaalin ylittävillä reiteillä. Tältä osin on otettava huomioon, että näille vakiintuneiden liikenteenharjoittajien aiemmin liikennöimille reiteille on siirtynyt uusia liikenteenharjoittajia. Ranskan viranomaiset huomauttavat myös, että Eurotunnel kaksinkertaisti rahdinkuljetuskapasiteettinsa vuosien 2000 ja 2003 välisenä aikana ja että P&O on lunastanut Stena-Linen omistussuudet ja nykyaikaistanut aluskantansa.

VII. TUEN ARVIOINTI

- (77) Komissio katsoo perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti aloitetun muodollisen tutkintamenettelyn seurauksena ja Ranskan viranomaisten menettelyn aikana esittämien näkemysten perusteella, että CGI:n 39 CA § :n mukainen verojärjestelmä on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

1. Valtiontuki

- (78) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa

tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

- (79) Jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen katsominen valtiontueksi edellyttää seuraavien edellytysten täyttymistä kaikilta osin: 1) kyseisestä toimenpiteestä saadaan valtion varoista myönnettyä etua, 2) etu on valikoiva ja 3) kyseinen toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. ⁽²⁸⁾
- (80) Seuraavassa esitetään syyt, joiden perusteella CGI:n 39 CA § :n mukaisen järjestelmän, jota kuvaillaan edellä, voidaan katsoa täyttävän kaikki mainitut edellytykset.

Valtion varoista myönnetty etu

- (81) CGI:n 39 C § :n ensimmäisen momentissa säädetään, että vuokralle annettuihin tai muussa muodossa käyttöön asetettuihin hyödykkeisiin liittyvät poistot jaetaan tavanomaiselle käyttöajalle.
- (82) CGI:n 39 C § :n toinen momentti ja 39 CA § koskevat poistosääntöjä, joita sovelletaan vuokralle annettujen tai käyttöön asetettujen hyödykkeiden rahoittamiseen ja erityisesti taloudellisten yhteenliittymien toteuttamaan rahoitukseen. Ranskan viranomaisten mukaan näiden kahden säännöksen tarkoituksena on estää kyseisen rahoitustavan väärinkäyttö.
- (83) Ranskan viranomaiset ja asianomaiset katsovat, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä merkitsee paluuta poistovähennyksiä koskevien yleisten oikeussääntöjen soveltamiseen eli CGI:n 39 § :n 1 momentin toiseen alamomenttiin ja 39 C § :ään eikä sitä vuoksi voida katsoa valtiontueksi. CGI:n 39 C § :n toinen momentti muodostaa poikkeuksen kyseisistä pykälästä.
- (84) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltaminen edellyttää vain sen määrittämistä, onko tietyssä oikeudellisessa järjestelmässä jokin kansallinen toimenpide ”omiaan suosimaan jotakin yritystä tai tuotannonalaa” verrattuna muihin sellaisiin yrityksiin tai tuotannonaloihin, jotka ovat kyseisellä järjestelmällä tavoitellun päämäärän kannalta rinnastettavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa. ⁽²⁹⁾

- (85) Valtiontukeen liittyvässä oikeuskäytännössä tarkoitettua edun yksilöimiseksi on sen vuoksi ehdottoman välttämätöntä, että tietyssä oikeudellisessa järjestelmässä määritetään vertailukohta tai yleisesti sovellettava järjestely, johon tätä etua verrataan. ⁽³⁰⁾ Yhteisöjen tuomioistuimien lisäksi

⁽²⁸⁾ Ks. esimerkiksi asia C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 10.1.2006 (Kok. 2006, s. I-289, 129 kohta).

⁽²⁹⁾ Asia T-308/00, Salzgitter v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 1.7.2004 (Kok. 2004, s. II-1933, 79 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö.

⁽³⁰⁾ Alaviitteessä 29 mainittu tuomio asiassa Salzgitter v. komissio, 81 kohta. Ks. myös komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen (EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3, 16 kohta).

⁽²⁷⁾ Mainittu alaviitteessä 15.

todennut, että viitekehyksen määrittämisellä on erityistä merkitystä tilanteissa, joissa on kyse verotoimenpiteistä, koska itse edun olemassaolo voidaan osoittaa ainoastaan suhteessa niin sanottuun "normaaliin" verotukseen eli normaaliin verokantaan, joka on viitekehyksen muodostavalla maantieteellisellä alueella voimassa oleva verokanta. ⁽³¹⁾

(86) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa vuokralle annettujen tai käyttöön asetettujen hyödykkeiden poistojärjestelmässä käytettävän vertailukohtaan määrittämisessä on otettava huomioon ainoastaan säännökset, jotka koskevat taloudellisten yhteenliittymien kaltaisten henkilöyhtiöiden toteuttamia toimenpiteitä kyseisenkaltaisten hyödykkeiden rahoittamiseksi. Muussa tapauksessa edun määrittämisessä huomioon otettava tosiasiallinen tilanne ja oikeudellinen tilanne eivät ole verrattavissa toisiinsa taloudellisen yhteenliittymän jäsenten eikä kyseisten hyödykkeiden käyttäjien kannalta.

(87) Vähennyskelpoisen poiston määrittämisessä käytettävä vertailukohta on tässä tapauksessa CGI:n 39 C § :n toinen kohta, jossa säädetään vähennyskelpoisen poiston periaatteellisesta rajaamisesta taloudellisten yhteenliittymien rahoittamiin hyödykkeisiin. ⁽³²⁾ Vertailukohtana ei voida käyttää CGI:n 39 C § :n ensimmäistä kohtaa, sillä sitä ei voida soveltaa rahoitustoimiin, joiden toteuttajana on taloudellinen yhteenliittymä eli useamman oikeussubjektin, yleensä rahoituslaitoksen, muodostama ryhmittymä. Taloudellisen yhteenliittymän jäsenet jakavat keskenään operaatioon liittyvät riskit toisin kuin yhden rahoituslaitoksen toteuttamassa rahoitustoimessa, jonka riskeistä kyseinen rahoituslaitos vastaa yksin. On lisäksi huomattava, että toisin kuin rahoitustavoissa, joissa ei käytetä taloudellista yhteenliittymää, tällaisen verotuksellisesti läpinäkyvän järjestelyn kautta toteutettu rahoitustoimi mahdollistaa verotuksen optimoinnin, sillä taloudellisen yhteenliittymän ensimmäisten toimintavuosiensa aikana kirjaamat tappiolliset tulokset vähennetään verotettavasta tuotosta, jonka sen jäsenet saavat juoksevasta toiminnastaan.

(88) Komissio katsoo tämän vuoksi, että Ranskan viranomaisilla ja eräillä asianomaisilla ei ole perusteita väittää, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä merkitsisi paluuta poistoja koskevien yleisten oikeussääntöjen soveltamiseen ja että CGI:n 39 C § :n toinen momentti muodostaisi vertailukohtana käytettävän järjestelmän, jonka perusteella 39 CA § :n soveltamisen tuloksena saatava veroetus olisi arvioitava. On lisäksi otettava huomioon, että CGI:n 39 CA § :ssä säädetään nimenomaisesti, että kyseinen veroetus on laskettava verovähennyksiin liittyvien positiivisten tai lisäveroihin liittyvien negatiivisten nykyarvojen summan perusteella ja että vertailukohtana on käytettävä 39 CA § :n toisen momentin soveltamisen tuloksena saatavia vastaavia arvoja.

(89) On huomattava, että vain sellaiset taloudellisen yhteenliittymän ⁽³³⁾ jäsenet, jotka rahoittavat irtainta omaisuutta, jonka poistoaika on vähintään kahdeksan vuotta, voivat hyötyä CGI:n 39 CA § :n soveltamiseen perustuvista veroetuuksista eli 1) vähennyskelpoisten poistojen periaatteellisesta enimmäismäärästä myönnettävästä poikkeuksesta, 2) poistokertoimen korottamisesta yhdellä kymmenyksellä ja 3) mahdollisuudesta myyntivoiton verovapautukseen.

(90) Vähennyskelpoisten poistojen enimmäismäärän jättämisestä soveltamatta CGI:n 39 CA § :n nojalla on muistettava, että kukin taloudellisen yhteenliittymän jäsen voi vähentää yhteenliittymän tappiot omasta verotettavasta tuotostaan suhteessa hallussaan oleviin oikeuksiin siltä hyödykkeen poistojakson osalta, jolla yhteenliittymän tulokset ovat tappiolliset. Tällöin ei oteta huomioon CGI:n 39 C § :n toisen momentin mukaista poistojen enimmäismäärää.

(91) CGI:n 39 CA § :ssä säädetyn poikkeuksen soveltaminen mahdollistaakin sen, että jokainen taloudellisen yhteenliittymän jäsen voi pienentää tappiollisen jakson aikana veron perustetta, jota niihin sovelletaan yleensä CGI:n 39 § :n toisen momentin nojalla. Poistojen määrää ei ole rajattu hyödykkeestä perityn vuokran määrään, josta on vähennetty muut vuokralle annettuun hyödykkeeseen liittyvät kulut. Tämä mahdollistaa poistomäärän korottamisen ensimmäisten tappiollisten tilikausien aikana. CGI:n 39 CA § :n säännös, jonka mukaan nämä tappiot voidaan vähentää vain 25 prosenttiin saakka yhteenliittymän kunkin jäsenen muusta toiminnastaan saamasta tuotosta, josta kannetaan yleisten oikeussääntöjen mukaista yhtiöveroa, voi epäilemättä rajoittaa kyseistä etua muttei poista sitä kokonaan.

(92) Ranskan viranomaiset toteavat tältä osin, että rahoitus-toimen ensimmäisten vuosien aikana saatujen verosäästöjen vastapainoksi taloudelliselta yhteenliittymältä aletaan kantaa lisäveroa heti sen jälkeen, kun se on alkanut tuottaa voittoa vuokratulojen ylittäessä annuiteettipoistojen määrän. Komissio katsoo kuitenkin, että saatu etu perustuu veron maksun lykkäämiseen ja vastaa koko poistojakson aikana maksettujen verojen yhteenlaskettua nykyarvoa, kun otetaan lisäksi huomioon sovelletut korkotasot.

(93) Senaatin laatima selvitys nro 413 ⁽³⁴⁾ tukee tätä näkemystä. Siinä todetaan, että "verosäästöt, jotka osakkeenomistajat saavat ensimmäisten toimintavuosien aikana, kompensoituvat myöhemmin, kun rahoitusorganisaatiolta aletaan kantaa lisäveroja sen alettua tuottaa voittoa". Selvityksen mukaan tämä viive kasvattaa kuitenkin kassavirtaa määrällä, joka vastaa ensimmäisten tilikausien verosäästöjen nykyarvon ja viimeisinä tilikausina maksettujen lisäverojen

⁽³¹⁾ Asia C-88/03, Portugali v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 6.9.2006 (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa, 56 kohta).

⁽³²⁾ Kyseisen pykälän mukaan hyödykkeistä, jotka hyväksytään vähennettäväksi veron perusteesta, tehtävän poiston määrä ei voi samalla tilikaudella ylittää hyödykkeistä perityn vuokran määrää, josta on vähennetty kyseisiin hyödykkeisiin liittyvät kulut.

⁽³³⁾ Varsinainen taloudellinen yhteenliittymä, joka on verotuksellisesti läpinäkyvä, ei ole verovelvollinen, eikä sitä sen vuoksi voida katsoa CGI:n 39 CA § :n mukaisen järjestelmän edunsaajaksi.

⁽³⁴⁾ Pääesittelijä Alain Lambertin ja Philippe Marinin Ranskan valtiovain-, talousarvion valvonta- ja kansantalouden tilinpitovaliokunnan nimissä antama senaatin selvitys nro 413 talous- ja rahoitussääntöksiä koskevasta lakiesityksestä (vuosien 1997–1998 sääntömääräinen istunto).

nykyarvon välistä erotusta. Komissio viittaa myös 17 päivänä kesäkuuta 1999 annettuun vero-ohjeeseen nro 120⁽³⁵⁾, jonka mukaan CGI:n 39 CA § :n soveltamisen tuloksena saatava veroetus voi tuottaa verosäästöjä.

- (94) Vaikuttaakin siltä, että CGI:n 39 CA § :llä käyttöön otetun järjestelmän tarkoituksena on tuottaa taloudellisen yhteenliittymän jäsenille etua veronmaksun lykkäämisen muodossa.
- (95) Tässä yhteydessä ei voida hyväksyä väitettä, jonka mukaan käyttäjät, joiden taloudellinen yhteenliittymä ei onnistu saamaan CGI:n 39 CA § :ssä tarkoitettua hyväksyntää, turvautuvat muihin rahoitustapoihin välttyäkseen CGI:n 39 C § :n toisen momentin mukaisen verovähennyskelpoisten poistojen enimmäismäärän soveltamiselta, minkä vuoksi niiden ei voida katsoa olevan epäedullisessa asemassa suhteessa käyttäjiin, joiden taloudellinen yhteenliittymä on saanut hyväksynnän. On ensiksikin muistettava, että komissio voi tukiohjelmaa tutkiessaan tyytyä tarkastelemaan tarkasteltavana olevan ohjelman yleispiirteitä, eikä sen voida odottaa tutkivan erikseen jokaista yksittäistä soveltamistapausta.⁽³⁶⁾ On lisäksi todettava, että kyseinen väite merkitsisi, että tutkinnassa otettaisiin huomioon yksittäistilanteita, jotka eroavat toisistaan tosiasialliselta ja oikeudelliselta kannalta⁽³⁷⁾ ja jotka ovat sitä paitsi hypoteettisia.
- (96) Ei myöskään voida sulkea pois mahdollisuutta, että käyttäjät, jotka eivät voi hyötyä CGI:n 39 CA § :n säännöksistä, eivät pysty turvautumaan vaihtoehtoiseen rahoitustapaan. Tilanne voi olla tämä erityisesti silloin, kun pankki päättää kyseisen yrityksen taloudellisen tilanteen perusteella olla vastaamatta yksin rahoitustoimeen liittyvistä riskeistä (varsinainen rahoitusleasing) tai kun muiden rahoitustapojen käyttö osoittautuu mahdottomaksi käyttäjien taseen rakenteeseen tai rahoituskapasiteettiin liittyvistä syistä (suorat investoinnit, joiden yhteydessä turvaututaan lainanottoon tai jotka rahoitetaan omista varoista). Vaikka joka tapauksessa oletettaisiinkin, että kyseiset käyttäjät pystyisivät turvautumaan vaihtoehtoiseen rahoitustapaan ja hyötymään siten poistoilleen asetetun enimmäismäärän jättämisestä soveltamatta, tämä ei vaikuta siihen tosiasiaan, että käyttäjien olisi tuolloin luovuttava alun perin valitsemastaan edullisimmasta vaihtoehdosta ja käytettävä toista, väistämättä epäedullisempaa vaihtoehtoa. Käyttäjä ei tällöin hyötyisi taloudellisen yhteenliittymän toteuttamaan rahoitusleasingiin sovellettavasta erityisverotuksesta (joka perustuu CGI:n 39 CA § :ssä säädettyyn velvollisuuteen, jonka mukaan osa veroedusta on siirrettävä edelleen käyttäjälle).
- (97) Taloudellisen yhteenliittymän jäsenet hyötyvät verovähennyskelpoisten poistojen enimmäismäärän soveltamatta jättämisen lisäksi myös degressiivisen poistokertoimen korottamisesta yhdellä kymmenyksellä ja myös myyntivoiton vapauttamisesta verosta⁽³⁸⁾, jos hyödyke myydään aikaistetusti käyttäjälle ja tietyt ehdot täyttyvät.
- (98) Korotettu kerroin ja myyntivoittoihiin mahdollisesti sovellettava verovapautus ovat etuja, joista taloudellisen yhteenliittymän jäsenet hyötyvät CGI:n 39 CA § :n nojalla mutta joista ne eivät hyötyisi vertailukohtana käytettävän CGI:n 39 C § :n toisen momentin nojalla. CGI:n 39 CA § :n soveltaminen näiden kahden edun myöntämiseen ei joka tapauksessa merkitse paluuta poistoja koskevien yleisten oikeussääntöjen piiriin, kuten Ranskan viranomaiset väittävät, sillä CGI:n 39 C § :n ensimmäisessä momentissa ei säädetä kyseisenkaltaisista veroetuuksista.
- (99) Väitteellä, jonka mukaan myyntivoiton verovapautus sisällytetään vuodesta 2007 yleisten oikeussääntöjen piiriin, ei ole merkitystä tässä yhteydessä, sillä kyseinen etu on arvioitava voimassa olevan lainsäädännön pohjalta eikä tulevan oikeudellisen tilanteen mukaan.⁽³⁹⁾ Osapuolet eivät itsekään väitä, että aiemmin myönnetty etu poistuisi sovellettavan lainsäädännön muuttamisen seurauksena.
- (100) Kun arvioidaan, ovatko kyseisen järjestelyn soveltamisen tuloksena saatavat edut peräisin valtion varoista, on muistettava, että tuen käsite on yleisluonteisempi kuin avustuksen käsite, sillä tuella ei tarkoiteta ainoastaan konkreettisia suorituksia, kuten avustuksia, vaan myös toimenpiteitä, jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia.⁽⁴⁰⁾ Tästä seuraa, että toimenpidettä, jolla viranomaiset myöntävät tietyille yrityksille verovapautuksen tai -huojennuksen tai lykkäyksen niiltä vanomaisesti kannettavan veron maksuun ja jolla ei tosin siirretä valtion varoja, mutta asetetaan edunsaaja taloudellisesti edullisempaan asemaan

⁽³⁵⁾ Vero-ohje 4D-3-99 nro 120, 29.6.1999, kohta 47 (toimitettu 3. toukokuuta 2004 Ranskan viranomaisten esittämien huomautusten liitteenä).

⁽³⁶⁾ Ks. esim. asia C-278/00, Kreikka v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004 (Kok.2004, s. I-3997, 24 kohta).

⁽³⁷⁾ Ks. johdanto-osan 86 ja 87 kappale.

⁽³⁸⁾ Senaatin antaman selvityksen nro 413 (mainittu alaviitteessä 34) mukaan myyntivoiton vapauttaminen verosta merkitsee järjestelmän ensimmäisestä osasta (verovähennyskelpoisten poistojen enimmäismäärän jättäminen soveltamatta ja poistokertoimen korottaminen) saatavan veroetuuden kaksinkertaistumista.

⁽³⁹⁾ Komission päätösten lainmukaisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen mukaan, jotka olivat olemassa päätöksen tekemisen ajankohtana, eikä niiden lainmukaisuus voi riippua jälkepäin tehdyistä arvioinneista (ks. erityisesti asia T-371/94, British Airways ym. ja British Midland Airways v. komissio, 15.7.2004 (Kok. 2004, s. I-6717, 90 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö, C-66/02, Italia v. komissio, 15.12.2005 (Kok. 2005, s. I-10901, 77 kohta) ja alaviitteessä 28 mainittu tuomio asiassa Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze, 131 kohta, ja mainittu oikeuskäytäntö).

⁽⁴⁰⁾ Ks. erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot asioissa C-143/99, Adria-Wien Pipeline ja Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, 8.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8365, 38 kohta), C-501/00, Espanja v. komissio, 15.7.2004 (Kok. 2004, s. I-6717, 90 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö, C-66/02, Italia v. komissio, 15.12.2005 (Kok. 2005, s. I-10901, 77 kohta) ja alaviitteessä 28 mainittu tuomio asiassa Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze, 131 kohta, ja mainittu oikeuskäytäntö.

kuin muut verovelvolliset, on pidettävä perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena.⁽⁴¹⁾ Vaikka tarkasteltavana olevissa CGI:n 39 CA § :n mukaisissa toimenpiteissä ei siirretä valtion varoja, ei voida kiistää, että niiden vuoksi menetetään verotuloja ja että niissä on sen vuoksi kyse valtiolta saadusta rahoituksesta.

(101) Komissio katsoo sen vuoksi, että taloudellisen yhteenliittymän jäsenet hyötyvät eduista, jotka saadaan verosäästöjen muodossa (poistojen enimmäismäärän jättäminen soveltamatta ja poistokertoimen korotus) ja myös verovapautuksen muodossa, jos hyödyke myydään tiettyin ehdoin käyttäjälle aikaistetusti. Nämä yhdessä aiheuttavat Ranskan valtiolle talousarviokustannuksia.

(102) Komissio toteaa yhteenvetona, että koska taloudellisten yhteenliittymien jäsenten on siirrettävä vähintään kaksi kolmasosaa CGI:n 39 CA § :n soveltamisen tuloksena saamastaan kokonaisveroetuudesta edelleen kyseisen hyödykkeen käyttäjälle, niiden saama etu vastaa enintään kolmasosaa mainitusta kokonaisveroetuudesta. Komissio muistuttaa tältä osin, että valtaosa taloudellisten yhteenliittymien jäsenistä on rahoituslaitoksia.

(103) Osa taloudellisen yhteenliittymän jäsenten saamasta kokonaisveroetuudesta siirretään edelleen hyödykkeiden käyttäjille. Tarkasteltavana olevan säännöksen mukaan tämä tapahtuu käytännössä joko vuokran alennuksen muodossa tai siten, että osto-option määrä ilmoitetaan alun perin suunniteltua pienemmäksi. Tämä käyttäjille siirretty etu alentaa talousarviokustannuksia, joita yhteenliittymien jäsenille yleensä aiheutuu rahoitusleasingtoiminnasta. Koska käyttäjille siirretty osuus edusta, joka on myönnetty taloudellisen yhteenliittymän jäsenille valtion varoista, on vähintään kaksi kolmasosaa, käyttäjien on katsottava saaneen perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea, jonka osuus kokonaisedusta on vähintään kaksi kolmasosaa.

(104) Ranskan viranomaiset ja eräät asianomaiset katsovat kuitenkin, että CGI:n 39 CA § :ssä säädetyssä verojärjestelmässä on kyse Ranskan verolainsäädännön mukaisesta yleisestä toimenpiteestä. Tämän vuoksi on tutkittava, onko taloudellisen yhteenliittymän jäsenten saama kokonaisuus luonteeltaan valikoiva.

Tarkasteltavana olevan verojärjestelmän yleiset luonteenpiirteet

(105) On muistettava, että valtion toimenpiteen erityisyys eli sen valikoivuus on yksi perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontuen luonteenpiirteistä. Tämän vuoksi on tutkittava, hyödyttääkö kyseessä oleva toimenpide ainoastaan tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä toimialoja.⁽⁴²⁾

Järjestelmän valikoivuudesta

(106) Valtiontukena pidettävä verotoimenpide eroaa yleisestä verotoimenpiteestä lähtökohtaisesti siinä, että siitä hyötyvien määrä on joko oikeudellisesti tai tosiasiallisesti rajoitettu. Jotta toimenpidettä voitaisiin pitää valtiontukena, siitä hyötyvien yritysten on kuuluttava ryhmään, joka on joko oikeudellisesti tai tosiasiallisesti tarkoin määritetty kyseisellä toimenpiteellä käyttöön otettua arviointiperustetta sovellettaessa.⁽⁴³⁾

(107) CGI:n 39 CA § :ää sovelletaan vain irtaimen omaisuuteen, jonka degresiivinen poisto-aika on vähintään kahdeksan vuotta ja joka on hankittu uutena, lukuun ottamatta laivoja, jotka voidaan hankkia käytettyinä. Senaatin antamassa selvityksessä nro 413⁽⁴⁴⁾ todetaan lisäksi, että "[...] järjestelmän nimenomaisena tarkoituksena on kannustaa huomattavia investointeja erittäin houkuttelevilla verokannustimilla".

(108) Kyseisen pykälän soveltamisen tuloksena saatava verohelpotus hyödyttää tämän vuoksi oikeudellisesti vain kyseisenkaltaisia hyödykkeitä rahoittavia taloudellisen yhteenliittymän jäseniä⁽⁴⁵⁾ ja hyödykkeiden käyttäjiä, joille yhteenliittymän jäsenten on siirrettävä vähintään kaksi kolmasosaa saamastaan kokonaisveroetuudesta. Ne sijoittajat, jotka eivät osallistu CGI:n 39 CA § :ssä tarkoitettujen hyödykkeiden rahoitukseen (mutta ovat taloudellisen yhteenliittymän jäseniä), ja sellaisten hyödykkeiden käyttäjät, joiden poisto-aika on alle kahdeksan vuotta, eivät sitä vastoin voi hyötyä tästä veroetuudesta.

(109) Vaikka CGI:n 39 CA § :n mukaisen järjestelmän ulkopuolelle jäävien käyttäjien kannattaisikin pyrkiä käyttämään verotukselliselle taloudelliselle yhteenliittymälle vaihtoehtoisia rahoitustapaa, ne joutuvat kärsimään vähintäänkin siitä, että tämä rahoitustapa on niiden ulottumattomissa.

⁽⁴²⁾ Ks. alaviitteessä 17 mainitut tuomiot asioissa Ranska v. komissio, 24 kohta, ja Ecotrade v. Altiforni e Ferriere di Servola, 40 ja 41 kohta, sekä asiassa T-55/99, CETM v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 29.9.2000 (Kok. 2000, s. II-3207, 39 kohta). Ks. myös alaviitteessä 30 mainittu komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen, 18 kohta.

⁽⁴³⁾ Ks. alaviitteessä 29 mainittu tuomio asiassa Salzgitter v. komissio, 38 kohta.

⁽⁴⁴⁾ Mainittu alaviitteessä 34.

⁽⁴⁵⁾ Ks. vastaavanlainen, vain tietyn tyyppisiä liiketoimia suorittavia yrityksiä hyödyttävää verotoimenpidettä koskeva asia C-148/04, Unicredito Italiano, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.12.2005 (Kok. 2005, s. I-11137, 45–47 kohta).

⁽⁴¹⁾ Ks. esimerkiksi asia C-387/92, Banco Exterior de España, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.3.1994 (Kok. 1994, s. I-877, 14 kohta).

- (110) CGI:n 39 CA § :ssä kyseisille hyödykkeille säädetyn poistoajan vuoksi järjestelmä hyödyttää lisäksi tosiasiallisesti pääasiassa liikennealalla ja erityisesti meri- ja lentoliikenteen aloilla toimivia yrityksiä sekä taloudellisia yhteenliittymiä, jotka rahoittavat kyseisillä aloilla käytettäviä hyödykkeitä.
- (111) Ranskan viranomaisten toimittamista tiedoista ilmenee, että CGI:n 39 CA § :n nojalla jätetyistä hyväksymishakemuksista, joita oli yhteensä 189, 182 koski liikennealaa. Kyseisten tietojen mukaan yksistään meriliikenteen osuus jätetyistä hakemuksista oli 75 prosenttia ja myönnettyistä hyväksynnöistä 82 prosenttia (ks. edellä johdanto-osan 17 kappaleessa oleva taulukko).
- (112) Pääasiallisena syynä siihen, että viranomaiset päättivät ottaa käyttöön taloudellisten yhteenliittymien rahoittamista hyödykkeistä tehtävien poistojen enimmäismäärästä poikkeavan järjestelmän, oli lainsäätäjän pyrkimys tukea liikennealaa ja erityisesti meriliikennettä.
- (113) Monet seikat tukevat tätä toteamusta.
- (114) Ensiksikin vero-ohjeessa nro 120 ⁽⁴⁶⁾ mainitaan CGI:n 39 CA § :n soveltamisalaan kuuluvista hyödykkeistä erikseen vain laivat. Kyseisen vero-ohjeen mukaan laivat ovat ainoita käytettyinä hankittuja hyödykkeitä, joihin voidaan soveltaa CGI:n 39 CA § :n mukaista verojärjestelmää. Kyseisen vero-ohjeen mukaan laivoja koskevat hyväksymishakemukset on jätettävä jo ennen niiden tilaamista, sillä niistä aletaan tehdä poistoja jo silloin, kun ne ovat vielä rakennettavana telakalla. ⁽⁴⁷⁾
- (115) Toiseksi lain nro 98–546 antamiseen liittyvästä valmisteluaineistosta ja erityisesti senaatin antamasta selvityksestä nro 413 ⁽⁴⁸⁾ ilmenee, että aiemmin käytössä ollut verojärjestelmää sovellettiin kaikkiin toimialoihin, kun taas CGI:n 39 CA § koskee ”vain raskaita tuotantohyödykkeitä (lentokoneita, suurnopeusjunia, laivojajne.)”. Kyseisessä selvityksessä kritisoidaan erityisesti meriliikenteen osalta sitä, että uusi järjestelmä ei ole osuusjärjestelmään verrattuna riittävän suotuisa alan investointien lisäämiseksi. Selvityksessä todetaan myös, että säännös myyntivoiton vapauttamisesta verosta siinä tapauksessa, että hyödyke myydään käyttäjälle aikaistetusti, lisättiin CGI:n 39 CA § :ään nimenomaan siksi, että meriliikenne ei hyötynyt uudesta järjestelmästä yhtä paljon kuin osuusjärjestelmästä. Myös Ranskan viranomaiset korostavat 3 päivänä touko-kuuta 2004 esittämässään huomautuksessa, että Ranskassa rekisteröityjen kauppalaivojen määrän kääntäminen jälleen kasvuun ja veromenojen alentaminen olivat pääperusteita sille, että ne päättivät vapauttaa taloudellisen yhteenliittymän tietyin ehdoin hyödykkeen myyntivoitosta kannettava verosta poistoihin liittyvän veron maksun lykkäämisen lisäksi.
- (116) Kolmanneksi vuoden 1999 talousarviolakiesitykseen liittyvässä kokonais selvityksessä nro 66 ⁽⁴⁹⁾ todetaan, että ”laki nro 98–546 ... on mahdollistanut uuden verojärjestelmän luomisen meriliikenteeseen liittyville investoinneille”. Kyseisessä selvityksessä todetaan myös, että vaikka CGI:n 39 CA § :llä käyttöön otettua etuoikeutettua rahoitusleasingjärjestelyä ei sovelleta pelkästään laivoihin, se on todellisuudessa luotu pääasiassa niitä varten.
- (117) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä on luonteeltaan valikoiva, sillä se suosii joitakin liikenne- ja rahoitusalan taloudellisia toimijoita. Koska järjestelmää ei sovelleta kaikkiin taloudellisiin toimijoihin, sitä ei voida katsoa yleiseksi veropoliittiseksi toimenpiteeksi.
- (118) Ranskan viranomaisten esittämät huomautukset eivät muuta tätä näkemystä.
- (119) Varsinkaan viranomaisten esittämä väite, joka tukeutuu kyseisen verotoimenpiteen kattamien alojen suureen määrään, ei ole hyväksyttävä. Sen lisäksi, että tarkasteltavana oleva verojärjestelmä koskee vain tiettyjä hyödykkeitä, muilla aloilla kuin liikennealalla käytettäviin hyödykkeisiin liittyvää rahoitusta koskevien hyväksymishakemusten määrä on niin pieni ⁽⁵⁰⁾, että järjestelmän erityisluonnetta ei voida kyseenalaistaa niiden perusteella. Myös yhteisöjen tuomioistuimien on todennut tästä, että toimenpiteen valikoivuutta ei voida kyseenalaistaa pelkästään sillä perusteella, että niiden yritysten lukumäärä, jotka voivat vaatia itselleen kyseisestä toimenpiteestä koituvaa hyötyä, on suuri, tai sillä perusteella, että kyseiset yritykset toimivat eri aloilla. ⁽⁵¹⁾
- (120) Toisin kuin Ranskan viranomaiset väittävät, CGI:n 39 CA § :n mukaista järjestelmää ei voida perustella myöskään sillä, että muissa jäsenvaltioissa on käytössä samankaltaisia verotoimenpiteitä. Järjestelmän arvioinnin yhteydessä ei voida suorittaa vertailevaa tutkimusta joka koskisi kaikissa tai edes joissakin jäsenvaltioissa sovellettavia verosääntöjä ilman, että tällöin väaristeltäisiin valtioneuvon valvontaa koskevien määräysten tarkoitusta. Koska jäsenvaltioiden verosääntöksiä ei ole yhteisön tasolla yhdenmukaistettu, tällaisessa tutkimuksessa voitaisiin vain verrata niitä erilaisia tosiasiallisia ja oikeudellisia tilanteita, jotka ovat seurausta eri jäsenvaltioiden erilaisista laeista ja asetuksista. ⁽⁵²⁾ Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan se, että jäsenvaltio pyrkii yksipuolisin toimin lähentämään kilpailuolosuhteita tietyllä talouden alalla toisissa jäsenval-

⁽⁴⁶⁾ Mainittu alaviitteessä 35.

⁽⁴⁷⁾ Ks. alaviitteessä 35 mainittu vero-ohje nro 120, kohta 70.

⁽⁴⁸⁾ Mainittu alaviitteessä 34.

⁽⁴⁹⁾ Selvitys nro 66, istuntokausi 1998–1999, pääesittelijä senaattori Philippe Marini, osa III.

⁽⁵⁰⁾ Ranskan viranomaisilta saatujen tietojen perusteella alle 4 prosenttia hyväksymishakemuksista ja alle 3 prosenttia myönnettyistä hyväksynnöistä koski muuta kuin liikennealaa (ks. johdanto-osan 17 kappaleessa oleva taulukko).

⁽⁵¹⁾ Ks. asia C-409/00, Espanja v. komissio, tuomio 13.2.2003 (Kok. 2004, s. I-1487, 48 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö.

⁽⁵²⁾ Ks. alaviitteessä 29 mainittu tuomio asiassa Salzgitter v. komissio, 81 kohta.

tiöissä vallitseviin edellytyksiin, ei muuta sitä, että toimet ovat tukea.⁽⁵³⁾ Myöskään sillä seikalla, että muissa jäsenvaltioissa toimivat kilpailijat hyötyvät vastaavanlaisista veroimenpiteistä, ei ole merkitystä arvioitaessa, onko järjestelmä katsottava valtiontueksi, riippumatta siitä, onko kyse sääntöjenvastaisista toimenpiteistä vai ei.⁽⁵⁴⁾

- (121) Ranska ja eräät asianomaiset väittävät lisäksi, että myös se, että Ranskan viranomaisilla ei ole harkintavaltaa hyväksynnän myöntämisessä, osoittaa, että kyse ei ole valikoivasta järjestelmästä.
- (122) Komissio muistuttaa, että oikeuskäytännön mukaan toimet, jotka vaikuttavat ensiksi kaikkiin yrityksiin sovellettavilta, voivat kuitenkin olla tietyllä tavalla valikoivia, minkä vuoksi on katsottava, että niillä pyritään suosimaan jotakin yritystä tai tuotannonalaa. Näin on erityisesti silloin, kun viranomaisilla on yleistä sääntöä soveltaessaan tiettyä harkintavaltaa toimen toteuttamisessa.⁽⁵⁵⁾
- (123) Koska kyseisestä verosäännöksestä voivat hyötyä vain tiettyjen hyödykkeiden käyttäjät ja kyseisiä hyödykkeitä rahoittavat taloudellisten yhteenliittymien jäsenet ja koska säännös hyödyttää tosiasialisesti pääasiassa vain liikenne- ja rahoitusaloja, erityisyyttä koskeva edellytys täyttyy. Muuntyyppisillä rahoitusjärjestelyillä, jotka koskevat muilla aloilla kuin liikenteen alalla käytettäviä hyödykkeitä ja/tai hyödykkeitä, joiden poisto aika on alle kahdeksan vuotta, voitaisiin mahdollisesti taata se, että järjestelyjä ei voida käyttää verotuksen optimointiin. Tarkasteltavana olevan verojärjestelmän rajallisen soveltamisalan vuoksi kiistanalaisen toimenpiteen valikoivan luonteen osoittaminen ei välttämättä edellytä vahvistusta sille, että toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on harkintavaltaa kyseisen toimenpiteen toteuttamisessa.⁽⁵⁶⁾
- (124) Ranskan viranomaisilta tiedusteltiin, kuinka laajasti niiden on omasta mielestään pyrittävä tarkistamaan, että kyseinen investointi todellakin täyttää yleiseen etuun ja erityisesti työllisyyden liittyvää merkittävää taloudellista ja sosiaalista etua koskevan ehdon⁽⁵⁷⁾. Viranomaiset vastasivat, että ehdon täyttymiseen liittyy kuusi arviointiperustetta, joista

yksi koskee ”investoinnin vaikutuksia sen alueen taloudelliseen tilanteeseen, jolla investointi toteutetaan ja jolla investointikohteen käyttäjä harjoittaa toimintaa”. Komissio katsoo kuitenkin, että kansallisilla viranomaisilla on välttämättä harkintavaltaa tämänkaltaisen ehdon täyttymisen arvioinnissa.

- (125) Vaikka tällaista tavoitetta voidaan pitää perusteltuna, investointiin liittyvää taloudellista etua koskevan ehdon ja tavoitteen, johon lainsäätäjä pyrki asettaessaan investoinnin toteuttamisen ehdoksi ennakkohyväksynnän saannin ministeriöltä, välillä ei ole mitään yhteyttä. Hyväksynnän myöntämiselle asetetuilla ehdoilla pyritään varmistamaan, että taloudellisten yhteenliittymien kautta hankittavan rahoitustavan käytöllä ei pyritä verotuksen optimointiin. Tällaisella investoinnista saatavaan taloudelliseen etuun liittyvällä ehdolla ei kuitenkaan kyetä estämään verotuksen optimointia. Riippumatta siitä, mikä on kyseisten hyödykkeiden poisto aika, rahoitustoimella ei välttämättä pyritä missään määrin verotuksen optimointiin, eikä siihen silti välttämättä liity merkittävää taloudellista ja sosiaalista etua, varsinkaan työllisyyden alalla.
- (126) Tässä yhteydessä on jälleen syytä viitata senaatin antamaan selvitykseen nro 413⁽⁵⁸⁾, jossa todetaan, että merkittävään taloudelliseen ja sosiaaliseen etuun liittyvän ehdon tarkoituksena on ”suosia kotimaassa valmistettuja hyödykkeitä tai ranskalaisen käyttäjän hyväksi toteutettuja rahoitustoimia”. Kyseisessä selvityksessä todetaan lisäksi yleisemmin, että viranomaisilla on hyväksymisessä liian paljon harkintavaltaa.
- (127) Komission mukaan se, että investoinnista saatavaan taloudelliseen etuun liittyvä ehto ei ole tarkoituksenmukainen suhteessa asetettuun tavoitteeseen, vahvistaa kansallisten viranomaisten harkintavaltaa kyseisen ehdon soveltamisessa.
- (128) Tarkasteltaessa edelleen kysymystä Ranskan viranomaisten harkintavallasta hyväksynnän myöntämisessä on todettava, että 30 päivänä joulukuuta 1987 tehdyllä perustuslakineuvoston päätöksellä⁽⁵⁹⁾, johon Ranskan viranomaiset ja eräät asianomaiset viittaavat, ei ole merkitystä tämän asian tarkastelun kannalta. Kyseisessä päätöksessä tarkastellaan verojärjestelyä, jossa kahden yhtiön sulautumisen tuloksena syntyy uusi oikeushenkilö, joka ottaa rajallisen jakson ajaksi vastuulleen sulautuneiden yhtiöiden kaikki tappiot tai osan niistä ja jossa tappiot, joita ei ole vähennetty ennen sulautumista, voidaan lykätä valtionvarainministeriön suostumuksella ja sen sallimissa rajoissa vähennettäväksi myöhemmistä tuotoista. Perustuslakineuvostoa oli pyydetty ottamaan kantaa siihen, noudattiko kyseinen hyväksymismenettely perustuslain 34 §:ää, jolla veroetuuden sovelta-

⁽⁵³⁾ Ks. erityisesti asiat C-372/97, Italia v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-3679, 67 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö, ja C-172/03, Heiser v. Finanzamt Innsbruck, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 3.3.2005 (Kok. 2005, s. I-1627, 54 kohta).

⁽⁵⁴⁾ Ks. asia 78/76, Steinike & Weilig, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 22.3.1977 (Kok. 1977, s. 595, 24 kohta), ja asia T-214/95, Het Vlaamse Gewest v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.4.1998 (Kok. 1998, s. II-717, 54 kohta).

⁽⁵⁵⁾ Asia C-295/97, Piaggio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.6.1999 (Kok. 1999, s. I-3735, 39 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö, ja alaviitteessä 17 mainittu tuomio asiassa Diputación Foral de Álava v. komissio, 6.3.2002, 31 kohta.

⁽⁵⁶⁾ Ks. alaviitteessä 40 mainittu tuomio asiassa Espanja v. komissio, 15.7.2004, 120 ja 121 kohta, ja mainittu oikeuskäytäntö.

⁽⁵⁷⁾ Ranskan viranomaisten mukaan 22 hylätystä hyväksymishakemuksesta seitsemässä hylkäysperusteena oli merkittävien taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten puuttuminen.

⁽⁵⁸⁾ Mainittu alaviitteessä 34.

⁽⁵⁹⁾ Mainittu alaviitteessä 9.

misalan määrittäminen annetaan lainsäätäjän tehtäväksi. Perustuslakineuvosto totesi tuolloin, että perustuslain 34 § :ssä ei anneta lainsäätäjälle mahdollisuutta siirtää verotuksellista toimivaltaansa ministerille, jolla puolestaan on ainoastaan valtuudet varmistaa lainsäätäjän asettaman, veronkierron estämistä koskevan tavoitteen mukaisesti, että lakisääteiset ehdot täyttyvät. Perustuslakineuvostoa pyydettiin ottamaan päätöksessään kantaa siihen, oliko lainsäädäntöviranomaisten ja sääntelyviranomaisten toimivaltajakoa verotuksen alalla noudatettu, eikä siihen, oliko ministerillä harkintavaltaa lain soveltamisen kannalta välttämättömien yksittäisten toimenpiteiden toteuttamisessa.

(129) Komissio on joka tapauksessa sitä mieltä, että perustamis-sopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisia edellytyksiä ei voida kyseenalaistaa kansallisten tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella.

(130) On lisäksi väitetty, että kansallisilla viranomaisilla ei tässä tapauksessa ole harkintavaltaa, koska niiden päätökseen voidaan hakea muutosta kansallisilta tuomioistuimilta hyväksynnän epäämisen perusteena käytettyjen syiden kyseenalaistamiseksi. On kuitenkin muistettava, että kun pyritään osoittamaan, että toimenpide ei ole yleisesti sovellettava, ei ole välttämätöntä selvittää, oliko kyseessä olevan veroviranomaisen toiminta luonteeltaan harkinnanvaraista. Riittää, kun osoitetaan, että veroviranomaisilla on harkintavaltaa, jonka perusteella ne voivat mukauttaa kyseisen veroetuuden myöntämisedellytyksiä niiden arvioitavaksi saatettujen investointihankkeiden ominaisuuksien perusteella. ⁽⁶⁰⁾ Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lisäksi todennut, että velan anteeksiannot, jotka on toteutettu tuomioistuinmenettelyssä ja asiaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ovat luonteeltaan valikoivia, sillä ne eivät perustu välittömästi lakiin vaan kyseisten julkisten elinten harkintavaltansa nojalla tekemään päätökseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa tuomiossaan, että perustamis-sopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa ei tehdä eroa valtioiden toimenpiteiden syiden tai tavoitteiden perusteella vaan niiden vaikutusten perusteella. ⁽⁶¹⁾ Tässä tapauksessa ei sen vuoksi voida väittää, että viranomaisten mahdollisuus käyttää harkintavaltaa ministeriöltä haettavan hyväksynnän myöntämisedellytysten soveltamisessa voitaisiin kyseenalaistaa sen perusteella, että hyväksynnän epäämisestä tehtyihin päätöksiin voidaan hakea muutosta kansalliselta tuomioistuimelta.

(131) Komission mukaan myöskään Ranskan viranomaisten väite, joka perustuu siihen, että taloudellisen yhteenliittymän jäsenten ja käyttäjien välillä ei ole tehty eroa kansallisuuden perusteella, ei muuta sitä, että CGI:n 39

CA § :n mukainen järjestelmä on luonteeltaan valikoiva. ⁽⁶²⁾ Tästä on osoituksena myös senaatin antama selvitys nro 413 ⁽⁶³⁾, jossa todetaan, että investoinnista saatavaan merkittävään taloudelliseen ja sosiaaliseen etuun liittyvän ehdon tarkoituksena on ”suosia kotimaassa valmistettuja hyödykkeitä tai ranskalaisen käyttäjän hyväksi toteutettuja rahoitusoperaatioita”.

(132) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä on luonteeltaan valikoiva.

Verojärjestelmän luonteeseen ja taloudelliseen rakenteeseen perustuvan poikkeuksen soveltaminen

(133) Ranskan viranomaisten mukaan CGI:n 39 C § :n toista momenttia ja 39 CA § :ää voidaan käyttää ennakkovalvonnan välineenä, jonka avulla veroviranomaiset voivat torjua verotuksellisesti läpinäkyvien organisaatioiden – kuten taloudellisten yhteenliittymien – toteuttamien irtaimen omaisuuden rahoitustoimien väärinkäytöstä johtuvaa veronkiertoa. Viranomaiset katsovat, että CGI:n 39 CA § :n mukaista järjestelmää voidaan tämän vuoksi perustella verojärjestelmän luonteella ja taloudellisella rakenteella. Viranomaiset toteavat lisäksi, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä ”perustuu puolettomiin ja horisontaalisiin veronkierron torjuntaa koskeviin perusteisiin”

(134) On totta, että valtiontuen käsitteellä ei tarkoiteta valtion toimenpiteitä, joilla vahvistetaan yritysten erilainen kohtelu, jos erilainen kohtelu on seurausta sen kustannuksia koskevan järjestelmän luonteesta ja rakenteesta, johon kyseiset toimenpiteet kuuluvat. Tässä verojärjestelmän luonteeseen ja rakenteeseen pohjautuvassa perustelussa on kyse siitä, onko erityinen verotuksellinen toimenpide johdonmukainen yleisen verojärjestelmän sisäisen logiikan kanssa. Verotuksen eriyttämistoimenpiteitä ei kuitenkaan voida perustella pelkästään yleisillä päämäärillä ja tavoitteilla, joihin valtio pyrkii toteuttaessaan toimenpiteet. ⁽⁶⁴⁾

(135) Komissio katsoo tässä tapauksessa, että CGI:n 39 C § :n toisen momentin säännöksellä, jolla rajoitetaan vähennyskelpoisten poistojen määrää, pyritään käytännössä torjumaan verotuksellisesti läpinäkyvien organisaatioiden väärinkäyttöä verotuksellisen hyödyn saamiseen vuokralle annettujen tai käyttöön asetettujen hyödykkeiden rahoitustoimien puitteissa. Kyseinen tavoite vaikuttaa välttämättömältä ja rationaaliselta vuokralle annetuista tai käyttöön

⁽⁶⁰⁾ Alaviitteessä 17 mainittu tuomio asiassa Diputación Foral de Álava v. komissio, 6.3.2002, 35 kohta, ja asia T-36/99, Lenzing v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 21.10.2004 (Kok. 2004, s. II-3597, 132 kohta).

⁽⁶¹⁾ Asia T-152/99, HAMS v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 11.7.2002 (Kok. 2002, s. II-3049, 158 kohta).

⁽⁶²⁾ Alaviitteessä 42 mainittu tuomio asiassa Salzgitter v. komissio, 29.9.2000, 49 kohta.

⁽⁶³⁾ Mainittu alaviitteessä 34.

⁽⁶⁴⁾ Alaviitteessä 51 mainittu tuomio asiassa Espanja v. komissio, 13.2.2003, 52 ja 53 kohta, sekä alaviitteessä 17 mainittu tuomio asiassa Diputación Foral de Álava v. komissio, 6.3.2002, 60 kohta, ja mainittu oikeuskäytäntö. Komissio viittasi kyseiseen oikeuskäytäntöön myös 10. joulukuuta 1998 antamassaan tiedonannossa valtioneuvoston päätösten soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen (mainittu alaviitteessä 30).

asetetuista hyödykkeistä tehtävien poistojen verojärjestelmän tehokkuuden kannalta, ja se onkin katsottava kyseisen järjestelmän olennaiseksi piirteeksi. ⁽⁶⁵⁾

- (136) CGI:n 39 CA § :llä käyttöön otettua järjestelmää ei sitä vastoin voida perustella Ranskassa sovellettavan, vuokralle annettujen tai käyttöön asetettujen hyödykkeiden poistojärjestelmän luonteella eikä taloudellisella rakenteella. Tämä johtuu siitä, että vaikka CGI:n 39 C § :n toisessa momentissa säädetystä poiston periaatteellisesta enimmäismäärästä tehtävät poikkeukset voitaisiin hyväksyä, niiden olisi perustuttava pelkästään sellaisiin ehtoihin, joilla voidaan estää taloudellisten yhteenliittymien kaltaisten verotuksellisesti läpinäkyvien organisaatioiden kyseisiin hyödykkeisiin osoittaman rahoituksen käyttö verotuksen optimointiin.
- (137) Kyseisen poikkeuksen soveltamisalan rajaamista sellaisten hyödykkeiden rahoittamiseen, joiden poistoaika on vähintään kahdeksan vuotta, ei kuitenkaan voida pitää perusteltuna toteutettuna yksin eikä yhdistettynä muihin hyväksynnän myöntämiseen asetettuihin ehtoihin, kun otetaan huomioon tavoite, johon Ranskan viranomaiset pyrkivät. Viranomaiset eivät sitä paitsi ole antaneet tässä hallintomenettelyssä minkäänlaista selvitystä siitä, miksi ne päättivät rajata poikkeuksen soveltamisalan hyödykkeisiin, joiden poistoaika on vähintään kahdeksan vuotta, ja millä tavalla tämä edisti asetetun tavoitteen saavuttamista eli veronkierron torjuntaa.
- (138) Kuten edellä lisäksi todetaan, yksi ministeriöltä haettavan hyväksynnän myöntämishdoista eli ehto, jonka mukaan rahoitustoimen on tuotettava taloudellista ja sosiaalista etua, erityisesti työllisyyden alalla, jättää Ranskan viranomaisille harkintavaltaa. Kyseinen ehto ei myöskään liity mitenkään Ranskan asettamaan veronkierron torjuntatavoitteeseen. Tällainen sosiaalinen tavoite ei joka tapauksessa voi olla perusteena sille, että järjestelmää ei katsottaisi perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettuksi tueksi, sillä kyseisessä artiklassa ei tehdä eroa valtioiden toimenpiteiden syiden tai tavoitteiden perusteella, vaan niiden vaikutusten perusteella. ⁽⁶⁶⁾ Jo aiemmissa tuomioissa on lisäksi todettu, että jos työpaikkojen luomiseen tai niiden säilyttämiseen liittyvät syyt voivat johtaa siihen, ettei erityisiin toimenpiteisiin sovelleta perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohtaa, kyseinen määräys ei olisi enää vaikutuksiltaan tehokas. Tuet myönnetään useimmissa tapauksissa nimittäin juuri sen vuoksi, että niiden avulla

voitaisiin luoda uusia työpaikkoja tai säilyttää entiset työpaikat. ⁽⁶⁷⁾

- (139) Ranskan viranomaiset vetoavat tässä yhteydessä myös siihen, että CGI:n 39 CA § :n mukainen verojärjestelmä on mahdollistanut aluskannan uusimisen ja vahvistamisen. Myös Air France on ilmoittanut järjestelmän edistäneen sen kaluston uusimista, joka oli välttämätöntä ympäristönormien muututtua. Sen lisäksi, että kyseiset väitteet vahvistavat komission näkemyksen järjestelmän valikoivasta luonteesta, on todettava, ettei valikoivaa toimenpidettä voida jättää katsomatta perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuksi valtiontueksi sen perusteella, että sillä pyritään talous- tai teollisuuspoliittiseen tavoitteeseen. ⁽⁶⁸⁾ Vastaavanlaisessa asiassa annetussa tuomiossa on sitä paitsi aiemmin todettu, että järjestelmä, josta myönnettiin luottojen korkotukea hyötyajoneuvojen ostoa tai ostotarkoituksessa tehtyä leasing-sopimusta varten ja joka hyödytti hyötyajoneuvojen käyttäjästä ainoastaan luonnollisia henkilöitä, pk-yrityksiä, alueellisia julkisyhteisöjä ja paikallisia julkisia palveluja tarjoavia yhteisöjä, oli tukea ja että järjestelmää ei voitu perustella pelkästään sillä, että toimenpiteellä pyrittiin uudistamaan Espanjan hyötyajoneuvokantaa ympäristön suojelemiseksi ja tieturvallisuuden parantamiseksi. ⁽⁶⁹⁾
- (140) Vaikka kaikki yleistä etua koskevat syyt, joiden mukaan tarkasteltavana olevan järjestelmän tarkoituksena tai tuloksena olisi työllisyyden parantaminen sekä aluskannan tai lentokaluston uusiminen tai laajentaminen, voitaisiin hyväksyä, niitä ei voida perustella tarkasteltavana olevan verojärjestelmän luonteella eikä taloudellisella rakenteella, eivätkä ne vaikuta millään tavoin toimenpiteen luokitteluun perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaiseksi valtiontueksi.
- (141) Komissio katsoo myös, että perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisen kannalta on yhdenkävää, parantuuko vai huonontuuko tuensaajayritysten tilanne CGI:n 39 CA § :n mukaisen järjestelmän tuloksena osuusjärjestelmän aikaiseen tilanteeseen verrattuna, sillä komissio arvioi nyt tarkasteltavan järjestelmän sen täytäntöönpanon aikaan vallitsevan tilanteen mukaan. ⁽⁷⁰⁾
- (142) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että CGI:n 39 CA § :n mukaista järjestelmää ei voida perustella kyseisen verojärjestelmän luonteella eikä taloudellisella rakenteella ja että sen valikoivaa luonnetta ei sen vuoksi ole aiheellista asettaa kyseenalaiseksi.

⁽⁶⁷⁾ Ks. sosiaakustannusten valikoivia huojennuksia koskeva asia 173/73, Italia v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 2.7.1974 (Kok. 1974, s. 709, 27 ja 28 kohta). Ks. myös alaviitteessä 42 mainittu tuomio asiassa CETM v. komissio, 29.9.2000, 53 kohta, ja asia T-127/99, Diputación Foral de Álava ym. v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 6.3.2002 (Kok. 2004, s. II-1275, 168 kohta).

⁽⁶⁸⁾ Ks. esimerkiksi alaviitteessä 17 mainittu tuomio asiassa Diputación Foral de Álava v. komissio, 6.3.2002, 51 kohta.

⁽⁶⁹⁾ Alaviitteessä 42 mainittu tuomio asiassa CETM v. komissio, 53 kohta, ja asia C-351/98, Espanja v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 26.9.2002 (Kok. 2002, s. I-8031).

⁽⁷⁰⁾ Ks. asia 57/86, Kreikka v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7.6.1988 (Kok. 1988, s. 2855, 10 kohta), ja alaviitteessä 40 mainittu tuomio asiassa Adria-Wien Pipeline ja Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, 8.11.2001, 41 kohta, ja mainittu oikeuskäytäntö.

⁽⁶⁵⁾ Komissio katsoo aiheelliseksi viitata vastaavantyyppiseen tuomioon asiassa C-308/01, Gil Insurance ym., yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-4777, 74 kohta ja sitä seuraavat kohdat), jossa tuomioistuin toteaa, että toimenpidettä, joka oli otettu käyttöön sellaisen toiminnan torjumiseksi, jossa yritettiin hyötyä vakuutusmaksuveron yleisen verokannan ja yleisen arvonlisäverokannan välisestä erosta manipuloimalla koneiden vuokra- tai myyntihintoja ja koneille otettujen vakuutusten hintoja, voidaan pitää kansallisen vakuutusverojärjestelmän luonteen ja rakenteen kannalta perusteltuna.

⁽⁶⁶⁾ Asia C-159/01, Alankomaat v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-4461, 51 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö.

Jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvaa vaikutusta ja kilpailun vääristymistä koskevat edellytykset

- (143) Kuten edellä todetaan, CGI:n 39 CA § :n mukaisesta verojärjestelmästä saavat etua yhtäältä liikenne- ja teollisuusaloilla toimivat taloudelliset toimijat ja toisaalta kyseisillä aloilla käytettäviä hyödykkeitä rahoittavat taloudellisen yhteenliittymän jäsenet, joista suurin osa on rahoituslaitoksia. Kaikki kyseiset toimijat toimivat yhteisön liikenne- ja teollisuusalojen markkinoilla.
- (144) Tuilla, joilla pyritään vapauttamaan yritys kustannuksista, joista sen olisi muuten vastattava liikkeenjohdossaan tai tavanomaisessa toiminnassaan, vääristetään lähtökohtaisesti kilpailuosuhteita.⁽⁷¹⁾ On todettu, että tukien myöntäminen yritykselle, joka harjoittaa toimintaa yhteisön markkinoilla, on aina omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.⁽⁷²⁾
- (145) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa kyseisten alojen luonne ja kansainvälisyys aiheuttavat kuitenkin sen, että komissio katsoo tuen vahvistavan niiden mainituilla aloilla toimivien operaattoreiden asemaa, jotka käyvät kauppaa kansallisilla ja yhteisön markkinoilla.
- (146) Nyt tarkasteltavan järjestelmän edunsaajat ovat tämän vuoksi etuoikeutetussa asemassa suhteessa sekä kansallisilla markkinoilla toimiviin kilpailijoihinsa⁽⁷³⁾ että muissa jäsenvaltioissa toimiviin kilpailijoihin. Nämä kilpailijat eivät voi hyötyä järjestelmästä joko siksi, että ne eivät rahoita tai käytä järjestelmän piiriin kuuluvia hyödykkeitä, tai siksi, että ne eivät ole verovelvollisia Ranskassa.
- (147) Viimeksi mainitun seikan osalta on lisäksi todettava, että vaikka muodolliselta kannalta mikään oikeudellinen este ei estä muiden jäsenvaltioiden kuin Ranskan taloudellisia toimijoita rahoittamasta tai käyttämästä CGI:n 39 CA § :ssä tarkoitettuja hyödykkeitä, on kiistatonta, että kyseinen järjestelmä suosii käytännössä toimijoita, joiden verotuksellinen kotipaikka on Ranskassa. Onkin todettava, että kaikki kyseisestä järjestelmästä etua saaneet asianomaiset, jotka ovat esittäneet huomautuksia muodollisessa tutkintamenettelyssä, ovat Ranskan lainsäädännön mukaisia yhtiöitä. Ranskan viranomaiset ovat itsekin todenneet kyseisen verojärjestelmän pääasiallisesta kohdealasta eli meriliikenteestä, että järjestelmän käyttöönoton tarkoituksena oli

käntää Ranskassa rekisteröityjen kauppalaivojen määrä kasvuun ja supistaa veromenoja. Lisäksi myös senaatin antamassa selvityksessä nro 143⁽⁷⁴⁾ todetaan, että järjestelmän tarkoituksena on ”suosia kotimaassa valmistettuja hyödykkeitä tai ranskalaisen käyttäjän hyväksi toteutettuja rahoitustoimia”.

- (148) Tässä yhteydessä ei voida edellyttää talousanalyysin laatimista kyseisten markkinoiden todellisesta tilanteesta⁽⁷⁵⁾. Sen vuoksi komissio katsoo järjestelmän vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristävän kyseisten toimijoiden välistä kilpailua sillä perusteella, että Ranskan käyttöön ottama verojärjestelmä vahvistaa siitä hyötyvien taloudellisten toimijoiden asemaa suhteessa muihin operaattoreihin, jotka kilpailevat niiden kanssa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.
- (149) Komissio katsoo kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella, että CGI:n 39 CA § :n mukainen järjestelmä on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

2. Tuen määrä ja jakautuminen tuensaajien kesken

- (150) Kuten edellä todetaan, että CGI:n 39 CA § :n soveltamisen tuloksena saatavat veroetuedut koostuvat ensiksi vähennyskelpoisten poistojen enimmäismäärän jättämisestä soveltamatta, toiseksi poistokertoimen korottamisesta yhdellä kymmenyksellä ja kolmanneksi myyntivoiton vapauttamisesta verosta.
- (151) Kuhunkin rahoitusleasingoperaatioon myönnetyn tuen määrä vastaa koko poistojakson aikana maksettujen verojen todellisen määrän (ottaen huomioon poistokertoimen korottaminen yhdellä kymmenyksellä) ja CGI:n 39 C § :n toisen momentin soveltamisen tuloksena saatujen määrien erotusta. Näin saatuun määrään on lisäksi lisättävä myyntivoittoon mahdollisesti sovellettu verovapaus.⁽⁷⁶⁾ Kyseinen määrä lasketaan kunkin rahoitusleasingoperaation osalta vero-ohjeen nro 120⁽⁷⁷⁾ kohtien 46 ja 47 mukaisesti, jotta osa kokonaisedusta voitaisiin siirtää edelleen hyödykkeen käyttäjälle.
- (152) Tarkasteltaessa CGI:n 39 CA § :n soveltamisen tuloksena saadun kokonaisedun täsmällistä jakautumista on todettava, että taloudellisen yhteenliittymän jäsenten – jotka ovat järjestelmän suoria edunsaajia – on siirrettävä vähintään kaksi kolmasosaa saamastaan edusta edelleen hyödykkeen

⁽⁷¹⁾ Ks. asia C-156/98, Saksa v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 19.9.2000 (Kok. 2000, s. I-6857, 30 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö.

⁽⁷²⁾ Ks. erityisesti asia 730/79, Philip Morris v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.9.1980 (Kok. 1980, s. 2671, 11 ja 12 kohta), ja alaviitteessä 54 mainittu tuomio asiassa Vlaams Gewest v. komissio, 30.4.1998, 48–50 kohta.

⁽⁷³⁾ On muistettava, ettei myöskään ole tarpeen, että tuensaajayritys itse osallistuu yhteisön jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kun jäsenvaltio myöntää tuen yritykselle, jäsenvaltion sisäinen liiketoiminta voi tämän johdosta pysyä ennallaan tai lisääntyä sillä seurauksella, että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten mahdollisuudet päästä tuon jäsenvaltion markkinoille vähenevät. Lisäksi sellaisen yrityksen vahvistuminen, joka ei ollut tätä ennen osallistunut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, voi asettaa sen tilanteeseen, jossa sillä on mahdollisuus päästä toisen jäsenvaltion markkinoille [ks. erityisesti asia Italia v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7.3.2002 (Kok. 2002, s. I-2289, 84 kohta)].

⁽⁷⁴⁾ Mainittu alaviitteessä 34.

⁽⁷⁵⁾ Asia C-372/97, Italia v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-3679, 44 ja 45 kohta), ja tarkasteltavana olevan järjestelmän sääntöjenvastaisen luonteen osalta tämän päätöksen johdanto-osan 153–155 kappale.

⁽⁷⁶⁾ Ks. komission tiedonanto valtioneuvostojen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen (mainittu alaviitteessä 30, 35 kohta).

⁽⁷⁷⁾ Mainittu alaviitteessä 35.

käyttäjälle. Kussakin rahoitusleasingoperaatiossa käyttäjälle siirrettävän osuuden täsmällinen määrä lasketaan kuitenkin hyväksynnän myöntämisen yhteydessä CGI:n 39 CA § :n mukaisesti.

3. Järjestelmän toteaminen sääntöjenvastaiseksi tueksi

- (153) Perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jäsenvaltioiden on annettava tiedoksi kaikki tukien myöntämistä tai muuttamista koskevat suunnitelmansa. Jäsenvaltio, jota asia koskee, ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä ennen kuin menettelyssä on tehty lopullinen päätös.
- (154) Ranskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 17 päivänä maaliskuuta 1998 päivätyllä kirjeellä (A/32232) aikovansa ottaa käyttöön järjestelmän, jolla rajoitetaan vuokralle annetuista hyödykkeistä tehtäviä poistoja sen estämiseksi, että järjestelmää käytettäisiin ainoastaan verotuksen optimointiin. Järjestelmä myös sisältää poikkeuksen kyseisestä rajoituksesta. Ranskan viranomaiset toteavat kirjeessään, että järjestelmä ei näytä olevan valtiontukea, josta olisi ilmoitettava ennakkoon komissiolle perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
- (155) Komission näkemyksen mukaan kyseistä kirjettä ei tässä tilanteessa voida katsoa perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuksi ilmoitukseksi. Komissio korostaa lisäksi, että mainittu kirje ei noudattanut kirjeen muotoa koskevia sääntöjä, jotka mainitaan 2 päivänä lokakuuta 1981 päivätyssä komission kirjeessä SG (81) 12740 jäsenvaltioille ja jotka olivat voimassa kyseisenä ajankohdana. Ranska on sen vuoksi toiminut sääntöjenvastaisesti ottaessaan kyseisen tukijärjestelmän käyttöön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti.

4. Tukijärjestelmän soveltuvuus yhteismarkkinoille

- (156) Koska kyseinen tukijärjestelmä katsotaan perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi, on tutkittava, voidaanko siihen soveltaa 87 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisia poikkeuksia. Ranskan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan järjestelmän tosiasiassa edunsaajat toimivat meri-, lento- ja rautatieliikenteen aloilla sekä vähäisemmässä määrin teollisuudessa. ⁽⁷⁸⁾ Edunsaajat toimivat myös rahoituslalla, sillä valtaosa taloudellisten yhteenliittymien jäsenistä on rahoituslaitoksia.
- (157) Tarkasteltaessa perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdassa määrättyjä poikkeuksia, jotka koskevat yksittäisille kuluttajille myönnettävää sosiaalista tukea, luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi annettua tukea ja tietyille Saksan liittotasavallan alueille annettavaa taloudellista tukea, voidaan yksiselitteisesti todeta, että niillä ei ole vaikutusta tämän asian käsittelyyn järjestelmän edunsaajien henkilöllisyydestä riippumatta.

- (158) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesta poikkeuksesta voidaan puolestaan todeta, että tarkasteltavana olevalla verojärjestelmällä ei edistetä Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta eikä sillä myöskään poisteta jäsenvaltion taloudessa olevaa vakavaa häiriötä. Järjestelmän tavoitteena ei ole kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistäminen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettulla tavalla.

- (159) Komissio katsoo tässä yhteydessä aiheelliseksi huomauttaa, että Ranskan viranomaiset tai asianomaiset eivät ole vedonneet mainittuihin poikkeuksiin hallintomenettelyn aikana.
- (160) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaisten poikkeusten tarkastelu edellyttää alakohtaisen analyysin laatimista.

Lentoliikenteen tukitoimenpiteiden soveltuvuus yhteismarkkinoille

- (161) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla sallitaan tuet tietyn toiminnan kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissio toteaa, että ei ole mitään perustetta sille, että tarkasteltavana olevasta järjestelmästä lentoliikenteen hyväksi myönnettujen tukien voitaisiin katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille. Tähän on syynä se, että perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan soveltamisesta valtiontukeen ilmailualalla annettujen komission suuntaviivojen ⁽⁷⁹⁾ mukaisia poikkeuksia ei voida soveltaa miltään osin tähän tapaukseen.
- (162) Komissio hyväksyy kuitenkin poikkeuksellisesti seuraavat lentoliikenteelle myönnettävät toimintatuet:

- a) tuet, jotka myönnetään vuonna 1998 annettujen ja vuonna 2000 muutettujen alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen ⁽⁸⁰⁾ perusteella syrjäisimmiltä alueilta liikennöitävien lentoreittien hyväksi korvauksena lisäkustannuksista, jotka aiheutuvat perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista pysyvistä haitoista;
- b) tuet, jotka myönnetään lentoasemien rahoittamisesta ja alueellisilta lentoasemilta liikennöivien lentoyhtiöiden toiminnan aloittamista koskevasta valtiontuesta annettujen yhteisön suuntaviivojen ⁽⁸¹⁾ perusteella sellaisilta alueellisilta lentoasemilta liikennöitävien uusien lentoreittien hyväksi, joiden vuotuinen matkustajamäärä on alle 5 miljoonaa; tuki-intensiteetti on kolmen ensimmäisen vuoden ajan 30 prosenttia niistä kustannuksista, jotka liittyvät pelkästään toiminnan aloittamiseen (suuntaviivoissa tarkoitettulla epäsuotuisalla alueella sijaitsevien alueellisten lentokenttien tapauksessa kolmen ensimmäisen vuoden ajan 40 prosenttia mainituista kustannuksista).

⁽⁷⁹⁾ EYVL C 350, 10.12.1994, s. 5.

⁽⁸⁰⁾ EYVL C 258, 9.9.2000, s. 5.

⁽⁸¹⁾ EUVL C 312, 9.12.2005, s. 1.

⁽⁷⁸⁾ Ks. johdanto-osan 17 kappaleessa oleva taulukko.

(163) Komissio hyväksyy edellä esitetyn perusteella sen, että Ranska jättää tarvittaessa takaisin perittäviä tukia koskevien laskelmien ulkopuolelle tukimäärät, jotka liittyvät

- a) lentokoneisiin, jotka osoitetaan pysyvästi syrjäisimpiin alueisiin kuuluvalta alueelta liikennöitäville lentoreiteille, kunhan lentoyhtiö voi osoittaa kyseisten lentokoneiden huollon tapahtuneen mainitulla alueella ja tukien määrä alittaa todennettujen lisäkustannusten määrän;
- b) lentokoneisiin, jotka osoitetaan alueelliselta lentosemalta liikennöitäville uusille lentoreiteille, suuntaviivoissa mainitun enimmäisintensiteetin mukaan, kunhan kyseisistä reiteistä ei tarkastelujakson aikana tehdä yhteisön lentoliikenteen harjoittajien pääsystä yhteisön sisäisen lentoliikenteen reiteille 23 päivänä heinäkuuta 1992 tehdyn neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2408/92⁽⁸²⁾ 4 artiklan mukaista, julkisen palvelun velvoitetta koskevaa sopimusta, jossa määrätään taloudellisen korvauksen maksamisesta kyseisen velvoitteen hoidosta.

(164) Kaikki muut tuet, jotka myönnetään lentoliikennealan yrityksille kyseisen järjestelmän soveltamisen perusteella, ovat perustamissopimuksen vastaisia.

Meriliikenteen tukitoimenpiteiden soveltuvuus yhteismarkkinoille

(165) Yhteisön suuntaviivoissa vuodelta 1997 ja vuodelta 2004⁽⁸³⁾ määritellään perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti valtiontukiohjelmat, jotka voidaan hyväksyä yhteisön meriliikenneyritysten tukemiseksi kolmansien maiden suunnalta tulevalta kilpailulta, seuraavankaltaisten yleistavoitteiden saavuttamiseksi:

- työpaikkojen turvaaminen yhteisössä (sekä merellä että maissa),
- turvallisuuden lisääminen,
- merenkulkualan osaamisen säilyttäminen yhteisössä ja alaan liittyvien taitojen kehittäminen.

(166) Näiden tavoitteiden mukaisesti yhteisön suuntaviivoissa vuosilta 1997 ja 2004 sallitaan kuitenkin tiettytyyppiset verotukselliset toimenpiteet varustamoiden hyväksi niiden kilpailukykyyn parantamiseksi (3.1 kohta).

(167) Yhteisessä merenkulupolitiikassa valtiontuen tavoitteena on edistää yhteisön laivastojen kilpailukykyä maailman

laivaliikennemarkkinoilla. Verohelpotusjärjestelmissä on sen vuoksi yleensä edellytettävä yhteyttä yhteisön lippuun.

(168) Lisäksi kyseisistä tukiohjelmista saatavilla eduilla on helpotettava merenkulkualan kehitystä ja työllisyyttä yhteisön edun mukaisesti. Edellä mainitut veroduet on siis rajoitettava koskemaan ainoastaan merenkulkua. Jos laivanvarustamo harjoittaa myös muuta kaupallista toimintaa, näistä toiminnoista edellytetään erillistä kirjanpitoa, jotta estetään tuen siirtäminen toimintaan, joka ei ole merenkulun määritelmän mukaista.

(169) Nyt tarkasteltava järjestelmä suosii kiistattomasti Ranskan lipun alla purjehtivien alusten rahoittamista, ja sillä pyritään edistämään meriliikenteen kehitystä ja alan työllisyyttä.

(170) Järjestelmän mukaisesti myönnetty tuet helpottavat lisäksi alusten rahoittamista ja edistävät siten yhteisön aluskannan uusimista. Komissio on tältä osin Ranskan viranomaisten kanssa yhtä mieltä siitä, että kyseisillä tuilla voidaan lisätä Ranskan lipun alalla purjehtivien alusten määrää ja uusia laivakantaa.⁽⁸⁴⁾ Komissio yhtyy erityisesti näkemykseen, jonka mukaan kyseisellä järjestelmällä edistetään merenkulkualan työpaikkojen turvaamista yhteisössä sekä maalla että merellä. Tämän mahdollistaa etenkin hyväksymismenettely, jossa asetetaan järjestelmän soveltamisen ehdoksi se, että hakijalla on yhteisön alueella sijaitseva strateginen päätöksentekokeskus meriliikenteen ja alusten hallinnointia varten, ja jossa otetaan huomioon myös työllisyyteen liittyvät näkökohdat.⁽⁸⁵⁾ Myös monet asianomaisiin osapuoliin kuuluvat varustamot vahvistavat tämän. Ne korostavat tarkasteltavana olevan järjestelmän merkitystä Ranskan lipun alalla purjehtivista miehistöistä aiheutuvien lisäkustannusten kattamisessa, laadukkaiden työpaikkojen säilyttämisessä merenkulkualalla ja jäsenvaltion lipun alla purjehtivan aluskannan säilyttämisessä nykytasolla tai jopa laajentamisessa.⁽⁸⁶⁾ Komissio korostaa kuitenkin, että vuonna 2004 annettujen yhteisön suuntaviivojen mukaan hinaajien ja ruoppausalusten tapauksessa tukien voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille vain siinä tapauksessa, että yli 50 prosenttia aluksella tietynä vuonna suoritetusta toiminnasta on meriliikennettä.⁽⁸⁷⁾

(171) Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että koska CGI:n 39 CA § :n mukainen verojärjestelmä on vuonna 2004 annettujen yhteisön suuntaviivojen 3.1 kohdan mukainen, se edistää meriliikennettä ja on siihen sovellettavissa yhteisön suuntaviivoissa määriteltyjen tavoitteiden mukainen.

⁽⁸²⁾ EYVL L 240, 24.8.1992, s. 8.

⁽⁸³⁾ Mainittu alaviitteessä 12. Komissio toteaa tältä osin, että sääntöjenvastaisesti myönnettyjen tukien soveltuvuutta yhteismarkkinoille on arvioitava tukien myöntämisen aikaan voimassa olevassa välineessä vahvistettujen perussääntöjen mukaan (ks. komission ilmoitus valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä, EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22). Jos CGI:n 39 CA § :n mukaisia tukitoimenpiteitä on myönnetty vuonna 2004 annettujen, meriliikenteen valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen voimaantulon jälkeen, toimenpiteisiin sovelletaan vain suuntaviivoja vuodelta 2004. Keskeisiin sääntöihin ei kuitenkaan ole tehty muutoksia hinaajia ja ruoppausaluksia lukuun ottamatta (ks. johdanto-osan 170 kappale).

⁽⁸⁴⁾ Ks. johdanto-osan 38 kappale.

⁽⁸⁵⁾ Ks. johdanto-osan 25 ja 26 kappale.

⁽⁸⁶⁾ Ks. johdanto-osan 57 kappale.

⁽⁸⁷⁾ Ks. alaviitteessä 12 mainitut meriliikenteen valtiontukea koskevat suuntaviivat vuodelta 2004, 3.1 kohdan 12–16 alakohta.

(172) Jotta kyseisen järjestelmän perusteella myönnettyihin tukiin voitaisiin soveltaa 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta, tukien on kuitenkin oltava ehdottomasti oikeassa suhteessa tavoitteeseen eivätkä ne saa vaikuttaa kaupan edellytyksiin yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(173) Ranskan viranomaisia pyydetään kiinnittämään huomiota vuonna 2004 annettujen yhteisön suuntaviivojen 11 kohdassa olevaan tukien määrää rajoittavaan sääntöön. Siinä määrätään seuraavaa: "Merenkulkijoiden verotuksen ja sosiaaliturvamaksujen poistaminen kokonaan sekä laivaliikenteen yritysveron alentaminen on suurin mahdollinen sallittavan tuen taso. Kilpailun vääristymisen välttämiseksi muista tukijärjestelmistä ei saa olla tätä suurempaa hyötyä. Vaikka kaikki jäsenvaltion ilmoittamat tukiohjelmista tutkitaan erikseen, edellä olevan 3–6 luvun mukaisesti myönnettävän tuen kokonaismäärä ei saa ylittää laivaliikenteestä ja merenkulkijoilta kerättävien verojen ja sosiaaliturvamaksujen kokonaismäärää." Noudattaakseen tätä määräystä Ranskan viranomaisten on varmistettava, että vuotuiset tuet, jotka varustamo saa tästä järjestelmästä, laskettuna yhteen kaikista vuosien 1997 ja 2004 yhteisön suuntaviivojen 3–6 luvun mukaisista tukiohjelmista myönnettyjen tukien, erityisesti meriliikennealan yrityksiin sovelletusta kiinteämääräisestä tonnistoverojarjestelmästä⁽⁸⁸⁾, sosiaaliturvamaksusta ja merenkulkualan elinkeinoverosta myönnettyinä vapautuksina saatujen tukien kanssa, eivät ylitä laivaliikenteestä ja merenkulkijoilta kerättävien verojen ja sosiaaliturvamaksujen kokonaismäärää. Kyseisen määrän mahdollisesti ylittävä osa tuesta on yhteismarkkinoille soveltumatonta tukea, joka on perittävä takaisin.

(174) Komissio katsoo tämän vuoksi, että tuet, jotka on myönnetty meriliikenneyrityksille CGI:n 39 CA § :n nojalla käyttöön otetun järjestelmän mukaisesti, ovat perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisia kunhan johdanto-osan 172 ja 173 kappaleessa mainitut edellytykset täyttyvät.

Rautatieliikenteen tukitoimenpiteiden soveltuvuus yhteismarkkinoille

(175) Komissio katsoo, että perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisia poikkeuksia, jotka koskevat tukea tietyn talousalueen kehityksen edistämiseen, ei voida soveltaa tarkasteltavana olevaan järjestelmään siltä osin kuin sitä sovelletaan rautatieliikenteessä käytettävien hyödykkeiden rahoittamiseen. Komissio on sitä vastoin tutkinut, voidaanko järjestelmä katsoa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaiseksi.

(176) Rautatieyritysten markkinaosuus on supistunut viime vuosina huolimatta niiden perinteikkäästä asemasta. Rautatiekaluston uudistamista on tämän vuoksi vauhditettava, jotta rautatieyritykset kykenisivät vastaamaan muiden liikennemuotojen suunnalta tulevaan kilpailuun.

Rautatiekalustoa on pyrittävä nykyaikaistamaan ja/tai uusimaan nykyistä tehokkaammin ja nopeammin, jotta rautatieliikenteen markkinaosuuden supistuminen suhteessa muihin vähemmän kestäviin ja ympäristön kannalta haitallisempiin liikennemuotoihin saataisiin pysähtymään.

(177) Komission mukaan rautatiekaluston korvaaminen uudella on tavoite, joka on sopusoinnussa yhteentoimivuuden parantamiseen tähtäävän yhteisen politiikan kanssa. Kaluston korvaamisella voidaan lisäksi lisätä palveluiden turvallisuutta ja nykyaikaisuutta parantaen samalla niiden täsmällisyyttä, luotettavuutta ja nopeutta. Koska rautatiekaluston korvaaminen on olennainen osa rautatieliikenteen kehittämistä tukevaa politiikkaa, komissio katsoo, että ehdotetut toimenpiteet eivät ole ristiriidassa yhteisen edun kanssa.

(178) Komissio katsoo tämän vuoksi, että tuet, jotka on myönnetty rautatieyrityksille CGI:n 39 CA § :n nojalla käyttöön otetun järjestelmän mukaisesti, ovat perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisia.

Teollisuuden tukitoimenpiteiden soveltuvuus yhteismarkkinoille

(179) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesta poikkeuksesta, jolla sallitaan tuet tietyn toiminnan kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, voidaan todeta, että kyseiseen järjestelmään ei liity yhtään ominaisuutta, jonka perusteella sen puitteissa myönnettyjen teollisuusalan tukitoimenpiteiden voitaisiin katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille.

(180) Komissio ei kuitenkaan voi sulkea pois sitä mahdollisuutta, että tietyt teollisuudessa käytettävät hyödykkeet, joita rahoitetaan CGI:n 39 CA § :n nojalla, täyttävät alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa⁽⁸⁹⁾ asetetut edellytykset ja erityisesti edellytykset, joiden mukaan investointi on toteutettava perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan a tai c alakohdan mukaisella tukialueella ja joiden mukaan tuensaajien osuuden kyseisestä rahoitusoperaatiosta on oltava vähintään 25 prosenttia. Tässä yhteydessä on kuitenkin noudatettava aluetukien enimmäisintensiteettejä siltä varalta, että jokin yritys saa sekä nyt tarkasteltavaa tukea että hyväksytyjä aluetukia.

(181) Komissio katsoo, että jos kyseiset edellytykset täyttyvät, teollisuusosalalla myönnetty tukitoimenpiteet soveltuvat yhteismarkkinoille.

Rahoitusalan tukitoimenpiteiden soveltuvuus yhteismarkkinoille

(182) Komissio katsoo rahoitusalan osalta, että muita kuin alakohtaisia poikkeuksia, joita käsitellään edellä, ei voida soveltaa arviointiin, joka laaditaan taloudellisten yhteenliittymien jäsenten hyväksi toteutettujen tukitoimenpiteiden soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

⁽⁸⁸⁾ Komission päätös K(2003) 1476 lopullinen, tehty 13. toukokuuta 2003 – Valtiontuki N 737/2002.

⁽⁸⁹⁾ EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.

(183) Rahoitusleasingin muodossa toteutettavan rahoitustoimen yleisluontoisuuden vuoksi komissio katsoo kuitenkin, että meri-, lento- ja rautatieliikenteen sekä teollisuusalan tukitoimenpiteiden voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille sekä kyseisten hyödykkeiden käyttäjien että mainittujen taloudellisten yhteenliittymien jäsenten osalta. On tärkeää, että taloudellisten yhteenliittymien jäseniä ei rankaista sillä perusteella, että ne eivät toimi edellä mainituilla aloilla, sillä niiden toimiminen välittäjinä on ollut välttämätön edellytys tarkasteltavina olevien rahoitustoimien toteutukselle ja sille, että hyödykkeiden käyttäjät ovat voineet hyötyä edellä mainituista poikkeuksista. Komission mukaan tätä päätelmää tukee se seikka, että käyttäjälle siirrettävä tarkoin rajattu osuus kokonaisedusta (CGI:n 39 CA § :n mukaan vähintään kaksi kolmasosaa) perustuu taloudellisten yhteenliittymien jäsenen ja käyttäjien välillä käytäviin liikeneuvotteluihin, kuten Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet. Tämä seikka osoittaa, että taloudellisten yhteenliittymien jäsenet pitävät itsellään vain asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömän osan kokonaisedusta ja noudattavat siten sääntöjä, joita sovelletaan arvioitaessa tukitoimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

5. Tuen takaisinperintä

(184) Komissio muistuttaa, että Euroopan yhteisön perustamis-sopimuksen 93 artiklan (nykyinen 88 artikla) soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽⁹⁰⁾ 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti kaikki yhteismarkkinoille soveltumattomat, kyseisestä järjestelmästä myönnetty tuet on perittävä takaisin tuensaajilta.

(185) Kyseisen 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti ”komissio ei kuitenkaan saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista”. Onkin todettu, että komissio ottaa viran puolesta huomioon poikkeukselliset olosuhteet, joiden perusteella se voi mainitun 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti luopua vaatimasta sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista.⁽⁹¹⁾

(186) Oikeusvarmuutta koskevan perustavanlaatuisen vaatimuksen tarkoituksena on varmistaa tilanteiden ja yhteisön oikeuden soveltamisalaan kuuluvien oikeudellisten suhteiden ennakoitavuus, mikä estää sen, että komissio voisi viivyttää loputtomasti toimivaltansa käyttöä.⁽⁹²⁾

⁽⁹⁰⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽⁹¹⁾ Ks. alaviitteessä 24 mainittu tuomio asiassa RSV v. komissio, 24.11.1987.

⁽⁹²⁾ Ks. asia C-74/00 P ja C-75/00 P, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24.9.2002 (Kok. 2002, s. I-7869, 140 kohta).

(187) Vaikka nyt tarkasteltavassa tapauksessa ei voida todeta, että perustellun luottamuksen periaatetta olisi rikottu⁽⁹³⁾, komissio katsoo asiaan liittyvien erittäin erikoislaatuisten olosuhteiden vuoksi, että oikeusvarmuuden periaatetta ei ole tässä tapauksessa noudatettu suhteessa verojärjestelmän edunsaajiin.

(188) Komissio katsoo, että saatavilla on poikkeuksellisia aihetodisteita, joiden perusteella voidaan todeta yhtäältä, että komissio on viivyttänyt toimivaltansa käyttöä tarkasteltavana olevan järjestelmän tutkinnassa, ja toisaalta, että järjestelmän edunsaajia on johdettu harhaan tuen säännönmukaisuuteen nähden.

(189) Ranskan viranomaiset antoivat CGI:n 39 C § :n toisen momentin ja 39 CA § :n mukaisen järjestelyn komissiolle tiedoksi 17 päivänä maaliskuuta 1998 päivätyllä kirjeellä. On totta, että kyseistä kirjettä ei voida katsoa perustamis-sopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuksi ilmoitukseksi⁽⁹⁴⁾ eikä sen, että komissio ei vastannut kirjeeseen, voida yksistään katsoa rikkovan oikeusvarmuuden periaatetta, sillä muuten perustamis-sopimuksen 87 ja 88 artiklan määräykset eivät enää olisi vaikutuksiltaan tehokkaat. Pitää kuitenkin paikkansa, että komission huomio kiinnitettiin kyseisenä ajankohtana tarkasteltavana olevaan järjestelmään.⁽⁹⁵⁾

(190) Tutkiessaan kahta käsiteltäväkseen saatettua kantelua, jotka koskivat Sea France- ja BAI-varustamoiden hyväksi väitetysti toteutettuja tukitoimenpiteitä, komissio esitti sitä paitsi Ranskan viranomaisille kahteen otteeseen kysymyksiä

⁽⁹³⁾ Komissio ei ole antanut asiasta täsmällisiä, ehdottomia ja johdonmukaisia vakuutuksia, joiden perusteella Ranskan viranomaiset ja/tai järjestelmän edunsaajat olisivat voineet muodostaa perusteltuja odotuksia järjestelmän säännönmukaisuudesta [perustellun luottamuksen periaatteen määritelmän osalta ks. asiat 265/85, Van den Bergh en Jurgens v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 11.3.1987 (Kok. 1987, s. 1155, 44 kohta), C-152/88, Sofrimport v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 26.6.1990 (Kok. 1990, s. I-2477, 26 kohta), T-290/97, Mehibas Dordtselaan v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 18.1.2000 (Kok. 2000, s. II-15, 59 kohta), ja T-223/00, Kyowa Hakko Kogyo v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 9.7.2003 (Kok. 2003, s. II-2553, 51 kohta)]. Tapauksesta, jossa sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen saajille ei ollut syntynyt perusteltua luottamusta, ks. asiat C-183/02 P ja C-187/02 P, Demesa ja Territorio Histórico de Álava v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 11.11.2004 (Kok. 2004, s. I-10609, 44 ja 45 kohta), ja mainittu oikeuskäytäntö.

⁽⁹⁴⁾ Ks. johdanto-osan 153–155 kappale.

⁽⁹⁵⁾ Komissio korostaa kuitenkin, että vastaavaa tilannetta ei voi enää syntyä asetuksen N:o 659/99 (mainittu alaviitteessä 90) ja kyseisen asetuksen täytäntöönpanosta 21. huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 784/2004 voimaantulon jälkeen (EYVL L 40, 30.4.2001, s. 1). Kyseisissä asetuksissa jäsenvaltioita muistutetaan siitä, että niillä on velvollisuus ilmoittaa uutta tukea koskevista suunnitelmista riittävän ajoissa komissiolle. Asetuksissa määritellään selkeästi ilmoitusten antamisessa noudatettavat menettelytavat, erityisesti mallilomakkeiden käyttö.

joidenkin alusten rahoitustavasta. Ranskan viranomaiset antoivat 10 päivänä heinäkuuta 2000 ja 2 päivänä huhtikuuta 2003 päivätyissä vastauskirjeissään⁽⁹⁶⁾ selkeän kuvauksen CGI:n 39 CA § :n mukaisesta järjestelmästä ja sen sisällöstä.

- (191) Koska komissio ei ryhtynyt jatkotoimenpiteisiin Ranskan viranomaisten toimitettua sille sen pyytämät kirjeet, joissa kuvailtiin nyt tarkasteltavaa järjestelmää, on katsottava, että komissio on viivytellyt toimivaltansa käytössä aloittaessaan muodollisen tutkintamenettelyn vasta 14 päivänä joulukuuta 2004 ja jättänyt samalla sijaa epäilykselle siitä, onko kyseinen järjestelmä sääntöjenmukainen.
- (192) Ranskan viranomaiset viittaavat 8 päivänä toukokuuta 2001 tehtyyn komission päätökseen⁽⁹⁷⁾ valtiontuesta, jonka Ranska on myöntänyt Brittany Ferries -yhtiölle. Tästä on todettava, että komissio totesi päätöksessään, että tuolloin tarkasteltavana olleessa järjestelmässä oli kyse yleisestä toimenpiteestä, sillä sitä voitiin soveltaa kaikkiin toimialoihin ja se kuului yleisten oikeussääntöjen piiriin. Vaikka pitää paikkansa, että kyseisessä asiassa tarkasteltu järjestelmä oli voimassa ennen vuotta 1998, on todettava, että tämä voimassaoloon liittyvä seikka ei käynyt selkeästi ilmi päätöksen perusteluista, mikä on voinut johtaa harhaan nyt tarkasteltavan järjestelmän edunsaajia.
- (193) Edellä esitetyt seikat osoittavat tämän vuoksi kokonaisuutena tarkasteltuna, että nyt tarkasteltavaan asiaan liittyy poikkeuksellisia olosuhteita ja että oikeusvarmuuden periaatteen noudattamiseksi järjestelmän edunsaajiin nähden tukien takaisinperintä on perusteltua rajata ja eriyttää niiden myöntämisaikankohdan mukaan.
- (194) Komissio katsoo tämän vuoksi, että Ranskan ei tarvitse periä takaisin yhteismarkkinoille soveltumattomia tukia, jotka on myönnetty sääntöjenvastaisesti vuonna 1998 annetun lain nro 98–546 voimaantulon jälkeen osana rahoitustoimia, joille Ranskan toimivaltaiset viranomaiset olivat sitoutuneet myöntämään CGI:n 39 CA § :n mukaisesta järjestelmästä saatavan edun oikeudellisesti sitovalla päätöksellä⁽⁹⁸⁾, joka on tehty ennen perustamis-sopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta 14 päivänä joulukuuta 2004 tehdyn komission päätöksen julkaisemista 13 päivänä huhtikuuta 2005 *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
- (195) Sitä vastoin yhteismarkkinoille soveltumaton tuki peritään takaisin tuensaajilta kaikkien niiden rahoitustoimien tapauksessa, joille Ranskan toimivaltaiset viranomaiset olivat sitoutuneet myöntämään CGI:n 39 CA § :n mukaisesta järjestelmästä saatavan edun sellaisella oikeudellisesti sitovalla päätöksellä, joka on tehty edellä mainitun päätöksen julkaisemisen jälkeen. Takaisinperinnässä otetaan huomioon taloudellisen yhteenliittymän jäsenten lopulta itsellään säilyttämän edun määrä ja käyttäjälle siirretty määrä.⁽⁹⁹⁾ Jos osa kyseisen hyödykkeen käyttäjälle siirretystä tuesta soveltuu yhteismarkkinoille, taloudellisen yhteenliittymän jäseniltä takaisin perittävä määrä

määritetään saman suhdeluvun perusteella kuin hyödykkeen käyttäjälle siirretty osa edusta.

- (196) Komissio katsoo aiheelliseksi tarkentaa tässä yhteydessä, että vaikka taloudellisten yhteenliittymien jäsenille aiheutuneet verotukselliset ja oikeudelliset riskit ovat tietyissä tapauksissa voineet vaikuttaa sopimuksellisesti hyödykkeiden käyttäjiin, tämä ei ole ristiriidassa sen periaatteen kanssa, jonka mukaan komission vaatiessa tarvittaessa sääntöjenvastaisen tuen perittäväksi takaisin sen tavoitteena on poistaa tuensaajilta etu, josta ne ovat hyötynet kyseisillä markkinoilla verrattuna kilpailijoihinsa, ja palauttaa markkinoille tilanne, joka niillä vallitsi ennen kyseisen tuen maksamista. Samalla tavoin kuin tämän tavoitteen saavuttaminen ei voi riippua muodosta, jossa tuki on myönnetty, se ei voi riippua myöskään tuensaajien hyväksymistä sopimusmääräyksistä.⁽¹⁰⁰⁾

VIII. PÄÄTELMÄ

- (197) Komissio toteaa, että Ranska on pannut CGI:n 39 CA § :n mukaisen tukiohjelman sääntöjenvastaisesti täytäntöön ja rikkonut tämän vuoksi perustamis-sopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa.
- (198) Ranskan on sen vuoksi toteuttava kaikki tarvittavat toimenpiteet kyseisten tukien perimiseksi takaisin, lukuun ottamatta tukia, jotka Ranskan toimivaltaiset viranomaiset olivat sitoutuneet myöntämään oikeudellisesti sitovalla päätöksellä, joka on tehty ennen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen julkaisemista 13 päivänä huhtikuuta 2005 *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja lukuun ottamatta tukia, jotka koskevat rautatie-liikenteessä käytettäviä hyödykkeitä. Muiden operaatioiden osalta takaisin perittävistä määristä vähennetään valtiontukiin sovellettavien alakohtaisten sääntöjen mukaiset tuen hyväksyttävät enimmäismäärät ja niissä otetaan huomioon tuet, jotka tuensaajille on jo myönnetty muissa yhteyksissä. Näitä alakohtaisia sääntöjä ovat meriliikenteen valtiontukia koskevat yhteisön suuntaviivat vuosilta 1997 ja 2004, alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuodelta 1998 (muutetut suuntaviivat vuodelta 2000) ja lentoasemien rahoittamisesta ja alueellisilta lentoasemilta liikennöivien lentoyhtiöiden toiminnan aloittamista koskevasta valtiontuesta annetut yhteisön suuntaviivat vuodelta 2005 sekä teollisuusalalla käytettävien hyödykkeiden rahoittamisen osalta alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat.
- (199) Tuensaajilta on perittävä johdanto-osan 151, 152 ja 194–196 kappaleen mukaisesti takaisin edellä mainitut yhteismarkkinoille soveltumattomat tuet, jotka toimivaltaiset kansalliset viranomaiset olivat sitoutuneet myöntämään sellaisella oikeudellisesti sitovalla päätöksellä, joka on tehty edellä mainitun päätöksen julkaisemisen jälkeen.
- (200) Jos kyseisenkaltaisia tukia on myönnetty, komissio pyytää Ranskaa toimittamaan sille liitteenä olevan lomakkeen, joka koskee takaisinperinnän edistymistä, ja laatimaan luettelon takaisinperintämenettelyn kohteina olevista tuensaajista,

⁽¹⁰⁰⁾ Ks. asia C-183/91, komissio v. Kreikka, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 10.6.1993 (Kok. 1993, s. I-3131, 16 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

⁽⁹⁶⁾ Mainittu alaviitteessä 16.

⁽⁹⁷⁾ Mainittu alaviitteessä 15.

⁽⁹⁸⁾ Ks. asia T-109/01, Fleuren Compost v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 14.1.2004 (Kok. 2004, s. II-127, 74 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

⁽⁹⁹⁾ Ks. johdanto-osan 150–152 kappale.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Yleisen verolainsäädännön 39 CA § :n mukainen järjestelmä, jonka Ranska on ottanut käyttöön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ei sovellu yhteismarkkinoille lukuun ottamatta 2 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä.

2 artikla

Seuraavat 1 artiklassa tarkoitettuun järjestelmään myönnetty tukitoimenpiteet soveltuvat yhteismarkkinoille:

- 1) meri- ja lentoliikenteen aloilla toteutetut toimenpiteet tapauksen mukaan joko meriliikenteen valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivojen tai lentoliikenteen valtiontukien sovellettavien yhteisön suuntaviivojen mukaiseen enimmäismäärään saakka ja ottaen lisäksi huomioon tarkastelujaksolla jo myönnettyt tuet;
- 2) rautatieliikenteen alalla toteutetut toimenpiteet;
- 3) teollisuudessa toteutetut toimenpiteet alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen mukaiseen enimmäismäärään saakka.

Kyseisen järjestelmän mukaisesti toteutettavien rahoitustoimien yleisluontoisuuden vuoksi meri-, lento- ja rautatieliikenteen sekä teollisuuden tukitoimenpiteiden voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille paitsi kyseisten hyödykkeiden käyttäjien, myös mainittujen taloudellisten yhteenliittymien jäsenten osalta.

3 artikla

Ranskan on poistettava 1 artiklassa tarkoitettu tukiohjelma käytöstä siltä osin kuin se ei sovellu yhteismarkkinoille ja pidättäydettävä hyväksymästä uusia toimenpiteitä kyseisen ohjelman puitteissa.

4 artikla

1. Ranskan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettuun ohjelmasta sääntöjenvastaisesti myönnettyjen tukien perimiseksi takaisin tuensaajilta lukuun ottamatta

sellaisten rahoitustoimien puitteissa myönnettyjä tukia, jotka kansalliset toimivaltaiset viranomaiset olivat sitoutuneet myöntämään oikeudellisesti sitovalla päätöksellä, joka on tehty ennen 13 päivää huhtikuuta 2005, ja lukuun ottamatta 2 artiklassa tarkoitettuja tukia.

2. Tuki on maksettava takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön täytäntöönpano. Takaisin perittävästä tuesta on maksettava korko siitä päivästä lukien, jona tuki on tullut tuensaajien käyttöön, siihen päivään saakka, jona tuki tosiasiallisesti peritään takaisin. Korko lasketaan komission asetuksen (EY) N:o 794/2004⁽¹⁰¹⁾ V luvun säännösten mukaisesti.

5 artikla

Ranskan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa ja suunnittelemansa toimenpiteet.

Ranskan on toimitettava kyseiset tiedot komissiolle liitteessä II olevalla lomakkeella ja laadittava tyhjentyvä luettelo yrityksistä, jotka ovat hyötynet 1 artiklassa tarkoitettun järjestelmän puitteissa toteutetuista, 4 artiklan 1 kohdan mukaisin ehdoin myönnettyistä tukitoimenpiteistä, kyseisistä liikennevälineistä ja kussakin tapauksessa maksetuista määristä.

Ranskan on myös laadittava luettelo yrityksistä, jotka ovat hyötynet 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tukitoimenpiteistä, ja ilmoitettava kunkin edunsaajayrityksen saama tukimäärä. Ranskan on toimitettava nämä tiedot liitteessä III olevilla lomakkeilla.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä joulukuuta 2006.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

⁽¹⁰¹⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

LIITE I

Luettelo asianomaisista, jotka ovat esittäneet huomautuksia komissiolle perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti

- 1) Méridionale de Navigation
 - 2) Caisse d'Epargne
 - 3) Broström
 - 4) Calyon
 - 5) BNP Paribas
 - 6) Brittany Ferries
 - 7) CMA CGM
 - 8) Bourbon Maritime
 - 9) Société Générale Corporate and Investment Banking
 - 10) Gaz de France
 - 11) Louis Dreyfus Armateurs
 - 12) Nimetön
 - 13) Fouquet Sacop
 - 14) Péto Marine
 - 15) Air France
 - 16) Nimetön
-

LIITE III

A. MERI- JA LENTOLIIKENNE

(toimitetaan energian ja liikenteen pääosastolle)

KUSTAKIN MERI- TAI LENTOLIIKENNEALAN YRITYKSESTÄ SEURAAVAT TIEDOT:

A. Investoinnin luonne ja suuntaviivojen sovellettavuus erityisesti lentoliikenteen osalta: sijainti syrjäisimpiin kuuluvalla alueella, lisätoimintakustannukset, suuntaviivojen mukaisesti hyväksyttävät enimmäiskustannukset jne.

B. Takaisinmaksettavan tuen laskenta

(1) Taloudelliselta yhteenliittymältä yritykselle siirretty osuus

(2) Etu, jonka yritys on saanut 39 CA § :n nojalla koko lentokalustoaan tai aluskantaansa varten tarkastelujakson aikana

(3) Muut tuet, jotka kyseiselle yritykselle on myönnetty suuntaviivojen mukaisesti tarkastelujakson aikana

(4) Tukimäärä, joka yritykselle voidaan enintään myöntää sovellettavien suuntaviivojen mukaisesti

Takaisinmaksettavan, yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen määrä: (5) = (2) + (3) - (4)

Jos (5) on positiivinen, kyseisen taloudellisen yhteenliittymän on maksettava takaisin: (5) * [1 - (1)]
ja yrityksen on maksettava takaisin: (5) * (1)

B. TEOLLISUUSINVESTOINNIT JA INVESTOINEET TALOUDELLISET YHTEENLIITTYMÄT

(toimitetaan kilpailun pääosastolle)

A. Investoinnin määrä, alue, jolla se toteutetaan, ja ehto, jonka mukaan tuensaaajien on osallistuttava rahoitukseen 25 prosentin osuudella

B. Aluetuen enimmäismäärä kyseisellä alueella

C. Takaisinmaksettavan tuen laskenta

(1) Ministeriön ohjeen mukaan laskettu edun määrä

(2) Etu, jonka yritys saa 39 CA § :n nojalla

(2) = (1) x taloudelliselta yhteenliittymältä yritykselle siirretty osuus

(3) Samaan investointiin saatujen muiden aluetukien määrä

(4) Kohdan B mukainen aluetuen enimmäismäärä

Takaisinmaksettavan, yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen määrä: (5) = (2) + (3) - (4)

Jos (5) on positiivinen, kyseisen taloudellisen yhteenliittymän on maksettava takaisin: [(1) - (2)] x (5) / (1)
ja yrityksen on maksettava takaisin: (5) * (2) / (1)

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 20 päivänä joulukuuta 2006,****valtioneudesta C 44/05 (ex NN 79/05, ex N 439/04), jonka Puola on osittain myöntänyt Huta Stalowa Wola SA -nimiselle yritykselle**

(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 6730)

(Ainoastaan puolankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2007/257/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut ⁽¹⁾ asianomaisia esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Puola ilmoitti komissiolle 8 päivänä lokakuuta 2004 päivätyllä kirjeellä Huta Stalowa Wola SA:n, jäljempänä "HSW", hyväksi myönnetystä rakenneuudistuksesta saadakseen oikeusvarmuuden siitä, että tuki oli myönnetty ennen Puolan liittymistä Euroopan unioniin ja ettei sitä sovelleta enää liittymisen jälkeen, minkä vuoksi kyseessä ei ole uusi tuki, jota komissio saattaisi tarkastella EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla. Siinä tapauksessa, että komissio katsoisi toimenpiteiden olevan uutta tukea, Puola pyysi, että tuki hyväksyttäisiin rakenneuudistustukena.
- (2) Komissio pyysi Puolaa toimittamaan lisätietoja 11 päivänä marraskuuta 2004, 1 päivänä maaliskuuta 2005, 27 päivänä huhtikuuta 2005 ja 26 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyillä kirjeillä, joihin Puolan viranomaiset vastasivat 31 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä ja 2 päivänä helmikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, 4 päivänä huhtikuuta 2005 päivätyllä ja 8 päivänä huhtikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, 7 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyllä ja 9 päivänä kesäkuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 2 päivänä syyskuuta 2005 päivätyllä ja 6 päivänä syyskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.
- (3) Tietojenvaihdon yhteydessä kävi ilmi, että osa ilmoitetuista tukitoimenpiteistä oli pantu täytäntöön EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Tämän vuoksi tuki luokiteltiin sääntöjenvastaiseksi tueksi, ja asia kirjattiin uudella numerolla NN 79/2005.
- (4) Komissio ilmoitti Puolalle 23 päivänä marraskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa edellä mainittujen toimenpiteiden osalta perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.

- (5) Komission päätös perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä ⁽²⁾. Komissio pyysi asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa kyseisestä toimenpiteestä.
- (6) Puolan viranomaiset esittivät huomautuksensa 7 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyllä ja 9 päivänä maaliskuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio ei ole saanut huomautuksia muilta asianomaisilta.

2. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA**2.1 Yritys**

- (7) Tuensaja HSW on samannimisen konsernin emoyhtiö, jonka päätoimipaikka on Karpaattien voivodikunnassa sijaitseva Stalowa Wola. Kyseisellä alueella voidaan myöntää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua aluetukea. Helmikuussa 2006 yhtiöön kuului 8 yritystä, joiden osakkeista HSW omisti vähintään 51 prosenttia (mikä antoi sille yrityksissä määräysvallan), sekä 10 yritystä, joiden osakkeista se omisti vähemmän kuin 51 prosenttia. HSW:n omistamat yritykset toimittavat toisilleen tavaroita ja palveluja. Emoyhtiön ohella suurin nimellispääoma on seuraavilla yrityksillä: HSW-Zakład Zespołów Napędowych Sp. z o.o. ja HSW-Zakład Zespołów Mechanicznych Sp. z o.o. HSW:n kokonaismyynnistä 20–30 prosenttia suuntautuu konsernin muille yrityksille.
- (8) HSW perustettiin vuonna 1937. Aluksi yritys valmisti tykkejä ja ruostumatonta terästä. Toisin kuin tytäryritys HSW-Zakład Metalurgiczny, se ei ole teräksentuottaja. Vuonna 1991 siitä tuli osakeyhtiö. Valtio omistaa osakkeista 76 prosenttia ja työntekijät 9 prosenttia. Loput osakkeet kuuluvat yksityisille ja julkisille osakkeenomistajille, joista yhdenkään osuus ei kuitenkaan ole enempää kuin 5 prosenttia. Yritys tuottaa rakennuskoneita ja -laitteita sekä puolustustarvikkeita (mm. tykkeitä ja haupit-seja).
- (9) Vuonna 2005 HSW työllisti noin 2 400 työntekijää, kun vuonna 2002 työntekijöitä oli 3 173.

⁽¹⁾ EUVL C 34, 10.2.2006, s. 5.⁽²⁾ Ks. alaviite 1.

(10) Yksi HSW:n tytäryhtiöistä on jakeluyhtiö Dressta Sp. z o.o., jäljempänä 'Dressta'. Dressta siirtyi kokonaan HSW:n alaisuuteen syyskuussa 2006, mutta ennen sitä 51 prosenttia sen osakkeista omisti HSW:n kilpailija Komatsu American International Company USA, jäljempänä 'KAIC'. Vuonna 1995 HSW siirsi ulkomaanmarkkinoilla tapahtuvaan myyntiin liittyvät lisenssit ja omaisuuserät Dresstalle 12 vuodeksi.

2.2 Yrityksen vaikeudet

(11) Tuensajaan vaikeudet alkoivat vuonna 2002, jolloin sen liikevaihto väheni 352,6 miljoonaan Puolan zlotyyn (92,7 milj. euroa), kun se vuonna 2000 oli ollut 494,9 miljoonaa zlotya (130,2 milj. euroa⁽³⁾). Liikevaihto siis supistui 29 prosenttia. Vienti supistui 505 miljoonasta zlotysta (132,8 milj. euroa) 279 miljoonaan zlotyyn (73,4 milj. euroa). Ulkomaantoiminnan liikevaihdon väheneminen johtui ennen muuta talouden taantumasta sekä siitä, että Dressta supisti huomattavasti HSW:n tuotteiden myyntiä Pohjois-Amerikan markkinoilla suurimman osakaansa, HSW:n merkittävän kilpailijan vaikutuksesta.

(12) Vuonna 2002 tuensaja kirjasi tuotantotoiminnastaan 44,2 miljoonan zlotyn (11,6 milj. euron) tappiot, mikä johtui ennen muuta tuotantokapasiteetin alhaisesta käyttöasteesta. Koska valtaosa ulkomaanmyynnistä tapahtui Yhdysvaltain dollareina, kun taas valtaosa yrityksen kustannuksista ilmaistaan zlotyina, zlotyn arvon nousu alensi myynnin arvoa ja tuensajaan elinkelpoisuutta.

(13) HSW oli pahasti velkaantunut. Vuosina 2000–2002 yrityksellä oli velkaa keskimäärin 169,1 miljoonaa zlotya (44,5 milj. euroa).

(14) Myöskään yrityksen tuotantotoiminta ei ollut kannattavaa; vuonna 2000 myynnistä kertyi tappiota 6,4 miljoonaa zlotya (1,68 milj. euroa) ja vuonna 2002 jo 33,9 miljoonaa zlotya (8,60 milj. euroa).

(15) Vuonna 2002 HSW-konsernin nettotappiot olivat 137,7 miljoonaa zlotya (36,2 milj. euroa) ja vuonna 2003 edelleen 123,9 miljoonaa zlotya (32,5 milj. euroa).

2.3 Rakenneuudistus

(16) Ratkaistakseen nämä vaikeudet tuensaja laati vuonna 2002 rakenneuudistussuunnitelman vuoksiksi 2003–2007. Suunnitelmaa muutettiin helmikuussa 2006.

(17) Yksi tärkeimmistä rakenneuudistussuunnitelmaan sisällyttä toimenpiteistä on tuensajaan organisaatorakenteen muuttaminen. HSW:n rakenneuudistuksen keskeisenä ideana on se, että tuotantoon suoraan sidoksissa olevat yrityksen osat erotetaan rakenneuudistuksen piiriin kuuluvista omaisuuseristä. Tätä varten HSW:n pääosakas eli valtio perusti erillisen yrityksen nimeltä HSW-Trading Sp. z o.o., jäljempänä 'HSW-Trading'. HSW-Trading sai

valtiolta 40 miljoonan zlotyn (10,5 milj. euron) pääomanlisäyksen, josta Puolan viranomaiset ilmoittivat samalla kun ne ilmoittivat muusta HSW:lle myönnetystä tuesta (ks. jäljempänä taulukko nro 1).

(18) HSW-Tradingin tehtävänä olivat teollisuuskoneiden tuotanto ja myynti, logistiikka, laadunvalvonta sekä koneiden tuotannossa tarvittavien materiaalien toimittaminen, kun taas HSW:n vastuulla olivat tutkimus- ja kehittämistoiminta, tuotantoresurssien rahoittaminen, strateginen markkinointi, varaosien myynti ja huolto sekä puolustustarvikkeiden tuotanto ja myynti, minkä lisäksi se vastasi organisaation rakenneuudistuksesta. Tuotantotoiminnan harjoittamista varten HSW-Trading vuokrasi HSW:lta tuotantoon välittömästi liittyvät resurssit. Myös tarvittava henkilöstö siirrettiin väliaikaisesti HSW-Tradingille.

(19) Tämä työnjako oli tarkoitus säilyttää vuosina 2004–2005 eli HSW:n rakenneuudistuksen toteuttamisen ajan. Vuoden 2006 lopussa HSW-Trading oli määrä sulauttaa jälleen HSW:hen.

(20) Rakenneuudistussuunnitelman mukaan on määrä toteuttaa mittava henkilöstöuudistus. Rakenneuudistuksen päättyessä vuonna 2007 HSW:n on tarkoitus työllistää enää 2 100 henkeä, kun vuoden 2002 lopussa työntekijöitä oli 3 173.

(21) Rakenneuudistuksen toisena tavoitteena on organisoida rakennuskoneiden ja varaosien maailmanlaajuinen jakeluverkosto, jonka avulla tuensaja voi tavoittaa uusia markkinoita.

(22) HSW:n rakenneuudistukseen sisältyvät myös tytäryhtiöiden myynti sekä palvelujen tarjoamisesta vastaavien tuensajaan osastojen yksityistäminen. Vuoteen 2006 mennessä HSW on myynyt HSW-Zakład Kuźnia Matrycowa Sp. z o.o:n [...] miljoonasta zlotysta (*) ([...] milj. euroa). Kahdelle HSW-Zakład Metalurgicznyn tytäryhtiölle (HSW-Walcownia Blach Sp. z o.o. ja HSW-Huta Stali Jakościowych) löytyi yksityinen sijoittaja. HSW sai yksityistämisestä tuloja yhteensä 112,2 miljoonaa zlotya (29,5 milj. euroa). Vuonna 2006 oli määrä saattaa päätökseen kahden muun tytäryhtiön myynti (HSW-Zakład Sprężynownia ja HSW-Tlenownia).

(23) Omaisuuserien rakenneuudistus edellyttää tuotantokapasiteetin vähentämistä 1 500:sta rakennuskoneesta 1 200:aan vuodessa. HSW:lla katsottiin olevan yhtiön tarpeisiin nähden selvästi liikaa omaisuutta. Koska HSW aikoo keskittyä pääasiallisesti rakennuskoneiden tuotantoon, huomattava osa omaisuudesta oli myytävä. Omaisuuserien myynti tammikuun 2003 ja joulukuun 2005 välisenä aikana tuotti tuloja 52,1 miljoonaa zlotya (13,7 milj. euroa) eli huomattavasti enemmän kuin etukäteen oli arvioitu (10,3 milj. zlotya eli 2,7 milj. euroa). Myynti koski seuraavia

⁽³⁾ Kaikki Puolan viranomaisten zlotyina (PLN) ilmoittamat määrät on selkeyden vuoksi muunnettu euroiksi (EUR) 17.11.2006 sovelletun vaihtokurssin mukaan, jolloin 1 EUR = 3,8019 PLN.

(*) Luottamuksellinen tieto.

omaisuuseriä: maata noin 248,4 hehtaaria (ml. 153 ha metsää); kiinteistöjä, joiden käyttöpinta-ala oli yhteensä noin 76 000 m², sekä 94 konetta ja laitetta.

- (24) Rakenneuudistuksen kokonaiskustannukset, ennen EU:hun liittymistä aiheutuneet kustannukset mukaan luettuina, ovat 450,3 miljoonaa zlotya (118,5 milj. euroa). Kustannuserät esitetään taulukossa 1.

Taulukko 1:

Rakenneuudistuksen kustannukset (tuhansina zlotyina)

Rakenneuudistustoimenpide	Kustannukset
Yksityisoikeudellisten veloitteiden rakenneuudistus	95 648
Julkisoikeudellisten veloitteiden rakenneuudistus	113 213
Toimitus- ja jakeluverkoston organisointi	151 241
Raaka-aineiden, varaosien ja komponenttien saannin jatkuvuuden varmistaminen	40 000
Tuotteiden rakenneuudistus	11 666
Omaisuuksien rakenneuudistus	871
Henkilöstön rakenneuudistus	5 170
Organisaation rakenneuudistus	2 013
Tuotantoresurssien modernisointi	30 524
Yhteensä	450 346

2.4 Tukitoimenpiteet

- (25) Valtiontukea myöntävät seuraavat tahot: valtiovarainministeriö, tiede- ja tietotekniikkaministeriö, verovirastot, paikallisviranomaiset, sosiaalivakuutuslaitos (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ZUS), valtiollinen vammaisten kuntoutusrahaisto (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, PFRON), kaupunginvaltuustot sekä teollisuuden kehittämissivasto (Agencja Rozwoju Przemysłu, ARP).
- (26) Puolan viranomaisten mukaan osa HSW:lle myönnetystä tuesta liittyi keskeisten kansallisten turvallisuussetujen turvaamiseen. Tämän tuen kokonaisarvo on noin 19 miljoonaa zlotya (5 milj. euroa), ja sitä on myönnetty sekä ennen Puolan liittymistä Euroopan unioniin että sen jälkeen. Puolan viranomaiset vetoavat EY:n perustamissopimuksen 296 artiklaan, jonka mukaan jokainen jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteet, jotka se katsoo tarpeelliseksi keskeisten turvallisuussetujensa turvaamiseksi.
- (27) Tärkeimmät HSW:n ei-sotilaallisen osan hyväksi ennen liittymistä toteutetut tukitoimenpiteet olivat kaksi ARP:n myöntämää lainaa, joiden kokonaisarvo oli 75 miljoonaa zlotya (19,7 milj. euroa). Toinen mittava toimenpide oli valtiovarainministeriön HSW-Trading Sp. z o.o.-nimiselle tytäryhtiölle myöntämä 40 miljoonan zlotyn (10,5 milj. euron) pääomanlisäys.
- (28) Lisäksi yrityksen velkoja mitätöitiin 27,9 miljoonan zlotyn (7,3 milj. euron) arvosta työmarkkinoiden kannalta

erityisen merkittävälle yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain nojalla (sellaisena kuin laki on muutettuna; ks. jäljempänä taulukko 4). Kyseiseen lakiin perustuvaa rakenneuudistusta valvoi ARP:n pääjohtaja. Rakenneuudistus perustui lain 10 § :n 1 momentin 4 kohdassa ja 19 § :ssä tarkoitettuun rakenneuudistuspäätökseen, jäljempänä 'rakenneuudistuspäätös'. Rakenneuudistuspäätös, joka sisältää rakenneuudistussuunnitelman ja jonka perusteella julkisoikeudellisten veloitteiden rakenneuudistus on mahdollista, tehtiin 29 päivänä huhtikuuta 2005, ja sitä muutettiin 17 päivänä kesäkuuta 2005.

- (29) Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto toimenpiteistä, jotka sisältyvät komissiolle tiedoksi annettuun päätöksen ensimmäiseen versioon.

Taulukko 2:

Myönnetty ja suunniteltu tuki (tuhansina zlotyina) ilmoituksen mukaisesti

	Tukitoimenpiteen luonne	Nimellismäärä	Tuen määrä
I	Rakenneuudistustuki, joka on myönnetty ennen 30 päivää huhtikuuta 2004	145 785,5	129 309,1
II	Rakenneuudistustuki, joka on myönnetty työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittävälle yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna	27 897,1	19 293,7
III	Rakenneuudistustuki, joka myönnetään 30 päivän huhtikuuta 2004 jälkeen	43 456,9	13 562,9
	Yhteensä	217 139,5	162 165,7

3. PÄÄTÖS ALOITTA A EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETTU MENETTELY

- (30) Komissio päätti aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn kahdesta syystä.
- (31) Ensinnäkin komissio epäili rakenneuudistustuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.
- (32) Komissio suhtautui epäilevästi myös siihen, riittäisivätkö rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet palauttamaan tuensaajan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden, koska suunnitelman tavoitteena näytti olevan lähinnä velkojen maksaminen ja toimintakustannusten kattaminen.
- (33) Lisäksi komissio epäili vastasuoritteiden riittävyttä. Puolan viranomaisten mukaan HSW suunnitteli tuotantokapasiteetin supistamista 20 prosentilla. Toisaalta tuotantokapasiteetin käyttöastetta oli määrä lisätä

rakenneuudistussuunnitelman mukaan 27,7 prosentista vuonna 2002 peräti 66 prosenttiin vuonna 2007. Komissio suhtautui epäilevästi näiden toimenpiteiden nettovaikutukseen.

- (34) Epäilyksiä herätti myös se, myönnettäisiinkö tukea vain välttämätön vähimmäismäärä, ja se, olisiko tuensaajan oma rahoitusosuus riittävän suuri. Puolan viranomaiset eivät nimittäin olleet määritelleet selkeästi, mikä rakenneuudistuksessa katsottaisiin tuensaajan omaksi rahoitusosuudeksi ja mikä taas olisi valtion varoista rahoitettava osuus.
- (35) Komissio suhtautui epäilevästi myös tuen ainutkertaisuuden periaatteen noudattamiseen. HSW:n tytäryhtiö HSW-Zakład Zespołów Mechanicznych sai ennen Puolan liittymistä Euroopan unioniin rakenneuudistustukea vuosiksi 2003–2007. Oli osoitettava, että tämä tuki ei aiheuttanut heijastusvaikutuksia emoyhtiö HSW:lle. Vastaavasti komissio pyysi Puolan viranomaisia osoittamaan, että jos HSW:lle myönnetty rakenneuudistustuki hyväksyttäisiin, se ei aiheuttaisi heijastusvaikutuksia kyseiselle tytäryhtiölle.
- (36) Toinen syy muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiseen oli se, että komissio suhtautui epäilevästi siihen, oliko tukea saava erityinen puolustustarviketuotanto (tykit) erotettu siviilikäyttöön tarkoitettujen rakennuskoneiden tuotannosta riittäväällä tavalla. Puolan viranomaiset vakuuttivat komissiolle 7 päivänä kesäkuuta 2005 ja 2 päivänä syyskuuta

2005 päivätyissä kirjeissä, että ristikkäistuen mahdollisuus oli suljettu pois. Komissio myös totesi, että puolustustarvikkeiden tuotantoon osoitetun tuen osuus kokonaistuesta on vähäinen verrattuna puolustustarvikkeiden tuotannon osuuteen kokonaistuotannosta. Komissio vaati kuitenkin lisäselvityksiä näiden toimintojen eriyttämisestä kirjanpidosta.

4. PUOLAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (37) Puolan viranomaiset kiistivät ensinnäkin menettelyn aloittamista koskevassa komission päätöksessä esitetyn väitteen, jonka mukaan *työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittävälle yrityksille myönnettävästä valtiontuesta* 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain nojalla (sellaisena kuin laki on muutettuna) myönnettyä tukea (ks. taulukossa 2 oleva II kohta) ei olisi myönnetty ennen Puolan liittymistä Euroopan unioniin. Puolan viranomaiset toistivat aiemmin esitetyt tiedot, joiden mukaan ratkaiseva hetki em. lakiin perustuvan valtiontuen myöntämiselle oli tuensaajan julkisoikeudellisten velkojen suostumus (ns. hallinnolliset lupaukset) eikä ARP:n pääjohtajan tekemä rakenneuudistus päätös. Puolan viranomaiset vakuuttavat, että tuki myönnettiin ennen Puolan liittymistä Euroopan unioniin, koska HSW:n julkisoikeudelliset velkojat, joiden saatavat asetettiin em. lain nojalla rakenneuudistuksen piiriin, antoivat suostumuksensa HSW:lle ennen liittymistä. Tämän vuoksi komissiolla ei ole toimivaltaa arvioida tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

- (38) Toiseksi Puolan viranomaiset ilmoittivat, että tukeen oli tehty kaksi muutosta alkuperäiseen ilmoitukseen verrattuna. Ensimmäinen ja merkittävin muutos koskee taulukossa 2 olevassa III kohdassa ilmoitetun valtiontuen osittaista peruuttamista ja korvaamista kahdella tukitoimenpiteellä, jotka viranomaisten mukaan eivät ole valtiontukea. Toinen muutos on luonteeltaan faktuaalinen ja koskee kolmen taulukossa 3 mainitun toimenpiteen tukimäärän täsmentämistä. Jäljempänä esitettyihin taulukoihin on koottu tiedot kaikista tukitoimenpiteistä, jotka on jo myönnetty tai jotka on tarkoitus myöntää HSW:lle rakenneuudistuksen aikana. Taulukoissa on otettu huomioon muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen tehdyt muutokset.

Taulukko 3:

Tuki, joka on myönnetty ennen 30 päivää huhtikuuta 2004 (tuhansina zlotyina)

Nro	Oletettu hyväksymisajankohta tai päätöksen pvm	Tuen myöntäjä	Tukimuoto	Nimellismäärä	Tuen määrä
1.	2003-12-12	Stalowa Wolan verotoimisto	Syyskuun 2002 ALV:n mitätöinti	1 047,5	1 047,5
2.	2003-09-15	Stalowa Wolan verotoimisto	Joulukuun 2002 ALV:n maksaminen useassa erässä	4 769,8	155,0
3.	2003-09-15	Stalowa Wolan verotoimisto	Maaliskuun 2003 ALV:n maksaminen useassa erässä	1 771,8	52,2
4.	2003-09-15	Stalowa Wolan verotoimisto	Toukokuun 2003 ALV:n maksaminen useassa erässä	2 175,2	77,4
5.	2003-09-15	Stalowa Wolan verotoimisto	Maaliskuun 2003 tuloveron maksaminen useassa erässä	623,3	16,0

Nro	Oletettu hyväksymisajankohta tai päätöksen pvm	Tuen myöntäjä	Tukimuoto	Nimellismäärä	Tuen määrä
6.	2003-09-15	Stalowa Wolan vero-toimisto	Toukokuun 2003 tuloveron maksaminen useassa erässä	463,4	5,0
7.	2003-02-04	Sosiaalivakuutuslaitoksen (ZUS) Rzeszówin toimisto	Kesä-lokakuun 2002 sosiaaliturvamaksujen suorittaminen useassa erässä	6 252,1	1 211,6
8.	2003-08-28	Teollisuuden kehittämisvirasto ARP	Laina	40 000,0	40 000,0
9.	2003-09-15	Stalowa Wolan vero-toimisto	Kesäkuun 2002 ALV:n maksaminen useassa erässä	696,9	77,1
10.	2003-09-15	Stalowa Wolan vero-toimisto	Heinäkuun 2002 tuloveron eräpäivän lykkääminen	183,9	15,3
11.	2003-09-15	Stalowa Wolan vero-toimisto	Elokuun 2002 tuloveron maksuerien eräpäivien lykkääminen	211,5	26,8
12.	2003-12-02	Stalowa Wolan vero-toimisto	Elokuun 2002 ALV-veron maksaminen useassa erässä	655,5	49,3
13.	2003-09-05	Stalowa Wolan piirikunta	Pysyvistä nautintaoikeudesta aiheutuvien maksujen jakaminen useaan erään	172,7	8,0
14.	2003-03-21	Niskon piirikunta	Pysyvistä nautintaoikeudesta aiheutuvien maksujen jakaminen useaan erään	20,5	0,3
15.	2004-04-30	Teollisuuden kehittämisvirasto ARP	Laina	35 000,0	35 000,0
16.	2004-04-30	Valtiovarainministeriö	Osakepääoman lisäys	40 000,0	40 000,0
17.	2003-11-07	Tiede- ja tietotekniikkaministeriö	Avustus	637,0	465,0
18.	2003-05-20	Stalowa Wolan piirikunta	Kulukorvaus	3,3	2,4
19.	2003-05-20	Stalowa Wolan piirikunta	Kulukorvaus	3,3	2,4
20.	2002-12-06	Rzeszówissa sijaitsevan Karpaaattien voivodikunnan verotoimiston päällikkö	ALV-velkojen mitätöinti	1 210	1 210
21.	2002-12-06	Stalowa Wolan kaupunginvaltuusto	Kiinteistöverovelkojen mitätöinti	496,8	496,8
22.	2002-12-11	Sosiaalivakuutuslaitoksen (ZUS) Rzeszówin toimisto	Erääntyneiden maksujen ja korkojen mitätöinti	11 088,1	11 088,1
Välisumma 1				147 482,6	131 006,2

Taulukko 4:

Tuki, joka on myönnetty työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittävälle yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain nojalla (sellaisena kuin laki on muutettuna) (tuhansina zlotyina)

Nro	Päivä, jona velvoitteet ja velat siirtyivät toimijalle	Rakenneuudistuksen piiriin kuuluvien saatavien tyyppi	Nimellis-määrä	Tuen määrä
23.	2005-06-20	ALV-maksujen ja tuloveron rakenneuudistus	10 696,6	Puolan viranomaiset eivät ole ilmoittaneet tuen määrää
24.	2005-06-20	Ympäristöveron ja siihen liittyvien korkojen rakenneuudistus	5 826,5	Vrt. ed.
25.	2005-06-20	Sosiaaliturvamaksujen (ZUS) ja niihin liittyvien korkojen ja pidennettyjen maksuaikataulujen rakenneuudistus	7 333,2	Vrt. ed.
26.	2005-06-20	Vammaisten kuntoutusrahaston maksujen ja niihin liittyvien korkojen rakenneuudistus	996,5	Vrt. ed.
27.	2005-06-20	Stalowa Wolan kunnanvaltuustolle maksettavaa kiinteistövero (syyskuusta 2002 kesäkuuhun 2003) koskeva rakenneuudistus	3 044,3	Vrt. ed.
Välisumma 2			27 897,1	19 293,7 ⁽¹⁾

(1) Puolan viranomaiset eivät ole ilmoittaneet tähän toimenpiteeseen sisältyvän tuen määrää. Tukimäärät on laskettu olettaen, että niistä velvoitteista, jotka on otettu rakenneuudistuksen piiriin työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittävälle yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain nojalla (sellaisena kuin laki on muutettuna), 30,84 % palautetaan velkojille tuensaajan omaisuuden myynnistä saatavien varojen avulla laissa tarkoitetun menettelyn mukaisesti. Tämä prosenttiluku (30,84 %) mainitaan 17.6.2005 tehdyssä muutetussa rakenneuudistuspäätöksessä. Kuoletettujen velkojen määrä on näin ollen 69,16 % velvoitteiden kokonaismäärästä. Tuen määrä on 100 % kuoletettujen saatavien määrästä.

Taulukko 5:

Tuki, joka on myönnetty 30 päivän huhtikuuta 2004 jälkeen (tuhansina zlotyina)

Nro	Tuen oletettu maksamispvm	Tuen myöntäjä	Tukimuoto	Nimellismäärä	Tuen määrä
28.	2004-12-21-2005-10-19	Julkishallinnon elimet	Julkisoikeudellisten velvoitteiden maksamisen lykkääminen	22 094,4	0,259
29.	2005-04-25	Sosiaalivakuutuslaitoksen (ZUS) Rzeszówin toimisto	Julkisoikeudellisten velvoitteiden maksamisen lykkääminen	16 386,2	0,0
Välisumma 3				38 480,6	0,259

Taulukko 6:

Myönnettyt ja suunnitellut tukitoimenpiteet (tuhansina zlotyina) päivitettyinä niiden huomautusten perusteella, joita Puolan viranomaiset ovat esittäneet muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen (taulukko 2 päivitettyinä)

	Tukitoimenpiteen luonne	Nimellismäärä	Tuen määrä
I	Rakenneuudistustuki, joka on myönnetty ennen 30 päivää huhtikuuta 2004	147 482,6	131 006,2
II	Rakenneuudistustuki, joka on myönnetty työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittävälle yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna	27 897,1	19 293,7

	Tukitoimenpiteen luonne	Nimellismäärä	Tuen määrä
III	Julkisoikeudellisten velvoitteiden maksamisen lykkääminen – toimenpiteet, jotka Puola on myöntänyt vähämerkityksistä tukea (<i>de minimis</i>) koskevien sääntöjen nojalla ⁽¹⁾	22 094,4	0,259
IV	Sosiaaliturvamaksuista (ZUS) muodostuvien julkisoikeudellisten maksujen lykkääminen ⁽²⁾	16 386,2	0,0
	Yhteensä	213 860,3	150 300,2

⁽¹⁾ Tuki on myönnetty joulukuun 2004 jälkeen.
⁽²⁾ Myönnetty vuonna 2005.

- (39) Puolan viranomaiset vakuuttivat, että taulukon 6 kohdassa III mainitut julkisoikeudellisiin velvoitteisiin liittyvien 22,1 miljoonan zlotyn (5,8 milj. euron) (vrt. taulukko 2 kohta II) maksujen lykkäämistä ja useampaan erään jakamista on pidettävä vähämerkityksisenä tukena (*de minimis*). Tästä tukierästä on jo myönnetty 19 miljoonaa zlotya (5,0 milj. euroa). Puolan viranomaiset ovat laskeneet tuen määrän vertaamalla maksujen lykkäämiseen sovellettavaa korkoprosenttia komission käyttämään viitekorkoon. Kun sovellettava korkoprosentti on korkeampi kuin viitekorko, toimenpide ei Puolan viranomaisten mukaan ole tukea. Puolan viranomaisten mukaan tämä koskee taulukon 6 kohdassa IV mainittua toimenpidettä.
- (40) Kolmanneksi Puolan viranomaiset totesivat yrityksen elinkelpoisuudesta, että organisaation rakenneuudistus onnistui, koska HSW on saanut HSW-Dresstan jälleen hallintaansa ja pystyy näin ollen kehittämään toimintaansa tuottoisilla Pohjois-Amerikan markkinoilla.
- (41) Kilpailun vääristymisen rajoittamista koskevaa vaatimusta vastaan Puolan viranomaiset puolustautuivat toteamalla, että tuotantokapasiteetin supistaminen 1 500 koneesta 1 200:aan oli merkittävä vastasuorite. Niiden mukaan myös HSW:n tytäryhtiöiden myyntiä on pidettävä vastasuoritteena.
- (42) Puolan viranomaisten mukaan tuki on rajoitettu välttämättömään vähimmäismäärään, mitä ne perustelivat esittämällä yksityiskohtaisia tietoja toimenpiteistä, jotka katsotaan tuensaajan omaksi rahoitusosuudeksi.
- (43) Yhteenvedona voidaan todeta, että Puolan viranomaisten esittämien huomautusten mukaan valtiontukea ei ole myönnetty lainkaan liittymisen jälkeen eikä sen myöntämistä myöskään suunnitella. Siltä varalta, että komissio olisi asiasta eri mieltä, ne ovat valmiit esittämään lisäperusteluja sen näkemyksen tueksi, että valtiontuki soveltuu yhteismarkkinoille.
- (44) Koska eräät tämän asian tarkastelun kannalta merkitykselliset seikat ovat tapahtuneet jo ennen kuin Puola liittyi Euroopan unioniin 1 päivänä toukokuuta 2004, komission on ensiksi selvitettävä, onko sillä toimivalta tutkia toimenpiteitä, joista tässä on kyse.
- (45) Komissiolla ei ole toimivaltaa tutkia toimenpiteitä, jotka on toteutettu ennen liittymistä ja joita ei ole sovellettu liittymisen jälkeen. Toimenpiteitä ei voida tutkia liittymissopimuksen liitteessä IV olevassa 3 kohdassa tarkoitettua ns. siirtymäkauden järjestelyn perusteella eikä myöskään EY:n perustamissopimuksen 88 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen perusteella. Kummassakaan sopimuksessa, eli liittymissopimuksessa tai EY:n perustamissopimuksessa, ei määrätä, että komission olisi tarkasteltava tällaisia toimenpiteitä, eikä niissä myöskään anneta sille toimivaltaa tutkia niitä.
- (46) Sen sijaan toimenpiteet, jotka on toteutettu liittymisen jälkeen, olisivat uutta tukea, minkä vuoksi komissiolla on toimivalta tutkia niitä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla. Tietyn toimenpiteen toteuttamisajankohdan määrittämisessä ratkaiseva peruste on se oikeudellisesti sitova päätös, jolla toimivaltaiset kansalliset viranomaiset sitoutuvat myöntämään tuen. ⁽⁴⁾
- (47) Yksittäistä toimenpidettä ei sovelleta liittymisen jälkeen, jos tarvittavien valtion varojen tarkka määrä oli tiedossa silloin kun tuki myönnettiin.
- (48) Puolan viranomaisten esittämien tietojen perusteella komissio on todennut, että taulukossa 3 mainitut toimenpiteet on hyväksytty ennen liittymistä eikä niitä ole sovellettu liittymisen jälkeen. Komissiolla ei sen vuoksi ole toimivaltaa arvioida niiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Kyseiset toimenpiteet on kuitenkin otettava huomioon, kun arvioidaan liittymisen jälkeen toteutettujen tai vasta suunnitteilla olevien toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Tällaisten toimenpiteiden arvo on 147 miljoonaa zlotya (38 milj. euroa).
- (49) Komissio ei ole saanut vastausta epäilyihinsä, jotka koskevat niiden taulukossa 4 mainittujen toimenpiteiden toteuttamispäivää, jotka on hyväksytty työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittävälle yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain nojalla (sellaisena kuin laki on muutettuna). Puolan viranomaiset eivät ole tuoneet esiin tätä koskevia uusia perusteluita muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen perusteella esittämässään huomautuksissa. Tukea myöntävien yksittäisten tahojen on annettava suostumuk-

⁽⁴⁾ Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, asia T-109/01, *Fleuren Compost v. Euroopan yhteisöjen komissio*, tuomio 14.1.2004, Kok. 2004, s. II-127, 74 kohta.

sensa siihen, että niiden saatavat asetetaan rakenneuudistuksen piiriin em. lain mukaisesti, mutta tämä suostumus ei yksinään riitä rakenneuudistuksen toteuttamiseen. Lain mukaan menettelyn ratkaiseva vaihe on rakenneuudistuspäätös, jonka teollisuuden kehittämisviraston pääjohtaja teki 29 päivänä huhtikuuta 2005 eli vasta liittymisen jälkeen. Tämän vuoksi komissio katsoo, että tämä tuki myönnettiin liittymisen jälkeen. Näin ollen komissiolla on toimivalta arvioida sen soveltuvuutta yhteismarkkinoille. On huomattava, että kyseiset tukitoimenpiteet, joiden arvo on 27,897 miljoonaa zlotya (7,34 milj. euroa), on toteutettu EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa määrätyn täytäntöpanokiellon vastaisesti, minkä vuoksi ne ovat sääntöjenvastaista tukea.

- (50) Lopuksi voidaan todeta, että jos taulukossa 5 mainittujen toimenpiteiden katsotaan olevan valtiontukea, komissiolla on toimivalta arvioida niiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille, koska niitä on selvästi jatkettu liittymisen jälkeen.

5.2 EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki

- (51) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (52) Puolan viranomaiset eivät ole kiistäneet sitä, että taulukoissa 3 ja 4 mainitut toimenpiteet ovat valtiontukea.
- (53) Tuki, joka muodostuu HSW:n vero- ja sosiaaliturvamaksujen lykkäyksistä (taulukko 5), ei Puolan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan ole valtiontukea, vaan kyseessä on vähämerkityksinen tuki (*de minimis*) tai toimenpiteeseen ei sisälly lainkaan tukea. Puolan viranomaiset perustavat väitteensä yksittäisten toimenpiteiden sisältämää tukea koskeviin laskelmiin.
- (54) Komissio ei voi hyväksyä Puolan viranomaisten soveltamaa laskentatapaa. Sitä paitsi kyseiset toimenpiteet myönnettiin vaikeuksissa olevalle yritykselle. Maksujen lykkäämiseen liittyvä riski on näin ollen suurempi kuin siinä tapauksessa, että kyseisen yrityksen taloudellinen tilanne on hyvä, ja tämän tulisi näkyä vaaditussa korkoprosentissa. Tämän vuoksi vertailukohtana ei voida käyttää viitekorkoa. Laskentatapa, jonka mukaan vaadittua korkoprosenttia verrataan viitekorkoon, ei sovellu tähän tapaukseen. Siksi komissio ei voi hyväksyä Puolan viranomaisten perustelua.
- (55) Kun kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys, toimenpiteen tuki-intensiteetti voi komission vakiintuneen käytännön ja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽⁵⁾ mukaan olla yhtä suuri kuin toimenpiteen nimellismäärä. Taulukossa 5 mainittujen toimenpiteiden arvo on 38,480 miljoonaa zlotya (10 milj. euroa).

- (56) Komissio katsoo, että taulukoissa 4 ja 5 mainitut toimenpiteet on rahoitettu valtion varoista. Ne suosivat tiettyä yritystä antamalla sille etua, jota se ei voi saada markkinoilta, minkä vuoksi toimenpiteet ovat luonteeltaan valikoivia. HSW valmistaa rakennuskoneita, jotka ovat EU:ssa vilkkaan kaupankäynnin kohteena. Kyseiset toimenpiteet, joiden määrä on 66,377 miljoonaa zlotya (17,467 milj. euroa), ovat näin ollen EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

5.3 Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille: EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan mukaiset poikkeukset

- (57) Tutkittavana olevaan asiaan ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan mukaisia poikkeuksia. Koska tuen perimmäisenä tarkoituksena on vaikeuksissa olevan yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen, siihen voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan mukaisista poikkeuksista ainoastaan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua poikkeusta, jonka mukaan tukea voidaan myöntää tietyn taloudellisen toiminnan edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

5.3.1 Sovellettava oikeusperusta

- (58) Komissio arvioi toimenpiteet, jotka ovat uutta tukea, sekä koko rakenneuudistussuunnitelman vaikeuksissa olevien yritysten pelastamista ja rakenneuudistusta koskevien voimassa olevien yhteisön suuntaviivojen perusteella. Tällä hetkellä voimassa olevat yhteisön suuntaviivat vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi⁽⁶⁾, jäljempänä 'vuoden 2004 suuntaviivat', tulivat voimaan 10 päivänä lokakuuta 2004. Jos tukitoimenpiteitä koskeva ilmoitus on kirjattu saapuneeksi ennen kyseistä päivämäärää, niihin sovelletaan edellisiä yhteisön suuntaviivoja vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi⁽⁷⁾, jäljempänä 'vuoden 1999 suuntaviivat'. Vuoden 2004 suuntaviivojen 104 kohdan mukaan "Komissio tutkii kaikkien sellaisten pelastamis- tai rakenneuudistustukien soveltuvuuden yhteismarkkinoille, jotka on myönnetty ilman komission lupaa ja sen vuoksi perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti näiden suuntaviivojen perusteella, jos tuki on osittain tai kokonaan myönnetty sen jälkeen, kun nämä suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*".
- (59) Käsiteltävänä olevassa asiassa taulukossa 2 mainitut toimenpiteet ilmoitettiin komissiolle 8 päivänä lokakuuta 2004 (2 päivää ennen vuoden 2004 suuntaviivojen voimaantuloa). Puolan viranomaiset ilmoittivat kuitenkin komissiolle 7 päivänä maaliskuuta 2006 päivättyllä kirjeellä eräistä lisätukitoimenpiteistä, jotka oli toteutettu HSW:n hyväksi sääntöjenvastaisesti. Kaikki taulukon 6 kohdassa

⁽⁵⁾ Ks. asiat *Wildauer Kurbelwelle* (EYVL L 287, 13.12.2000) ja *Lautex Weberei und Veredelung* (EYVL L 42, 20.7.1999).

⁽⁶⁾ EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽⁷⁾ EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

III ja IV mainitut toimenpiteet on hyväksytty joulukuun 2004 jälkeen eli sen jälkeen kun vuoden 2004 suuntaviivat oli julkaistu 1 päivänä lokakuuta 2004. Komissio toteaa näin ollen, että käsiteltävänä olevassa asiassa on sekä ilmoitettuihin että ilmoittamattomiin tukitoimenpiteisiin sovellettava vuoden 2004 suuntaviivoja, koska kaikki toimenpiteet liittyvät samaan rakenneuudistussuunnitelmaan.

- (60) Kuten komissio toteaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, uuden rakenneuudistuksen soveltuvuutta yhteismarkkinoille voidaan arvioida vain tarkastelemalla rakenneuudistusta kokonaisuudessaan. Jotta voidaan selvittää, palautuuko yrityksen elinkelpoisuus rakenneuudistussuunnitelman toteuttamisen ansiosta ja onko tuki rajoitettu välttämättömään vähimmäismäärään, sekä määrittää tarvittavat vastasuoritteet, on tarkasteltava kaikkia tukitoimenpiteitä eikä vain uutta tukea.

5.3.2 Yrityksen tukikelpoisuus

- (61) Kaikkien niiden syiden perusteella, jotka on esitetty jo muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä (ks. erityisesti päätöksen 85 kohta ja sitä seuraavat kohdat), kyseessä on vuoden 2004 suuntaviivojen 9 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys, jolle voidaan näin ollen myöntää tukea rakenneuudistuksen toteuttamista varten.

5.3.3 Elinkelpoisuuden palauttaminen

- (62) Suuntaviivojen mukaan ”rakenneuudistussuunnitelman toteuttamisajan on oltava mahdollisimman lyhyt, ja suunnitelman on mahdollistettava yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautuminen kohtuullisessa ajassa yrityksen tulevia toimintaedellytyksiä koskevien realististen oletusten perusteella. [...] Elinkelpoisuuden paranemisen on perustuttava pääasiassa [...] yrityksen sisäisiin toimenpiteisiin”.
- (63) HSW:n suurin periaatteellinen ongelma oli korkea velkaantumisaste. Komissio katsoo, että taloudellinen rakenneuudistus on toteutettu lähes kokonaan.
- (64) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio ilmaisi suhtautuvansa epäilevästi siihen, että rakenneuudistus keskittyi lähinnä taloudellisiin näkökohtiin eikä teollisuuden rakenneuudistukseen ollut kiinnitetty riittävästi huomiota. Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen perusteella esittämissään huomautuksissa Puolan viranomaiset ovat esittäneet riittävät perustelut näkemykselle, jonka mukaan vanhentunut organisaatorakenne oli itse asiassa yksi yrityksen keskeisistä ongelmista. Ongelma ratkaistiin erottamalla tuotantoon välittömästi liittyvät yrityksen resurssit (HSW-Trading) myytäväksi tarkoitetuista resursseista. Juuri tästä syystä HSW perusti väliaikaisesti itsenäisen HSW-Tradingin.
- (65) Yksi rakenneuudistussuunnitelman tärkeimpiä osia oli tytäryhtiöiden osakkeiden myynti sekä eräiden palveluja tarjoavien osastojen erottaminen muusta toiminnasta ja niiden myynti. Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio suhtautui epäilevästi

myyntisuunnitelmien realismiin. HSW on kuitenkin saanut myynnistä neljä kertaa ennakoitua suuremmat tulot.

- (66) Toinen rakenneuudistussuunnitelman onnistumisen kannalta keskeinen seikka olivat jakeluyhtiö Dresstan omistussuhteet. Dresstan täysimääräistä pääsyä tärkeille Pohjois-Amerikan markkinoille haittasi se, että ratkaisevan osuuden osakkeista omisti HSW:n kilpailija KAIC. Ongelma ratkesi, kun HSW sai yrityksessä määräysvallan, minkä jälkeen kilpailija ei enää voi estää yrityksen toiminnan kehitystä Pohjois-Amerikan kasvavilla markkinoilla. Komissio on samaa mieltä siitä, että Pohjois-Amerikan ja erityisesti Yhdysvaltain markkinat ovat sekä absorptiokykynsä että laajuutensa vuoksi tärkeimmät myyntimarkkinat. Myynnin lisääminen näillä markkinoilla avaa HSW:lle suuria mahdollisuuksia varsinkin kun yritys alkaa käyttää siellä tunnettua *Dressta*-tavaramerkkiä.
- (67) Henkilöstön rakenneuudistus, jonka tavoitteena oli vähentää työntekijöiden määrää yli tuhannella, on realistinen ja uskottava keino vähentää kustannuksia.
- (68) HSW:n tulos oli positiivinen ensimmäisen kerran vuonna 2005. Rakenneuudistuskauden päättyessä (vuonna 2007) voittojen odotetaan kuitenkin supistuvan rakenneuudistuksen suurien kustannusten vuoksi ja siksi, että vuoden 2005 poikkeuksellisen hyvä tulos johtui kertaluonteisesta tapahtumasta eli omaisuuden myynnistä. Nettotuloksen odotetaan kuitenkin paranevan vuodesta 2007 alkaen niin, että se kaksinkertaistuu vuoteen 2012 mennessä. Näyttää siltä, että yrityksen maksuvalmiusongelmat saadaan ratkaistua rakenneuudistuskauden loppuun mennessä.
- (69) Edellä esitetyn nojalla komissio katsoo, että sen esittämät epäilykset sen suhteen, palauttaako rakenneuudistussuunnitelma yrityksen elinkelpoisuuden, ovat hälventyneet.

5.3.4 Kohtuuttomien kilpailua vääristävien vaikutusten välttämisen

- (70) Puolan viranomaisten mukaan HSW aikoo supistaa tuotantokapasiteettiaan 1 500 rakennuskoneesta 1 200:aan vuodessa eli 20 prosenttia. Komissio pitää tätä tuotantokapasiteetin supistamista riittämättömänä, koska yritys aikoo kuitenkin hyödyntää vain 66:tta prosenttia tuotantokapasiteetista rakenneuudistuskauden päättyessä vuonna 2007. Komissio ei ole saanut Puolan viranomaisilta tietoja siitä, myikö yritys ennen rakenneuudistuksen aloittamista enemmän kuin 1 200 rakennuskonetta vuodessa.
- (71) Puolan viranomaisten mukaan tuensaaja on rajoittanut toimintaansa ja tuotantokapasiteettiaan myös myymällä eräitä voittoja tuottavia tuotantoyrityksiä. Ainakin kaksi myydyistä suurista tytäryhtiöistä (HSW-Walcownia Blach Sp. z o.o. ja HSW-Huta Stali Jakościowych) tuotti voittoja ja ne myös myytiin voitolla. Vuonna 2005 näiden myytyjen tytäryhtiöiden liikevaihto oli 460 miljoonaa zlotya (121 milj. euroa) ja niillä oli yhteensä 1 000 työntekijää, kun taas HSW-konsernin perustoiminnan (HSW ja HSW-Trading) liikevaihto oli 430 miljoonaa zlotya (113,1 milj. euroa) ja henkilöstömäärä 2 400 työntekijää. Molemmat myydyt tytäryhtiöt tuottivat teräsjalosteita. Komissiolle esitetyn arvion mukaan molemmat tytäryhtiöt tuottivat myyntiajankohtana voittoja niin, että niistä voitiin odottaa

saatavan 6 prosentin myyntivoitto. Molemmat yhtiöt olivat merkittävä osa HSW-konsernin toimintaa, koska niiden toiminta oli voitollista ja niiden markkinaodotukset olivat suotuisat.

- (72) Tämän vuoksi komissio katsoo, että näiden tytäryhtiöiden myyntiä voidaan pitää vastasuoritteena eikä ainoastaan toimenpiteenä, jonka tarkoituksena oli varmistaa HSW:n elinkelpoisuuden palautuminen.

5.3.5 Tuen rajaaminen välttämättömään

- (73) Puolan viranomaiset ovat esittäneet yksityiskohtaisia tietoja toimenpiteistä, joita voidaan pitää tuensaajan omana rahoitusosuutena rakenneuudistuksen kustannuksista.

- (74) Ensinnäkin yritys aikoo hankkia pankkilainaa 46,9 miljoonaa zlotya (12 milj. euroa). Puolan viranomaiset ovat osoittaneet, että HSW pystyy saamaan tällaisen rahoituksen markkinoilta, koska se on jo vuosina 2003–2005 saanut rajoitetusti yksityistä rahoitusta 31,9 miljoonaa zlotya (8,4 milj. euroa). Puolan viranomaisten mukaan tuensaaja pystyy saamaan markkinoilta rahoitusta rakenneuudistuksen päättämiseen asti.

- (75) Toiseksi HSW on saanut tytäryhtiöiden myynnistä voittoa 112,2 miljoonaa zlotya (29,5 milj. euroa).

- (76) Lisäksi tuensaaja on saanut muun omaisuuden myynnistä 52,1 miljoonaa zlotya (13,7 milj. euroa).

- (77) Yhteenvetona rakenneuudistuksen rahoituslähteistä voidaan todeta, että tuensaajan voidaan katsoa sijoittavan rakenneuudistukseen 243,1 miljoonaa zlotya (64 milj. euroa) joko omana panoksenaan tai ulkoisena rahoituksena, johon ei sisälly valtiontukea. Rakenneuudistuksen kokonaiskustannukset, ennen liittymistä aiheutuneet kustannukset mukaan luettuina, ovat 450,3 miljoonaa zlotya (118,5 milj. euroa). HSW:n oma rahoitusosuus rakenneuudistuksen kustannuksista on näin ollen 54 prosenttia.

- (78) Vuoden 2004 suuntaviivojen mukaan tuensaajan oman osuuden on oltava vähintään 50 prosenttia rakenneuudistuksen kustannuksista. Komissio katsoo näin ollen, että tuensaajan oma rahoitusosuus on merkittävä ja että tuki on edellä esitetyn perusteella rajoitettu välttämättömään vähimmäismäärään.

5.3.6 Tuen ainutkertaisuuden periaate

- (79) Komissio toteaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että HSW-Zakład Zespołów Mechanicznych sai vuosiksi 2003–2007 rakenneuudistustukea, joka oli myönnetty ennen liittymistä. Yhtäältä oli osoitettava, että kyseinen tuki ei aiheuttanut heijastusvaikutuksia emoyhtiölle. Toisaalta taas Puolan

viranomaisia pyydettiin varmistamaan, että jos komissio hyväksyisi HSW:lle myönnetyn rakenneuudistustuen, tuki ei aiheuttaisi heijastusvaikutuksia kyseiselle tytäryhtiölle.

- (80) Puolan viranomaiset ovat vakuuttaneet komissiolle, että tytäryhtiön (HSW-Zakład Zespołów Mechanicznych) ja HSW:n keskinäiset suhteet perustuvat markkinaehtoihin (mm. maksu- ja toimitusehdot) ja että koska yritykset ovat erillisiä oikeushenkilöitä, niillä on kummallakin oma kirjanpito. Ainoa syy, jonka vuoksi HSW valitsi raaka-aineen toimittajakseen juuri tämän tytäryhtiön, on sen maantieteellinen läheisyys.

5.3.7 Tukea saavan erityisen puolustustarviketuotannon erottaminen siviilikäyttöön tarkoitetusta tuotannosta

- (81) Komissio suhtautui muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään epäilevästi siihen, oliko tukea saava erityinen puolustustarviketuotanto (tykit) erotettu siviilikäyttöön tarkoitettujen rakennuskoneiden tuotannosta riittäväällä tavalla. Tuotantosuintien erottamisen tarkoituksena on välttää niiden ristiintukeminen. Puolan viranomaiset ovat vakuuttaneet komissiolle, että nykyisen kirjanpitojärjestelmän avulla näiden eri tuotantosuintien kustannukset on mahdollista erottaa selkeästi toisistaan.

6. PÄÄTELMÄ

- (82) Komissio katsoo, että tämä valtiontuki, joka oli myönnetty osittain sääntöjenvastaisesti ja josta oli ilmoitettu vain osa, soveltuu yhteismarkkinoille.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

HSW-nimisen yrityksen hyväksi toteutetut tai myöhemmin toteutettavat valtiontukitoimenpiteet, jotka Puola on jo osittain tai kokonaan hyväksynyt EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan määräysten vastaisesti tai joita Puola ei vielä ole hyväksynyt ja joiden kokonaisarvo on 66,377 miljoonaa zlotya, soveltuvat yhteismarkkinoille.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Puolan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä joulukuuta 2006.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 20 päivänä joulukuuta 2006,****toimenpiteestä C 24/04 (ex NN 35/04), jonka Ruotsi on toteuttanut maanpäällisten digitaalitelevisiolähetysten aloittamiseksi**

(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 6923)

(Ainoastaan ruotsinkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2007/258/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottanut huomioon nämä huomautukset ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Satelliittioperaattori Nordic Satellite AB (NSAB), ⁽²⁾ teki 9 päivänä elokuuta 2001 Euroopan komissiolle (komissio) kantelun valtioneudesta, jonka Ruotsin valtion väitetään myöntäneen maanpäällisten digitaalitelevisiolähetysten aloittamisen yhteydessä maanpäällistä lähetystoimintaa harjoittavalle verkko-operaattorille Teracom AB:lle (Teracom), ja sen tietyille tytäryhtiöille ⁽³⁾. Sekä ilmais- että maksukanavia välittävä tv-operaattori Viasat AB (Viasat), teki 28 päivänä marraskuuta 2001 kantelun, joka oli hyvin samanlainen kuin NSAB:n tekemä kantelu.
- (2) Alustavan tutkimuksen jälkeen komissio ilmoitti 14 päivänä heinäkuuta 2004 päivätyllä kirjeellä Ruotsille, että se oli päättänyt aloittaa väitetyt valtioneuden johdosta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös'. Menettelyn aloittamista koskeva komission päätös julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 25 päivänä syyskuuta 2004. Päätöksessä kehoitetaan Ruotsia ja muita asianomaisia esittämään huomautuksensa väitetyistä tukitoimenpiteistä.
- (3) Komissio sai 29 päivänä lokakuuta 2004 Ruotsin hallitukselta vastauksen, joka koski komission päätöstä aloittaa menettely (29 päivänä lokakuuta saatu vastaus). Komissiolle

esittivät huomautuksia myös seuraavat asianomaiset osapuolet: B2 Bredband AB (B2) ⁽⁴⁾, Euroopan kaapelioperaattorien liitto (European Cable Communications Association, ECCA) ⁽⁵⁾, Euroopan satelliittioperaattorien liitto (European Satellite Operators Association, ESOA) ⁽⁶⁾, NSAB ⁽⁷⁾, Telenor Broadcast Holding AS (Telenor Broadcast) ⁽⁸⁾, TeliaSonera AB (TeliaSonera) ⁽⁹⁾, UGC Europe, Inc. (UGC) ⁽¹⁰⁾ ja Viasat ⁽¹¹⁾.

- (4) Komissio toimitti asianomaisten osapuolten esittämät huomautukset 17 päivänä marraskuuta 2004 ja 17 päivänä tammikuuta 2006 päivätyillä kirjeillä edelleen Ruotsin hallitukselle. Hallitus esitti huomautuksia koskevat kommenttinsa 20 päivänä joulukuuta 2004 ja 20 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyissä kirjeissä.
- (5) Komissio piti 22 päivänä marraskuuta 2004 kokouksen ECCAn kanssa. Se piti kokoukset myös NSAB:n ja ESOAn edustajien kanssa 1 päivänä maaliskuuta 2005 sekä 21 ja 30 päivänä marraskuuta 2005.
- (6) Komissio pyysi Ruotsin hallitukselta vielä lisätietoja 8 päivänä helmikuuta 2006, 7 päivänä huhtikuuta 2006, 31 päivänä toukokuuta 2006 ja 30 päivänä elokuuta 2006 päivätyillä kirjeillä. Hallitus vastasi kirjeillä, jotka oli päivätty 20 päivänä maaliskuuta 2006 (20 päivänä maaliskuuta annettu vastaus) (kirjattu saapuneeksi 22 päivänä maaliskuuta 2006), 25 päivänä huhtikuuta 2006 (25 päivänä huhtikuuta annettu vastaus) (kirjattu saapuneeksi 24 päivänä lokakuuta 2006), 5 päivänä toukokuuta 2006 (5 päivänä toukokuuta annettu vastaus) (kirjattu saapuneeksi 11 päivänä toukokuuta 2006), 15 päivänä kesäkuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 16 päivänä kesäkuuta 2006) ja 1 päivänä syyskuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 4 päivänä syyskuuta 2006).

⁽⁴⁾ Ks. B2:n kirjelmä, päivätty 22 päivänä lokakuuta 2004.

⁽⁵⁾ Ks. ECCAn kirjelmä, päivätty 25 päivänä lokakuuta 2004 (kirjattu saapuneeksi 2 päivänä joulukuuta 2004).

⁽⁶⁾ Ks. ESOAn kirjelmä, päivätty 18 päivänä lokakuuta 2004 (kirjattu saapuneeksi 25 päivänä lokakuuta 2004).

⁽⁷⁾ Ks. NSAB:n kirjelmät, päivätty 22 päivänä lokakuuta 2004, 11 päivänä helmikuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 14 päivänä helmikuuta 2005), 9 päivänä maaliskuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 10 päivänä maaliskuuta 2005) ja 1 päivänä joulukuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 6 päivänä joulukuuta 2005).

⁽⁸⁾ Ks. Telenor Broadcastin kirjelmä, päivätty 17 päivänä marraskuuta 2004 (kirjattu saapuneeksi 18 päivänä marraskuuta 2004).

⁽⁹⁾ Ks. TeliaSoneran kirjelmä, päivätty 25 päivänä lokakuuta 2004 (kirjattu saapuneeksi 26 päivänä lokakuuta 2004).

⁽¹⁰⁾ Ks. UGC:n kirjelmä, päivätty 25 päivänä lokakuuta 2004 (kirjattu saapuneeksi 26 päivänä lokakuuta 2004).

⁽¹¹⁾ Ks. Viasatin kirjelmä, päivätty 25 päivänä lokakuuta 2004 (kirjattu saapuneeksi 26 päivänä lokakuuta 2004).

⁽¹⁾ Ks. asia C 24/04 (ex NN 35/04), maanpäällisten digitaalitelevisiolähetysten aloittaminen Ruotsissa, EUVL C 238, 25.9.2004, s. 5.

⁽²⁾ NSAB muutti 1 päivänä joulukuuta 2005 nimekseen SES Sirius AB. Tässä päätöksessä käytetään kantelun tekijästä kuitenkin nimeä NSAB.

⁽³⁾ NSAB täydensi kanteluaan väitettyä valtioneutkea koskevilla lisätiedoilla 12 päivänä huhtikuuta 2002 ja 2 päivänä lokakuuta 2002.

2. TAUSTAA

- (7) Tämä päätös koskee valtiontukea, jota väitetään myönnetyn Teracomille ja sen tytäryhtiölle Boxer TV-Accessille (Boxer), (nimityksellä 'Teracom' tarkoitetaan Teracomia ja sen tytäryhtiötä, jollei muuta mainita) kehitettäessä Ruotsiin maanpäällistä digitaalista televisiolähetysjärjestelmää.⁽¹²⁾ Kantelun mukaan Teracom on saanut Ruotsin valtiolta taloudellista tukea sekä suoraan että välillisesti valtion radio- ja televisioyhtiöiden STV ja UR kautta. Tuki väitetään käytetyn niin, että digitaalisille maanpäällisille televisiolähetysjärjestelmille on annettu Ruotsissa epäoikeudenmukainen kilpailuetu suhteessa muihin digitaalisiin lähetysjärjestelmiin, kuten kaapeli- ja satelliittilähetysjärjestelmiin.
- (8) Tässä päätöksessä ei käsitellä sitä, ettei Ruotsi ole antanut jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisen taloudellisten suhteiden avoimuudesta annetun direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja ja muita määräyksiä, koska yhteisöjen tuomioistuimien on antanut asiasta erillisen tuomion.⁽¹³⁾

3. ASIANOMAISET YRITYKSET

3.1 Yritykset, jotka osallistuvat maanpäällisen digitaalisen lähetysjärjestelmän kehittämiseen Ruotsissa

3.1.1 Teracom

- (9) Teracom on yritys, joka vastaa maanpäällisen televisiolähetysjärjestelmän rakentamisesta ja ylläpitämisestä Ruotsissa. Teracom on valtion yritys, joka perustettiin vuonna 1992 hoitamaan siihen asti Televerketin vastuulla ollutta radio- ja televisiolähetystoimintaa.⁽¹⁴⁾
- (10) Teracomien sääntöjen mukaan sen tehtävänä on lähettää ja jakaa radio- ja televisiolähetysjärjestelmiä sekä kehittää, markkinoida ja tarjota muita lähetys- ja jakelutoimintaa liittyviä tai sitä vastaavia palveluja. Kyseiset muut palvelut ovat lähinnä tele- ja viestintäpalveluja.

⁽¹²⁾ Kantelijan mukaan sääntöjenvastaista tukea on myönnetty myös Senda i Sverige AB -yritykselle (Senda). Senda oli Teracomien tytäryhtiö, joka huolehti aikaisemmin televisi-ohjelmien ja -palvelujen yhteensovittamisesta, jakelusta ja paketoinnista digitaalisia kaapelitelevisiolähetysjärjestelmiä varten. Se liitettiin Boxeriin 1 päivänä lokakuuta 2002, ja molemmat yritykset toimivat nykyään nimellä 'Boxer'.

⁽¹³⁾ Ks. komission direktiivi 2000/52/EY, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2000, jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisen taloudellisten suhteiden avoimuudesta annetun komission direktiivin 80/723/ETY muuttamisesta, EYVL L 193, 29.7.2000., s. 75. Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-141/03, komissio v. Ruotsi, 15 päivänä heinäkuuta 2004 antama tuomio, EUVL C 228, 11.9.2004, s. 13.

⁽¹⁴⁾ Ks. prop. 1991/92:140, bet. 1991/92:KrU28, rskr. 1991/92:329. Televerket yksityistettiin tuolloin, ja sen nimi on nykyään Telia AB.

- (11) Teracom on perustamisestaan asti ollut Ruotsin maanpäällisen lähetysverkon ainoa omistaja ja operaattori.⁽¹⁵⁾ Voidakseen lähettää ohjelmiaan maanpäällisen verkon kautta yksityisten ja kaupallisten ohjelmakanavien on tehtävä Teracomien kanssa siirtosopimus ja maksettava sille sen tarjoamista palveluista.
- (12) Ruotsin posti- ja telehallitus teki 15 päivänä joulukuuta 2005 kaksi päätöstä, joissa se totesi, että Teracomilla oli verkko-operaattorin ominaisuudessa huomattava markkinavoima Ruotsin maanpäällisten lähetyspalvelujen tukku-markkinoilla. Tämän vuoksi posti- ja telehallitus määräsi Teracomille erityisvelvoitteita, jotka koskevat televisio-ohjelmien sisällön lähettämistä loppukäyttäjille sekä analogisen että digitaalisen maanpäällisen verkon kautta. Teracom joutuu nyt myöntämään tietyin ehdoin maanpäällisen lähetysverkon käyttöoikeuden yrityksille, jotka haluavat esittää televisio-ohjelmia katsojille, ja soveltamaan tähän kustannusperusteisia hintoja ja syrjimättömiä ehtoja sekä pitämään avointa erillistä kirjanpitoa Teracomien omasta toiminnasta ja käyttöoikeuden tarjoamiseen liittyvästä toiminnasta.⁽¹⁶⁾

3.1.2 Boxer

- (13) Boxer tarjoaa kuluttajille televisio-ohjelmopakettia ja muita digitaalisen maanpäällisen lähetysverkon kautta välitettäviä palveluja. Yritys perustettiin lokakuussa 1999, ja sen omistuksesta 70 prosenttia on Teracomilla ja 30 prosenttia brittiläisellä pääomasijoitusyhtiöllä 3i.⁽¹⁷⁾
- (14) Boxer on ainoa televisio-ohjelmien (maksutelevisio mukaan luettuna) jakelua digitaalisessa maanpäällisessä verkossa harjoittava yritys Ruotsissa. Jos televisiokanava saa luvan lähettää ohjelmaa Ruotsin maanpäällisen verkon kautta, se voi joko tehdä Boxerien kanssa ohjelmien jakelua koskevan jakelusopimuksen tai lähettää ohjelmat koodaamattomina. Useimmat digitaalisista maanpäällisistä verkkoja käyttävät televisiokanavat ovat tehneet Boxerien kanssa

⁽¹⁵⁾ Komissio aloitti joulukuussa 2004 Ruotsia vastaan rikkomisesta johtuvan menettelyn kilpailusta sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen markkinoilla annetun direktiivin rikkomisen johdosta (pääsihteeri, asian numero 2004/2197; asia COMP/C-1/39 157). Asia koski yksinoikeuden säilyttämistä kyseisellä alalla. Menettelyn tuloksena hallitus sitoutui lakkauttamaan 1 päivään tammikuuta 2006 mennessä Teracomille analogisten maanpäällisten lähetyspalvelujen markkinoilla myönnetyn yksinoikeuden. Digitaalisia maanpäällisiä lähetyspalveluja koskevan asian käsittely on vielä kesken; hallitus ei kuitenkaan enää kyseenalaista komission näkemystä, jonka mukaan voimassa oleva sääntelykehys on mainitun direktiivin vastainen. Koska hallitus ei kuitenkaan ole tehnyt lakialoitetta, jonka perusteella komissio voisi varmistua siitä, että rikkominen päättyy ja siitä, milloin uusi lainsäädäntö tulee voimaan, komissio on päättänyt viedä Ruotsin yhteisöjen tuomioistuimeen, ks. komission lehdistötiedote IP/06/1411, annettu 17 päivänä lokakuuta 2006.

⁽¹⁶⁾ Ks. 15 päivänä joulukuuta 2005 tehdyt päätökset 05-8675/23 digitaalisesta maanpäällisestä verkosta ja 05/8674/23 analogisesta maanpäällisestä verkosta.

⁽¹⁷⁾ Ks. www.boxer.se. Huhtikuun 2000 ja huhtikuun 2005 välisen ajan 3i:n 30 prosentin osuus Boxerista oli Skandia Liv -yhtiön (Skandia) omistuksessa.

jakelusopimuksen.⁽¹⁸⁾ Boxer kasvoi vuonna 2005 oman ilmoituksensa mukaan 42 prosenttia ja joulukuun lopussa 2005 sillä oli yli puoli miljoonaa tilaajaa.⁽¹⁹⁾

3.1.3 SVT

(15) SVT on Ruotsin suurin julkisen palvelun televisioyhtiö. Vuodesta 1997 SVT:n, kuten myös kaikki muut julkisen palvelun radio- ja televisioyhtiöt, on omistanut säätio.⁽²⁰⁾ SVT:lle julkisen palvelun televisioyhtiön ominaisuudessa kuuluvia velvollisuuksia säännellään analogisia ja digitaalisia lähetyksiä koskevilla toimiluvilla, jotka SVT:lle myöntää hallitus. SVT:n julkisen palvelun kanavien on tavoitettava 99,8 prosenttia Ruotsin väestöstä, ja SVT:n on lähetettävä ohjelmat maanpäällisen verkon kautta sen koko laajuudessa.⁽²¹⁾ Vaatimus, jonka mukaan lähetysten on tavoitettava 99,8 prosenttia väestöstä, tarkoittaa, että siihen asti kun digitaalinen maanpäällinen lähetysjärjestelmä on saatu täysin valmiiksi, SVT:n on lähetettävä ohjelmat samalla myös analogisen maanpäällisen verkon kautta. Toistaiseksi SVT ostaa kaikki maanpäällisiin lähetyksiin liittyvät palvelut Teracomilta.⁽²²⁾

(16) Kaikki SVT-kanavat lähetetään koodaamattomina. SVT:n toimiluvan mukaan SVT voi myös käyttää satelliittia, ja SVT lähettääkin julkisen palvelun kanavansa satelliitin kautta voidakseen tavoittaa koko Ruotsin väestön. Maaliskuun 1999 ja huhtikuun 2004 välisenä aikana oli yhdellä kantelijalla eli NSAB:llä yksinoikeus lähettää SVT:n julkisen palvelun kanavia Pohjoismaiden alueella satelliittiansa kautta.⁽²³⁾ SVT:n julkisen palvelun kanavat ovat saatavilla myös kaapeliverkon välityksellä siirtovelvoitetta koskevan lainsäädännön ansiosta.

3.1.4 Utbildningsradion (UR)

(17) *Utbildningsradion* (UR) on toiseksi suurin julkisen palvelun radio- ja televisioyhtiö Ruotsissa. Se lähettää sekä radio- että televisio-ohjelmaa. UR:n omistaa SVT:n tavoin säätio (ks. 3.1.3. jakso).⁽²⁴⁾

(18) UR:n velvollisuuksista julkisen palvelun radio- ja televisioyhtiönä määrätään sen toimiluvassa samalla tavoin kuin SVT:llä, ja UR:n on *Sveriges Radion* ja SVT:n kanssa käytyjen neuvottelujen mukaisesti ostettava analogisen maanpäällisen verkon kautta tapahtuvaan lähetystoimintaan tarvittavat palvelut Teracomilta.⁽²⁵⁾ UR

⁽¹⁸⁾ Tämä päätös ei vaikuta EU:n sisämarkkinasääntöjen soveltamiseen.

⁽¹⁹⁾ Ks. Boxerin lehdistötiedote 18 päivältä tammikuuta 2006, *Boxer grew by 42 % in 2005*. Ks. myös Boxerin lehdistötiedotteet 12 päivältä heinäkuuta 2005, *Boxer fortsätter att öka antalet digitala TV-kunder*, ja 20 päivältä lokakuuta 2005, *Fortsatt ökning för Boxer*.

⁽²⁰⁾ Ks. www.svt.se; ja Prop. 1995/96:161, s. 70–72.

⁽²¹⁾ Ks. esim. 10 päivänä helmikuuta 2005 tehty hallituksen päätös nro I:11, 22 päivänä kesäkuuta 2005 tehty hallituksen päätös nro I:22, 15 päivänä joulukuuta 2005 tehty hallituksen päätös nro I:102 ja 23 päivänä helmikuuta 2006 tehty hallituksen päätös nro I:15.

⁽²²⁾ 31 päivään joulukuuta 2005 asti SVT oli velvollinen toimimaan näin analogisten lähetysten osalta.

⁽²³⁾ NSAB:n ja SVT:n välinen sopimus annettiin komissiolle tiedoksi vuonna 1999 (asia nro IV/C-2/37 517), ja sopimuspuolet saivat hallinnollisen kirjeen asian käsittelyn lopettamisesta marraskuussa 1999.

⁽²⁴⁾ Ks. www.ur.se/ur/start.php?s1=omur&s2=historik.

⁽²⁵⁾ Ks. UR:lle kohdistettu hallituksen päätös nro 29 *Tillstånd att sända television*, KU2001/1543/Me (osittain), 20.12.2001, ja hallituksen päätöksen nro I:12, *Tillstånd att sända ljudradio och television*, U2005/1824/Me, 2.10.2005, liite 1. Toimilupaa on jatkettu niin, että se kattaa nyt vuoden 2006 kokonaisuudessaan.

lähettää ohjelmaa yhdellä SVT:n kanavalla, ja sen ohjelmien on tavoitettava 99,8 prosenttia Ruotsin väestöstä. UR:n ohjelmat on lähetettävä myös maanpäällisen verkon kautta, ja ne lähetetään koodaamattomina sen ja siirtovelvoitteen puitteissa, kaapeliverkon kautta.

(19) Tämän jälkeen tässä päätöksessä käytetään SVT:stä ja UR:stä yhteisesti nimeä 'SVT' ja jompaakumpaa yritystä koskevat luvut (esim. määrärahat ja maksut) ilmoitetaan niille yhteisesti.⁽²⁶⁾

3.2 Kantelun tekijät

3.2.1 NSAB

(20) NSAB-yrityksen kotipaikka on Ruotsi. NSAB omistaa kaksi Sirius-satelliittia, jotka välittävät Pohjoismaihin, Baltian maihin sekä Itä- ja Keski-Euroopan maihin televisio- ja telepalveluja ja muita media- ja telepalveluja, ja ylläpitää niitä. NSAB jakaa sekä julkisten että yksityisten radio- ja televisioyhtiöiden radio- ja televisiosignaaleja.

(21) NSAB:stä omistaa 75 prosenttia Luxemburgissa rekisteröity SES ASTRA, joka on yksi johtavista satelliittien perustuvaa suorajakelujärjestelmää käyttävistä operaattoreista Euroopassa, ja 25 prosenttia *Svenska Rymdaktiebolaget*. *Svenska Rymdaktiebolaget* on valtion omistama osakeyhtiö, joka toimii Ruotsissa.⁽²⁷⁾ Maaliskuuhun 2000 asti Teracom oli NSAB:n osaomistaja.⁽²⁸⁾

3.2.2 Viasat

(22) Viasat on ilmais- ja maksukanavia välittävä operaattori, joka lähettää ohjelmia Sirius-satelliittijärjestelmän kautta. Viasat toimii Ison-Britanniasta käsin, jossa se on myös rekisteröity. Viasat on ruotsalaisen mediakonsernin MTG AB (MTG) kokonaan omistama tytäryhtiö. MTG toimii koko maailmassa ja väittää olevansa muun muassa suurin ilmais- ja maksutelevisio-operaattori Skandinaviassa ja Baltian maissa.

4. TELEVISIOLÄHETYKSET

4.1 Televisiolähetysjärjestelmät Ruotsissa

(23) Televisio-ohjelmia lähetetään Ruotsissa nykyään maaverkon, kaapeliverkon ja satelliittiyhteisantennijärjestelmän

⁽²⁶⁾ Tämä johtuu siitä, että UR:lle myönnetty määräraha on merkityksellisen pieni ja UR:n toimintaan ja lähetyksiin sovellettavat säännöt ovat käytännössä samat kuin mitä sovelletaan SVT:hen. Lisäksi UR lähettää ohjelmiaan yhdellä SVT:n kanavalla. Yrityksille myönnettäviä määrärahoja ja niiden maksamia maksuja käsitellään sen vuoksi kokonaisuudessaan.

⁽²⁷⁾ Ks. <http://www.ses-sirius.com>.

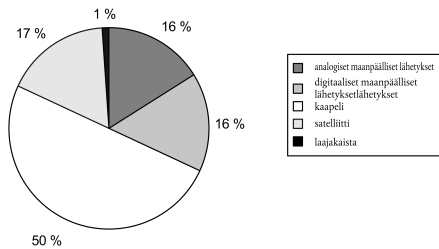
⁽²⁸⁾ Ks. Teracomin tilinpäätös vuodelta 2000.

(SMATV), satelliitin ja laajakaistan välityksellä. Hallituksen mukaan televisiolähetykset ovat pian saatavilla myös kolmannen sukupolven mobiiliverkon kautta. ⁽²⁹⁾

- (24) Kuviossa 1 esitetään eri televisiojärjestelmien osuus Ruotsissa vuonna 2006. Siinä ilmoitetaan prosentteina eri järjestelmien tosiasiallinen käyttö kaikissa Ruotsin kotitalouksissa. ⁽³⁰⁾ Maanpäällisistä lähetyksistä ilmoitetaan erikseen analogiset ja digitaaliset lähetykset.

Kuvio 1.

Kotitalouksien televisiolähetysten vastaanotto Ruotsissa vuonna 2006

- (25) Siirtyminen analogisista televisiolähetyksistä digitaalisiin lähetysiin on vaikuttanut tai vaikuttaa kaikkiin tavallisimpiin nykyisin käytössä oleviin lähetysjärjestelmiin, kuten kaapeli- ja satelliittilähetysiin ja maanpäällisiin lähetysiin. Televisiolähetysten digitalisoinnilla on suuria etuja radioaaltojen taajuuksien käytön tehoutuessa ja siirtomahdollisuuksien kasvaessa. Tuloksena saadaan uusia ja parempia palveluja ja kuluttajille enemmän valinnanmahdollisuuksia.
- (26) Siirtotavasta riippumatta digitaalinen lähetys tapahtuu joko avoimessa järjestelmässä tai ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmässä, jossa kanavat on koodattu. Tämä merkitsee sitä, että voidakseen vastaanottaa digitaalisia lähetyskäsikatojilla on oltava dekooderina toimiva digitaalinen vastaanotin, joko sisäänrakennettuna televisiolaitteeseen tai erillisenä digisovittimenä. Koodattujen kanavien katseluun tarvitaan digisovitin, jossa on kortinlukusema.

4.2 Digitaalisten maanpäällisten televisiolähetysten kehitys Ruotsissa

- (27) Digitaalinen televisio on kehittynyt Ruotsissa voimakkaasti viiden viimeisen vuoden aikana. Kaikki digitaaliset järjestelmät – satelliitti, kaapeli ja maanpäällinen verkko – kasvoivat vuodesta 2000 vuoteen 2005, satelliittijärjestelmän digitalisointi eteni eniten (ks. kuvio 2). ⁽³¹⁾

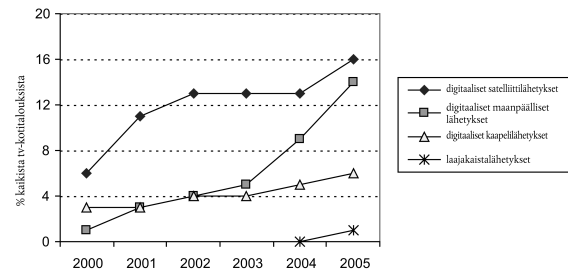
⁽²⁹⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 11.

⁽³⁰⁾ Ks. Statens Offentliga Utredningar: Sveriges övergång till digital-TV, Digital-TV-Kommissionen.

⁽³¹⁾ Lähde: Mediavision, MMS, ks. 20 päivänä maaliskuuta annettu vastaus, kysymys 15. Ks. myös Radio och TV-verket: *Mediautveckling 2005 och 2006*.

Kuvio 2.

Digitaalisten järjestelmien kehitys Ruotsissa (2000–2005)

- (28) Valtiopäivät teki vuonna 1997 hallituksen esityksen pohjalta päätöksen, jonka mukaan digitaalisen maanpäällisen verkon rakentaminen tuli aloittaa useissa osissa maata, minkä jälkeen valtion olisi tehtävä päätös verkon rakentamisen jatkamisesta ja siitä, kuinka se toteutetaan. ⁽³²⁾ Päätettiin, että digitaalisen maanpäällisen lähetysverkon rahoittaisivat kokonaan siinä mukana olevat yritykset eli radio- ja televisioyhtiöt ja verkon omistaja eikä valtio osallistuisi sen rahoitukseen. ⁽³³⁾
- (29) Vuonna 2003 valtiopäivät päätti, että analogiset maanpäälliset lähetykset lopetetaan 1 päivään helmikuuta 2008 mennessä ⁽³⁴⁾, ja toukokuussa 2004 se päätti, että SVT:n digitaalisiin lähetysiin varatun kanavanipun on tavoitettava 99,8 prosenttia väestöstä siihen mennessä, kun analogisen maanpäällisen verkon toiminta on kokonaan lakannut. Tuohon ajankohtaan mennessä vähintään yhden muun kanavanipun on tavoitettava 98 prosenttia väestöstä. Päätöksiä ei ole tehty siitä, kuinka suuri osa väestöstä muilla kanavanipuilla on tavoitettava. ⁽³⁵⁾
- (30) Teracomin mukaan analogisen maanpäällisen verkon lakkauttamisen ensimmäinen vaihe alkoi 19 päivänä syyskuuta 2005 ja se koski noin 150 000 kotitaloutta Ruotsissa. ⁽³⁶⁾ Taulukossa 1 esitetään analogisten lähetysten lopettamista koskeva vaiheittainen suunnitelma ja väestöosuus, johon lähetysten lopettamisen kussakin vaiheessa arvioidaan vaikuttavan.

Taulukko 1.

Analogisen maanpäällisen verkon lakkauttamista koskeva suunnitelma ja väestöosuus, johon lakkauttaminen eri vaiheissa vaikuttaa

	Väestön prosenttiosuus asianomaisella alueella	Digitaalisen maanpäällisen television piiriin kuuluva väestö (%) (kumulatiiviset luvut)
Vaihe 1 päättyi marraskuussa 2005	4	4

⁽³²⁾ Ks. Bet. 1996/97:KU17; Rskr. 1996/97:178.

⁽³³⁾ Ks. Bet. 1996/97:KU17.

⁽³⁴⁾ Ks. Bet. 2002/03:KU33, Rskr. 2002/03:196.

⁽³⁵⁾ Ks. Bet. 2003/04:KU24; Rskk. 2003/04:231.

⁽³⁶⁾ Ks. <https://www.teracom.se>.

	Väestön prosenttiosuus asianomaisella alueella	Digitaalisen maanpäällisen television piiriin kuuluva väestö (%) (kumulatiiviset luvut)
Vaihe 2 päättyi touko-kuussa 2006	20	24
Vaihe 3 päättyi marras-kuussa 2006	16	39
Vaihe 4 päättyi touko-kuussa 2007	28	67
Vaihe 5 päättyi loka-kuussa 2007	33	100

Lähde: Teracom. Luvut ovat arvioita.

- (31) Teracomin omat varat ja verkkopalvelujen myynnistä saadut tulot (esim. käyttäjämaksut) eivät ole riittäneet koko maan kattavan digitaalisen maanpäällisen verkon rakentamisesta aiheutuneisiin investointikustannuksiin, minkä vuoksi se on joutunut hankkimaan lisäpääomaa. Tämän se on toteuttanut ottamalla lainaa pääomamarkkinoilta ja myymällä omaisuutta. Näin se on voinut rahoittaa digitaalisen maanpäällisen verkon rakentamisen. ⁽³⁷⁾

4.2.1 Digitaalisen maanpäällisen verkon kautta tapahtuva lähetys Ruotsissa

- (32) Digitaalinen televisiolähetys toimii maanpäällisessä verkossa kanavanippujen välityksellä. Ne ovat järjestelmiä, joissa yhdistetään ja digitalisoidaan useampia signaaleja siirrettäväksi yhden linjan tai yhteisen kanavan kautta. Näin kapasiteetti kasvaa ja samanaikaisesti voidaan lähettää useita kanavia. Teracom ylläpitää nyt viittä kanavanippua, joista kukin pystyy lähettämään noin kahdeksan yksittäistä televisiokanavaa. Keväällä 2006 neljä kanavanippua tavoitti noin 98 prosenttia Ruotsin väestöstä ja viides kanavanippu puolestaan noin 50 prosenttia väestöstä. ⁽³⁸⁾
- (33) Hallitus päättää toimilupien myöntämisestä hakemukset tarkastavan *Radio och TV-verketin* suositusten perusteella. Lokakuussa 2006 noin 40 televisiokanavaa oli saanut luvan digitaalisen maanpäällisen verkon kautta tapahtuviin lähetyksiin. Yksi viidestä kanavanipusta on varattu SVT:lle, yhtä käyttää nykyään lähinnä TV4 ja muut kanavaniput jakautuvat muiden toimiluvanhaltijoiden kesken. ⁽³⁹⁾

⁽³⁷⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, jaksot 3.4.2 ja 3.5.

⁽³⁸⁾ Ks. <http://www.teracom.se> ja Statens Offentliga Utredningar: *Sveriges övergång till digital-TV*, Digital-TV-Kommissionen.

⁽³⁹⁾ Ks. http://www.rtvv.se/se/Om_media/tv/digitaltv/ ja myös Ruotsin posti- ja telehallituksen (Post- och telestyrelsen) raportti marras-kuulta 2005, *Förstudie: Frigjort frekvensutrymme vid övergången till digitalt marksänd TV*, s. 5–7.

4.2.2 Digitaalisen maanpäällisen verkon markkinointi kuluttajille

- (34) Tilajakannasta vastaa Boxer eli se markkinoi digitaalisen maanpäällisen verkon kautta lähetettävän maksutelevisio-tarjonnan asiakkaille. Hallituksen mukaan Teracom ja Boxer joutuvat käymään kovaa kilpailua muiden siirtojärjestelmien, kuten satelliittioperaattoreiden, kanssa. Tämän vuoksi Boxerin on ollut vaikeaa veloittaa asiakkailta täyttä hintaa digisovittimista ja samaan aikaan yrittää vakiinnuttaa asemansa ja rakentaa asiakaskantaa. Otettuaan digitaalisen maanpäällisen lähetysjärjestelmän käyttöön Boxer tarjosikin asiakkailleen digisovittimia alhaisella hinnalla ja sai kustannuksensa katettua käyttäen siihen koko tilauskauden. Tämä selittää suuret tappiot, joita Boxerille koitui toimintansa aloitusvaiheessa. Toimiessaan tappiollisesti Boxer sai pääomaa samanlaisin ehdoin kummaltakin emoyhtiöltään, 70 prosenttia Teracomilta ja 30 prosenttia Skandalilta. ⁽⁴⁰⁾

4.3 Julkisen palvelun televisio toiminta Ruotsissa ja sen rahoitus

- (35) Ruotsin lain mukaan jokaisen kotitalouden, jossa on televisiovastaanotin, on maksettava televisiolupa. Televisioluvista saatavilla tuloilla rahoitetaan Ruotsin julkisen palvelun radio- ja televisioyhtiöt. ⁽⁴¹⁾
- (36) Televisiomaksun kantaa Ruotsin julkisen palvelun radio- ja televisioyhtiöiden omistama osakeyhtiö, *Radiotjänst i Kiruna AB* (Rikab). ⁽⁴²⁾ Rikab siirtää keräämänsä varat valtiokonttorin erityistilille, niin kutsutulle yleisradiotilille.
- (37) Valtiopäivät päättää vuosittain, paljonko SVT:lle myönnetään varoja julkisen palvelun toimintaa varten ottaen huomioon SVT:n toiminnan sekä mahdolliset muutokset tai lisäykset, joita hallitus haluaa tehdä julkisen palvelun velvoitteeseen. ⁽⁴³⁾ SVT käyttää varat, jotka sille on myönnetty julkisen palvelun toiminnan harjoittamiseen, toimiluvassa ja rahoitusehdoissa täsmennetyllä tavalla. ⁽⁴⁴⁾ SVT päättää itse, kuinka suuri osa varoista käytetään esimerkiksi ohjelmatoimintaan ja paljonko käytetään ohjelmien jakeluun (esim. Teracomille maksettaviin siirtomaksuihin). ⁽⁴⁵⁾
- (38) Siirryttäessä digitaalisiin maanpäällisiin lähetyksiin lähetetään analogisia ja digitaalisia lähetyksiä samanaikaisesti,

⁽⁴⁰⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 22, ja hallituksen 20 joulukuuta 2004 antama vastaus, s. 2. Huomattakoon, että aiemmin Skandalille kuulunut 30 prosentin osuus siirtyi huhtikuussa 2005 3i-yrityksen omistukseen.

⁽⁴¹⁾ Ks. laki televisiomaksusta (Lag 1989:41).

⁽⁴²⁾ Sama.

⁽⁴³⁾ Ks. *Radio och TV i allmänhetens tjänst – Riktlinjer för en tillståndsperiod*, Betänkande av Kommittén om radio och TV i allmänhetens tjänst, Tukholma 2005.

⁽⁴⁴⁾ Ks. *Anslagsvillkor för Sveriges Television AB för år 2005*, Prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:KrU1, rskr. 2004/05:97.

⁽⁴⁵⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 27–30, 42 ja 43.

jotta katsojilla olisi aikaa siirtyä uuteen lähetyksen vastaanottotapaan. Jotta rinnakkaisista lähetyksistä SVT:lle aiheutuvat lisäkustannukset eivät johtaisi televisiolupamaksujen huomattavaan korottamiseen⁽⁴⁶⁾, valtio päätti kattaa kustannukset vaihtoehtoisella rahoitustavalla. Tätä varten valtiokonttoriin avattiin vuonna 2002 erityistili, niin kutsuttu jakelutili. Jakelutili rahoitetaan yleisradiotililtä saatavilla varoilla ja valtiokonttorin myöntämällä lainalla. Tämän jälkeen varat siirretään jakelutililtä SVT:lle maanpäällisen verkon kautta tapahtuvien lähetyksen maksua varten.⁽⁴⁷⁾

(39) Ensimmäisinä vuosina jakelutilin saldo on miinusmerkkinen, koska yleisradiotililtä ei siirretä sille niin paljon kuin jakelutililtä siirretään SVT:lle siirtomaksuja varten. SVT:n siirtomaksuihin tarvitseman määrän ja yleisradiotililtä jakelutilille siirrettävän määrän erotus katetaan valtiokonttorin myöntämällä lainalla. Kun analogisen maanpäällisen verkon toiminta loppuu eikä SVT:n enää tarvitse maksaa analogisen ja digitaalisen signaalin samanaikaisesta siirrosta, jakelutililtä SVT:lle siirrettävien varojen määrä vähenee ja tilin vaje tasapainotetaan vähitellen. Arvioidaan, että rinnakkaisesta siirrosta aiheutuvat kustannukset saadaan maksetuksi kokonaan viimeistään vuonna 2013, jolloin jakelutili olisi taas tasapainossa.⁽⁴⁸⁾

(40) Rahoitusehdot eivät aseta SVT:lle rajoituksia yleisradiotililtä ja jakelutililtä maksettujen varojen käytön ja jakamisen suhteen edellyttäen, että ne käytetään toimiluvan ja rahoitusehtojen mukaisesti sen julkisen palvelun toimintaan.⁽⁴⁹⁾

4.4 Julkisen palvelun televisiolähetykset maanpäällisessä verkossa: SVT:n Teracomille maksamat siirtomaksut

(41) Osa SVT:lle myönnettyistä varoista käytetään maanpäällisiin lähetyksiin liittyvien palvelujen ostoon Teracomilta. SVT ja Teracom neuvottelevat keskenään palvelujen hinnoista ilman hallituksen puuttumista asiaan. Hallituksen sekä Teracomin tilinpäätösasiakirjojen mukaan Teracom soveltaa analogisen ja digitaalisen siirron maksuja tasavertaisesti kaikkiin televisioyhtiöihin.⁽⁵⁰⁾

⁽⁴⁶⁾ Myös jakelukustannukset alenevat, kun analoginen lähetystoiminta on päättynyt.

⁽⁴⁷⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 27–30.

⁽⁴⁸⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 27–29; Prop. 2001/02:1, s. 121; Prop. 2004/02:1, s. 108, ja 20 maaliskuuta annettu vastaus, kysymys 4.

⁽⁴⁹⁾ Ks. rahoitusehdot *Anslagsvillkor för Sveriges Television AB för år 2005*, Prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:KrU1, rskr. 2004/05:97 ja myös 20 maaliskuuta annettu vastaus, kysymys 4.

⁽⁵⁰⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, jakso 3.6.2, 20 päivänä maaliskuuta annettu vastaus, kysymys 9, sekä Teracomin tilinpäätökset esim. vuosilta 2003 ja 2004.

(42) Vuodesta 1992 joulukuuhun 2005 Teracom oli velvollinen vahvistamaan analogisten maanpäällisten lähetyksen hinnat sille itselleen aiheutuvien kustannusten mukaisesti. SVT:n Teracomille tosiasiassa maksamat maksut vahvistetaan tavallisesti useiksi vuosiksi etukäteen yritysten keskenään neuvottelemassa sopimuksessa. Nyt voimassa olevan sopimuksen mukaan maksut, jotka SVT maksaa Teracomille kaudeksi 2004–2013, määräytyvät muun muassa analogisen maanpäällisen verkon lakkauttamista koskevan aikataulun perusteella. Maksuja voidaan mukauttaa, jos valtiopäivät päättää muuttaa aikataulua.⁽⁵¹⁾

(43) Digitaalisten maanpäällisten lähetyksen osalta Teracomin soveltama tasavertaisuusperiaate ilmenee siten, että kaikkia radio- ja televisioyhtiöitä (myös SVT:tä) on veloitettu vuodesta 1999 lähtien saman eli lähetyksen kattavuuteen perustuvan hintamallin mukaisesti.⁽⁵²⁾ Tämä tarkoittaa, että tiettyjen kanavakohtaisten maksujen eli perusmaksun ja liityntämaksun lisäksi televisioyhtiöiltä veloitetaan muutettava maksu, jonka suuruus riippuu siitä, kuinka suuren osan väestöstä lähetykset tavoittavat. Muutettava maksu on yhtä katsojaa kohden sama kaikkien kanavien osalta.⁽⁵³⁾ Tasavertaisuusperiaate hillitsee Teracoma veloitamasta SVT:ltä liian korkeita hintoja ja takaa sen, ettei SVT maksa digitaalisista maanpäällisistä lähetyksistä enempää kuin muutkaan televisioyhtiöt, kun kyse on samoista palveluista.⁽⁵⁴⁾ Tasavertaisuusperiaate on vahvistettu myös hallituksen talousarvioesityksessä 2005/06.⁽⁵⁵⁾

(44) [...] (*)⁽⁵⁶⁾

5. VÄITETTYJEN TUKITOIMENPITEIDEN YKSITYSKOHTAINEN KUVAUS

(45) Tässä päätöksessä tarkastellaan seuraavia toimenpiteitä:

- epäsuora taloudellinen tuki Teracomille liian korkeina siirtomaksuina, joita SVT:n väitetään maksaneen Teracomille analogisen ja digitaalisen maanpäällisen verkon siirtopalveluista,
- suora taloudellinen tuki Teracomille annetun valtiontakauksen muodossa,

⁽⁵¹⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, jakso 3.6.2 sekä 20 päivänä maaliskuuta annettuun vastaukseen liitetty Teracomin ja SVT:n välillä 4 päivänä maaliskuuta 2004 tehty puitesopimus. Syynä siihen, ettei Teracomilla enää ole velvollisuutta hinnoitella analogisia lähetyksiä kustannusten tasolle on posti- ja telehallituksen hiljattain tekemä päätös (johon sisältyy sitoumuksia). Päätöksen jälkeen posti- ja telehallitus tarkastaa Teracomin soveltamat hinnat edeltä käsin. Ks. jakso 3.1.1.

⁽⁵²⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annetun vastauksen jakso 3.6.1, s. 29.

⁽⁵³⁾ Ainoastaan neljännen kanavanipun osalta siirtomaksun muuttuva osa on laskettu vuodesta 2002 toisen eli kustannusperusteisen mallin mukaan, ks. hallituksen 21 päivänä maaliskuuta 2003 antama vastaus.

⁽⁵⁴⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annetun vastauksen jakso 3.6.2 ja 20 päivänä maaliskuuta annettu vastaus, kysymys 9.

⁽⁵⁵⁾ Ks. Prop. 2005/06:1, utgiftsområde 24, s. 71–74.

(*) Johdanto-osan 44 kappaleen ja siihen liittyvän alaviitteen teksti on poistettu luottamuksellisten tietojen vuoksi. Tiedot koskevat erään SVT:n ja Teracomin välisen sopimuksen sisältöä.

⁽⁵⁶⁾ [...]

- suora taloudellinen tuki ehdollisena *aktieägartillskott*-maksuna, joka Teracomille on maksettava takaisin.

5.1 SVT:n Teracomille maksamat siirtomaksut

- (46) Kun komissio teki päätöksen menettelyn aloittamisesta, sen oli käytettävissä olevien tietojen perusteella syytä uskoa, että hallitus käytti SVT:tä välineenä kanavoidakseen valtion varoja Teracomille siirryttäessä maanpäällisen verkon analogisista televisiolähetyksistä digitaalisiin lähetyksiin. Käytettävissä olevien tietojen mukaan SVT on saanut siirtymistä varten rahoitusta, jonka kokonaismäärä kaudelta 2002–2013 on suurempi kuin Teracomille SVT:n kanavien lähettämisestä odotettavasti aiheutuvat kustannukset.
- (47) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio katsoi myös, ettei ollut varmuutta siitä, että SVT:lle siirtomaksuja varten myönnettyt varat siirrettiin automaattisesti Teracomille. Jos Teracom ei sovelta siirtopalvelujen osalta SVT:hen samanlaisia ehtoja kuin tavanomaisessa markkinatilanteessa, voivat mahdolliset markkinahinnan ylittävät maksut aiheuttaa epäilyjä Teracomille eduksi koituvasta peitelystä tuesta.
- (48) Tiedot, jotka komissiolla oli käytössään menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä tehdessään, osoittivat, että SVT:n Teracomille maksamat siirtomaksut ovat olleet vuoteen 2007 asti alhaisemmat kuin Teracomille SVT:n ohjelmistojen lähettämisestä aiheutuneet kustannukset (ks. taulukon 2 sarake 5). Tiedoista ilmeni kuitenkin myös se, että vuodesta 2008, jolloin analogisen maanpäällisen verkon toiminta on loppunut eikä SVT:llä ole enää velvoitetta lähettää ohjelmia sekä analogisesti että digitaalisesti, SVT:n Teracomille vuosittain maksamat maksut ylittävät Teracomille SVT:n ohjelmistojen lähettämisestä aiheutuvat kustannukset. Vuodesta 2008 vuoteen 2013 SVT siis maksaisi Teracomille vuosittain selvästi Teracomille lähetyssignaalien siirtämisestä aiheutuvia kustannuksia suuremman määrän. Arvioitiin, että vuoteen 2013 mennessä SVT:n suorittamat maksut olisivat 2,3 kertaa niin suuret kuin siirtokustannukset. Tällaiset maksut korvaisivat Teracomille tappiot paremmin kuin hyvin, ja niiden ansiosta se voisi saavuttaa vuoteen 2013 mennessä yhteensä 509,61 miljoonan kruunun voitot. Komissio epäili, ettei tällaista voittoa saavutettaisi tavanomaisin markkinaehdoin ja että voitto saattaisi olla Teracomille eduksi tulevaa valtiontukea. (Ks. menettelyn aloittamista koskeva päätös, johdanto-osan 32 kappale.)

Taulukko 2.

SVT:n Teracomille maksamat siirtomaksut kaudella 2002–2013 menettelyn aloittamista koskevan päätöksen mukaan

Vuosi	Maksut SVT:ltä Teracomille (1)	Teracomille SVT:n analogisista lähetyksistä aiheutuvat kustannukset (2)	Teracomille SVT:n digitaalisista lähetyksistä aiheutuvat kustannukset (3)	Teracomille SVT:n lähetyksistä aiheutuvat kustannukset yhteensä (4 = 2 + 3)	Teracomille ennakoitu vuosivoitto (5 = 4–1)	Teracomille ennakoidu kokonaisvoitto/tappio (6)
2002	485	480	160	640	- 155,00	- 155,00
2003	523	480	160	640	- 117,00	- 272,00
2004	556,46	480	160	640	- 83,54	- 355,54
2005	591,79	480	160	640	- 48,21	- 403,75
2006	256,19	240	160	400	- 143,81	- 547,56
2007	273,79	120	160	280	- 6,21	- 553,77
2008	291,58		160	160	131,58	- 422,19
2009	309,57		160	160	149,57	- 272,61
2010	327,77		160	160	167,77	- 104,85
2011	346,16		160	160	186,16	81,31
2012	364,75		160	160	204,75	286,06
2013	383,55		160	160	223,55	509,61

5.2 Teracomin hyväksi annettu valtiontakaus

- (49) Menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä tehtäessä käytettävissä olleiden tietojen perusteella komissiolla oli aihetta epäillä, että Teracomille annettiin luoton takaus tai että sellainen ainakin asetettiin Teracomin käytettäväksi.
- (50) Vuonna 2001 Teracomin vakavaraisuutta koskevat ennusteet eivät olleet erityisen suotuisia lähinnä Teracomin digitaalisiin maanpäällisiin televisiolähetyksiin tekemisiin investointeihin liittyvistä syistä ja vakavaraisuuden odotettiin edelleen heikkenevän.⁽⁵⁷⁾ Sen vuoksi oli olemassa suuri riski, että Teracomilla ei ainoastaan olisi vaikeuksia täyttää SVT:n ja TV4:n ohjelmistojen lähettämistä koskevaan sopimukseen perustuvia velvoitteitaan vaan että sillä ei myöskään olisi varoja rakentaa ja ylläpitää digitaalista maanpäällistä verkkoa kokonaisuudessaan. Lisäksi oli olemassa riski, ettei Teracom kykenisi täyttämään velvoitteitaan velkojiaan kohtaan.
- (51) Hallituksen marraskuussa 2001 tekemässä esityksessä suositetaan, että Teracomille myönnettäisiin takaus enimmillään 2 miljardin kruunun (noin 210 miljoonaa euroa) luotolle. Teracomilta veloitettaisiin maksu takauksen antamiseen liittyvien riskien ja hallintokulujen kattamiseksi, ja takaus olisi voimassa rajoitetun ajan.⁽⁵⁸⁾ Valtiopäivät hyväksyi esityksen helmikuussa 2002.⁽⁵⁹⁾ Komission käytettävissä menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä tehtäessä olleiden tietojen mukaan hallitus päätti antaa Teracomille takauksen sen jälkeen, kun esitys olisi hyväksytty.
- (52) Komissio selvittää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamista jäsenvaltion antaman luottotakauksen yhteydessä takauksina myönnettävää valtiontukea käsittelevässä tiedonannossaan.⁽⁶⁰⁾ Tiedonannon 4 jakson mukaan ainoastaan tiettyjen ehtojen täyttäminen takaa sen, ettei yksittäinen valtiontakaus ole perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.⁽⁶¹⁾
- (53) Luottotakauksen tausta ja takauspäätöksen syy huomioon ottaen komissiolla oli menettelyn aloittamista koskevassa

päätöksessä selitetyn (Teracomin heikko rahoitusasema ja vakavaraisuuden jatkuva heikkeneminen) mukaisesti aihetta uskoa, etteivät valtiontakaustiedonannon 4 jaksossa esitetyt edellytykset ehkä täytyneet ja että takaus oli Teracomille annettua valtiontukea.

5.3 Pääomansiirto

- (54) Menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä tehtäessä Teracomin rahoitusasemasta käytettävissä olleiden tietojen perusteella komissio ei voinut sulkea pois sitä, etteikö pääomansiirtona toteutettu ehdollinen *aktieägartillskott*-maksu ollut Teracomille myönnettyä valtiontukea.
- (55) Teracom oli tosin aloittanut vuonna 2002 koko yrityskonsernin uudelleenorganisoinnin rahoitusasemaansa parantaakseen⁽⁶²⁾ ja myyntiennusteet paranivat, mutta yritys toimi kuitenkin tappiollisesti ja sen vakavaraisuus heikkeni edelleen⁽⁶³⁾. Komission käytettävissä menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä tehtäessä olleiden tietojen mukaan Teracomin vakavaraisuusaste oli laskenut vuoden 2002 loppuun mennessä 20 prosenttiin, mutta luotonantajat edellyttivät, että vakavaraisuusaste olisi 25 prosenttia (komission tietojen mukaan konsernin vakavaraisuusaste oli 30 prosentin luokkaa).⁽⁶⁴⁾ Sen vuoksi sekä Teracom että sen luotonantajat pyysivät, että Teracomille myönnettäisiin lisäpääomaa.⁽⁶⁵⁾
- (56) Komission tietojen mukaan hallitus piti Teracomin vaikeaa rahoitusasemaa tilapäisenä ja katsoi sen olevan seurausta korkeista investointi- ja toimintakuluista ja totesi, että pitkällä aikavälillä Teracomista tulisi kannattava yritys, jolla on vahva markkina-asema, sekä vakavasti otettava liiketoimintamalli. Maaliskuussa 2003 hallitus ehdotti, että valtiopäivät hyväksyisi noin 500 miljoonan kruunun (noin 52,5 miljoonaa euroa) pääomansiirtona maksettavan ehdollisen *aktieägartillskott*-maksun myöntämisen Teracomille.⁽⁶⁶⁾ Valtiopäivät hyväksyi tämän toukokuussa 2003, ja sopimus Teracomin kanssa allekirjoitettiin kesäkuussa 2003, minkä jälkeen valtio myönsi Teracomille avustuksen ehdollisena *aktieägartillskott*-maksuna.
- ⁽⁶²⁾ Ks. esim. Teracomin osavuosisikatsaus vuoden 2002 toiselta neljännekseltä.
- ⁽⁶³⁾ Sama.
- ⁽⁶⁴⁾ Ks. Prop. 2002/03:64. Ehdollinen *aktieägartillskott*-maksu ei ole laina. Yritys maksaa ehdollisen *aktieägartillskott*-maksun takaisin osinkoina, kun oman pääoman määrä sen taselaskelmassa on riittävä. Valtion (hallituksen kautta) ja Teracomin välisessä sopimuksessa asetetaan ehdoksi, että Teracomin on aloitettava takaisinmaksu heti, kun sillä on riittävästi rahavaroja. Sopimuksessa todetaan myös selvästi, että maksu tapahtuu ”markkinaehdoin” ja että sen odotettu tuotto on sama kuin ”kilpailukykyiselle liiketoiminnalle” ehdollisena *aktieägartillskott*-maksuna myönnetyn avustuksen.

⁽⁵⁷⁾ Ks. Teracomin osavuosisikatsaus vuoden 2002 toiselta neljännekseltä.

⁽⁵⁸⁾ Ks. hallituksen esitys 2001/02:76.

⁽⁵⁹⁾ Ks. valtiopäivien päätös 2001/02:KrU07; Rskr. 2001/02:149.

⁽⁶⁰⁾ Ks. komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (EYVL C 71, 11.3.2000, s. 14).

⁽⁶¹⁾ Edellytykset ovat seuraavat: i) lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa; ii) lainanottaja voisi periaatteessa saada rahoitusmarkkinoilta markkinaehtoista lainaa ilman valtion väliintuloa; iii) takaus liittyy tiettyyn rahoitustoimeen, sille on asetettu kiinteä enimmäismäärä, se ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä (lukuun ottamatta joukkolainoja ja vastaavia instrumentteja) ja sen voimassaoloaika on rajoitettu; ja iv) takauksesta maksetaan markkinahinta (joka kuvastaa muun muassa takausmäärää ja takauksen kesto, lainanottajan antamia vakuuksia, lainanottajan taloudellista tilannetta, toimialaa ja näkymiä, maksulaininlyöntien määrää alalla ja muita taloudellisia olosuhteita).

- (57) Ennen ehdotuksen hyväksymistä hallitus ilmoitti maaliskuussa 2003 komissiolle aikovansa tehdä valtiopäiville esityksen lisäpääomasta. Hallituksen mukaan kyse ei kuitenkaan ollut komissiolle tehtävästä virallisesta ilmoituksesta. ⁽⁶⁷⁾
- (58) Komission käytettävissä olleista tiedoista ilmeni kuitenkin, että Teracomın vakavaraisuusaste oli 25 prosentin vähimmäisvaatimusta alhaisempi. Tämän johdosta komissio päätteli, ettei pääomasiirtoa ehkä toteutettu samoilla ehtoilla kuin yksityisillä luottomarkkinoilla (eli ettei yksityinen luotonantaja olisi päättänyt myöntää Teracomille vastaavaa lisäpääomaa). Tämän vuoksi komissio ei voinut sulkea pois sitä, etteikö pääomansiirto ollut valtiontukea.

5.4 Syyt muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiseen

- (59) Komission käytettävissä menettelyä aloitettaessa olleiden tietojen perusteella ei voitu sulkea pois sitä, etteivätkö kaikki kolme väitettyä tukitoimenpidettä täyttäisi 87 artiklan 1 kohdassa esitettyjä vaatimuksia ja sen vuoksi olisi valtiontukea.
- (60) Kun päätös menettelyn aloittamisesta tehtiin, komissiolla ei myöskään ollut käytettävissään tietoja, jotka olisivat osoittaneet tuen olevan EY:n perustamissopimuksen mukaista. Mikään 87 artiklan 2 tai 3 kohdassa tai 86 artiklan 2 kohdassa mainituista poikkeuksista ei vaikuttanut soveltuvan tapaukseen, ja ongelmallista oli, että Ruotsi näytti lyöneen digitalisoimisprosessissa laimin teknisen puolueettomuuden periaatteen noudattamisen.
- (61) Tämän vuoksi komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn antaakseen Ruotsille ja asianomaisille osapuolille mahdollisuuden esittää huomautuksensa komission alustavasta arviosta, joka esitetään menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä.

6. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

6.1 B2 Bredband AB (B2)

- (62) B2 yhtyy kaikkiin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettyihin väitteisiin. B2:n mukaan Teracomille myönnetty edut voivat vääristää kilpailua digitaalisten satelliittilähetysten markkinoiden lisäksi myös digitaalisten kaapelilähetysten markkinoilla. Laajakaistamarkkinoilla ryhmlähetetyksistä tulee lähivuosina merkittävä tuote. ⁽⁶⁸⁾

6.2 ECCA

- (63) ECCA ei esittänyt erityisiä huomautuksia menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetystä tiedoista, mutta se oli tyytyväinen siihen, että komissio tutkii Ruotsin digitaalisia maanpäällisiä lähetyspalveluja. Synnä tähän on erityisesti se, että monet jäsenvaltiot rahoittavat uutta infrastruktuuria, erityisesti digitaalista maanpäällistä

lähetyverkkoa ja siihen liittyviä palveluja. ECCAn mukaan tämä toimintapolitiikka vaikuttaa jo nyt asiakkaiden käyttäytymiseen kaapelipalvelujen alalla.

- (64) Lisäksi ECCA väittää, että kansallisten ja alueellisten viranomaisten näihin järjestelmiin soveltamat menettelyt ja ehdot ovat syrjiviä ja asettavat muut järjestelmäoperaattorit epäedulliseen kilpailuasemaan. ECCAn mukaan pääomasiijoittajat ovat haluttomia investoimaan infrastruktuuriin, jos on todennäköistä, että viranomaiset tukevat jatkossa jonkin sellaisen kilpailevan infrastruktuurin rakentamista, joka voi tarjota samantyyppisiä palveluja tuettuun hintaan. Tämä voisi heikentää huomattavasti mahdollisuuksia saada rahoitusta, jota tarvitaan kaapelitoiminnan tämän osa-alueen vakiinnuttamiseen, verkon parantamiseen ja uusien palvelujen tuomiseen markkinoille. ⁽⁶⁹⁾

6.3 ESOA

- (65) ESOAn mukaan Ruotsin viranomaiset myöntävät Teracomille valtiontukea sääntöjen vastaisesti. Sillä tuetaan maanpäällisen lähettämisen teknistä ratkaisua muiden ratkaisujen, kuten kaapelin ja satelliitin, kustannuksella, ja tämä vääristää kilpailua, koska valtiontuen ansiosta Teracom voi vähentää kustannuksiaan ja alittaa tavanomaiset markkinahinnat.
- (66) ESOAn mukaan satelliittien kautta tapahtuva digitaalinen lähetykset edellyttää suuria investointeja. Väärinymmätyksillä markkinoilla satelliitit kilpailevat kuitenkin tehokkaasti maanpäällisten digitaalisten ratkaisujen (myös kaapelin) kanssa. Koska siirtyminen analogisista lähetyksistä digitaalisiin lähetyksiin koskee koko EU:ta, ESOA pelkää, että myös muissa maissa saatetaan toteuttaa samantapaisia toimenpiteitä kuin Ruotsissa. ⁽⁷⁰⁾

6.4 NSAB

- (67) NSAB pitää kiinni näkökannastaan, jonka se esitti kantelussaan ja sitä täydentävissä huomautuksissa, ja yhtyy menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettyihin väitteisiin. Se kuitenkin epäilee, etteivät luvut, jotka Ruotsin viranomaiset esittivät menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen antamassaan vastauksessa, välttämättä kata kaikkia SVT:n Teracomille maksamia maksuja, eivätkä siten anna oikeudenmukaista ja todellista kuvaa maksetuista määristä. Tämän vuoksi NSAB kehottaa komissiota pyytämään hallitukselta lisätietoja ja selvennyksiä.
- (68) Mitä tulee hallituksen kantaan digitaalisten maanpäällisten lähetysten eduista digitaalisiin satelliittilähettyksiin verrattuna, NSAB toteaa tietyissä naapurimaissa olevan verrattain vähän kotitalouksia, jotka eivät pysty ottamaan vastaan satelliittilähettyksiä. Lisäksi NSAB huomauttaa, että joissakin maissa, esimerkiksi Suomessa, 10 prosentilla kotitalouksista on vaikeuksia lähetysten vastaanottamisessa myös alueilla, joilla digitaalisen maanpäällisen verkon kattavuus on

⁽⁶⁷⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 50.

⁽⁶⁸⁾ Ks. alaviite 4.

⁽⁶⁹⁾ Ks. alaviite 5.

⁽⁷⁰⁾ Ks. alaviite 6.

riittävä. NSAB toteaa vielä, että BBC:n mukaan Isossa-Britanniassa 25 prosenttia kotitalouksista ei pysty katselemaan digitaalisia maanpäällisiä televisiolähetyksiä heikkojen antennijärjestelmien vuoksi.

- (69) Lopuksi NSAB epäilee, ettei Öhrlings PriceWaterhouseCoopers'in (PWC) raportti Teracom-konsernille myönnetystä lisäpääomasta olisi puolueeton. NSAB väittää myös, että raportissa esitetty Teracomin liiketoimintaa koskeva ennuste perustuu tiettyihin aivan liian optimistisiin oletuksiin muun muassa tulevasta tilaajamäärästä. ⁽⁷¹⁾

6.5 Telenor Broadcast

- (70) Telenor Broadcast ei ota kantaa siihen, ovatko tässä asiassa tarkoitetut toimenpiteet valtiontukea. Sitä vastoin se korostaa, että digitaaliselle maanpäälliselle lähetyksjärjestelmälle myönnettävä tuki asettaa muiden järjestelmien operaattorit epäedulliseen kilpailuasemaan niissä jakelumarkkinoilla, joilla televisiopalvelut tarjotaan kuluttajille, kuin lähetyksmarkkinoillakin, joilla lähetyksinfrastruktuuria tarjotaan televisioyhtiöille.

- (71) Teracom (mukaan luettuna Boxer) tarjoaa sekä lähetykspalveluja televisioyhtiöille että televisiopalveluja kuluttajille, ja se voi käyttää valtiontukea kumpaakin toimintamuotoa varten. Televisio-ohjelmistojen jakeluketjun myöhemmässä vaiheessa tämä tapahtuu joko tarjoamalla televisiopalveluja edullisemmin hinnoin tai tarjoamalla suurempi määrä digisovittimia kuin olisi kannattavaa tarjota ilman valtiontukea. Telenor Broadcastin mukaan tällä seikalla on tässä vaiheessa ratkaisevan tärkeä merkitys, kun pyritään luomaan kaikki järjestelmät kattavat yhteiset markkinat.

- (72) Telenor Broadcast kysyy myös, eikö SVT:n velvoite tavoittaa maanpäällisen verkon kautta 99,8 prosenttia Ruotsin väestöstä jo sinänsä merkitse valtiontukea, ja kyseenalaistaa sen, että maanpäälliset lähetykset olisivat edullisin tapa televisio-ohjelmistojen jakelua varten. ⁽⁷²⁾

6.6 TeliaSonera

- (73) TeliaSonera ei ota kantaa siihen, ovatko tässä valtiontuki-asiassa tarkoitetut toimenpiteet EY:n perustamissopimuksen mukaisia. Se kuitenkin korostaa eri teknisten infrastruktuurien välisen puolueettoman kilpailun tärkeyttä televisio-ohjelmistojen jakelumarkkinoilla. ⁽⁷³⁾

6.7 UGC

- (74) UGC ei ota kantaa siihen, ovatko tässä valtiontukiasiassa tarkoitetut toimenpiteet EY:n perustamissopimuksen mukaisia. Samalla se kuitenkin tukee voimakkaasti komission tutkimusta. Lisäksi se katsoo, että kilpailu valtion tuella väistämättä vääristää markkinoita. UGC:n mukaan digitaalisen maanpäällisen television kehittämisen yhteydessä valtiontukea ei voida perustella viittaamalla yleiseen etuun. Vaikka digitaalisen television saatavuus olisikin yleinen etu, sen toteuttamiseksi on olemassa useita vaihtoehtoisia järjestelmiä. ⁽⁷⁴⁾

6.8 Viasat

- (75) Viasat suhtautuu komission tutkimukseen myönteisesti ja katsoo, että menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä käy selvästi ilmi Teracomin (Boxer mukaan luettuna) saaneen valtion varoista merkittävästi rahoitusta, joka on sääntöjenvastaista valtiontukea. Viasat yhtyy täysin kaikkiin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettyihin päätelmiin. Viasat katsoo, että satelliittilähetyks on paljon edullisempi lähetyksjärjestelmä ja että hallituksen päätös tukea maanpäällistä verkkoa vähentää kuluttajien valinnanmahdollisuuksia ja heikentää tarjolla olevien tuotteiden laatua.

- (76) Viasat lisää, että Teracomin kautta saamansa tuen lisäksi Boxer on saanut valtiontukea myös suoraan SVT:ltä. Toisin kuin satelliittilähetyksien jakelijat (Viasat mukaan luettuna) Boxerin ei tarvitse maksaa SVT:n ohjelmistojen jakeluuikeuksista. ⁽⁷⁵⁾

7. RUOTSIN HUOMAUTUKSET

- (77) Hallitus katsoo 29 päivänä lokakuuta antamassaan vastauksessa, ettei Teracomille ole myönnetty tukea, joka olisi ristiriidassa Ruotsille EY:n perustamissopimuksen mukaisesti kuuluvien velvoitteiden kanssa. Hallitus väittää, että menettelyn aloittamista koskeva päätös perustui puutteellisiin ja monelta osin virheellisiin tietoihin.

7.1 Väite, jonka mukaan SVT on maksanut Teracomille liian korkeita siirtomaksuja

- (78) Hallituksen mukaan SVT ei ole maksanut eikä aio maksaa Teracomille liian korkeita maksuja analogisen ja digitaalisen maanpäällisen verkon siirtopalveluista. Lisäksi hallitus katsoo, että komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämä arvio perustui virheellisiin tietoihin.

⁽⁷¹⁾ Ks. alaviite 7.

⁽⁷²⁾ Ks. alaviite 8.

⁽⁷³⁾ Ks. alaviite 9.

⁽⁷⁴⁾ Ks. alaviite 10.

⁽⁷⁵⁾ Ks. alaviite 11.

- (79) Ensinnäkin komissio tarkastelee menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä Teracomille digitaalisesta maanpäällisestä verkosta aiheutuvia kustannuksia ottamatta huomioon arvonlisäveroa (taulukon 2 sarake 3), vaikka arvonlisävero sisältyy kaikkiin muihin saman taulukon lukuihin. Hallituksen mukaan kaikki luvut on ilmoitettava ilman arvonlisäveroa, jotta ne olisivat keskenään vertailukelpoisia. ⁽⁷⁶⁾ Taulukossa 3 esitetään uudelleen menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen sisältynyt taulukko; nyt luvuista on vähennetty arvonlisävero. Korjattujen lukujen perusteella Teracomille vuoteen 2013 mennessä kertyvä kokonaisvoitto (23,7 miljoonaa kruunua) on selvästi pienempi kuin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ilmoitettu määrä (509,61 miljoonaa kruunua).

Taulukko 3.

SVT:n maksamat siirtomaksut 2002–2013

(ilman arvonlisäveroa)

Vuosi	Maksut SVT:ltä Teracomille ilman alv:tä (1)	Teracomille SVT:n analogisista lähetyksistä aiheutuvat kustannukset ilman alv:tä (2)	Teracomille SVT:n digitaalisista lähetyksistä aiheutuvat kustannukset (3)	Teracomille SVT:n lähetyksistä aiheutuvat kustannukset yhteensä ilman alv:tä (4 = 2 + 3)	Teracomien ennakkoitu vuosivoitto/tappio (5 = 4–1)	Teracomien ennakkoitu kokonaisvuosivoitto/tappio (6)
2002	388,0	384	160	544	- 156,0	- 156,0
2003	418,4	384	160	544	- 125,6	- 281,6
2004	445,2	384	160	544	- 98,8	- 380,4
2005	473,4	384	160	544	- 70,6	- 451,0
2006	205,0	192	160	352	- 147,1	- 598,1
2007	219,0	96	160	256	- 37,0	- 635,0
2008	233,3		160	160	73,3	- 561,8
2009	247,7		160	160	87,7	- 474,1
2010	262,2		160	160	102,2	- 371,9
2011	276,9		160	160	116,9	- 255,0
2012	291,8		160	160	131,8	- 123,2
2013	306,8		160	160	146,8	23,7

Lähde: 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 25. Huomattakoon, että taulukko sisältää edelleen joitakin virheitä, jotka selitetään ja korjataan taulukossa 4.

- (80) Toiseksi hallitus pitäytyy kannassaan, että komission päätös aloittaa menettely perustui jo vuonna 2001 tehtyyn arvioon kustannuksista, joita Teracomille aiheutuu SVT:n ohjelmistojen lähettämisestä (ks. taulukon 4 ja taulukon 3 sarakkeet 3 ja 4). Hallituksen mukaan Teracomien todelliset kustannukset ovat poikkeukset huomattavasti näistä arvioista (ks. taulukko 4), ja väitteensä tueksi se esitti oikeat luvut. Selvimmin poikkeavat Teracomille digitaalisesta maanpäällisestä verkosta aiheutuvat kustannukset, jotka alun perin arvioitiin 160 miljoonaksi kruunuksi vuodessa. Laskelma perustui siihen, että digitaalisen verkon kattavuus olisi 98 prosenttia ja että verkko olisi täysin toiminnassa vuodesta 2002 lähtien. Tämä koski esimerkiksi myös lähetyssignaalien alueellista hajoitettavuutta sekä suojoitomenpiteitä. ⁽⁷⁷⁾ Digitaalinen maanpäällinen verkko saatiin valmiiksi tässä laajuudessa kuitenkin vasta vuonna 2005, ja vasta samana vuonna Teracomille SVT:n ohjelmistojen lähettämisestä aiheutuvat kustannukset alkoivat vastata alkuperäisiä arvioita (ks. taulukko 4). Teracomille aiheutuneita todellisia kustannuksia kuvaavat luvut vastaavat myös komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esille ottamaa seikkaa eli sitä, että SVT:n ohjelmistojen lähetyksenkustannukset olivat verkon ensimmäisessä rakennusvaiheessa alle 160 miljoonaa kruunua. ⁽⁷⁸⁾

⁽⁷⁶⁾ Hallitus korosti erityisesti, että Teracomien SVT:ltä veloittamiin siirtomaksuihin sisältyi arvonlisävero, mikä on otettu huomioon määrässä, jonka SVT saa jakelutililtä. Teracom ei voi käyttää hyödykseen arvonlisäveroon tarkoitettua maksun osaa, koska se joutuu maksamaan vastaavan määrän veroviranomaisille; ks. 20 päivänä maaliskuuta annettu vastaus, kysymys 2.

⁽⁷⁷⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 34.

⁽⁷⁸⁾ Katso menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 36 kappale.

- (81) Kolmanneksi hallitus korosti, etteivät menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetyt SVT:n Teracomille maksamat siirtomaksut (taulukkojen 2 ja 3 sarake 1) vastanneet SVT:n tosiasiallisesti maksamia maksuja vaan että ne kuvasivat varoja, jotka oli tarkoitus siirtää jakelutililtä SVT:lle. Varat olivat SVT:n käytettävissä maanpäällisten lähetysten maksuihin, mutta SVT ei ollut velvollinen käyttämään niitä yksinomaan tähän tarkoitukseen.⁽⁷⁹⁾ Hallitus kiinnitti komission huomion myös siihen, että vuonna 2006 SVT:n on tarkoitus saada jakelutililtä 384 miljoonaa kruunua (ilman alv:tä) eikä alkuperäisen suunnitelman mukaista 205 miljoonaa kruunua (ilman alv:tä), kuten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetään.⁽⁸⁰⁾
- (82) Taulukossa 4 esitetään SVT:n Teracomille maksamat tosiasialliset maksut (sarakkeet 1a–1c) ja Teracomille SVT:n ohjelmistojen lähettämisestä aiheutuneet tosiasialliset kustannukset (sarakkeet 2–4) vuosilta 1999–2006.⁽⁸¹⁾ Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä tarkoitettun ajanjakson lisäksi taulukko kattaa vuodet 1999–2001. Hallituksen mukaan komissio voi taulukossa esitettyjen lukujen avulla todeta, ettei SVT ole maksanut Teracomille ylikorkeita maksuja missään vaiheessa siitä alkaen, kun digitaalinen maanpäällinen verkko otettiin käyttöön huhtikuussa 1999. Vuosia 1999–2001 koskevat tiedot poistavat myös epäselvyyden, jonka komissio otti esille menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä⁽⁸²⁾; komissio katsoi, että SVT sai ylimääräistä rahoitusta digitaalisen maanpäällisen verkon ensimmäisessä rakennusvaiheessa (1997–2001) eli ennen jakelutilin perustamista. Hallitus selvensi, että kyseisenä aikana SVT sai teknisiin uudistuksiin yhteensä 300,3 miljoonaa kruunua, josta [...] miljoonaa kruunua käytettiin digitaalisia maanpäällisiä lähetyksiä varten ([...] miljoonaa kruunua vuonna 2000 ja [...] miljoonaa kruunua vuonna 2001). Kyseiset luvut esitetään taulukossa 4 (sarake 1b), ja ne otetaan huomioon laskettaessa Teracomin voittoja ja tappioita, joita Teracomille on aiheutunut SVT:n kanssa harjoitetuista liiketoimista.
- (83) Taulukossa 4 esitetään Teracomille aiheutuneiden tosiasiallisten kustannusten ja sen maksamien maksujen perusteella Teracomin SVT:n kanssa harjoitetuista liiketoimista saamat voitot ja sille aiheutuneet tappiot kultakin vuodelta 1999–2006 (taulukko 5). SVT näyttää maksaneen Teracomille analogisesta ja digitaalisesta siirrosta (sarake 1c) kaikkina vuosina vuotta 2005 lukuun ottamatta vähemmän kuin Teracomille on aiheutunut kustannuksia SVT:n ohjelmistojen lähettämisestä (sarake 4). Koko aikana on SVT:n ohjelmistojen lähettäminen aiheuttanut Teracomille itse asiassa yhteensä 149,5 miljoonan kruunun tappiot.

Taulukko 4.

SVT:n tosiasiallisesti maksamat siirtomaksut ja Teracomille tosiasiallisesti aiheutuneet siirtokulut vuosina 1999–2006 (ilman arvonlisäveroa)

Vuosi	SVT:n maksamat maksut (analoginen) (1a)	SVT:n maksamat maksut (digitaalinen) (1b)	SVT:n maksamat maksut yhteensä (1c)	Teracomille SVT:n lähetyksistä aiheutuneet kustannukset (analoginen) ilman alv:tä (2)	Teracomille SVT:n lähetyksistä aiheutuneet kustannukset (digitaalinen) (3)	Teracomille SVT:n lähetyksistä aiheutuneet kustannukset yhteensä ilman alv:tä (4 = 2 + 3)	Teracomin vuosivoitto /tappio (5 = 4–1c)	Teracomin kokonaisvoitto /tappio (6)
1999	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	- 10,3	- 10,3
2000	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	- 31,8	- 42,1
2001	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	- 24,1	- 66,2
2002	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	- 18,9	- 85,1
2003	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	- 3,6	- 88,7
2004	[...]*	[...]*	(...)	(...)	(...)	(...)	- 58,2	- 146,9
2005	[...]*	[...]*	(...)	(...)	(...)	(...)	17,5	- 129,4
2006	[...]*	[...]*	(...)	(...)	(...)	(...)	- 20,1	- 149,5

Lähde: 20 päivänä maaliskuuta annetun vastauksen liite 6; *lla merkityt tiedot, ks. alaviitteessä 81 oleva selitys.

⁽⁷⁹⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annetun vastauksen jakso 3.6.2, s. 32.

⁽⁸⁰⁾ Ks. taulukko 3 ja 20 päivänä maaliskuuta annetun vastauksen liite 7.

⁽⁸¹⁾ [...]

⁽⁸²⁾ Ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 36 kappale.

- (84) Hallitus on selittänyt komissiolle, miksi SVT:n ohjelmistojen lähettäminen oli Teracomille tappiollista vuosina 1999–2006. Hallituksen mukaan syynä oli ensinnäkin se, että Teracom perusti hinnoittelunsa todelliseen katsojalukuun (kattavuus), joka oli odotettua pienempi verkon ensimmäisessä rakennusvaiheessa. Toiseksi Teracom ei voinut alussa veloittaa siirtomaksuja, jotka olisivat kattaneet kustannukset kokonaan, koska televisioyhtiöitä haluttiin kannustaa aloittamaan digitaalisen maanpäällisen verkon kautta tapahtuvat lähetykset. Kolmanneksi Teracomille aiheutu-neisiin kustannuksiin, jotka ilmoitetaan taulukossa 4, sisältyy laskennallisia kustannuksia kuten omistajien tuot-tovaatimus. Laskennallisia kustannuksia ei lueta kirjanpito-säännöissä tappioksi. ⁽⁸³⁾
- (85) Hallitus on myös esittänyt tietoja Teracomin tosiasiaassa veloittamista hinnoista ja tosiasiallisista kustannuksista, jotka liittyvät muiden televisioyhtiöiden kuin SVT:n ohjelmistojen lähetykseen analogisen ja digitaalisen maan-päällisen verkon kautta ⁽⁸⁴⁾; tämä koskee erityisesti Ruotsin suurimman kaupallisen televisioyhtiön, TV4:n, ohjelmisto-jen lähetystä. TV4 on toinen kahdesta analogista maan-päällistä verkkoa käyttävästä televisioyhtiöstä. Siltä osin, kun luvut osoittavat SVT:n maksaneen korkeampia siirto-maksuja kuin TV4, hinnan ero voidaan hallituksen mukaan selittää SVT:n lähetyksiin kohdistetuilla erityisvaatimuksilla kuten suuremmalla kattavuudella ja kapasiteetin käyttöa-steella, lähetyssignaalin alueellisella hajotettavuudella ja suojoitoimenpiteillä. ⁽⁸⁵⁾

7.2 Väite, jonka mukaan Teracomille on myönnetty luottotakaus

- (86) Hallituksen mukaan takausta ei koskaan annettu. Hallitus kuitenkin myöntää, että valtiopäivät teki helmikuussa 2002 päätöksen, jonka mukaan hallitus saa antaa luottotakauksen. ⁽⁸⁶⁾
- (87) Kuten hallitus totesi, on tärkeää huomata, että Ruotsin perustuslain mukaan ainoastaan hallitus (ei siis valtiopäivät) voi tehdä valtion talousarvion sisältyviä varoja koskevia rahoitussitoumuksia kolmansien osapuolten (esim. Tera-com) hyväksi. Hallitus ei kuitenkaan voi tehdä kyseisiä sitoumuksia ilman valtiopäiviltä saatua ennakkolupaa. Kyseisessä tapauksessa hallitus oli lisäksi pyytänyt, että takauksen antaminen annettaisiin Ruotsin valtiokonttorin tehtäväksi. ⁽⁸⁷⁾
- (88) Hallitus on myöntänyt, että se teki valtiopäivien hyväksyn-nän saatuaan kesäkuussa 2002 päätöksen, jossa se pyysi valtiokonttoria antamaan Teracomille luottotakauksen ja veloittamaan Teracomilta maksun toimintaan liittyvien

riskien ja hallinnollisten kustannusten kattamiseksi. Hallitus kuitenkin korostaa, että päätöksessä mainittiin selvästi, että valtiokonttorin on tarkasteltava EY:n valtioneuvoston sääntöjä voidakseen todeta, onko luottotakaus kyseisten sääntöjen mukainen, ja muussa tapauksessa kerättävä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaista ilmoitusta varten tarvittavat tiedot. ⁽⁸⁸⁾ Lisäksi valtiokont-torin oli tehtävä mahdolliseen valtioneuvoston liittyvä riskinarviointi. Tärkeää on, ettei luottotakaus voitu antaa ennen kuin valtiopäivät oli päättänyt sen suuruudesta, takausajasta ja maksun suuruudesta ja ennen kuin se oli vahvistanut, ettei takaus ole ristiriidassa EY:n valtioneu-vovaltakunnan sääntöjen kanssa. ⁽⁸⁹⁾

- (89) Valtiokonttori, joka tukeutui osittain Standard & Poor's -yrityksen heinä- ja syyskuun 2002 välisenä aikana tekemään alustavaan luottoarviointiin ⁽⁹⁰⁾, päätyi arviointiin, että luottotakauksen antamiseen liittyvät rahoitusriskit olivat aivan liian suuret. Luottotakaus annettaessa olisi riskien kattamiseksi jouduttu veloittamaan erittäin korkea maksu. Lisäksi valtiokonttori totesi, ettei voitu sulkea pois mahdollisuutta, että valtioneuvoston tuki olisi valtiontukea. ⁽⁹¹⁾ Hallituksen mukaan ei se, valtiokonttori eikä Teracom toteuttaneet uusia toimenpiteitä sen jälkeen, kun valtio-konttori oli esittänyt näkemyksensä 1 päivänä lokakuuta 2002.

7.3 Pääomansiirto

- (90) Hallituksen mukaan pääomansiirtona maksettu ehdollinen *aktieägartillskott*-maksu ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.
- (91) Hallitus toteaa ensinnäkin, että menettelyn aloittamista koskeva päätös osittain perustuu virheellisiin tietoihin, jotka saavat Teracomin taloudellisen tilanteen ja rahoitusaseman näyttämään todellista huonommilla. Teracomin vakavarai-suusaste ei ollut niin alhainen kuin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettiin, ja yrityksen tulos oli tappiollinen ainoastaan vuosina 2001 ja 2002, ei vuonna 2003. ⁽⁹²⁾
- (92) Hallituksen mukaan komissio päätyi virhearviointiin arvioi-nessaan menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä Teracomin taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa pää-omansiirron ajankohtana. Hallitus korostaa, että kesäkuun lopussa 2003, jolloin hallitus toteutti pääomansiirron, Teracomin taloudellinen tilanne ja rahoitusasema olivat muuttuneet huomattavasti ajasta, johon valtiokonttorin kielteinen lausunto ehdotuksesta antaa Teracomille valtion-takaus perustui. ⁽⁹³⁾

⁽⁸⁸⁾ Ks. hallituksen päätös Ku2002/483/Me, tehty 27 päivänä kesäkuuta 2002.

⁽⁸⁹⁾ Ks. 27 päivänä kesäkuuta 2002 tehty hallituksen päätös Ku2002/483/Me tulkittuna yhdessä valtioneuvoston päätöksen (1997:1006) 8, 9, 11 ja 12 § :n kanssa.

⁽⁹⁰⁾ Standard & Poor's on monikansallinen yritys, joka tuottaa riippumattomia luottoarvioita, indeksejä, riskiarvioita, sijoitus-tutkimuksia, numerotietoja ja arvioita. Alustava luottoarviointi perustui pääasiassa yrityksen talouden tunnuslukuihin, ei niinkään yksityiskohtaiseen markkina-analyysiin.

⁽⁹¹⁾ Ks. valtiokonttorin raportti DNR 2002/000170, annettu 1 päivänä lokakuuta 2002.

⁽⁹²⁾ Tosiasiaassa Teracomin tulos on yrityksen perustamisen jälkeen ollut tappiollinen ainoastaan mainittuina kahtena vuotena 2001 ja 2002. Ks. Teracomin tilinpäätökset ja myös 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 40.

⁽⁹³⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 38–40.

⁽⁸³⁾ Ks. 25 päivänä huhtikuuta annettu vastaus, kysymys 4.

⁽⁸⁴⁾ Ks. 20 päivänä maaliskuuta annetun vastauksen liite 6.

⁽⁸⁵⁾ Ks. 20 päivänä maaliskuuta annettu vastaus, kysymykset 7 ja 8. Lisäksi hallitus eritteli kustakin erityisvaatimuksesta Teracomin hintoihin kohdistuneet vaikutukset.

⁽⁸⁶⁾ Ks. valtiopäivien päätös 2001/02:KrU07; Rskr. 2001/02:149.

⁽⁸⁷⁾ Ks. Regeringsformen (1974:152) 9 luvun 10 § , valtioneuvoston päätös Ku2002/483/Me, tehty 27 päivänä kesäkuuta 2002.

- (93) Kuten hallitus korosti, Teracom toteutti vuonna 2002 rahoitus- ja talousongelmiensa ratkaisemiseksi useita toimenpiteitä. Se myi kolme tytäryhtiötään, vähensi kustannuksia irtisanomalla suuren osan (20 prosenttia) työvoimastaan, sulautti yhteen tytäryhtiötään, lopetti toimintansa joillakin liiketoiminnan osa-alueilla ja keskitti toimintaa harvempiin paikkoihin sekä vähensi investointeja vuosien 2000 ja 2001 verrattuna. Lisäksi markkinat kehittyivät digitaalisen maanpäällisen television osalta suotuisasti ja tilausten määrä kasvoi etenkin syksyllä 2002. Teracomin osalta tämä johti siihen, että sen myymien vuositilausten määrä kasvoi vuoden 2001 lopun 100 000:sta noin 140 000:een vuoden 2002 lopulla. Kustannusten alentamiseksi toteutetut toimenpiteet ja myynnin kasvu vuoden 2002 jälkipuoliskolla paransivat merkittävästi Teracomin rahoitusasemaa ja taloudellista tilannetta, ja yrityksen toiminta tuottikin voittoa jo vuoden 2003 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana eli ennen kuin hallitus esitti ehdotuksensa valtiopäiville ⁽⁹⁴⁾.
- (94) Hallitus selittää, että valtiokonttorin ilmoitettua kielteisen kantansa se päätti tutkia Teracomin taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa valtiokonttorin tekemää staattista analyysiä perusteellisemmalla analyysillä. ⁽⁹⁵⁾
- (95) Kuten yksityinenkin osakkeenomistaja olisi tehnyt, hallitus arvioi Teracomin taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa lyhyellä ja pitkällä aikavälillä perustanaan Teracomin vuosia 2003–2005 koskevat liiketoimintasuunnitelmat ja rahoitusennusteet kaudelle 2003–2010 sekä vertailut samalla tai jollakin vastaavalla liiketoiminnan alalla toimiviin yrityksiin ja muihin osakkeenomistajiin. Hallitus päätteli, että 500 miljoonan kruunun pääomansiirtona maksettu ehdollinen *aktieägartillskott*-maksu vahvistaisi Teracomin vakavaraisuutta, minkä ansiosta se sittemmin pystyisi tuottamaan tarpeeksi voittoa voidakseen maksaa pääomansiirron takaisin kohtuullisessa ajassa. Hallitus pysyy kannassaan, että *aktieägartillskott*-suoritus ei ollut valtiontukea. Hallituksen mukaan yksityinen sijoittaja olisi samassa tilanteessa ollut valmis myöntämään pääomaa, koska Teracomin pitkän aikavälin rahoitusennusteet olivat suotuisat. ⁽⁹⁶⁾
- (96) Hallitus lisää, ettei komissio tässä yhteydessä toiminut niin kuin sen olisi pitänyt tehdä ja ottanut huomioon kaikkia asiaan vaikuttavia seikkoja tutkiessaan, voitiinko pääomansiirrolta odottaa kohtuullista tuottoa. Komissio rajoitti analyysinsä Teracomin aiempiin tappioihin ja sen vakavaraisuusasteeseen. Hallitus katsoo, että komissio menetteli virheellisesti myös verratessaan valtiota ulkopuolisiin velkoihin, kun sen olisi pitänyt verrata sitä yksityisiin osakkeenomistajiin, joiden voidaan olettaa pitävän investointejaan pitkän aikavälin toimintana. Valtio omistaa Teracomin sataprosenttisesti, minkä vuoksi sen

mielenkiinto ulottuu pidemmälle ajalle kuin jos se olisi vain vähemmistöosakas. ⁽⁹⁷⁾

- (97) Kantansa tueksi hallitus esitti PWC:n laatiman raportin; PWC on riippumaton tilintarkastus- ja konsulttiyritys, jota hallitus pyysi laatimaan selvityksen pääomansiirtoa koskevasta päätöksestään. Raportissa arvioidaan Teracomin taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa pääomansiirron ajankohtana niiden tietojen perusteella, jotka olivat käytettävissä, kun hallitus teki päätöksensä. Raportin päätelmänä on, että hallituksella oli käytössään riittävästi tietoja pääomansiirtoa koskevaa päätöstä varten ja että Teracomin pitkän aikavälin kannattavuus olisi täytynyt yksityisen sijoittajan asettamat vaatimukset. ⁽⁹⁸⁾
- (98) Hallitus katsoo lopuksi, ettei komissio ottanut pääomansiirtoa riittävällä tavalla huomioon laajemmassa asiayhteydessä. Komission olisi esimerkiksi pitänyt ottaa huomioon, että pääomansiirto oli tarpeen sellaisten jo tehtyjen investointien turvaamiseksi, joiden odotettiin olevan kannattavia pidemmällä aikavälillä. ⁽⁹⁹⁾

8. VÄITETTYJÄ TUKITOIMENPITEITÄ KOSKEVA ARVIO

- (99) Toimenpiteen arvioiminen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi edellyttää seuraavien neljän edellytyksen täyttymistä: 1) kyseessä on valtion varojen siirto; 2) toimenpide tuottaa taloudellista etua vastaanottajalle; 3) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua; ja 4) toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

8.1 SVT:n Teracomille maksamat siirtomaksut

8.1.1 Taloudellinen etu

- (100) Sen määrittämiseksi, tuottivatko SVT:n Teracomille maanpäällisistä lähetyksistä maksamat siirtomaksut Teracomille taloudellista etua, on selvitettävä, onko SVT maksanut tai täytyykö sen tulevaisuudessa maksaa suurempia maksuja kuin mitä Teracom voi kohtuudella odottaa saavansa asiakkailtaan tavanomaisilla markkinaehdoilla.
- (101) Ensimmäiseksi komissio tutki, onko SVT maksanut digitaalisten televisiolähetysten aloittamisesta Ruotsissa vuonna 1999 vuoteen 2006 Teracomille maksuja, jotka ylittävät Teracomille SVT:n ohjelmistojen lähettämisestä aiheutuneet kustannukset. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetyt laskelmat perustuivat suurelta osin SVT:n maksamia maksuja ja Teracomille aiheutuneita kustannuksia koskeviin arvioihin, kun taas tässä päätöksessä esitettyjen komission laskelmien perustana ovat tosiasialliset luvut (ks. taulukko 4). Luvut osoittavat, ettei

⁽⁹⁴⁾ Ks. 29 päivänä annettu vastaus, s. 38 ja 39, ja Teracomin tilinpäätökset vuosilta 2002 ja 2003.

⁽⁹⁵⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 39.

⁽⁹⁶⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 39, 40 ja 51–56.

⁽⁹⁷⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 51 ja 53.

⁽⁹⁸⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annetun vastauksen liite 33.

⁽⁹⁹⁾ Ks. 29 päivänä lokakuuta annettu vastaus, s. 55 ja 56.

SVT ole maksanut vuosina 1999–2006 Teracomille liian korkeita maksuja. Koko ajanjakson osalta SVT:n maksamat maksut ovat olleet alhaisemmat kuin Teracomille SVT:n ohjelmistojen lähettämistä aiheutuneet kustannukset, minkä seurauksena lähetysoiminnasta on aiheutunut noin 149,5 miljoonan kruunun tappiot. Koska mainittu summa (149,5 miljoonaa kruunua) käsittää sekä analogisista että digitaalisista lähetyksistä maksetut maksut, ei nähtävästi ole myöskään tapahtunut ristiintukemista siinä mielessä, että Teracom olisi veloittanut analogisista lähetyksistä liian korkeita maksuja digitaalista lähetysoimintaansa rahoitukseen.

- (102) Toiseksi komissio tutki, onko Teracom veloittanut SVT:ltä korkeampia siirtomaksuja kuin kaupallisilta televisioyhtiöiltä ja tällä tavoin saanut SVT:ltä taloudellista etua. Komissio toteaa tässä yhteydessä, että Teracom sovelsi hinnoittelussaan samoja ehtoja kaikkiin asiakkaisiinsa. ⁽¹⁰⁰⁾ Komissio toteaa erityisesti, että Teracom on vuodesta 1992 asti hinnoitellut analogiset lähetykset omakustannushinnan tasolle ja että se vahvistaa digitaalisten lähetyksen hinnat käyttäen lähetyksen kattavuuteen perustuvaa hinnoittelumallia, jonka muuttujat ovat samat kaikille Teracomien asiakkaille. ⁽¹⁰¹⁾ Komissio on myös verrannut Teracomien SVT:ltä tosiasiallisesti veloittamia hintoja muilta digitaalisesta maanpäällisessä verkossa toimivilta televisioyhtiöiltä veloitetuihin hintoihin. Teracom on tosin veloittanut SVT:ltä korkeampia hintoja kuin esimerkiksi kaupalliselta televisioyhtiöltä TV4:ltä, mutta hinnanero johtuu siitä, että SVT on vaatinut Teracomilta lisäpalveluja. ⁽¹⁰²⁾ Näin ollen komissio ei havainnut merkkejä siitä, että SVT:hen olisi sovellettu epäedullisempia (tai edullisempia) ehtoja kuin muihin televisioyhtiöihin tai että siltä olisi veloitettu liian korkeita siirtomaksuja.
- (103) Kolmanneksi, saadakseen tarkastelun kattavaksi komissio selvitti, olisiko SVT:n tulevaisuudessa maksettava ohjelmistojen lähettämistä Teracomille tavanomaista markkinahintaa korkeampia hintoja. Yksi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esille otetuista seikoista oli se, maksaisiko SVT vuosina 2008–2013 Teracomille liian korkeita siirtomaksuja niin, että Teracomille olisi vuoteen 2013 mennessä kertynyt voittoa yhteensä 510 miljoonaa kruunua. Komissio toteaa kuitenkin, että Teracom noudattaa hinnoittelussaan parhaillaan ja lähitulevaisuudessa edellä kuvattuja periaatteita, jotka estävät sitä veloittamasta SVT:ltä liian korkeita siirtomaksuja. ⁽¹⁰³⁾ Ruotsin posti- ja telehallituksen tehtyä päätöksensä vuonna 2005 Teracom on sitä paitsi ennakkosääntelyn alainen analogisten ja digitaalisten maanpäällisten lähetyksen tukkimarkkinoilla. ⁽¹⁰⁴⁾ Periaatteessa päätösten pitäisi poistaa riski siitä, että Teracom veloittaa SVT:ltä liian korkeita siirtomaksuja. Kuten hallitus on selittänyt (ks. 40 kappale) ja toisin kuin komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä epäiltiin, SVT ei ole velvollinen käyttämään kaikkia jakelutililtä saamiaan varoja Teracomille maksettaviin siirtomaksuihin. SVT neuvottelee siirtomaksut itsenäisesti Teracomien kanssa, ja jos se lopulta käyttää siirtomaksuihin arvioitua pienemmän määrän, se voi käyttää ylimääräiset varat ohjelmatoimintaan. ⁽¹⁰⁵⁾
- (104) Tämän arvion perusteella komissio katsoo, että vaikka SVT on velvollinen lähettämään ohjelmistonsa sekä analogisessa että digitaalisessa maanpäällisessä verkossa eikä sillä ole nykytilanteessa muuta vaihtoehtoa kuin turvautua Teracomien palveluihin, Teracomilla on varsin vähän mahdollisuuksia käyttää tätä seikkaa omaksi edukseen. Komissio toteaa tässä yhteydessä myös, että koska kaupalliset televisioyhtiöt pitävät ohjelmistojen lähettämistä digitaalisen maanpäällisen verkon kautta ja siirtomaksujen maksamista Teracomille kannattavana, on kohtuullista, että myös SVT maksaa vastaavat maksut.
- (105) Mitä tulee väitteeseen, että Boxer sai tukea, koska SVT ei maksa jakelusta, ⁽¹⁰⁶⁾ komissio korostaa, että televisioyhtiön ja jakelijan välinen sopimus voi olla monimuotoinen. Kyseessä on kummankin osapuolen kannalta kannattava liiketoimi, joka käsittää siirtopalvelujen vaihdon sisällön saatavuuteen, ja sen tarkat ehdot voivat vaihdella huomattavasti esimerkiksi lähetyjärjestelmästä ja operaattorista riippuen.
- (106) Edellä esitetyn perusteella komissio päättää, etteivät SVT:n Teracomille maksamat siirtomaksut tuota Teracomille taloudellista etua ja etteivät ne sen vuoksi ole perustamis- sopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

8.2 Valtiontakaus

- (107) Takaustiedonannon mukaan valtiontakaukset kuuluvat yleensä 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaa, jos ne vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja jos niistä perittävät maksut eivät ole markkinoilla noudatettavien maksujen mukaisia. Myönnetty takaus voi takaustiedonannon 2 jakson mukaan kuitenkin olla 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, vaikka valtio ei suorittaisi takauksen perusteella yhtään maksua. Tämä johtuu siitä,

⁽¹⁰⁰⁾ Ks. johdanto-osan 41 kappale.

⁽¹⁰¹⁾ Ks. johdanto-osan 42 ja 43 kappale.

⁽¹⁰²⁾ Ks. johdanto-osan 85 kappale.

⁽¹⁰³⁾ Ks. johdanto-osan 102 kappale.

⁽¹⁰⁴⁾ Ks. johdanto-osan 12 kappale.

⁽¹⁰⁵⁾ Ks. johdanto-osan 41 kappale.

⁽¹⁰⁶⁾ Ks. johdanto-osan 76 kappale.

että tuki katsotaan myönnetyn samaan aikaan kuin takaus on myönnetty, ei silloin, kun vaaditaan tai maksetaan takausuoritusta takauksen ehtojen mukaisesti.

(108) Komissio toteaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (esim. Itävalta v. komissio) tuen myöntämisestä on oltava kuitenkin olemassa ehdoton ja oikeudellisesti sitova lupaus, ennen kuin voidaan vahvistaa, että kyseessä on tuki. ⁽¹⁰⁷⁾

(109) Tässä valtiontukiasiassa komissio katsoo, että hallituksen päätös pyytää valtiokonttoria myöntämään luottotakaus oli ehdollinen päätös, joka ei antanut Teracomille absoluuttista oikeutta vaatia takausta. Komissio toteaa, että Ruotsin lainsäädännön mukaan luottotakauksen antavien hallituksen valvonnassa olevien viranomaisten on otettava huomioon valtiokonttorin arvio muun muassa vakavaraisuudesta ja vilpittömyydestä. Tämä seikka Ruotsin järjestelmässä ja lainsäädännössä on yleisesti tunnettu. On myös selvää, että hallitus oli tietoinen sille yhteisöoikeuden mukaan kuuluvista velvoitteista, koska se huomautti, että valtiokonttorin on arvioitava takausta valtiontukisääntöjen kannalta ja tarvittaessa kerättävä asiaan kuuluvat tiedot ilmoitettaviksi komissiolle. Mikä tärkeää, komissio toteaa, ettei toimenpiteitä toteutettu sen jälkeen, kun valtiokonttori oli antanut raporttinsa. Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo sen vuoksi olevan mahdotonta päätellä, että luottotakausta olisi ylipäänsä myönnetty ja että Teracomille olisi annettu ehdotonta ja oikeudellisesti sitovaa lupautusta. Näin ollen Teracomille ei ollut annettu taloudellista etua.

8.3 Pääomansiirto

(110) Jos valtio myöntää yritykselle rahoitusta olosuhteissa, joissa tavanomaisin markkinaehdoin toimiva sijoittaja ei sitä myöntäisi, antaa se vastaanottajalle taloudellista etua. ⁽¹⁰⁸⁾ Sen ratkaisemiseksi, merkitsikö Teracomille pääomansiirtona kesäkuun lopussa 2003 maksettu *aktieägartillskott*-suoritus sille taloudellista etua, oli tutkittava, noudattiko pääomansiirto markkinataloussijoittajaa koskevaa periaatteita.

(111) Komissio myöntää, etteivät Teracomin rahoitusasemasta menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetyt tiedot olleet täysin oikeita. Kuten Ruotsin hallitus on osoittanut, Teracomin vakavaraisuusaste ei ollut niin alhainen kuin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettiin ja Teracom toimi tappiollisesti kaksi, ei kolme peräkkäistä vuotta. Teracomin rahoitusasema siis kuvattiin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä jossain määrin heikommaksi kuin se todellisuudessa oli.

⁽¹⁰⁷⁾ Ks. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-99/98, Itävalta v. komissio, antama tuomio (Kok. 2001, s. I-1101).

⁽¹⁰⁸⁾ Ks. komission tiedonanto jäsenvaltioille ETY:n perustamis-sopimuksen 92 ja 93 artiklan ja komission direktiivin 80/723/ETY 5 artiklan soveltamisesta julkisiin yrityksiin tehdasteollisuuden alalla (EYVL C 307, 13.11.1993, s. 3).

(112) Analysoituaan hallituksen 29 päivänä lokakuuta antamassa vastauksessa ja sen jälkeen antamissa vastauksissa ilmoitetut tiedot, Teracomin lyhyen ja pitkän aikavälin liiketoimintasuunnitelmat mukaan luettuina, komissio katsoo, että hallituksen vuonna 2003 tekemä arvio Teracomin tuolloisesta ja tulevasta taloudellisesta tilanteesta ja rahoitusasemasta oli realistinen ja että pääomansiirrolle saatavaa tyydyttävää tuottoa koskevat näkymät olivat uskottavia.

(113) Kuten jaksossa 7.3 tarkemmin kuvataan, hallitus arvioi Teracomin taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa lyhyellä ja pitkällä aikavälillä perustanaan Teracomin vuosiksi 2003–2005 laatimat liiketoimintasuunnitelmat ja kauden 2003–2010 rahoitusennusteet sekä vertailut, joissa Teracomia verrattiin samalla tai jollakin vastaavalla liiketoiminnan alalla toimiviin yrityksiin ja muihin osakkeenomistajiin. Hallitus päätteli, että 500 miljoonan kruunun ehdollinen *aktieägartillskott*-maksu olisi vahvistanut Teracomin vakavaraisuutta, minkä ansiosta se on sittemmin pystynyt tuottamaan tarpeeksi voittoa voidakseen maksaa pääomansiirron takaisin kohtuullisessa ajassa. ⁽¹⁰⁹⁾ Vuotta 2003 koskevan ennusteen mukaan Teracomin tuloslaskelma olisi positiivinen. Komissio toteaa tässä yhteydessä, että Teracom tuotti voittoa jo vuoden 2003 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana eli ennen kuin hallitus esitti ehdotuksensa valtiopäiville.

(114) Lopuksi komissio tarkasteli PWC:n hallituksen laskelmaa varten laatimaa raporttia, jossa selitetään hallituksen päätöksen pohjana olleita lukuja. Komissio katsoo, että kyseiset luvut olivat realistinen perusta investointipäätökselle. Raportista käy ilmi erityisesti se, että Teracom oli kahden tappiollisen vuoden 2001 ja 2002 jälkeen lähes saavuttanut kannattavuusrajan, kun pääomansiirto toteutettiin. Teracomin taloudellinen tilanne ja rahoitusasema ovat parantuneet huomattavasti etenkin verrattuna ajankohtaan, jolloin valtiokonttori otti kielteisen kannan valtiontakauksen myöntämiseen. ⁽¹¹⁰⁾

(115) Raportti osoittaa, että hallituksen menettely vastasi analyysiä, jollaisen yksityinen sijoittaja olisi tehnyt ja jossa arvioidaan, mikä on investoinnin odotettu tuotto ja kuinka se riittää kompensoimaan investointiin liittyvät riskit. Raportissa lasketaan investoinnin tuotto (sisäinen tuotto-prosentti) määrittämällä sen synnyttämä lisäkassavirta. Tämä saadaan vertaamalla kahta vaihtoehtoista tilannetta eli pääomansiirrolla ja ilman pääomansiirtoa syntyvää vapaata kassavirtaa. Pääomansiirron odotettu tuotto oli noin 24 prosenttia, mikä ylittää markkinaehdoin toimivan

⁽¹⁰⁹⁾ Ehdollinen *aktieägartillskott*-maksu on maksettava takaisin, kun yrityksellä on vapaata omaa pääomaa taselaskelmassaan.

⁽¹¹⁰⁾ Ks. johdanto-osan 93 ja 94 kappale.

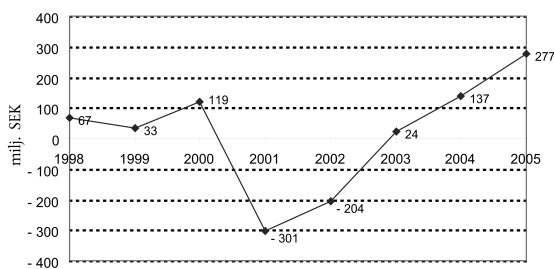
sijoittajan vaatimukset (vertailukelpoinen pääoman tuotto-vaatimus on 8,6 prosenttia) ja kattaa lisäksi yrityksen rahoitusriskit. ⁽¹¹¹⁾

(116) Vaikka jälkikäteen onkin mahdotonta varmuudella määrittellä, miltä Teracomin tulokehitys olisi näyttänyt, jos yritys ei olisi saanut ehdollista *aktieägartillskott*-maksua, komissio toteaa Teracomin oman pääoman tuoton kasvaneen vuoden 2003 3 prosentista 11 prosenttiin vuonna 2004 ja 19 prosenttiin vuonna 2005. ⁽¹¹²⁾

(117) Kuviosta 3 käy ilmi, että Teracom alkoi tuottaa taas voittoa vuosina 2003, 2004 ja 2005. Yritys maksoi *aktieägartillskott*-maksusta takaisin ensimmäisen erän vuonna 2006. ⁽¹¹³⁾

Kuvio 3.

Teracomin tosiasiallisen voiton kehittyminen vuosina 1998–2005

Lähde: Teracomin tilinpäätökset vuosilta 1998–2005

(118) Tästä syystä komissio päätelee, että pääomansiirtona maksettu ehdollinen *aktieägartillskott*-suoritus toteutettiin olosuhteissa, jotka tavanomaisin markkinaehdoin toimiva yksityinen sijoittajakin olisi hyväksynyt.

(119) Nyt kyseessä olevan valtiontukiasian yhteydessä nousee kuitenkin esille kysymys, vaikuttaako tähän valtiontukianalyysiin se, että Teracom säilytti yksinoikeuden ylläpitää maanpäällistä verkkoa ⁽¹¹⁴⁾, vaikka lokakuussa 2002 tuli voimaan kilpailusta sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen markkinoilla annettu direktiivi (kilpailudirektiivi), jossa kielletään yksinoikeuksien säilyttäminen asianomaisella alalla ⁽¹¹⁵⁾.

⁽¹¹¹⁾ Ks. PWC:n raportti *Bedömning av kapitaltillskott till Teracom AB enligt den marknadsekonomiska investeringsprincipen* ja 29 päivänä lokakuuta annetun vastauksen liite 3.

⁽¹¹²⁾ Ks. Teracomin tilinpäätökset vuosilta 2003–2005.

⁽¹¹³⁾ Ks. Teracomin osavuosikatsaus vuoden 2006 toiselta neljännekseltä. Takaisinmaksettu määrä oli 150 miljoonaa kruunua, joka on noin kolmasosa ehdollisesta *aktieägartillskott*-maksusta.

⁽¹¹⁴⁾ Ks. alaviitteessä 15 oleva viite.

⁽¹¹⁵⁾ Direktiivin mukaan Ruotsi on velvollinen luopumaan kaikista televisiolähetysten siirtopalveluja koskevista yksinoikeuksista ennen 24 päivää heinäkuuta 2003.

(120) Jos komissio mahdollista tukitoimenpidettä tutkiessaan toteaa, että jotain muuta EY:n perustamissopimuksen määräystä on rikottu, sen on tutkittava, ovatko tukea koskevat määräykset ristiriidassa muiden perustamissopimuksen määräysten kuin 87 ja 88 artiklan kanssa ja ovatko ne niin erottamattomasti yhteydessä tuen tavoitteisiin, ettei niitä voida arvioida erillään. ⁽¹¹⁶⁾ Jos näin on, EY:n perustamissopimusten muiden määräysten rikkominen voi vaikuttaa ratkaisevasti mahdollista tukitoimenpidettä koskevaan komission tutkimukseen ainoastaan, jos sen ilmeinen vääristävä vaikutus lisää mahdollisen tukitoimenpiteen vääristävää vaikutusta. ⁽¹¹⁷⁾

(121) Komissio toteaa, että tässä valtiontukiasiansa kilpailudirektiivin rikkominen ei ole osa sen tutkimuksen kohteena olevaa toimenpidettä vaan tulosta hallituksen menettelystä, joka ei liity hallituksen päätökseen myöntää ehdollinen *aktieägartillskott*-maksu.

(122) Vaikka ei myöskään voida sulkea pois, etteikö Teracomin yksinoikeus olisi vaikuttanut Teracomin kannattavuuteen ja tämän vuoksi myös jossain määrin ehdollisen *aktieägartillskott*-maksun kannattavuuteen, tätä ei voida varmuudella todeta, koska Teracomiin sovelletaan hintasääntelyä (ks. lähemmin 42, 43 ja 102 kappale) eikä se sen vuoksi voi vapaasti käyttää markkinavoimaansa. Tässä asiassa ei sen vuoksi voida osoittaa, että ehdollinen *aktieägartillskott*-maksu oli kannattava investointi ennen kaikkea yksinoikeuden vuoksi. Sen vuoksi ei voida myöskään osoittaa, että yksinoikeuden puuttuessa ehdollisen *aktieägartillskott*-maksun odotettu tuotto olisi ollut yksityisen sijoittajan näkökulmasta hyväksyttävä.

(123) Koska Ruotsin harjoittaman kilpailudirektiivin vastaisen menettelyn ja ehdollisen *aktieägartillskott*-maksun odotetun tuoton välillä ei ole selvää syy-yhteyttä, komissio ei voi kumota Ruotsin väitettä, jonka mukaan perusteet markkinataloussijoittajaa koskevan periaatteen soveltamiselle täytyivät. Tämä päätelmä ei kuitenkaan vaikuta kantaan, jonka komissio voi ottaa tulevissa valtiontukiasioissa niihin liittyvien tosiseikkojen perusteella.

(124) Loppupäätelmänä voidaan todeta, että tässä asiassa ehdollista *aktieägartillskott*-maksua ja kilpailudirektiivin rikkomista voidaan ja pitää tarkastella toisistaan erillään kummassakin tapauksessa sovellettavien sääntöjen ja

⁽¹¹⁶⁾ Ks. esim. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-74/76, Iannelli & Volpi SpA v. Ditta Paolo Meroni, antama tuomio (Kok. 1977, s. 557) ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-225/91, Matra SA v. komissio, antama tuomio (Kok. 1993, s. I-3203).

⁽¹¹⁷⁾ Ks. esim. EY:n tuomioistuimen asiassa C-47/69, Ranska v. komissio, antama tuomio (Kok. 1970, s. 496); EY:n tuomioistuimen asiassa C-204/97, Portugalí v. komissio, antama tuomio (Kok. 2001, s. I-3175).

menettelyjen mukaisesti. Tässä yhteydessä on syytä todeta, että komissio on vienyt Ruotsin Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen EY:n perustamissopimuksen 226 artiklan rikkomisesta.

- (125) Ehdollisen *aktieägartillskott*-maksun osalta komissio päättää, ettei 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontuen esiintymistä voida vahvistaa.

9. PÄÄTELMÄT

- (126) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, ettei ole merkkejä siitä, että tutkimuksen kohteena olleet toimenpiteet olisivat tuottaneet Teracomille tai jollekin sen tytäryhtiölle taloudellista etua. Sen vuoksi komissio päättää, etteivät Ruotsin toteuttamat toimenpiteet ole perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Maanpäällisten digitaalitelevisiolähetysten aloittamiseen Ruotsissa liittyvät toimenpiteet, jotka komissio on tutkinut ja jotka kuvataan tässä päätöksessä, eivät ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ruotsin kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä joulukuuta 2006.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen